

KBC Bank

Jaarverslag

2020

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep, wij of KBC Bank, wordt (tenzij anders aangeduid) de geconsolideerde bankentiteit bedoeld, dat is KBC Bank NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Waar sprake is van KBC Bank NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. In het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Verschil KBC Bank – KBC Groep

KBC Bank NV is een dochtermaatschappij van KBC Groep NV. De juridische structuur van de KBC-groep bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die twee onderliggende vennootschappen controleert: KBC Bank en KBC Verzekeringen NV. De aandelen van KBC Bank NV zijn 100% in handen van KBC Groep NV. Sommige schuldinstrumenten van KBC Bank NV zijn beursgenoteerd. Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC Groep of de KBC-groep wordt KBC Groep NV, inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen bedoeld.

Toekomstgerichte mededelingen

De in het jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op onze veronderstellingen en inschattingen bij het opmaken van dat verslag begin maart 2021. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren, waaronder in het bijzonder de corona- (of Covid-19-) crisis, kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de initiële verklaringen.

Versies en vertaling

Het jaarverslag is verkrijgbaar in een Nederlandse en Engelse PDF-versie. De Nederlandse PDF-versie is de originele en de andere versies zijn officieuze versies. We maken gebruik van het uitstel van de toepassing van ESEF (European Single Electronic Format), maar stellen wel al een officieuze XHTML-versie ter beschikking in het Nederlands en Engels. De commissaris heeft die XHTML-versies niet geauditeerd. We hebben alles gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om verschillen tussen de verschillende taal- en format-versies te vermijden, maar als er toch verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse PDF-versie voorrang.

Artikel 3:6 en 3:32 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Deze artikelen leggen vast wat de minimale inhoud is van de door de wet vereiste jaarverslagen over de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening. De betreffende informatie is verwerkt in de diverse hoofdstukken van het hiernavolgende Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast bijkomende, niet-verplichte informatie bevat. In bepaalde gevallen wordt in dat deel, om herhaling van informatie te vermijden, verwezen naar informatie die al in de andere delen van deze brochure wordt vermeld. KBC Bank combineert het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Het Risk report en de website www.kbc.com, waarnaar in bepaalde paragrafen wordt verwezen, maakt geen deel uit van het jaarverslag.

Verklaring niet-financiële informatie

We verstrekken de door de wet (art. 3:6 §4 en 3:32 §2 WVV) bepaalde verklaring over niet-financiële informatie op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, namelijk (in het jaarverslag van) KBC Groep. Dat jaarverslag is beschikbaar op www.kbc.com. Niettemin wordt het merendeel van die informatie ook aangeraakt in het jaarverslag van KBC Bank.

Contacten

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)

IR4U@kbc.be

KBC Groep NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Viviane Huybrecht (directeur Corporate Communicatie, woordvoester)

pressofficekbc@kbc.be

KBC Groep NV – Corporate Communicatie - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Filip Ferrante (directeur Duurzaam KBC)

csr.feedback@kbc.be

KBC Groep NV, Duurzaam KBC, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Gebruikte ratio's

U vindt een overzicht van de belangrijkste in dit verslag gebruikte ratio's en termen (inclusief de zogenaamde 'alternative performance measures') achteraan in dit verslag.

Verantwoordelijk uitgever

KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België - BTWBE 0403 227 515 –RPR Brussel - bankrekening 734-0051374-70.

Inhoud

Verslag van de Raad van Bestuur	5
Voorstelling van de groep	6
Ons financieel rapport.....	34
Onze divisies	39
Hoe beheren we onze risico's?.....	46
Hoe beheren we ons kapitaal?	81
Verklaring inzake deugdelijk bestuur	85
Geconsolideerde jaarrekening	93
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	94
Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.....	95
Geconsolideerde balans	97
Geconsolideerde vermogensmutaties	98
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	100
1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving	103
Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming	103
Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	104
Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen	120
Toelichting 1.4: Invloed van de Coronacrisis	121
2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie	127
Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur	127
Toelichting 2.2: Resultaten per segment	128
Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment	131
3.0 Toelichtingen bij de winst- en verliesrekening.....	132
Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten.....	132
Toelichting 3.2: Dividendinkomsten.....	132
Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	133
Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI	134
Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten.....	134
Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten.....	134

Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten.....	135
Toelichting 3.8: Exploitatiekosten	135
Toelichting 3.9: Personeel	135
Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (<i>impairments</i>) – winst-en-verliesrekening.....	136
Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures.....	138
Toelichting 3.12: Belastingen	138
4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans	140
Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product	140
Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit.....	143
Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en <i>offsetting</i>	145
Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen.....	147
Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie	149
Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2.....	152
Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3.....	152
Toelichting 4.8: Derivaten	153
5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans	157
Toelichting 5.1: Overige activa	157
Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen	157
Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	158
Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	159
Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa	160
Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen.....	161
Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten.....	161
Toelichting 5.8: Overige verplichtingen	164
Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen	165
Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten	168
Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (IFRS 5)	168
6.0 Andere toelichtingen	169
Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans	169
Toelichting 6.2: Leasing	170
Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen	171
Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris	172
Toelichting 6.5: dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen, 31-12-2020	173
Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring.....	174
Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid	176
Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum.....	177
Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap.....	177
Verslag van de commissaris	178
Vennootschappelijke jaarrekening.....	185
Overige informatie	
Gebruikte ratio's	
Verklaring van de verantwoordelijke personen	

Verslag van de Raad van Bestuur

Voorstelling van de groep

Voorwoord

Een jaar waarin corona centraal stond

Johan Thijs: “2020 zal de geschiedenis ingaan als een jaar waarin een pandemie zich razendsnel verspreidde over de wereld en daarbij bijzonder veel menselijk leed veroorzaakte. Voor het eerst ging een groot deel van de wereld voor een tijd in lockdown, wat gepaard ging met een economische terugval, die voor bepaalde sectoren bijzonder zwaar woog. Er werden nooit geziene overheidsmaatregelen genomen om de impact op korte en langere termijn te milderen, en vanaf eind 2020 was er gelukkig uitzicht op vaccinatie in de daarna volgende maanden. Maar zelfs een jaar na datum valt de totale menselijke en economische impact moeilijk in te schatten.

Als werkgever en dienstverlener hebben we, bij het uitbreken van de crisis, snel gereageerd om eerst en vooral de gezondheid van ons personeel en onze klanten te vrijwaren, en tegelijk de dienstverlening te blijven garanderen. Er werd maximaal ingezet op telewerken, wisselende teams en het reorganiseren en veilig maken van de werkplekken. We richtten een speciaal crisiscomité op om de situatie op de voet te kunnen volgen en informatie te verstrekken. We slaagden er ook in om onze klanten in al onze thuismarkten een hoog niveau van dienstverlening te blijven bieden, vooral dankzij de expertise en de inzet van onze medewerkers in al onze thuismarkten, maar ook dankzij de inspanningen en investeringen die we de afgelopen jaren hebben gedaan op het vlak van digitale transformatie. Sinds het begin van de coronacrisis werken we ook intensief samen met overheidsinstellingen om alle klanten te ondersteunen die door het coronavirus worden getroffen, door op efficiënte wijze steunmaatregelen aan te bieden, zoals uitstel van kredietbetalingen. Op die manier was de financiële sector tijdens deze crisis deel van de oplossing.

Digitalisering, meer dan ooit

Johan Thijs: De Coronacrisis heeft de digitale kanteling van de hele samenleving nog versneld. We hadden in de voorbije jaren al bijzonder veel geïnvesteerd in de digitale transformatie en nu we gezien hebben dat tijdens de lockdownperiode tienduizenden mensen zonder noemenswaardige incidenten thuis konden werken en we onze klanten een hoogwaardige service konden bieden, kunnen we gerust zeggen dat dat geld goed besteed is.

Digitaal is nu meer dan ooit het nieuwe normaal en we zijn van plan om in de toekomst daar nog veel verder in te gaan. Met onze geactualiseerde strategie “Differently: the Next Level” schakelen we immers nog een versnelling hoger. We willen met de ondersteuning van artificiële intelligentie en data-analyse oplossingsgericht werken om op die manier onze klanten proactief te ontzorgen. De klant die dat wenst, kan voortaan standaard rekenen op zijn persoonlijke, volledig digitale assistente, Kate. Daarmee zetten we een enorme stap voorwaarts in onze dienstverlening waarbij financiële ontzorging van de klant het leidmotief wordt en waarbij trouwens, naast traditionele bankverzekeringsoпlossingen, ook aandacht gaat naar het aanbieden van niet-financiële oplossingen. Daarbij geldt, zoals steeds, dat we de klant in alles centraal stellen en hem volgen in zijn keuzes en voorkeuren.

Duurzaamheid, meer dan ooit

Koenraad Debackere: We geloven dat de wereld na de Coronacrisis duurzamer moet zijn en we werken onverminderd voort om bij te dragen aan dat scenario. Vooral de klimaatverandering – naast Corona uiteraard - is momenteel een belangrijk maatschappelijk thema. We engageerden ons in diverse internationale initiatieven inzake klimaatverandering en duurzaamheid en we hebben samen met de update van onze strategie ook onze klimaatambities significant aangescherpt. Zo verstrengden we bijvoorbeeld onze aanpak inzake steenkoolfinanciering en voerden ook een nieuwe beleidslijn in over biodiversiteit. We beslisten tot meer uitdagende doelstellingen inzake duurzaam beleggen en de financiering van hernieuwbare energie. Ook beslisten we om onze eigen uitstoot van broeikasgassen verder te verminderen met 80% tegen 2030 en om volledig klimaatneutraal te zijn tegen einde 2021 door het verschil te compenseren.

We gaven in juni bovendien met succes onze tweede groene obligatielening uit voor een bedrag van 500 miljoen euro. Door de uitgifte van groene obligaties willen we een nauwere band creëren met duurzame beleggers, financiering bieden aan klanten die direct betrokken zijn bij duurzame projecten en bijdragen aan de ontwikkeling van een liquide en efficiënte markt voor groene obligaties. Zo willen we de overgang naar een CO2-arme economie te helpen financieren. Het faciliteren van klimaattransities bij onze klanten is voor ons immers een belangrijke, klantgerichte brug naar duurzaamheid.

Ik ben blij dat we nu ook steeds meer internationale erkenning krijgen voor die jarenlange inspanningen om van duurzaamheid een strategisch ankerpunt te maken en voor de voortrekkersrol die we op dat vlak spelen.

Een jaar van verdere focusering

Koenraad Debackere: “Ons kernmetier is en blijft bankverzekeren voor retailklanten in zes kernmarkten, namelijk België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Bulgarije en Ierland. Die focus blijft onverminderd, ook in onze geactualiseerde strategie. In die landen trachten we, waar mogelijk, opportuun en interessant, onze positie nog verder te versterken.

Zo bouwden we, na de overname van het resterende deel in de bouwspaarbank ČMSS in Tsjechië in 2019, in 2020 onze positie op de Slowaakse bankenmarkt verder uit met de acquisitie van 99,44% van OTP Banka Slovensko. Met die overname versterken we ons marktaandeel in dat land, waar we al sinds 2002 aanwezig zijn via ČSOB. We zullen kunnen profiteren van schaalvoordelen en onze zichtbaarheid in deze erg competitieve markt vergroten, wat al onze stakeholders ten goede zal komen. Die transactie past dan ook perfect in onze strategie, die erop gericht is als groep de referentie te worden voor particulieren, kleine en middelgrote ondernemingen en midcaps in al onze kernmarkten.”

De nettowinst had te lijden onder de coronacrisis, maar de solvabiliteit bleef stevig

Johan Thijs: “Bij het uitbreken van de coronacrisis wisten we al dat die crisis een significante invloed zou hebben op de banken. In de eerste plaats omdat we – vooral als gevolg van de lockdowns – heel wat meer waardeverminderingen voor kredieten moesten aanleggen om de toekomstige gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Indirect had de coronacrisis ook een negatieve invloed op onze nettoprovisie-inkomsten en nettorente-inkomsten. Anderzijds hielden we onze kosten bewust zeer goed onder controle, onder meer door bijkomende efficiëntiemaatregelen. Samen met enkele eenmalige elementen brengt dat onze nettowinst voor 2020 in totaal op 0,9 miljard euro, uiteraard minder dan de ruwweg 2 miljard euro die we in het jaar voordien haalden. Onze liquiditeit bleef op een hoog niveau en onze solvabiliteit bleef solide, met een common equity-kapitaalratio van 15,2% eind 2020, of zelfs 15,7% inclusief de impact van de tijdelijke versoepelingen in de regelgeving.”

De economische omgeving in 2020 en daarna

Johan Thijs: “2020 stond volledig in het teken van de coronapandemie. Die schok was de grootste sinds de Tweede Wereldoorlog, met een ongekeerde economische schade. Maar er is licht aan het einde van de tunnel. Dankzij de beschikbaarheid van doeltreffende vaccins en de gecoördineerde steun door het monetaire en budgettaire beleid, wordt 2021 allicht een overgangsjaar naar een opnieuw normalere wereld. Door de zwaarte van de schok zal de Europese economie echter haar pre-coronapeil waarschijnlijk pas opnieuw bereiken in de loop van 2022.

Het voorbije jaar heeft bewezen dat we in uitdagende omstandigheden niet alleen kunnen voortbouwen op onze sterke fundamenten en vroeger genomen beleidskeuzes, maar, en dat is eigenlijk nog veel belangrijker, ook op het vertrouwen dat u, beste klant, medewerker, aandeelhouder of andere stakeholder in ons stelt. Voor dat vertrouwen dank ik u oprecht.”

Koenraad Debackere: “Het is een understatement om te stellen dat mijn eerste jaar als voorzitter van de KBC-groep een boeiende start was. Hoewel KBC niet gespaard bleef van de gevolgen van de coronacrisis, bevinden we ons in een sterke en in vele opzichten benijdenswaardige positie, met een geactualiseerde gefocuste en data-gedreven strategie, ondersteund door een stevige solvabiliteits- en liquiditeitspositie. Dat sterkt me in mijn overtuiging dat onze groep ook in de komende jaren zijn ambitie zal blijven waarmaken om de referentie te blijven voor bankverzekeren in al zijn kernmarkten.”

Johan Thijs
Chief Executive Officer

Koenraad Debackere
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Werkgebied en activiteiten

KBC Bank is een bank voor hoofdzakelijk retail-, privatebanking-, kmo- en midcapcliënten. Geografisch concentreren we ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Bulgarije en Ierland. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, voornamelijk als ondersteuning van onze bedrijfscliënten uit onze kernmarkten. KBC Bank is 100% in handen van KBC Groep.

Netwerk en personeel

Netwerk en personeel	
Bankkantoren, 31-12-2020	
België	476
Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije, en Bulgarije)	766
Rest van de wereld	23
Personeel, in VTE, gemiddelde over 2020	ca. 29 000

Financiële kalender

De financiële communicatie wordt voor het grootste deel op niveau van KBC Groep georganiseerd. De financiële informatie over KBC Bank is beschikbaar op www.kbc.com / investor relations / informatie over KBC Bank.

Financiële kalender KBC Groep en KBC Bank	
Boekjaar 2020	KBC Groep Jaarverslag 2020 en Risk report 2020 beschikbaar: 1 april 2021 Jaarverslag KBC Bank 2020 beschikbaar: 1 april 2021 Algemene Vergadering KBC Bank: 28 april 2021 Algemene Vergadering KBC Groep: 6 mei 2021
1kw2021	Publicatie resultaten KBC Groep: 11 mei 2021
2kw2021/1h2021	Publicatie resultaten KBC Groep: 5 augustus 2021 Publicatie resultaten KBC Bank: 2 ^{de} helft augustus 2021 (zie www.kbc.com)
3kw2021/9m2021	Publicatie resultaten KBC Groep: 12 november 2021

De meest actuele versie van de financiële kalender is beschikbaar op www.kbc.com.

Langetermijnkredietratings

In de tabel vindt u de langetermijn- en kortetermijnkredietratings van KBC Bank NV.

Kredietratings KBC Bank, 18 maart 2021		Langetermijnratings (long term debt ratings)	Kortetermijnratings
Fitch		A+ (negatieve outlook)	F1
Moody's		A1 (stabiele outlook)	P-1
Standard & Poor's		A+ (stabiele outlook)	A-1

Voor de definiëring van de verschillende ratings en methodologieën verwijzen we naar de respectieve ratingagentschappen.

Ons bedrijfsprofiel

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van het bedrijfsprofiel van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2020.

Hoe creëren we duurzame waarde? (KBC Groep)

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met het geld uit de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijker omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsoorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Uiteindelijk is het de bedoeling onze klanten proactief en geïndividualiseerd financiële ontzorging aan te bieden, via een meer en meer data-gedreven en oplossingsgericht bank-verzekeringsmodel, waarbij we zelfs verder gaan dan traditionele pure bank- of verzekeringsproducten. U leest daarover meer in het hoofdstuk Onze strategie.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat ook in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële vorming, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen en klimaatveranderingsrisico's.

Wat dat laatste betreft, als bank-verzekeraar hebben we op een rechtstreekse manier invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen geïmpacteerd worden door de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij en hanteren daarvoor specifieke doelen. Het besef dat duurzaamheid in de wereld na corona nog aan belang zal winnen, heeft ons er trouwens toe gebracht onze bestaande doelstellingen ter zake nog verder te verstrengen.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hen een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we opereren.

Impact van de coronacrisis op ons bedrijfsmodel: de coronacrisis heeft ons bedrijfsmodel niet wezenlijk gewijzigd, maar de uitvoering daarvan in een stroomversnelling doen belanden. Dankzij onze al vroeger ingezette focus op digitale oplossingen konden we tijdens de crisis naadloos voortwerken en onze klanten een gelijkaardig niveau van service aanbieden. De klanten zelf schakelden tijdens de crisis massaal over naar onze digitale oplossingen. Persoonlijke contacten bleven uiteraard belangrijk, maar werden tijdelijk ingepast in een veiligere context. Ons credo 'de klant centraal' betekent ook dat we hem steunden tijdens de crisis (door betalingsuitstel en dergelijke, zie verder) en dat we hem volgen in zijn gewijzigde voorkeuren tijdens en na de crisis. Doordat we al lang en intens bezig waren met digitale oplossingen, en onze strategie daaraan hebben aangepast, betekent dit dus voor ons een bevestiging van de weg die we zijn ingeslagen en een voortzetting van ons bestaande beleid en bedrijfsmodel.

We bespreken de belangrijkste gevolgen van de coronacrisis in toelichting 1.4 van het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening.

Wat maakt ons tot wie we zijn? (KBC Groep)

We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness en Local Embeddedness. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

In 2020 voegden we een extra dimensie toe (het plusteken in PEARL+). Dat betekent dat KBC nog meer zal focussen op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven, ideeën binnen de groep zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Dat laat toe om efficiënter te werken, sneller te schakelen en lokale skills/talenten groepsbreed te benutten.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden PEARL ambassadors die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorhelpen.

We hebben onze groep opgebouwd rond drie divisies, die focussen op de lokale activiteiten en moeten bijdragen tot een duurzame winst en groei. Het gaat om de divisies België, Tsjechië en Internationale Markten. Een uitgebreide omschrijving vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij. Het gaat om het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO), de chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten (KBC Groep)

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide one-stop relevante en gepersonaliseerde financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

Onze digitale aanpak

In onze nieuwe strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat proces- en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij de digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistente, speelt daarbij een belangrijke rol. We hebben bijzondere aandacht voor de snelheid en de eenvoud waarmee we onze klanten kunnen bedienen en houden bij de hertekening van onze interne processen daarmee rekening.

Onze sterke geografische focus

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Bulgarije en Ierland. Daardoor werken we nu in een mix van mature markten en groeimarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, vooral om de activiteiten van onze bedrijfsklanten in de kernmarkten te ondersteunen.

Onze focus op local responsiveness

In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale klanten opbouwen. We willen onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we samen tussen onze kernlanden om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze duurzaamheidsaanpak

Duurzaamheid maakt integraal deel uit van onze algemene bedrijfsstrategie die verankerd is in onze dagelijkse activiteiten. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en de drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

Onze aandeelhoudersstructuur

Bijzonder aan de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2020 samen ruwweg 40% van de aandelen van KBC Groep in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van de KBC-groep.

Onze sterktes

Uniek bankverzekerings-model en innovatieve datagedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten	Sterke commerciële bank- en verzekeringsfranchises in al onze divisies	Succesvolle historiek inzake onderliggende bedrijfsresultaten	Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit	Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden
--	--	---	--	--

Onze uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door gevolgen van de coronacrisis, lage rentes, vergrijzing, geopolitieke en klimaatgerelateerde uitdagingen	Strengere regelgeving omtrent klanten-bescherming, solvabiliteit, milieu enz.	Veranderend klanten-gedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt	Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit
--	---	--	--

In welke omgeving zijn we actief? (KBC Groep)

De wereldeconomie

De wereldeconomie werd in 2020 zwaar getroffen door de coronapandemie. De Chinese economie werd als eerste geraakt, terwijl de impact op de Europese en de Amerikaanse economie pas vanaf maart volop zichtbaar werd. De pandemie en de lockdown-maatregelen zorgden ervoor dat de wereldeconomie in het tweede kwartaal een enorme krimp kende. Vooral de diensten- en kleinhandelssectoren, die afhankelijk zijn van de binnenlandse vraag, leden onder de gevolgen van die beleidsmaatregelen. Voor de verwerkende nijverheid, die relatief meer wordt bepaald door de ontwikkeling van de internationale handel, was de schok relatief minder groot. De verwerkende nijverheid vond ook steun in het feit dat de Chinese economie al in het tweede kwartaal de draad kon oppikken met een positieve kwartaalgroei.

De geleidelijke versoepelingen van de maatregelen vanaf het einde van het tweede kwartaal zorgden voor een fors opveren van de groei in het derde kwartaal, vooral door de inhaalvraag in de diensten- en kleinhandelssectoren. Het peil van de economische activiteit van vóór de uitbraak van de pandemie werd echter in Europa en de VS niet bereikt. Het herstel bleek echter slechts tijdelijk door de tweede golf van corona-infecties, die in het vierde kwartaal tot nieuwe, maar wel meer gerichte maatregelen leidde en opnieuw woog op de Europese en de Amerikaanse economische groei. De impact van die tweede golf was echter duidelijk minder fors dan die van het tweede kwartaal.

De aard van de pandemie veroorzaakte in 2020 vooral een negatieve vraagschok voor de wereldeconomie. Die zorgde over het algemeen voor een fors lagere inflatie. Om de economie te ondersteunen bij het overbruggen van de crisis en de inflatie op te krikken reageerden zowel de ECB en de Fed met bijkomende stimulerende maatregelen. Terwijl de beleidsrentes onveranderd bleven op hun uiterst lage peil, kwamen er nieuwe kwantitatieve stimuleringsprogramma's. In de eurozone sprong hierbij vooral het Pandemic Emergency Purchase Programme in het oog, naast de beschikbare gunstige langetermijnfinanciering voor banken (TLTRO's) om de kredietverlening te ondersteunen. De combinatie van nationale steunmaatregelen en budgettaire EU-programma's illustreert de sterkere beleidscoördinatie van monetair en budgettair beleid om de Europese economie tijdens de pandemie te stabiliseren en het herstel te ondersteunen. Als gevolg van de lage inflatie en de bijkomende monetaire stimuli bleef de rente op de overheidsobligaties in 2020 zeer laag.

Nadat er in eind november 2020 werkzame vaccins werden voorgesteld en de eerste vaccins ondertussen werden toegediend, kondigt 2021 zich aan als een overgangsjaar. Allicht zal de impact van de geleidelijke vaccinatieprogramma's op de pandemiemaatregelen en dus ook op het economische herstel vooral zichtbaar worden in de tweede jaarhelft van 2021. We verwachten niet dat de Europese economie eind 2021 al opnieuw het peil van voor de pandemie zal hebben bereikt. Bovendien blijven er ook in een post-pandemieomgeving belangrijke risico's voor de Europese economie. De handelsrelaties tussen de EU en het VK moeten verder worden uitgeklaard, de onderliggende wereldwijde trend van deglobalisering is niet gestopt en de wereldwijde schuldproblematiek blijft actueel.

Belangrijkste uitdagingen

De belangrijkste uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden, zijn uiteraard de economische toestand, toenemende concurrentie en technologische veranderingen, regelgeving en cyber- en ICT-risico. Hoe we daarmee omgaan, leest u verderop.

De marktomstandigheden in onze belangrijkste landen in 2020 (KBC Groep)

Marktomgeving in 2020						
Wijziging van het bbp (reëel)	-6,3%	-5,6%	-5,2%	-5,1%	-3,8%	3,5%
Inflatie (gemiddelde jaarstijging van de consumptieprijs)	0,4%	3,3%	2,0%	3,4%	1,2%	-0,5%
Werkloosheidsgraad (% van de beroepsbevolking, jaareinde, Eurostat-definitie)	5,8%	3,1%	7,0%	4,1%	4,8%	19,8%
Financieringssaldo overheid (% van het bbp)	-9,7%	-6,7%	-8,0%	-9,0%	-3,0%	-5,0%
Overheidsschuld (% van het bbp)	114,8%	37,5%	64,0%	80,2%	24,3%	60,0%
Geschatte verwachte groei van het reële bbp in de komende jaren						
2021	4,0%	3,5%	4,6%	4,5%	3,0%	5,0%
2022	4,1%	4,5%	4,2%	5,0%	4,0%	4,0%
Positie van de KBC-groep in elk kernland						
Belangrijkste merken	KBC CBC KBC Brussels	ČSOB	ČSOB	K&H	UBB DZI	KBC Bank Ireland
Netwerk	476 bankkantoren 336 verzekerings- agentschappen onlinekanalen	212 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	175 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	204 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	175 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	12 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen
Klanten (miljoenen, schatting)	3,7	4,2	0,8	1,6	1,4	0,3
- waarvan bank	3,4	3,7	0,6	0,9	0,9	0,3
Kredietportefeuille (miljarden euro)	116	32	10	6	4	10
Deposito's en schuld papier (miljarden euro)	146	42	9	9	5	5
Marktaandelen (schatting)						
- bankproducten	19%	21%	12%	11%	10%	8% ³
- beleggingsfondsen	28%	23%	12%	13%	18%	—
- levensverzekeringen	13%	8%	3%	3%	28%	—
- schadeverzekeringen	9%	9%	4%	8%	10%	—
Nettowinstbijdrage in 2020 (in miljoenen euro, KBC Bank)	579	321	45	90	53	-44

1 Marktaandelen en klantenaantallen: gebaseerd op eigen schattingen. Marktaandeel bankproducten: gemiddelde van marktaandelen in kredieten en in deposito's. Voor levensverzekeringen in België gebaseerd op reserves; voor de andere landen gebaseerd op premies. Kredietportefeuille: zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? Deposito's en schuld papier: deposito's van klanten en schuld papier, zonder repo's. Het aantal bankkantoren is zonder de automatenkantoren en het netwerk van 11 buitenlandse kantoren van KBC Bank in Europa, de VS en Zuidoost-Azië. Marktaandelen zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare gegevens (bv. van eind september 2020).

2 Gegevens gebaseerd op schattingen van begin maart 2021 en dus afwijkend van gegevens eind 2020 in toelichting 1.4. van de geconsolideerde jaarrekening. Cijfer werkloosheidsgraad in Ierland: corona-aangepaste nationale definitie.

3 Retailsegment (woningkredieten en deposito's aan particulieren, zonder zichtdeposito's).

Onze belangrijkste uitdagingen (KBC Groep)

De wereldeconomie, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke uitdagingen, milieu

De wereldeconomie, de financiële markten en demografische ontwikkelingen beïnvloeden ons resultaat. De laatste jaren is de aanhoudend lage rente een belangrijk gegeven geworden, dat zorgt voor druk op de inkomsten en een search for yield. Ook geopolitieke ontwikkelingen kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de economie en dus onze resultaten. De coronacrisis toonde bovendien aan hoe overweldigend de invloed kan zijn van gezondheidsrisico's. Dat geldt ook voor de klimaatverandering en de transitie naar een CO2-arme samenleving.

Hoe gaan we daarmee om?

- We zorgen er in onze langetermijnplanning en ons langetermijnsce­nario voor dat onze kapitaal- en liquiditeitspositie een negatief sce­nario kunnen doorstaan. We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- Specifiek m.b.t. corona namen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en business continuity, waardoor we een niveau van dienstverlening konden bieden dat vergelijkbaar was met dat van voor de crisis. De belangrijkste coronacrisis-gerelateerde overheidsmaatregelen waaraan we meewerkten in elk van onze kernlanden vindt u in toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.
- Milieu en klimaatverandering zijn een belangrijk onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie. We vertalen ze in concrete en verscherpte doelstellingen.
- We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten zoals Green Bonds en duurzaam pensioensparen.
- We streven ernaar onze inkomsten verder te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.

Wijzigend klantengedrag en concurrentie

We hebben te maken met sterke concurrentie, technologische veranderingen en wijzigend klantengedrag. Naast de traditionele spelers neemt de concurrentie toe van internetbanken, fintechs, bigtechs en van e-commerce in het algemeen. Dat zorgt voor potentiële druk op crosssellingmogelijkheden en beïnvloedt de klantenverwachtingen inzake snelheid, digitale interactie, pro-activiteit, personalisatie en relevantie. Dat alles verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen zijn de creatieve input, en de diversiteit qua opleiding en achtergrond van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking, wat ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons in staat betere inzichten te verwerven en completere oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars. We staan bovendien dicht bij onze klanten dan bijvoorbeeld de bigtech-bedrijven.
- We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle innovatieve toepassingen (zie hoofdstuk Onze Divisies).
- Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende thuismarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven en branchegenoten.
- Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging van producten en processen (straight through processing).

Regelgeving

Toenemende regelgeving is een gegeven voor de hele financiële sector. De komende periode zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- Duurzaamheid: EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei;
- Digitaliteit: EU-initiatieven rond impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector en verantwoordelijkheden voor digitale dienstverleners;
- Privacy: voorstel voor een Verordening verwacht in 2021-2022 die onder meer strikte voorwaarden zal opleggen voor het gebruik van elektronische communicatiegegevens;
- Brexit: mogelijke divergentie tussen de wetgevingen in de EU en het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot financiële dienstverlening naar en vanuit het Verenigd Koninkrijk;
- Prudentieel toezicht: verdere implementatie van de wijzigingen aan de Richtlijn herstel- en resolutieplanning (BRRD2), de Verordening en richtlijn kapitaalvereisten (CRR2 en CRD5) en de Basel IV-wetgeving zowel op EU- als op nationaal niveau; nieuwe IFRS-voorschriften, zoals IFRS 17, dat geldt voor verzekeringsactiviteiten en ingaat binnen een aantal jaren; herziening van de Solvency II-Richtlijn en bijhorende Gedelegeerde Verordening; volledige hervorming van het regelgevend kader voor beleggingsondernemingen, waaronder beursvennootschappen;
- Financiële markten en producten: hervorming van de Verordening Europese marktinfrastuctuur (EMIR), die een operationele impact heeft op derivatenactiviteiten; verdere implementatie van de Benchmarkverordening, die leidt tot een grondige hervorming van de rentebenchmarks die worden gebruikt bij diverse transacties en producten.

Hoe gaan we daarmee om?

- We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: nieuwe regelgeving wordt bijgehouden in een database. gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerp teksten analyseren.
- Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- We bekijken de impact van de regelgeving op het klantgedrag en passen onze producten en processen desgevallend aan het wijzigende klantgedrag aan.

Cyber risico en information security

In een wereld die steeds meer digitaal wordt, zijn degelijke ICT-systemen uiterst belangrijk en zijn hacking en cyberaanvallen een constante bedreiging, met mogelijk aanzienlijke financiële en reputatieschade.

We focussen op een optimale bescherming zowel van onze klanten als van onze groep zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- We maken onze medewerkers bewust van cyber risico's door digitale opleidingen waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, vishing (voice phishing) en fraude in het algemeen.
- Telewerken is al lang ingeburgerd bij KBC maar werd de norm in 2020 als gevolg van de coronacrisis. De toename van thuiswerk onderstreept het belang van een degelijke ICT-infrastructuur en bescherming tegens cyberaanvallen. Om onze medewerkers op een veilige manier vanop afstand toegang te verlenen tot onze kritische systemen en data, hebben we nog sterker ingezet op cyber security en IT en hebben we bijkomende richtlijnen gegeven.
- We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen en degelijke databeschermingsprocedures en monitoren onze systemen en de omgeving continu.
- We analyseren cyber risico's vanuit IT- en businessperspectief om een maximale weerstand te kunnen bieden en aanvallen snel en efficiënt te kunnen remediëren. We evalueren onze actieplannen regelmatig en sturen ze bij.
- Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele IT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en zorgt voor training, cyber awareness en rapportering in de groep.
- We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- We laten de cyber risico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten jaarlijks evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's.

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties (KBC Groep)

Als financiële groep doen we een beroep op verschillende werkmiddelen. Dat zijn onze medewerkers en onze kapitaalbasis, maar ook onze merken, onze reputatie, onze innovatiecapaciteit, onze relaties met alle stakeholders, onze kantoren, agentschappen en elektronische netwerken en onze ICT-infrastructuur.

Onze medewerkers

In elk land krijgt ons HR-beleid aparte accenten, zodat we optimaal kunnen inspelen op de lokale arbeidsmarkt. Onze waarden zijn echter groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. Onze medewerkers maken dat elke dag tastbaar, in alle kernlanden van onze groep. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. Niet alleen door te leren, maar ook door ideeën kenbaar te maken en verantwoordelijkheid te nemen.

In 2020 werd samen met de update van de bedrijfsstrategie een plusteken aan PEARL toegevoegd. We willen nog een stap verder gaan in onze samenwerking: de + staat voor co-creëren over de landsgrenzen heen en 'slim kopiëren' van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkheid en verscheidenheid van onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers op een actieve manier. Met Team Blue bijvoorbeeld wil KBC alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring. Een voorbeeld daarvan zijn de International Inspiration Days.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers future proof te maken en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie, denk maar aan de introductie van Kate (zie verder bij De klant staat centraal bij alles wat we doen) en heeft andere skills nodig. Daarom vragen we medewerkers om flexibel te zijn en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken lanceerden we in juni 2020 een AI-gestuurd leer- en talentenplatform. Dankzij dat intelligente platform, dat de naam StIPPLE meekreeg, reiken we medewerkers de juiste HR-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de juiste vaardigheden, maar ook voor het juiste niveau van skills. Met StIPPLE stellen we onze mensen in staat om hun huidige skills in kaart te brengen en te vergelijken met de skills die nodig zijn om hun job ook in de toekomst goed te blijven doen. Een digitale butler helpt hen te focussen op de juiste output- en ontwikkelingsdoelen. Daarover gaan ze voortdurend in dialoog met hun leidinggevende en met collega's, in een taal die gemeenschappelijk is voor heel de organisatie. Met de nieuwe technologie leggen we trouwens ook de basis om in de toekomst vacatures en talent intern te matchen. Dat maakt de weg vrij voor meer transparantie en voor nieuwe loopbaanopportunities. Voorlopig is het digitale leer- en talentenplatform alleen uitgerold België. Het is de bedoeling dat de andere landen de komende jaren stelselmatig aansluiten.

We zijn ons ervan bewust dat goede leidinggevers de sleutel zijn om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om onze strategie succesvol te implementeren. We investeren in de opleiding van alle leidinggevers via leiderschapstrajecten, die regelmatig worden getoetst aan de evoluties in ons bedrijf en in de maatschappij. Zo wordt er meer ingezet op coaching en progressiemanagement.

Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. In 2020 was er een tweedaagse module over big data en AI. Daarnaast maken we actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema gender krijgt hierin speciale aandacht.

We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers zeer ter harte. In 2020 werden we geconfronteerd met de voortdurende onzekerheid over de gezondheidsrisico's in verband met de pandemie. Tijdens de coronacrisis kreeg preventie dan ook absolute voorrang. Er werd maximaal ingezet op thuiswerk, zowel op de hoofdkantoren als in het commerciële net. Voor de hele groep werkten in maart-april 2020 bijna drie vierden van onze medewerkers van thuis uit. Het digitaal samenwerken kreeg daardoor een boost. In alle kernlanden ging speciale aandacht naar oplossingen voor medewerkers voor wie corona een groter risico vormt. We richtten een speciaal Group Crisis Committee op om de situatie op de voet te kunnen volgen. Daarin deelden we informatie over de eerste lockdown, over de versoepelingsmaatregelen en over de tweede piek in het najaar. We reorganiseerden de werkplaatsen en fysieke events en reizen werden afgeschaft. Elk kernland nam bijkomende beslissingen naargelang de lokale situatie om hun mensen zo goed mogelijk te beschermen. Veel aandacht ging naar voortdurende communicatie, via corona-updates, boodschappen van onze CEO en het senior management, tips & tricks voor welzijn, inclusief het belang van pauzes, beweging en gezonde voeding. Leidinggevers kregen de opdracht om extra alert te zijn voor angst- en stressklachten en werden opgeleid om medewerkers digitaal te coachen. Er kwamen initiatieven zoals dagelijkse huddles - ter vervanging van 'het koffiemoment' onder collega's - en digitale sportactiviteiten. In deze moeilijke periode merkten we een grote spontane solidariteit tussen collega's en er ontstonden allerlei hartverwarmende initiatieven van onderuit.

Om onze operationele efficiëntie te verhogen lanceerden we in 2019 een groepswijde aanpak om onze governance te optimaliseren en interne processen te verbeteren. Dankzij die oefening die tot in 2022 loopt wordt onze organisatie wendbaarder, met minder managementlagen en een sneller besluitvormingsproces waarbij medewerkers een grotere rol krijgen. In België betekent dat een inkrimping van het personeelsbestand met 1400 medewerkers in de periode 2019 – 2022. Die realiseren we volledig via interne herinzet en het normale personeelsverloop. Bij ČSOB in Tsjechië gaat het om een afbouw met minimaal 250 medewerkers op jaarbasis. De planning van deze groepswijde efficiëntie-oefening zit op schema.

Onze medewerkers kunnen rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. Tijdens de coronacrisis hebben we als werkgever iedereen aan het werk kunnen houden en mensen wier takenpakket wegviel elders ingezet in het bedrijf. In kernlanden waar telewerken nog niet volledig ingeburgerd was en mensen effectief minder dagen werkten opteerden we om financiële zekerheid te bieden.

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op. In 2020 organiseerden we opnieuw een groepswijde bevraging over de medewerkersbetrokkenheid. De scores variëren rond de 70 procent. Omdat we dit jaar met een nieuwe methodiek werken, is een vergelijking met de gegevens van 2017 niet mogelijk.

In België bedroeg de responsgraad 57% en geeft zo'n 80% van de deelnemende KBC-medewerkers aan trots te zijn om voor KBC te werken, met als belangrijkste redenen het imago van KBC, de toekomstgerichte visie en de innovatieve aanpak. Voor Tsjechië bedroeg de responsgraad 37% en geeft 74% van de medewerkers aan trots te zijn om voor ČSOB aan de slag te zijn. Meer informatie vindt u in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

De bevraging over medewerkersbetrokkenheid werd afhankelijk van de lokale noden al dan niet ingebed in een ruimere enquête. Voor KBC België werd ze geïntegreerd in een tweede Shape your future-enquête. Behalve naar betrokkenheid hebben we daarin gepeild naar de impact van de strategie-update. 82% van de medewerkers geeft aan een duidelijk zicht te hebben op de strategische richting die KBC uitgaat. Ook het recent gelanceerde leeraanbod rond hot skills in StIPPLE kwam aan bod. Op basis van de input van de medewerkers, werden al nieuwigheden geïntegreerd, zoals een skillsprofiel en meer trainingen die zich richten op de praktische toepassing van hot skills.

In de eerste helft van het jaar bevroegen we de medewerkers ook over de corona-impact via lokale enquêtes in een aantal kernlanden van de groep. De focus van de bevraging varieerde licht tussen de landen, volgens de lokale noden. Voor België onthouden we vooral dat 80% van de medewerkers zich even of zelfs beter voelde tijdens het werken in lockdown, dat 95% van hen het telewerken als efficiënt tot zeer efficiënt ervaarde en dat 92% aangaf dat hun leidinggevende duidelijk betrokken was bij hun welzijn. Op basis van deze resultaten blijven we inzetten op het samenwerken op afstand en het verder ontwikkelen van het leeraanbod.

In onze HR-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. Die gelijke behandeling van werknemers hebben we ook opgenomen in de KBC-Gedragslijn en in de verschillende manifesten en charters die we hebben ondertekend. We willen als werkgever een duidelijk signaal geven aan de maatschappij: we behandelen onze werknemers op een maatschappelijk verantwoorde manier. Daarbij spelen wederzijds vertrouwen en respect een belangrijke rol. Daarnaast verhogen we ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze medewerkers. In 2020 werd bijvoorbeeld een nieuwe opleiding over unconscious bias ontwikkeld. Een concreet aandachtspunt is ook het verhogen van de genderdiversiteit in de hogere echelons van onze organisatie, waar vrouwen momenteel nog onvoldoende vertegenwoordigd zijn (zie tabel). Om dat te ondersteunen bepaalt elke businessunit doelstellingen op korte en lange termijn, samen met een concreet actieplan. Om de zes maanden wordt daarover gerapporteerd aan het directiecomité.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Dat heeft ook in 2020 geleid tot het sluiten van collectieve akkoorden in diverse landen. Daarnaast is er op groepsniveau al meer dan twintig jaar jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

We volgen de toepassing van ons HR-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevestigingen, maar ook met HR-data. Daarmee brengen we bijvoorbeeld informatie over rewardcomponenten, opleidingsuren of absentieismedagen in kaart. We toetsen ons beleid voortdurend af aan de marktindicatoren. We monitoren de personeelsaantallen groepswijd en per land.

Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het humanresourcesproces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het HR-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving (General Data Protection Regulation). In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers.

Een belangrijk operationeel risico voor human resources is 'people risk'. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet aan de hand van een 'people risk dashboard'. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC zonder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Het jaarverslag van KBC Groep bevat een tabel met een overzicht van het totale personeelsbestand en de verdeling ervan in verschillende categorieën.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2020 bedroeg het totale eigen vermogen van KBC Groep 21,5 miljard euro en werd het kapitaal vertegenwoordigd door 416 694 558 aandelen, een toename van 299 916 aandelen tegenover het vorige jaar als gevolg van de jaarlijkse kapitaalverhoging voor het personeel in december.

Het totale eigen vermogen van KBC Bank bedroeg 16,1 miljard euro eind 2020. Het aandeel van KBC Bank is niet genoteerd op de beurs.

KBC Groep heeft 100% in handen van KBC Bank. De aandelen van KBC Groep zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in verschillende landen. Een specifieke groep aandeelhouders, bestaande uit MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de vaste aandeelhouders van KBC Groep. Tussen deze kernaandeelhouders werd een aandeelhoudersovereenkomst gesloten om te zorgen voor stabiliteit van het aandeelhouderschap en de continuïteit van de groep en om het algemene beleid van de groep te ondersteunen en te coördineren. Daartoe handelen de kernaandeelhouders in onderling overleg op de Algemene Vergadering van KBC Groep en zijn ze vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur. De huidige overeenkomst werd aangegaan voor een periode van tien jaar met ingang van 1 december 2014. Volgens de recentste kennisgeving bezaten de vaste aandeelhouders samen 40% van onze aandelen. Meer informatie over de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze belangrijkste landen in 2020.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden die ons toelaten om maatschappelijk relevant te blijven en te handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in Onze rol in de samenleving.

Onze strategie

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van de strategie van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2020.

De kern van onze strategie voor de toekomst (KBC Groep)

Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze PEARL+ bedrijfscultuur focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep.

De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur (KBC Groep)

Aandacht voor fysisch en financieel welzijn van onze klanten

Vanwege het coronavirus beslisten we om vanaf midden maart onze kantoren in België uitsluitend op afspraak toegankelijk te maken en we namen tegelijk een uitgebreide reeks fysieke voorzorgsmaatregelen (plexiglas, mondklappers, handgels,

signalisatie, enz.). In een aantal andere kernlanden werd ervoor gekozen de kantoren open te houden, maar uiteraard strikte maatregelen toe te passen. Op die manier konden we, rekening houdend met de situatie in elk land, een maximale service aan de klanten verzoenen met noodzakelijke preventiemaatregelen om coronabesmetting bij klanten en medewerkers te vermijden. Er werd een adequate communicatie opgezet en bovendien werden live events en meetings vervangen door digitale events en meetings. Andere landspecifieke maatregelen waren het stimuleren van elektronische betalingen en het verhogen van de limieten voor contactloze betaalkaarten, corona-gerelateerde aanpassingen aan bepaalde levensverzekeringen, de oprichting van speciale teams om klanten te helpen enzovoort.

Sinds het begin van de coronacrisis werken we bovendien intensief samen met overheidsinstellingen om klanten te ondersteunen die door het coronavirus worden getroffen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen onder de diverse corona-gerelateerde moratoria. In onze zes kernlanden samen hebben we in totaal voor 13,4 miljard euro uitstel van kredieten verleend (volgens de EBA-definitie en nog op de balans van 31-12-2020) en hebben we ook in totaal 0,8 miljard euro aan leningen toegekend in het kader van corona-gerelateerde overheidsgarantieregelingen. Een belangrijk deel van de moratoria (8,7 miljard euro) was eind 2020 al vervallen en voor 96% van de bedragen die niet meer onder de moratoria vielen werden de betalingen ondertussen volledig hervat. Meer details, waaronder een overzicht van de verschillende overheidsmaatregelen in onze kernlanden, vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 1.4.

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie. Als bank-verzekeraar nemen we ook hier onze verantwoordelijkheid: we zetten in op financiële geletterdheid en door degelijk en transparant advies willen we onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. Tijdens de coronacrisis beseften we meer dan ooit hoe belangrijk digitale geletterdheid is en we lanceerden bijvoorbeeld verschillende initiatieven en gidsen die beginnende gebruikers hielpen om zich vertrouwd te maken met onze mobiele apps. In het deel Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving sommen we diverse andere voorbeelden op van onze initiatieven om financiële geletterdheid te stimuleren. In ons duurzaamheidsverslag gaan we dieper in op de toegankelijkheid van onze diensten voor onder meer mensen met een beperking.

Differently, the next level

De verwachtingen van onze klanten zijn de laatste jaren sterk geëvolueerd: snelle, eenvoudige, proactieve en persoonlijke diensten en producten zijn de standaard geworden, en technologie maakt dat steeds meer mogelijk. We zijn dan ook al enkele jaren bezig met het digitaliseren van processen die ervoor zorgen dat eenvoudige en kwalitatieve producten op een snelle en vlotte manier tot bij de klanten gebracht kunnen worden. In de toekomst gaan we nog een stap verder en zullen we producten, diensten en processen ontwerpen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze kunnen worden bijgestuurd of aangepast zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken.

De afgelopen jaren hebben we trouwens met ons omnikanaaldistributiemodel al ingespeeld op het veranderende klantengedrag. Fysieke kanalen en digitale kanalen gaan hand in hand om alle klanten te dienen, zowel de steeds grotere groep digitale als minder digitale klanten. Als gevolg van de recente lockdown wegens corona kreeg de samenleving veel sneller dan verwacht een verregaande digitale boost. De klanten schakelden massaal over naar onze digitale oplossingen en de digitale verkoop steeg significant. Op een jaar tijd steeg bijvoorbeeld het aantal actieve klanten (actief: minstens in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) dat onze mobiele-apps gebruikt met meer iets minder dan een kwart voor de hele groep. Meer dan 90% van onze actieve klanten gebruikt nu onze website, mobiele of tablettoepassingen (tegenover 84% een jaar eerder). De belangrijke investeringen in digitale transformatie die we de afgelopen jaren maakten, wierpen dus duidelijk hun vruchten af en zorgden ervoor dat we onze klanten een hoog niveau van dienstverlening konden blijven aanbieden.

Met onze vernieuwde strategie Differently, the next level gaan we nu nog een stap verder. Dat betekent dat we de interactie met onze klanten nog meer futureproof en intelligenter (d.w.z. versterkt door Artificiële Intelligentie) maken en we evolueren van een omnikanaaldistributiemodel naar een digital first distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren volledig ter beschikking van de klanten. Zoals steeds bepaalt de klant zelf via welk distributiekanaal, digitaal of fysiek, het contact met KBC verloopt. Bij een digital first distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden. We plannen ongeveer 1,4 miljard euro aan investeringen in digitalisering in de periode 2021-2023.

Voor klanten die dat wensen, zal Kate – de nieuwe persoonlijke, digitale assistent – een belangrijke rol spelen in de digitale verkoop en adviesverlening om proactief, op het juiste moment, gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. Daarom is operationele efficiëntie van achterliggende processen zo cruciaal.

Hoe werkt Kate? De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen (geld overschrijven, verzekeringsaangiftes doen ...). Hij zal ook in zijn mobiele app regelmatig discreet en proactief voorstellen krijgen van KBC en daardoor maximaal ontzorgd worden. Het staat de klant helemaal vrij om daar al dan niet op in te gaan. Wanneer hij erop ingaat,

zal de oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden. Wanneer klanten de voorkeur geven aan een niet-digitaal kanaal zal Kate de kantoormedewerkers inzichten verstrekken en zelfs oplossingen suggereren.

In een eerste fase zal Kate focussen op de mobiele applicatie voor particulieren in België en Tsjechië (KBC Mobile en ČSOB Dokapsy). Op die manier kan Kate snel leren, kan KBC feedback capteren en ook bijsturen waar nodig. De klant zal merken dat Kate geleidelijk aan een ruimere set van vragen kan beantwoorden. Kate voor bedrijven wordt vanaf 2021 uitgerold. Ook in de andere kernlanden van de groep zal Kate in de komende jaren uitgerold worden.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken functioneren naar onze klanten. Ze zullen ook het gebruik van digitale processen ondersteunen, stimuleren en opvolgen en worden hierbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse. Wanneer klanten de voorkeur geven aan een niet-digitaal kanaal zal Kate de kantoormedewerkers inzichten verstrekken en zelfs oplossingen suggereren. Voor kmo's en bedrijvenklanten blijft de menselijke factor – in de vorm van relatiebeheerders – sowieso een cruciale rol vervullen, met data en technologie als belangrijkste hefboomen om full service te kunnen bieden.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden, het werken met Kate probleemloos te laten verlopen en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden zullen ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden, de manier waarop we ons intern organiseren (smart copy, samenwerking, straight through processing), moeten veranderen, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering (Pearl+) en bijscholing van onze medewerkers vereist. Het succes van producten en diensten wordt individueel opgevolgd om zo een feedback-lus te creëren en de machine te voeden, wat op zijn beurt Kate zal toelaten om verder te groeien.

Privacy, databescherming, communicatie en inclusie

Privacy en databescherming zijn onlosmakelijk verbonden met ons metier als bank-verzekeraar. De digitalisering biedt ons een veelheid aan (klanten-, markt- en risico-) gegevens, waardoor we onze klanten beter kennen, ze beter kunnen adviseren en hun overtuigende, relevante en gepersonaliseerde bank-verzekeringsopties voor te stellen. Maar uiteraard vinden klanten het pas goed dat we hun gegevens analyseren als ze ons al vertrouwen, en daarvoor hebben we een weloverwogen privacybeleid opgesteld. Privacy en databescherming zijn immers niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klanten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen. Daarbij willen we transparant communiceren en onze klanten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen. Een slimme data-analyse gekoppeld aan een goede privacybescherming beschouwen we als dé kans om het vertrouwen van onze klanten te verdiepen. Dat geldt ook voor Kate: Het is de klant zelf die beslist of hij bereid is een stukje van zijn privacy op te geven om zelf de vruchten te plukken, om 'ontzorgd' te worden.

Meer informatie over privacy en databescherming vindt u Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

We verwachten dat onze medewerkers op een toegankelijke, duidelijke, begrijpelijke en transparante manier communiceren met onze klanten. Dat is niet eenvoudig, denk maar aan de verplichtingen die de wetgever ons oplegt, zoals brieven rond risico's, kosten en provisies. Enkele jaren geleden zijn we daarom in België gestart met een project om onze klantencommunicatie te vereenvoudigen en verbeteren. Verder zorgen we dat onze commerciële medewerkers zich permanent bijscholen en laten vormen, zodat ze voldoende aandacht hebben voor risico-evaluatie van de verschillende producten en diensten.

Opvolging

Omdat de klant centraal stellen de hoeksteen van onze strategie is, volgen we dat grondig op. We bevragen onze klanten continu en hebben regelmatig debatten met klantenpanels. We gaan ook specifiek in dialoog met ngo's en organiseren jaarlijks een stakeholderdebat. We volgen onze reputatie nauwlettend op en we delen die analyse met alle betrokken diensten en personen, zodat die het nodige kunnen doen. Voorbeelden van acties die we ondernemen met als doel om te gaan met de veranderende klantenverwachtingen, concurrentie en technologische uitdagingen vindt u in het hoofdstuk Onze belangrijkste uitdagingen.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met het centraal stellen van de klant vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring (KBC Groep)

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod. We adviseren op basis van behoeften die het pure bankieren of verzekeren overstijgen, zoals gezin, wonen, mobiliteit, enz. We zijn zo georganiseerd dat we naar de klant gaan en zowel verzekeringsopties als bancaire oplossingen aanbieden op maat van zijn behoefte. Onze klanten dromen immers niet van kredieten of verzekeringen, maar wel van een auto, een huis, een reis, een eigen zaak. Zaken waarvoor ze geld nodig hebben. En als ze die zaken hebben, willen ze die beschermen. Dan kijken ze uit naar een verzekering. Dankzij ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel kunnen wij hen een antwoord bieden op elk van die bekommernissen.

Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde one-stop dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactie-mogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service. De optimale kanalenmix wordt lokaal bepaald op basis van de behoeften van de klant en hangt ook af van de digitale maturiteitsgraad van het land.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op voor zowel de klant als KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling enzovoort. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

In onze strategie 'Differently, the next level' wordt dit concept scherpgesteld: naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een 'digital first', lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital only'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke data-gestuurde organisatie.

Bankverzekeren+: Vroeger boden we in onze mobiele apps enkel onze eigen bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan. Ondertussen is Open Banking & Insurance een feit. We gaan op die ingeslagen weg voort en zullen in al onze kernlanden ook niet-financiële oplossingen aanbieden, naast de traditionele bankverzekeringsopties. We noemen dat bankverzekeren+. Om de referentie te zijn volstaat het immers niet langer om klanten en prospects enkel bank- en verzekeringsproducten aan te bieden.

Het gaat daarbij om oplossingen die het onze klanten mogelijk maken geld te besparen (bijvoorbeeld een voorstel om naar een goedkopere energieleverancier over te schakelen), geld te verdienen (denk bijvoorbeeld aan de kortingen van KBC Deals in België), dagelijkse betalingen te vergemakkelijken (zoals automatisch betalen van een parkeersessie) of bedrijfsactiviteiten te ondersteunen (zoals de rapporteringstool van BrightAnalytics). Voor deze oplossingen werken we samen met derde partijen.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2020 bij ongeveer acht op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij negen op de tien een woningverzekering. Bij ČSOB in Tsjechië namen meer dan zes van de tien klanten die in 2020 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep.

Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2020 zo'n 78% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 22% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringsklanten groeide in 2020 met respectievelijk 4% (1-1) en 5% (2-2, en 3-3 in België).

We volgen het succes van onze bankverzekeringsprestaties aan de hand van een aantal kernindicatoren (KPI's). De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met bank-verzekeren vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We focussen op duurzame en rendabele groei (KBC Groep)

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken dan ook niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn.

Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten. Onze geografische voetafdruk blijft onveranderd gefocust op onze kernlanden. In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria. Geografische focus betekent ook dat we, waar mogelijk en opportuun, niet-kernactiviteiten afstoten.

Recente voorbeelden:

- Eind mei 2019 namen we het resterende belang van 45% in de Tsjechische bouwspaarbank ČMSS over en als gevolg van deze transactie bezit ČSOB nu 100% van ČMSS. In de loop van 2021 wordt ČMSS omgedoopt tot ČSOB Stavební spořitelna. Daarmee wordt de integratie in de ČSOB Groep afgerond en vinden de klanten alle diensten met betrekking tot huisvesting onder één dak en één merk.

- Eind mei 2020 verkochten we onze deelneming van 50% in de Sloveense levensverzekeraar NLB Vita, waardoor we ons volledig terugtrekken uit Slovenië, dat geen kernland van onze groep is.
- Eind november 2020 ronden we de overeenkomst af voor de overname van 99,44% van OTP Banka Slovensko. Dat zorgt ervoor dat we onze positie op de Slowaakse bankenmarkt verder versterken. De volgende logische stap is de juridische en operationele fusie van ČSOB in Slowakije en OTP Banka Slovensko, die de huidige vierde positie van ČSOB op de Slowaakse bankenmarkt wat activa betreft verder zal consolideren.
- In februari 2021 bereikten we bovendien een akkoord voor de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN, wat ons zal toelaten onze positie in onze Bulgaarse thuismarkt nog verder te verstevigen.

Specifiek voor corporate finance hebben we besloten dat we een franchise voor adviesdiensten verder ontwikkelen, aangepast aan onze midcap-corporatebankingklanten in onze kernlanden, maar ook met de mogelijkheid van een beperkte uitbreiding in de buurlanden, om zo de bestaande klanten beter te kunnen dienen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld fintechs. Zo werken we bijvoorbeeld in België samen met een fintech die voor onze klanten energieprijzvergelijkingen maakt. Dat laatste is natuurlijk niet onze core business, maar het gaat – naast het bevorderen van de algemene klantentevredenheid - om de daaruit resulterende financiële transacties van onze klanten, wat wel onze core business is. Als we toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door betere oplossingen te analyseren en voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen te ontzorgen.

Streven naar duurzame en rendabele groei betekent ook dat we zorgen voor een gediversifieerde inkomstenbasis. Daarom willen we, naast onze rente-inkomsten, meer inkomsten genereren uit fee business (bijvoorbeeld uit onze assetmanagementactiviteiten) en uit onze verzekeringsactiviteiten. Ook geografisch zijn we gediversifieerd: In de laatste drie jaar kwam bijvoorbeeld 42% van onze nettowinst uit andere landen dan (divisie) België.

Bovendien is, om duurzaamheid te kunnen waarborgen, een strikt risicobeheer bij alles wat we doen een absolute voorwaarde. Daarover vindt u meer in de paragraaf We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer. We volgen onze langetermijnprestaties en onze focus op de reële economie en duurzaamheid op aan de hand van een aantal kernindicatoren (KPI's).

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met duurzame en rendabele groei vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze rol in de samenleving: we houden rekening met de maatschappelijke verwachtingen (KBC Groep)

We bieden waar mogelijk financiële oplossingen aan die een positieve impact hebben op de samenleving en de lokale economie. Daarnaast hebben we aandacht voor het beperken van onze nadelige impact op de samenleving en stimuleren we verantwoord gedrag bij onze medewerkers. Duurzaamheid is dan ook geïntegreerd in onze hele bedrijfsvoering en wordt uitgedragen door al onze medewerkers. Duurzaam ondernemen betekent ten slotte ook dat we beschikken over voldoende financiële veerkracht en onze risico's strikt beheersen. We zoeken daarom steeds een evenwicht tussen gezonde rendabiliteit en het waarmaken van onze rol als maatschappelijk verantwoordelijke onderneming.

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, vertrouwelijkheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers. Meer daarover vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

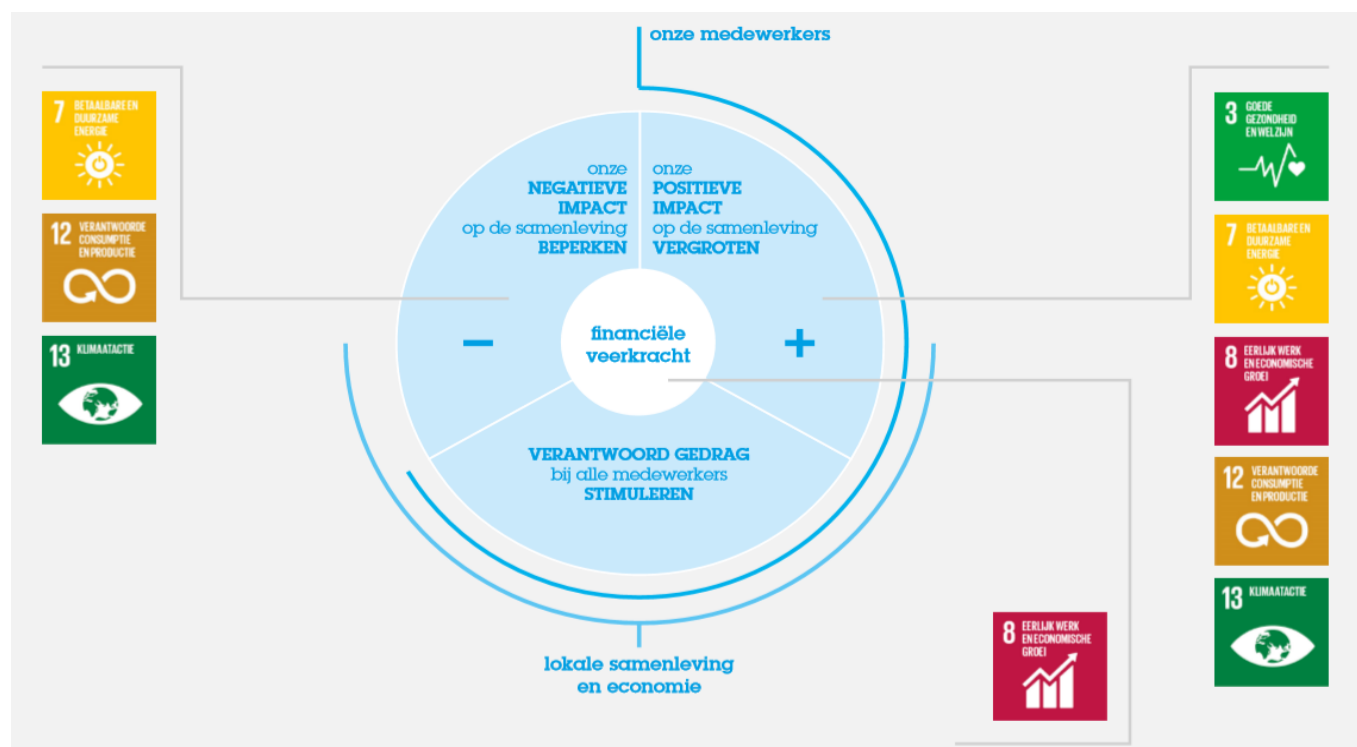
Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in 'Kompas voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar op een nadrukkelijke manier tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustzijn.

In 2020 hebben we een e-learning ontwikkeld om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en bovendien een kader aan te reiken dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Dat is een verplichte opleiding voor elke medewerker.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

In 2015 stelden de Verenigde Naties een ontwikkelingsplan op met 17 ambitieuze doelstellingen voor 2030. De Sustainable Development Goals (SDG's) bepalen de mondiale agenda voor regeringen, bedrijven en de maatschappij voor het aanpakken van de grote uitdagingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, zoals het beëindigen van de armoede, het beschermen van de planeet en het waarborgen van de welvaart voor iedereen. Hoewel de 17 SDG's onderling samenhangen en ze allemaal relevant zijn, hebben we een selectie gemaakt van vijf doelen waarop we via onze kernactiviteiten de grootste impact kunnen hebben (zie tekening).

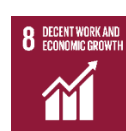
Goede gezondheid en welzijn

We willen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. Met onze maatschappelijke projecten focussen we onder andere op gezondheid en verkeersveiligheid. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.

Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix. We investeren in initiatieven op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie via onze bank- en verzekeringsactiviteiten en we hebben een exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen.

Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met start-ups en fintechs. We hebben een belangrijke rol bij de bescherming van de fundamentele arbeidsrechten, eerlijke verloning, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor al onze medewerkers.

Verantwoorde consumptie en productie

We ondersteunen de overgang naar een koolstofarme en circulaire economie. We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoet komen aan sociale en milieu-uitdagingen. We bieden duurzame investeringen aan als een evenwaardig alternatief voor conventionele fondsen. We willen onze eigen negatieve impact verminderen door duurzaam om te gaan met energie, papier, water, mobiliteit en afval en door onze broeikasgasemissies te reduceren.

Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. We ontwikkelen bedrijfsoplossingen die klanten helpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de overgang naar een koolstofarme economie te verwezenlijken. We beperken onze eigen milieu-impact en communiceren daarover. We willen de klimaatgerelateerde risico's aanpakken en inzetten op eraan gerelateerde opportuniteiten.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid. Daarbij houden we rekening met de lokale context in onze verschillende thuismarkten. Daarnaast ondersteunen we maatschappelijke projecten die nauw aansluiten bij ons beleid en waarbij we onze rol in de samenleving kunnen opnemen. De focusdomeinen zijn een vertaling van de SDG's naar onze duurzaamheidsstrategie en onze dagelijkse activiteiten. U vindt meer informatie en voorbeelden in de tekening hierna.

Focus	Wat?	Hoe? Enkele recente voorbeelden:
Financiële geletterdheid	- Klanten helpen de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie; - Verbeteren van de kennis bij het brede publiek van financiële concepten en producten.	- Get-a-Teacher bij KBC België, dat scholen de mogelijkheid geeft een lesgever te bestellen bij KBC om de financiële kennis uit te breiden; - Lessen in het basis- en middelbaar onderwijs door ČSOB-collega's in Tsjechië; - HoedoeKda?! Platform in België, waarmee we jongeren tussen 16 en 24 jaar leren omgaan met geld
Milieubewustzijn	- Verkleinen van onze milieu-voetafdruk via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen; - Ontwikkelen van diensten en producten die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu.	- Uitgifte van een tweede Green bond - Introductie van een Green Lease-product door UBB Interlease in Bulgarije - Aangescherpt beleid inzake steenkoolfinanciering in Tsjechië - Aanbod van zeer gebruiksvriendelijke en handige mobiliteitsoplossingen in België, in samenwerking met Olympus Mobility
Ondernemerschap	Door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen, bijdragen tot economische groei.	- Overschakeling op digitale ondersteuning van start-ups tijdens de coronaperiode (Start it @CSOB, Start it @KBC) en organisatie van extra webinars over onderwerpen waar ondernemers mee worstelden - Partnership met BRS, dat microfinance- en micro-insurancebedrijven in het Zuiden steunt - Coachingstraject 'women in tech' van Start it@KBC dat forse inspanningen levert om meer vrouwelijke ondernemers aan te trekken - Samenwerking tussen UBB en The Association of the Bulgarian Leaders and Entrepreneurs in het programma ABLE Activator dat een ervaringsgerichte opleiding in ondernemerschap biedt aan 30 studenten en jonge professionals onder de 35 jaar
Vergrijzing en gezondheid	- In België en Tsjechië kozen we <i>Vergrijzing</i> als vierde pijler. Dat houdt in dat we ons beleid en ons aanbod van diensten en producten aanpassen aan het feit dat mensen langer leven en dat we positief bijdragen aan de problematiek rond vergrijzing door vanuit onze kernactiviteiten specifieke oplossingen en diensten aan te bieden. - In Bulgarije, Slowakije, Hongarije en Ierland kozen we <i>Gezondheid</i> als vierde pijler. Die kernlanden zullen diensten, producten en projecten ontwikkelen die erop gericht zijn de algemene gezondheid, de gezondheidszorg en de levenskwaliteit te verbeteren.	- Hulp bij de opsporing van met het coronavirus besmette personen in Tsjechië - Donatie door K&H in Hongarije aan ziekenhuizen die het coronavirus bestrijden, voor online aankopen en elektronische overschrijvingen 'Care calls' vanuit KBC Bank Ireland om oudere en kwetsbare klanten bij te staan tijdens de coronacrisis

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's.

Gezien de steeds wijzigende maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken en actualiseren we minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. In de tabel vindt u een overzicht van de belangrijkste duurzaamheidsbeleidslijnen.

Verderop in dit hoofdstuk gaan we dieper in op onze specifieke aanpak inzake klimaat en mensenrechten.

Belangrijke KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen		Van toepassing op
Blacklist van bedrijven en activiteiten	We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittefosforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de UN Global Compact Principles (UNGC)	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen, duurzame en traditionele fondsen, leveranciers
Rechten van de mens	We hebben ons beleid inzake mensenrechten aangepast aan de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de <i>UN Global Compact</i> . Zie verder in een aparte paragraaf hierna.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen, duurzame en traditionele fondsen, leveranciers, personeel
Controversiële regimes	We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor strikt humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen, duurzame en traditionele fondsen, leveranciers
<i>Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy</i>	We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, tabak, gokken, sectoren met een grote impact op de biodiversiteit (palmolieproductie, mijnbouw, ontbossing, enz.), grondverwerving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, dierenwelzijn (o.m. bont) en prostitutie.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening
KBC Asset Management, uitsluiting uit traditionele fondsen	Voor de traditionele fondsen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de UN Global Compact en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren.	Traditionele fondsen
KBC Asset Management-uitsluitingen voor duurzame beleggingen	Voor de duurzame fondsen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstreken activiteiten zoals alle fossiele brandstoffen, gokken, defensie, bont, enz.	Duurzame fondsen

Omdat de verwachtingen van de samenleving op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid evolueren, werken we voortdurend aan het verscherpen van onze duurzaamheidsdoelstellingen en beleidslijnen. Zo beslisten we in 2020 om de beleidslijn inzake financiering en verzekering van steenkoolgebonden activiteiten en bedrijven nog verder te verstrengen en voerden we ook een nieuwe beleidslijn in over biodiversiteit. We beslisten ook dat bedrijven actief in fossiele brandstoffen volledig worden uitgesloten uit de duurzame fondsen van KBC Asset management. Voor onze doelstelling inzake rechtstreekse steenkoolfinanciering: zie verder.

Steenkool: KBC wenst in de volgende omstandigheden geen zaken te doen met energieproducenten:

- Als het gaat om bestaande klanten met >25% productiecapaciteit op basis van steenkool (voordien: 50%).
- Als het gaat om bedrijven die nog geen klant zijn, mogen die geen enkele productiecapaciteit op basis van steenkool hebben (voordien: 25%).
- In 2030 zakt die grens naar nul voor alle klanten (voordien: 2050).
- Wel blijven beperkte uitzonderingen ad hoc mogelijk voor o.m. investeringen in het kader van de energietransitie (alle landen) en voor sociale doeleinden (enkel Tsjechië).
- Vanaf april 2021 wordt het beleid nog verder verstrengd en verplichten we bestaande klanten (a) om een plan voor te leggen hoe ze steenkool tegen 2030 zullen in fasen zullen afbouwen en (b) om zich ertoe te verbinden geen nieuwe kolenprojecten op te zetten of de capaciteit van bestaande kolenprojecten te verhogen. Wanneer een tegenpartij niet voldoet aan een van die voorwaarden, staan wij geen nieuwe transacties toe en beëindigen de relatie na de contractuele termijn.

Biodiversiteit:

- KBC wenst niet betrokken te zijn bij activiteiten die verband houden met of een significante impact hebben op o.m. beschermde gebieden, UNESCO-werelderfgoed, beschermde dier- en plantensoorten en bepaalde visserijpraktijken.
- KBC wenst niet betrokken te zijn bij niet-conventionele olie- en gaswinning (o.m. teerzand, schaalolie en -gas en boringen in de poolgebieden).
- De bestaande beperkingen met betrekking tot bos- en mijnbouw en productie van palmolie, soja, cacao, koffie en suikerriet worden verstrengd.

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;
- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij ze betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen wanneer inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de UN Global Compact Principles, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Onze duurzaamheidsgovernance

We hebben duurzaamheid verankerd op de verschillende niveaus binnen onze groep. Dat garandeert dat duurzaamheid zowel de aandacht krijgt van de hoogste beslissingsorganen als breed geïntegreerd wordt in onze activiteiten. Hieronder vindt u een vereenvoudigd overzicht (meer details in het Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com). Verderop vindt u meer uitleg over de specifieke governance in verband met klimaatverandering.

Duurzaamheidsgovernance

De Raad van Bestuur wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering. Het Risico- en Compliancecomité waakt over de duurzaamheidsgerelateerde risico's. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan duurzaamheidsbeleidslijnen.

Het Directiecomité is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

De Interne Duurzaamheidsraad (ISB) wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden, de CFO en de manager van de dienst Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

De dienst Corporate Sustainability heeft een rechtstreekse lijn met de CEO en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Hij rapporteert aan de ISB en stelt het Sustainability Dashboard op.

Het Sustainable Finance Steering Committee houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

Het Core Team Sustainable Finance Programme wordt geleid door een programmamanager van de dienst Corporate Sustainability en bestaat uit specialisten van Finance, Credit Risk, Risk, Data Management en duurzaamheidsdeskundigen. Het integreert de klimaataanpak binnen de groep en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van de klimaatbestendigheid in lijn met TCFD en het EU-actieplan.

De Country Coordinators Corporate Sustainability in elk kernland zijn verantwoordelijk voor de integratie van de beslissingen van de ISB en de doelstellingen van het Sustainable Finance Programme. Op die manier zijn alle kernlanden voldoende betrokken bij zowel de strategische besprekingen als de uitvoering van het groepswijde duurzaamheidsbeleid.

De Country Sustainability afdelingen en de CSR-comités in elk van onze kernlanden zijn onze duurzaamheidsafdelingen en -comités zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Sustainability Board, en de Corporate Sustainability Coordinator per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

De externe adviesorganen adviseren KBC over verschillende aspecten van duurzaamheid en bestaan uit deskundigen uit de academische wereld. Een Externe Duurzaamheidsraad adviseert de dienst Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en -strategie. Een SRI Advisory Board houdt toezicht op de screening van het maatschappelijk verantwoorde karakter van de duurzame fondsen van KBC Asset Management.

Onze doelen

Of we voldoende focussen op maatschappelijk relevante thema's en of we de verwachtingen van stakeholders inlossen, volgen we ook op via kernindicatoren (KPI's) in het KBC Duurzaamheidsdashboard. De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met onze rol in de samenleving vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Focus op klimaat (KBC Groep)

Het aspect klimaat in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering. Vooreerst rechtstreeks, door onder meer ons eigen energieverbruik. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed, die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke (nadelige of positieve) invloed op het klimaat (kunnen) hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaatgevoelige sectorportefeuilles, in lijn met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs, door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een koolstofarme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerspatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen, of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen of waarborggevers negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een koolstofarmere samenleving (wat kan leiden tot directe verliezen door terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten) en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden (cf. onze doelen ter zake) en het bijsturen van ons beleid inzake de meest klimaatgevoelige sectoren (zie verder), maar ook om in te spelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groene economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten. Dat moet gebeuren met geavanceerde meet- en rapporteringsinstrumenten, waarvoor we in pilootprojecten samenwerken met externe partijen (zie verder).

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

Duurzaamheid, met inbegrip van klimaat en de doelstellingen ter zake, is geïntegreerd in de verloningssystemen van onze medewerkers en van het topmanagement in het bijzonder.

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Een van die doelstellingen is specifiek gerelateerd aan de vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, die wordt beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC Sustainability Dashboard. De Raad van Bestuur beoordeelt, via het Remuneratiecomité, de criteria voor de evaluatie van de leden van het Directiecomité in dit verband.
- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele beloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele beloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.
- De niet-recurrente resultaatsgebonden vergoeding van de medewerkers in België is sinds 2012 gedeeltelijk gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de vermindering van het papierverbruik).

Klimaatgovernance

Klimaatgovernance is een deel van onze algemene duurzaamheidsgovernance, die wordt uitgelegd in het hoofdstuk Onze duurzaamheidsgovernance.

Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van de klimaataanpak in de groep. Het programma begeleidt en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van klimaatbestendigheid, in overeenstemming met de TCFD-aanbevelingen en het EU Action Plan.

In 2020 introduceerden we een nieuwe hybride organisatiestructuur inzake duurzaamheidsgovernance, met een sterke centrale sturing en duidelijke en versterkte lokale verantwoordelijkheden in de kernlanden, om ervoor te zorgen dat duurzaamheidsthema's en vooral klimaatgerelateerde beslissingen met de nodige prioriteit en op voldoende hoog niveau in het Sustainable Finance-programma worden aangepakt.

De Interne Duurzaamheidsraad (ISB), voorgezeten door de CEO, is intussen het belangrijkste platform voor het aansturen van het duurzaamheidsbeleid op groepsniveau, inclusief onze klimaataanpak. De vertegenwoordigers van de kernlanden in de ISB hebben een duidelijke verantwoordelijkheid voor duurzaamheid en klimaat.

Elke lid van de ISB dat een kernland vertegenwoordigt, wordt lokaal ondersteund door een coördinator Corporate Sustainability, die een mandaat heeft om de business in het betreffende land aan te sturen in overeenstemming met de beslissingen van de ISB. Dat moet zorgen voor een snelle en groepswijde implementatie van centraal bepaalde duurzaamheids- en klimaatthema's.

Het Sustainable finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van de directie Corporate Sustainability, samen met een kernteam Sustainable Finance. In 2020 werd dit kernteam met specialisten van Group Corporate Sustainability, Group Risk en Credit Risk uitgebreid met experts van Group Finance en Data Management. Het kernteam staat in contact met alle relevante afdelingen van de groep.

De al in 2019 aangestelde klimaatcontacten in de kernlanden blijven nauw samenwerken met het kernteam Sustainable Finance, maar zullen ook opereren onder de Corporate Sustainability-coördinator, die in elk kernland het belangrijkste aanspreekpunt is voor het kernteam Sustainable Finance.

Een stuurgroep ziet toe op het programma. Het wordt voorgezeten door de CFO, die ook lid is van de ISB, met permanente vertegenwoordigers van Group Finance, Group Risk en Group Credit Risk samen met Group Corporate Sustainability. Alle beslissingen over beleidsgerelateerde onderwerpen, de klimaatgerelateerde strategie en de te nemen maatregelen worden genomen binnen de ISB. Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur. Die laatste evalueert jaarlijks het statusrapport van het programma. De stand van zaken wordt bovendien jaarlijks besproken in de supervisory boards van de belangrijkste groepsmaatschappijen in de verschillende kernlanden van de groep.

Een externe Sustainability Board adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief alle aspecten van ons klimaatbeleid.

De milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

Een overzicht van onze belangrijke KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen is opgenomen in het hoofdstuk Onze rol in de samenleving.

Milieuverantwoordelijkheid betekent dat we ons inzetten om de directe en indirecte milieu-impact van onze activiteiten op een verantwoorde manier te beheren. In overeenstemming met onze algemene duurzaamheidsstrategie willen we daarbij waar mogelijk onze positieve impact vergroten en onze negatieve impact op het milieu beperken en op die manier de overgang naar een duurzame, koolstofneutrale economie ondersteunen.

Belangrijke elementen uit ons klimaat- en milieubeleid zijn:

- het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, (zoals palmolie en soja, mijnbouw en ontbossing), het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- de ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, koolstofarme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- de aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Klimaatverdrag van Parijs en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD: we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijk in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodologieën die de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel meten met het oog op het vaststellen van onderbouwde doelstellingen.

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en in een tweede fase volgen onze beleggings- en verzekeringsportefeuilles. Op basis van een materialiteitsbeoordeling, zoals bepaald in de TCFD, hebben we besloten ons te richten op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO₂-intensieve deel van de industriële

kredietportefeuille vertegenwoordigen. Het doel is om een grondige analyse vanuit klimaatperspectief uit te voeren van deze sectoren om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn gestart met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.

- Vertrekkend vanuit de grondige analyse van de situatie in een kernland, werden de resultaten daarvan vervolgens in de andere landen vertaald rekening houdend met de lokale context, om vervolgens beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep.
- We hebben white papers voorbereid voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing. Die sectoren vertegenwoordigen ongeveer 80% van alle broeikasgasemissies in onze kernlanden.
- In 2021 worden de oefeningen verder uitgebreid voor de verzekerings- en investeringsactiviteiten van de groep.

We rapporteren over onze aanpak, vooruitgang en uitdagingen op milieugebied, onder meer in ons duurzaamheidsverslag, in dit jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten (waaronder CDP, RobecoSAM, Sustainalytics, Vigeo). We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challengen door onze Externe Duurzaamheidsraad.

Doorheen onze upstream en downstream waardeketen treden we ook in dialoog met verschillende stakeholders. Zo gaan we actief in gesprek met onze klanten om hen bewust te maken en hun engagement met betrekking tot de klimaatverandering te vergroten. We richten ons ook op het ontwikkelen van bedrijfsoplossingen die een positieve invloed hebben op het milieu en gaan ook hierover in interactie met onze klanten. In de tabel vindt u enkele voorbeelden van recente milieugerelateerde producten, diensten en initiatieven.

Voorbeelden van producten en initiatieven, die met duurzaamheid te maken hebben	
Tweede groene obligatielening – juni 2020	Het betreft een uitgifte van 500 miljoen euro met een looptijd van 7 jaar. Met de opbrengsten zullen leningen voor duurzame investeringen, zoals woningkredieten en hernieuwbare energieprojecten, worden gefinancierd. De vermeden jaarlijkse Co2e-emissies bedragen 120 337 ton.
Duurzame beleggingsfondsen	Veelzijdig aanbod van duurzame beleggingsfondsen, variërend van Best-in-Class-fondsen en fondsen met duurzaamheidsthema's tot een meer recent Impact Investing-fonds. We voeren een diepgaande doorlichting uit om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor duurzame en verantwoorde beleggingsoplossingen. Daarnaast worden sinds dit jaar alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen uitgesloten uit al onze duurzame beleggingsfondsen.
Groene Projectfinanciering	We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare energieprojecten in alle kernlanden. In België bijvoorbeeld bereikte KBC Securities Project Finance de kaap van 1 miljard euro financiering aan groene-energieprojecten, waarvan ruim 900 miljoen voor windmolenparken. Daarmee is het inzake projectfinancieringen een van de koplopers in België. In Hongarije financierden we de bouw van 7 nieuwe fotovoltaïsche centrales met een totaal geïnstalleerd vermogen van 28 MWp. Het hele project werd ontwikkeld door een groep Tsjechische investeerders en vormt een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking tussen KBC-entiteiten op het gebied van de financiering van hernieuwbare energiebronnen.
ČSOB Green Grants	In Tsjechië ondersteunt ČSOB ondernemers bij de voorbereiding van energie-audits en het opstellen van bijhorende documentatie. In 2020 werden 30 energiebesparende projecten ondersteund met groene subsidies (Green Grants) voor een totaalbedrag van 38 miljoen euro.
Proxy voting door KBC Asset Management	KBC Asset Management neemt via proxy voting zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen. Daarnaast wil KBC Asset Management bedrijven ertoe aanzetten om via engagement duurzame bedrijfsvoering te promoten of een controversie aan te kaarten.
Groene leningen en groene obligaties voor bedrijfsklanten	KBC Bank promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten, waaronder Groene en Duurzame obligaties en Groene leningen en duurzaamheidsgerelateerde leningen. Die worden gestructureerd volgens de ICMA Green/Sustainability Bond Principles of de LMA Green/Sustainability-linked Loan Principles. Specifiek in 2020 trad KBC Bank bijvoorbeeld op als arranger onder meer van duurzame leningen voor Elia, Euronav en Proximus, alsook een nieuwe duurzame obligatie voor de Vlaamse Gemeenschap en een sociale obligatie voor het Waalse Gewest.

We hebben onze ambitie recent een versnelling hoger geschakeld. We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. In 2019 hebben we in België een project opgestart om bedrijven te ondersteunen bij hun overgang naar een groenere economie en hebben in die context 377 gesprekken gevoerd. Op basis van die aanpak en de strategische sectorprojecten ('White Papers') hebben ook de andere kernlanden een gelijkaardige aanpak uitgewerkt. In een eerste fase is die gericht op opleiding van de relatiebeheerders inzake duurzaamheid en klimaatproblematiek. Vervolgens worden de eerste gesprekken met klanten gevoerd. Dat wordt voortgezet in 2021. De gesprekken met klanten zijn gericht op de strategische duurzaamheidsaanpak en op specifieke thema's zoals de impact van de richtlijn inzake niet-financiële rapportering, de EU-Taxonomie, groene leningen, enz.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en wij wensen dat zij sociale, ethische en milieucriteria integreren. Voor informatie over onze gedragslijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar het hoofdstuk Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieueisen voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is onze focus op duurzaam beleggen. Onze medewerkers bieden naast de traditionele beleggingen ook duurzame beleggingen aan, waardoor de bewustwording van onze klanten wordt vergroot en de klant een weloverwogen keuze kan maken. Alle duurzame KBC-beleggingsfondsen kregen de 'Towards Sustainability'-kwaliteitsstandaard van Febelfin voor duurzaam beleggen. KBC Asset Management heeft zich in 2020 aangesloten bij Climate Action 100+, een wereldwijd initiatief van vermogensbeheerders om bedrijven met een aanzienlijke uitstoot van broeikasgassen te sensibiliseren rond klimaatverandering.

In overeenstemming met onze duurzaamheidsstrategie en acties, nemen we onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven en rapporteren daarover onder meer in ons duurzaamheidsverslag.

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering om particulier kapitaal te mobiliseren ter ondersteuning van een veerkrachtig, koolstofarm, hulpbronnefficiënt en inclusief Europa.
- We zijn lid van het UN Environment Program Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles on Responsible Banking (PRB's). We onderschreven daarnaast de Collective Commitment to Climate Action (CCCA), die ingebed is in de PRB's. De CCCA verenigt 38 banken die samen hun schouders zetten onder het streven om tegen 2050 een volledige klimaatneutrale economie en samenleving te realiseren. We zijn gestart met de eerste pilootprojecten om gezamenlijke methodologieën verder te ontwikkelen om de impact van de klimaatverandering in kaart te brengen (zie elders in dit hoofdstuk).
- We onderschreven tevens de UNEP FI Principles for Responsible Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Ons klimaatrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

Onze maatstaven en doelen

Om de transitie naar een koolstofarme samenleving te ondersteunen hebben we al jaren geleden diverse doelstellingen gedefinieerd op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Het betreft zowel doelen om onze eigen directe milieu-impact te beperken (reductie eigen broeikasgasuitstoot en gebruik van groene elektriciteit) als doelen die gaan over onze indirecte impact (volume aan duurzame fondsen, aandeel van kredieten voor hernieuwbare energie en afbouw van steenkoolgerelateerde kredietverlening).

In 2020 hebben we de lat voor onze klimaatambities aanzienlijk hoger gelegd en vertaald in diverse doelstellingen. U vindt ze in het jaarverslag van KBC groep.

Om onze ambities te realiseren, is het cruciaal om over de juiste meetinstrumenten en definities te beschikken die door alle banken op uniforme wijze worden gehanteerd. Vandaag staan heel wat methodologieën nog niet helemaal op punt: niet alle benaderingen zijn even geschikt voor alle sectoren, productiewijzen of technologieën, sommige klantsegmenten beschikken niet over de middelen of mogelijkheden om alle gevraagde data consistent en systematisch op te leveren, enz. Daarom neemt KBC deel aan pilootprojecten voor de implementatie van nieuwe meetinstrumenten zoals PACTA ('Paris Agreement Capital Transition Assessment'), UNEP FI's TCFD Banking Pilot en PCAF ('Partnership for Carbon Accounting Financials'). Die laatste testten we al intensief uit op delen van onze kredietportefeuille. We gebruikten ook PACTA als methodologie om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille beter in kaart te brengen. KBC Asset Management test ook een methodiek, aangeleverd door TRUCOST, om de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart te brengen.

Ook zullen nieuwe gegevens nodig zijn voor de identificatie van groene activa (andere dan hernieuwbare energie), op basis van technische milieucriteria onder meer van de aankomende EU-Taxonomie. Ook hier starten we met een gestructureerde aanpak.

In het jaarverslag van KBC Groep vindt een tabel met een overzicht van de kredietportefeuille van de belangrijkste klimaatgevoelige sectoren. Meer informatie vindt u in ons duurzaamheidsrapport.

Onze eigen milieuoetafdruk

In het jaarverslag van KBC Groep vindt u gegevens met betrekking tot onze eigen milieuoetafdruk. De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte conform ISO 14064-3. Meer informatie over onze milieuoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen, vindt u in het duurzaamheidsverslag.

Focus op mensenrechten (KBC Groep)

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en rechten in verband met werk in de hele groep te respecteren en we verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk, (iii) de VN-Verklaring over de Rechten van Inheemse Volkeren (iv) en de Britse Wet op Moderne Slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes inzake mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. Sinds 2006 publiceren we jaarlijkse onze vorderingen in het UN Global Compact Statement of Continued Support. Vanzelfsprekend houden we ons aan de lokale wetten, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn en aan internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze in hun werk de mensenrechten toepassen en respecteren. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedraglijn voor de groep (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen. Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. Die Code of Conduct geeft onze leveranciers een duidelijk beeld van onze verwachtingen inzake duurzaamheid.

We hebben onze gedragslijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken worden gescreend op de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op Worldcheck en een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies en de KBC Group Policy on Controversial regimes toe. Het betreft bedrijven en landen die worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en databescherming (zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur) en volgen de naleving ervan nauw op.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. Dit zijn een set principes die door de deelnemende financiële instellingen gehanteerd worden voor het bepalen, beoordelen en beheren van milieu- en sociaal gerelateerde risico's bij projectfinanciering.

Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en industriestandaarden, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect zijn. We hebben een specifiek due diligence proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exit-strategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Corporate Sustainability ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Duurzame beleggingsfondsen worden bovendien onderworpen aan een bijkomende controle.

Door die strikte toepassing van de bovenvermelde duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controverses in onze kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen met betrekking tot mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer (KBC Groep)

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle toprisico's te identificeren.
- We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
- We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een product approval process.
- We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
- In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief?

Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector zoals kredietrisico's, marktrisico's van zowel trading- als niet-tradingactiviteiten, verzekeringstechnische risico's, liquiditeitsrisico's, solvabiliteitsrisico's, niet-financiële risico's (waaronder operationele, compliance- en reputatierisico's), bedrijfs- en strategische risico's en klimaatrisico's. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Typische risico's voor de sector	Hoe gaan we daarmee om?
Kredietrisico	• Bestaan van een degelijk beheerskader; • Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz.; • Limietsystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	• Bestaan van een degelijk beheerskader; • Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotipe, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	• Bestaan van een degelijk beheerskader; • Group key controls, Risicoscans, Key Risk Indicators, enz. • Risicoscans en opvolging van risicosignalen • Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
Marktrisico van tradingactiviteiten	• Bestaan van een degelijk beheerskader; • Historical VaR-methode, BPV- en basisrisicolimieten, greeks en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
Liquiditeitsrisico	• Bestaan van een degelijk beheerskader; • Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis; • Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
Verzekeringstechnische risico's	• Bestaan van een degelijk beheerskader; • Acceptatie-, tarifierings-, schadereiserings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
Klimaat- en ESG- risico's	• Graduele integratie in bestaande beheerskaders, • Lopende initiatieven binnen het Sustainable Finance programma • Nemen van risicobeperkende maatregelen, inclusief beleidslijnen voor kredietverlening en investeringsportefeuille • Inschatten van korte- en langetermijnrisico's aan de hand van scenario- en sensitiviteitsanalyses, enz.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met solvabiliteit en liquiditeit vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Ons financieel rapport

- In dit hoofdstuk bespreken we de geconsolideerde resultaten. Een bespreking van de niet-geconsolideerde resultaten en de balans vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening.
- De totale invloed van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten op het nettoresultaat was per saldo beperkt.
- Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en hedge accounting vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer in Toelichtingen 1.2, 3.3 en 4.1 t.e.m. 4.8, en in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- We verwachten dat Basel IV (vanaf 2023) onze risicogewogen activa (RWA) zal doen toenemen met ruwweg 8 miljard euro, fully loaded op basis van de cijfers van eind 2020.
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Alle aandelen van KBC Bank zijn direct in handen van KBC Groep. Als slotdividend over 2019 betaalde KBC Bank 1 145 miljoen euro uit aan KBC Groep.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Geconsolideerde resultaten van KBC Bank, in miljoenen euro	2020	2019
Nettorente-inkomsten	4 015	4 153
Dividendinkomsten	19	35
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening ¹	36	70
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via <i>other comprehensive income</i>	3	6
Nettoprovisie-inkomsten	1 975	2 085
Overige netto-inkomsten	88	200
Totale opbrengsten	6 134	6 548
Exploitatiekosten	-3 809	-3 797
Bijzondere waardeverminderingen	-1 126	-213
Waarvan: op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via <i>other comprehensive income</i> ²	-1 068	-204
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	-11	3
Resultaat vóór belastingen	1 188	2 541
Belastingen	-255	-501
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0
Resultaat na belastingen	933	2 040
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	35
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	933	2 005
Verhouding van 'resultaat vóór belastingen' op 'gemiddeld balanstotaal'	0,44%	1,01%

1 Ook Trading en reëlewaarderresultaat genoemd.

2 Ook waardeverminderingen op kredieten genoemd.

Kerncijfers geconsolideerde balans en solvabiliteit

Geselecteerde balans- en solvabiliteitsinformatie, KBC Bank, in miljoenen euro			
	2020		2019
Balanstotaal		284 399	253 917
Leningen en voorschotten aan cliënten (excl. reverse repo's)		157 650	153 781
Effecten (eigenvermogensinstrumenten en schuldinstrumenten)		52 585	46 260
Deposito's van cliënten en schuld papier (excl. repo's)		217 199	203 839
Risicogewogen activa (Basel III, fully loaded)		92 903	89 838
Totaal eigen vermogen		16 067	16 546
Waarvan eigen vermogen van de aandeelhouders		14 567	15 043
Common equity ratio (Basel III, fully loaded [transitioneel])	15,2% [15,7%]		14,7%
Liquidity coverage ratio (LCR)		147%	138%
Net stable funding ratio (NSFR)		146%	136%

Retroactieve aanpassing van enkele balansgegevens voor 2019: zie Toelichting 1.1 in de Geconsolideerde jaarrekening.

Cijfers over de volumegroei van leningen en deposito's zijn altijd na uitsluiting van wisselkoersinvloeden. Met "gelijkblijvende scope" bedoelen we zonder rekening te houden met belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring, in dit geval vooral de overname van de Tsjechische bouwspaarbank ČMSS sinds juni 2019 (7 maanden in resultaat 2019 en 12 maanden in resultaat 2020, op balans op 31-12-2019 en 31-12-2020) en de overname van de Slowaakse bank OTP Banka Slovensko eind november 2020 (niet in resultaat in 2019 noch 2020, niet op balans 31-12-2019 maar wel op 31-12-2020). We noemen dit verder de "impact van consolidatiekringwijzigingen". Meer informatie vindt u in toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

In toelichting 1.4 van het deel Geconsolideerde jaarrekening vindt u een schematisch overzicht van de invloed van de coronacrisis op onze resultaten.

Groeicijfers voor kredieten en deposito's zijn zonder intragroepstransacties (tussen bank enerzijds, en groep en verzekeringen anderzijds).

Analyse van de resultaten

Nettorente-inkomsten

Onze nettorente-inkomsten bedroegen 4 015 miljoen euro in 2020, 3% lager dan het jaar voordien omdat onder meer het negatieve effect van de renteverlagingen door de CNB in Tsjechië, de waardevermindering van de Tsjechische kroon en de Hongaarse forint ten opzichte van de euro en de lagere herbeleggingsrentes niet volledig konden worden gecompenseerd door het positieve effect van een grotere krediet- en obligatieportefeuille, hogere marges op de nieuwe productie van woningkredieten dan de marges op de uitstaande portefeuilles in België, Tsjechië en Slowakije, het effect van TLTRO III, de ECB-tiering en de impact van consolidatiekringwijzigingen.

Onze leningen en voorschotten aan klanten (zonder reverse repo's) bedroegen 158 miljard euro en groeiden in 2020 aan met 3%. Zonder de impact van consolidatiekringwijzigingen was dat ook 3%, met een toename van 3% in divisie België, 1% in divisie Tsjechië en 8% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen). Het volume van verstrekte kredieten met uitstel van betaling onder de verschillende corona-gerelateerde moratoria bedroeg 13,4 miljard euro (volgens de EBA-definitie en nog op de balans op 31-12-2020). Voor ongeveer 8,7 miljard euro van dat bedrag is het moratorium al eind december 2020 verstreken (en daarvan hervatte 96% de betalingen) en bijgevolg stond eind 2020 nog 4,7 miljard euro uit onder de verschillende corona-gerelateerde moratoria. Daarnaast hebben we voor ongeveer 0,8 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende corona-gerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze thuismarkten. Voor meer uitleg: zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Ons totale depositovolume (deposito's van klanten en schuld papier, zonder repo's) bedroeg 217 miljard euro en steeg met 7% in 2020. Zonder de impact van consolidatiekringwijzigingen was dat 6%, met een groei van 4% in divisie België, 9% in divisie Tsjechië en 16% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen, uitgezonderd Ierland).

De nettorentemarge van onze bankactiviteiten kwam uit op 1,84%, tegen 1,95% het jaar voordien. De nettorentemarge bedroeg 1,63% in België, 2,31% in Tsjechië en 2,60% in divisie Internationale Markten.

Nettoprovisie-inkomsten

Onze nettoprovisie-inkomsten bedroegen 1 975 miljoen euro in 2020, een daling met 5% ten opzichte van het jaar daarvoor. Dat is voornamelijk toe te schrijven aan een daling van de vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten, een daling van de vergoedingen voor bankdiensten (gedaalde vergoedingen voor betalingstransacties (cf. lockdowns) en kredieten, slechts deels goedge maakt door gestegen vergoedingen voor effecten) en de waardevermindering van de Tsjechische kroon en Hongaarse forint ten opzichte van de euro.

Eind 2020 bedroeg ons totale beheerde vermogen op niveau KBC Groep ongeveer 212 miljard euro. Dat is 2% minder dan een jaar eerder, nagenoeg volledig te wijten aan een beperkte netto-uitstroom. Het grootste deel van ons totale beheerde vermogen van eind 2020 heeft betrekking op de divisies België (194 miljard euro) en Tsjechië (11 miljard euro).

Andere inkomsten

De andere inkomsten bedroegen samen 146 miljoen euro, tegenover 311 miljoen euro het jaar voordien.

Het cijfer voor 2020 omvat 36 miljoen euro trading- en reëlewaarderresultaat. De initieel erg negatieve invloed van het uitbreken van de coronacrisis op deze resultaatpost als gevolg van sterk gedaalde aandelenmarkten, de toegenomen creditspreads en de lagere langetermijnrente werd weliswaar goedge maakt in de drie daaropvolgende kwartalen, maar het trading- en reëlewaarderresultaat voor het volledige jaar bleef niettemin 34 miljoen lager dan dat van het jaar voordien. Die daling is vooral te wijten aan de lagere waarde van de afgeleide instrumenten gebruikt voor balansbeheer, die de stijging van de bijdrage van de dealingrooms en het positieve effect van diverse waarde-aanpassingen meer dan tenietdeden.

De andere inkomsten omvatten ook 19 miljoen euro ontvangen dividenden (lager dan vorig jaar omdat vele bedrijven hun dividendbeleid aanpasten als gevolg van de coronacrisis), 3 miljoen euro Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income en 88 miljoen euro overige netto-inkomsten. Dat laatste is 112 miljoen euro minder dan het jaar voordien, dankzij het positieve éénmalig effect in 2019 van 82 miljoen euro van de herwaardering van de bestaande deelneming van 55% in ČMSS bij aankoop van het resterende belang van 45%. Meer uitleg vindt u in toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Exploitatiekosten

Onze kosten bedroegen 3 809 miljoen euro in 2020, ongeveer hetzelfde niveau als het jaar daarvoor. Dat was het gevolg van onder meer lagere personeelskosten (onder meer lagere voorzieningen voor variabele vergoedingen en een daling van het gemiddelde aantal vte's), enkele directe gevolgen van de coronacrisis (lagere kosten voor facilitaire diensten, marketing, events, reizen en professionele vergoedingen), een verhoogde éénmalige doorrekening van KBC Groep in verband met software naar aanleiding van enerzijds een herziening van de waarderingsregels software ten opzichte van vorig jaar (cf. de wijziging in de regels voor softwareafschrijving, zie toelichting 1.1 in de Geconsolideerde jaarrekening) en anderzijds in mindere mate naar aanleiding van bijzondere waardeverminderingen geboekt bij KBC Groep op software en daarnaast de waardevermindering van de Tsjechische kroon en de Hongaarse forint ten opzichte van de euro, die het negatieve effect van onder meer de loondrift, hogere ICT-kosten en de consolidatiekringwijzigingen compenseerden.

De verhouding kosten tot inkomsten bedroeg daardoor 62% (60% wanneer abstractie wordt gemaakt van de verhoogde éénmalige doorrekening van KBC Groep in verband met software), tegenover 58% het jaar voordien. Voor divisie België bedroeg de ratio 57%, voor divisie Tsjechië 53% en voor divisie Internationale Markten 66%.

Waardeverminderingen

In 2020 boekten we een nettotoename van waardeverminderingen voor kredieten van 1 068 miljoen euro, tegenover slechts 204 miljoen euro het jaar voordien. De toename in 2020 is voor het grootste deel gerelateerd aan de gevolgen van de coronacrisis, waarvoor de groep 783 miljoen euro aan collectieve waardeverminderingen aanlegde. Die werden berekend als de som van 672 miljoen euro als gevolg van een expertgebaseerde berekening ('management overlay' op basis van bepaalde stressveronderstellingen afhankelijk van land, segment, sector en probability-gewogen macro-economische scenario's) en 111 miljoen euro via de ECL-modellen als gevolg van geactualiseerde macro-economische variabelen. Meer uitleg vindt u in toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

De nettotoename in 2020 omvat 649 miljoen euro voor België, 210 miljoen euro voor Tsjechië, 42 miljoen euro voor Slowakije, 59 miljoen euro voor Hongarije, 27 miljoen euro voor Bulgarije en 90 miljoen euro voor Ierland, en een kleine nettoterugname voor het Groepscenter (8 miljoen euro).

Per saldo bedroeg de kredietkostenratio van de groep daardoor 60 basispunten in 2020, tegenover 12 basispunten het jaar voordien. Zonder de collectieve waardeverminderingen vanwege de coronacrisis had dat 16 basispunten geweest in 2020.

Op 31 december 2020 vertegenwoordigden de (stage 3) impaired kredieten (zie Glossarium) 3,3% van onze kredietportefeuille, tegenover 3,5% het jaar voordien. Dat was 2,3% in België, 2,3% in Tsjechië en 6,9% in Internationale Markten. Het aandeel van de impaired kredieten van de volledige groep die meer dan 90 dagen achterstallig zijn, bedroeg 1,8%, tegenover 1,9% het jaar voordien.

De andere waardeverminderingen bedroegen in 2020 samen 58 miljoen euro, en hebben voor een groot deel te maken met software-afschrijvingen en de boekhoudkundige verwerking van de diverse betalingsmoratoria gerelateerd aan de coronacrisis in onze kernlanden ('modificatieverliezen'; zie toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). Het jaar voordien bedroegen de andere waardeverminderingen slechts 10 miljoen euro.

Belastingen

De belastingen bedroegen 255 miljoen euro in 2020, tegenover 501 miljoen euro het jaar voordien. Die daling heeft vooral te maken met het lagere resultaat vóór belastingen. Naast belastingen betaalden we ook nog de speciale bankenheffingen. Die bedroegen 486 miljoen euro, tegenover 475 miljoen euro in 2019, en zijn inbegrepen bij de post Exploitatiekosten.

Analyse van de balans

Balanstotaal

Eind 2020 bedroeg ons geconsolideerde balanstotaal 284 miljard euro, 12% meer dan een jaar eerder. De risicogewogen activa (Basel III, fully loaded) stegen met 3% tot 93 miljard euro. In het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? vindt u daarover meer details.

Kredieten en deposito's

De kernactiviteit van ons bankbedrijf bestaat erin deposito's aan te trekken en daarmee kredieten te verstrekken. Dat verklaart uiteraard het belang van de Leningen en voorschotten aan klanten aan de actiefzijde van onze balans, met 158 miljard euro (zonder reverse repo's) eind 2020. Die leningen en voorschotten aan klanten stegen met 3% voor de hele groep. Zonder de impact van consolidatiekringwijzigingen was dat ook 3%, met een groei van 3% in divisie België, 1% in divisie Tsjechië en 8% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen). De belangrijkste kredietproducten op groepsniveau blijven de termijnskredieten met 68 miljard euro en de woningkredieten met 71 miljard euro. Voor informatie over betalingsuitstel als gevolg van de coronacrisis: zie de bespreking van de nettorente-inkomsten.

Aan de passiefzijde stegen onze klantendeposito's (deposito's van klanten en schuldpapier, zonder repo's) met 7% tot 217 miljard euro. Zonder de impact van consolidatiekringwijzigingen was dat 6%, met een groei van 4% in divisie België, 9% in divisie Tsjechië en 16% in divisie Internationale Markten. De voornaamste depositoproducten op groepsniveau blijven de zichtdeposito's met 101 miljard euro en de spaarrekeningen met 75 miljard euro.

Effecten

We houden ook een portefeuille met waardepapier aan. Eind 2020 bedroeg die effectenportefeuille ruwweg 53 miljard euro. De effectenportefeuille bestond voor 1% uit aandelen en voor bijna 99% uit obligaties. Die laatste stegen in 2020 met bijna 7 miljard euro. Eind 2020 had 88% van die obligaties betrekking op overheden. U vindt een gedetailleerd overzicht in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Overige activa en overige verplichtingen

De andere belangrijke posten aan de actiefzijde van de balans waren de leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (6 miljard euro, 1 miljard euro hoger dan het jaar voordien), reverse repo's (28 miljard euro, 1 miljard euro hoger dan het jaar voordien), derivaten (6 miljard euro positieve marktwaarde, voor het grootste deel rentecontracten, 0,5 miljard hoger dan het jaar voordien), en geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen (25 miljard euro, 16 miljard euro meer dan eind 2019, vooral door de opname van 19,5 miljard euro onder TLTRO III in 2020).

Bij de andere belangrijke posten aan de passiefzijde van de balans vermelden we de derivaten (7 miljard euro negatieve marktwaarde, voor het grootste deel rentecontracten, stijging van 0,5 miljard euro jaar-op-jaar) en deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (35 miljard euro, 16 miljard euro meer jaar-op-jaar).

Eigen vermogen

Op 31 december 2020 bedroeg ons totale eigen vermogen 16,1 miljard euro. Dat bestond uit 14,6 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 1,5 miljard euro additional tier 1-instrumenten. Het totale eigen vermogen daalde in 2020 met 0,5 miljard euro. De belangrijkste elementen daarbij waren de opname van de jaarwinst (+0,9 miljard euro), de uitkering van dividend aan KBC Groep (-1,1 miljard euro), een daling van de omrekeningsverschillen (-0,3 miljard euro, grotendeels door de depreciatie van de Tsjechische kroon en de Hongaarse forint in de verslagperiode) en verschillende kleinere elementen.

Op 31 december 2020 bedroeg onze common equity ratio (Basel III) 15,7% (transitioneel, dit is inclusief de impact van de tijdelijke versoepelingen in de regelgeving) of 15,2% (fully loaded), tegenover 14,7% het jaar voordien. Onze leverage ratio bedroeg 5,2% (fully loaded). Gedetailleerde berekeningen van onze solvabiliteitsindicatoren vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? Ook de liquiditeitspositie bleef uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 147% en een NSFR-ratio van 146%.

Onze divisies

De managementstructuur van onze groep hebben we opgebouwd rond drie divisies: België, Tsjechië en de divisie Internationale Markten. Die laatste omvat de andere kernlanden in Centraal- en Oost-Europa (Slowakije, Hongarije en Bulgarije) en Ierland.

- Divisie België omvat de activiteiten van KBC Bank NV en van zijn Belgische dochtervennootschappen, met als belangrijkste CBC Banque, KBC Asset Management, KBC Lease Groep en KBC Securities.
- Divisie Tsjechië omvat alle activiteiten van KBC in Tsjechië. Dat zijn vooral de activiteiten van de ČSOB-groep onder de merknamen ČSOB Bank, Postal Savings Bank, Hypoteční banka, ČMSS en Patria.
- Divisie Internationale Markten omvat de activiteiten in de andere Centraal- en Oost-Europese kernlanden, met name ČSOB Bank en OTP Banka Slovensko in Slowakije, K&H Bank in Hongarije en UBB in Bulgarije, en KBC Bank Ireland in Ierland.

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies een Groepscenter. Dat bevat de resultaten van de holdingactiviteiten van de groep, bepaalde aan kapitaal- en liquiditeitsbeheer gerelateerde kosten, kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties en de resultaten van maatschappijen en activiteiten die in afbouw zijn.

België

De economische context

Net als elders veroorzaakten de pandemie en de uitzonderlijke maatregelen in 2020 een ongekende daling van het Belgische bbp. Halverwege het jaar was de economische activiteit met bijna 15% gedaald ten opzichte van het laatste kwartaal van 2019. Het herstel dat volgde in het derde kwartaal was sterk, maar verre van volledig. Omdat de corona-infecties opnieuw oplaaide en er opnieuw maatregelen moesten worden genomen, kromp de economische activiteit bovendien licht in het laatste kwartaal. Op jaarbasis is het reële bbp in 2020 bijgevolg met 6,3% gedaald. Eind 2020 was er een kloof van bijna 4,8% ten opzichte van het productieniveau van eind 2019.

Als reactie op de pandemie heeft de Belgische regering een hele reeks maatregelen genomen om het banenverlies op korte termijn te beperken. Onder andere het stelsel van tijdelijke werkloosheid voor werknemers en het systeem van overbruggingsrechten voor zelfstandigen hebben de schok op de werkgelegenheid opgevangen. Daardoor bleef de stijging van het aantal werkloze werkzoekenden tussen eind 2019 en eind 2020 beperkt tot 4,3%. De geharmoniseerde werkloosheidsgraad van Eurostat voor België, waarin de tijdelijke werklozen niet zijn opgenomen, steeg van 5,1% in januari tot 6,6% in september om daarna opnieuw te dalen tot 5,8% in december.

De Belgische inflatie op basis van de Europese geharmoniseerde index van de consumptieprijzen was met gemiddeld 0,4% in 2020 zeer laag, vooral als gevolg van een scherpe jaar-op-jaar daling van de energieprijzen. Door een sterke investeringsvraag bleven de huizenprijzen in België snel stijgen in 2020, met 3,7% op jaarbasis.

Tegen de achtergrond van het uitblijven van een gemakkelijke exit uit de coronacrisis denken wij dat de groei van het Belgische reële bbp pas vanaf medio 2021 zal versnellen in lijn met de uitrol van het vaccin.

Verwachte bbp-groei in 2021 en 2022: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Belangrijkste coronacrisis-gerelateerde overheidsmaatregelen: zie toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Specifieke doelstellingen (KBC Groep)

- De basis van onze strategie blijft dat we de klant centraal zetten in alles wat we ontwikkelen en doen. We focussen daarbij op een 'digital first' benadering, met een human touch en investeren in een naadloze integratie van onze verschillende distributiekanaalen. We zetten in op de verdere digitale ontwikkeling van onze bank-, verzekerings- en assetmanagementdiensten en benutten nieuwe technologieën en data om onze klanten meer persoonlijke en proactieve oplossingen aan te reiken. Met onze in november 2020 gelanceerde digitale assistente Kate brengen we dit naar 'the next level'.
- Om dat te ondersteunen werken we ook volop aan het end-to-end straight through maken van al onze commerciële processen, gebruik makend van alle technologische mogelijkheden zoals artificiële intelligentie.
- We breiden onze dienstverlening uit via eigen en andere kanalen. Daarvoor werken we samen met partners via zogenaamde ecosystemen om onze klanten complete oplossingen te kunnen aanbieden. We integreren een aanbod van bepaalde partners in onze eigen mobiele app en zijn ook met onze producten en diensten aanwezig in de distributiekanaalen van bepaalde derde partijen.

- We mikken op een efficiëntere benutting van ons potentieel in Brussel via het aparte merk KBC Brussels, dat het specifieke kosmopolitische karakter van Brussel weerspiegelt en beter aan de noden van zijn bevolking beantwoordt.
- We streven naar een verdere groei van CBC op het vlak van bankverzekeren in bepaalde marktsegmenten en naar een uitbreiding van onze aanwezigheid en toegankelijkheid in Wallonië.
- We werken continu aan de verdere optimalisatie van ons bankverzekeringsmodel in België.
- We gaan verder in onze ambitie om de referentiebankier te worden van kmo's en midcap-ondernemingen in België op basis van onze doorgedreven kennis van de klant en onze persoonlijke aanpak.
- We vertalen onze maatschappelijke betrokkenheid in de Belgische samenleving in initiatieven op het gebied van, onder meer, milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en de vergrijzingsproblematiek. We nemen actief deel aan het mobiliteitsdebat en werken oplossingen uit.

Enkele realisaties in 2020 (KBC Groep)

Vanwege het coronavirus beslisten we om vanaf midden maart onze kantoren uitsluitend na afspraak toegankelijk te maken en we namen tegelijk een uitgebreide reeks fysieke voorzorgsmaatregelen (plexiglas, mondklappers, handgels, signalisatie, enz.). Op die manier konden we een maximale service aan de klanten verzoeken met noodzakelijke preventiemaatregelen om coronabesmetting bij klanten en medewerkers te vermijden. Ondertussen werkten we intensief samen met overheidsinstellingen om alle door het coronavirus getroffen klanten te ondersteunen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen (zie verder).

De laatste jaren neemt het gebruik van onze digitale systemen en apps (KBC Touch, KBC Mobile, Business Dashboard en dergelijke) duidelijk toe. Dat werd nog versterkt door de lockdowns in 2020, waardoor onze klanten massaal nieuwe manieren ontdekten om, veilig en vanop afstand, gebruik te maken van financiële diensten, wat zich vertaalde in een opvallend sterke toename van digitale contacten. We investeerden opnieuw sterk in de verdere uitbouw van die digitale systemen en leggen daarbij de nadruk op oplossingen die het leven van onze klanten gemakkelijker maken. Het belangrijkste wapenfeit was daarbij de lancering van Kate, onze digitale assistente. U vindt daarover meer in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur. Daarnaast breidden we ook onze bancaire en verzekeringstoepassingen verder uit (bijvoorbeeld betalen met wearables zoals FitbitPay, de mogelijkheid om digitaal een zakelijke rekening te openen voor vennootschappen, de lancering van Apple Pay, de introductie van Matti, de nieuwe intelligente beleggingsassistent voor ons onlinebeursplatform Bolero, enz.) en voegden talrijke niet-bancaire toepassingen toe aan ons aanbod. Voorbeelden van dat laatste zijn de mogelijkheid om een parkeerplaats of tickets voor openbaar vervoer te betalen, deelfietsen te bestellen, via nummerplaatherkenning en automatische betaling vlot in en uit bepaalde parkeergarages te rijden, filmtickets bestellen enz. KBC Mobile kan nu zelfs gebruikt worden om de goals en hoogtepunten van de Jupiler Pro League tijdens de match én alle samenvattingen op het einde van het voetbalweekend te bekijken.

We onderzoeken trouwens regelmatig hoe onze klanten gebruik maken van onze diverse kanalen en we optimaliseren op basis daarvan geleidelijk aan onze fysieke en digitale aanwezigheid, met als doel onze klanten meer expertise, ruimere bereikbaarheid en uitstekende klantenservice aan te bieden. In dat licht beslisten we om in 2020 en de eerste maanden van 2021 een aantal bankkantoren om te vormen tot automatenkantoor en enkele kantoren te sluiten omdat er slechts een relatief beperkt aantal transacties plaatsvond en er voldoende KBC-alternatieven in de buurt zijn. De betrokken medewerkers konden elders aan de slag in het kantorennet van KBC, of bij ons contactcenter, KBC Live. Bovendien kondigden wij aan dat we samen met nog drie andere grootbanken in de komende jaren werken aan een geïntegreerd ATM-platform met een optimale bereikbaarheid.

Globaal stegen onze deposito's voor de divisie als geheel met 4% in 2020. De kredietverlening steeg met 3%, vooral dankzij de toename van het volume hypothecaire kredieten met 7%.

In Brussel werken we sinds een paar jaar via een apart merk, KBC Brussels, met een grootstedelijk, innovatief imago en een aangepast netwerk. In 2020 werkten we verder aan de modernisering van het kantorennetwerk en de versterking van de adviesverlening op afstand via KBC Brussels Live. Die dienstverlening werd zeer gesmaakt door onze klanten in Brussel vanwege de laagdrempeligheid en uitgebreide bereikbaarheid. Dat en diverse andere initiatieven en acties zorgden ervoor dat KBC Brussels in 2020 meer dan 4 000 nieuwe klanten kon aantrekken. Ook in Wallonië hebben we belangrijke stappen voorwaarts gezet in onze groeiestrategie, wat ook daar resulteert in meer dan 15 000 nieuwe klanten en een groei inzake onder meer woningkredieten en verzekeringen, die die van de Waalse markt overstijgt.

Dankzij ons bank-verzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In 2020 namen onze klanten bijvoorbeeld bij ongeveer acht op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij negen op de tien een woningverzekering. Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) dat minstens 1 KBC-bankproduct en 1 KBC-verzekeringsproduct bezit steeg verder met ruwweg 2% in 2020; het aantal actieve klanten dat minimum 3 bank- en 3 verzekeringsproducten van KBC bezit steeg zelfs met bijna 5%. Eind 2020 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 85% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten (3-3) tekenden voor 31% van de actieve klanten.

Om ondernemerschap te stimuleren namen we opnieuw diverse initiatieven. Een voorbeeld daarvan is het coachingstraject 'women in tech' dat Start it @KBC, samen met Netwerk Ondernemen en VLAIO, opstartte. Het omvat een reeks webinars waarin vrouwelijke oprichters hun eigen ervaringen delen en praten over hoe ze onderweg barrières overwinnen. Vanaf 2021 is er een intensief coachingstraject voor vrouwelijke oprichters. Een mooi voorbeeld op het gebied van financiële geletterdheid is het

Hoedoecka?! Platform waarmee we jongeren tussen 16 en 24 jaar leren omgaan met geld. Daarbij komen verschillende thema's aan bod: budgetten, betalen, veiligheid, werken, wonen, mobiliteit en reizen. We stapten in 2019 ook in Trooper, een platform waar verenigingen en goede doelen gemakkelijk en op een originele manier geld kunnen inzamelen. Hun leden en sympathisanten kunnen bij het online shoppen via Trooper hun favoriete vereniging of goede doel steunen, zonder dat het hen iets extra kost.

Verder blijven we werken aan de overgang naar multimobiliteit. We pasten ons aan aan de gewijzigde mobiliteit in coronatijden, waarbij we beduidend minder verplaatsingen met de wagen deden. Samen met Olympus Mobility - de mobiliteitspartner van KBC - bieden we onze klanten een aantal zeer gebruiksvriendelijke en handige mobiliteitsoplossingen aan, zoals autodelen via cambio, het kopen van tickets voor bus of trein, of het betalen van een parkeerplaats. Klanten konden in KBC Mobile al langer duurzaam pensioensparen en duurzaam beleggen met advies. Vanaf midden november konden ze ook een duurzaam beleggingsplan starten en duurzaam beleggen met wisselgeld. KBC kiest dus resoluut voor duurzame beleggingsprocessen in KBC Mobile.

Tsjechië

De economische context

De ontwikkeling van de Tsjechische economie in 2020 werd sterk beïnvloed door de coronacrisis, die in maart in Tsjechië uitbrak. De toenemende beperkingen voor de internationale handel bemoeilijkten het functioneren van de toeleveringsketens, die tot dan toe soepel hadden gewerkt. Op een bepaald moment dwongen ze binnenlandse bedrijven hun productie te verminderen en in sommige gevallen zelfs de deuren te sluiten. Bovendien troffen de beperkingen in het kader van de pandemiemaatregelen vooral de dienstensector (met name de horeca- en toerismesector) en waren zij een van de voornaamste oorzaken van de economische recessie in de eerste helft van het jaar. De geleidelijke versoepeling van de maatregelen had vanaf het einde van het tweede kwartaal geleid tot een herstel in bijna alle sectoren van de economie. Als gevolg daarvan vertoonde de economie al in het derde kwartaal een zeer dynamische groei. Helaas veroorzaakte de najaarsgolf van de pandemie een tweede en derde lockdown, die opnieuw vooral voor de dienstensector negatieve gevolgen hadden. De grootste binnenlandse sector - de verwerkende nijverheid - bleek echter grotendeels immuun voor deze golf van de pandemie.

Om de getroffen bedrijven en ondernemers te helpen, nam de regering een aantal steunmaatregelen, met negatieve gevolgen voor de overheidsbegroting. De belangrijkste daarvan, die ook een sterk stabiliserende factor op de arbeidsmarkt bleek te zijn, was een tijdelijke werkloosheidsmaatregel, die sinds april zonder onderbreking wordt ingezet. Het werkloosheidscijfer steeg in de loop van het jaar tot ongeveer 3%, maar de vacaturegraad bleef tegelijkertijd hoog.

Bovendien werd een moratorium op de aflossing van bankleningen en een tijdelijk moratorium op de huren ingesteld. De Tsjechische centrale bank reageerde ook op de buitengewone situatie in de economie door haar belangrijkste rentetarief met 200 basispunten te verlagen, de voorwaarden voor het verstrekken van hypotheekleningen te versoepelen en de contracyclische kapitaalbuffer voor de banksector aanzienlijk te verlagen. Het resultaat van deze inspanningen was een aanzienlijke daling van de rentetarieven en rendementen op de obligatiemarkt, die in het vierde kwartaal weliswaar opnieuw wat opliepen. De pandemie kwam negatief tot uiting in een toegenomen risico-aversie, alsook in de ontwikkeling van de wisselkoers van de Tsjechische kroon, die op korte termijn tot 10% verzwakte ten opzichte van de euro. Niettemin werd die wisselkoersverzwakking in de loop van het jaar gedeeltelijk weggewerkt.

Verwachte bbp-groei in 2021 en 2022: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Belangrijkste overheidsmaatregelen naar aanleiding van de coronacrisis: zie toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Specifieke doelstellingen

- We willen onze referentiepositie in bankverzekeren behouden door een zero-hassle, no-frills klantenervaring voor onze retailklanten, kmo's en midcaps.
- We gebruiken data en AI om op een pro-actieve wijze relevante en gepersonaliseerde klantgerichte oplossingen aan te bieden, onder meer via Kate, onze gepersonaliseerde digitale assistent.
- We gaan door met het verder digitaliseren van diensten en het introduceren van nieuwe innovatieve producten en diensten, waaronder open bankverzekeringsoplossingen gericht op het financiële welzijn van onze klanten.
- We concentreren ons op het straight-through maken van processen en het verder vereenvoudigen van producten, ons hoofdkantoor, ons distributiemodel en branding, om nog kostenefficiënter te worden.
- We mikken op het ontsluiten van zakelijk potentieel door een geavanceerd gebruik van gegevens en digitaal lead management, de leveraging van onze positie als marktleider inzake woningfinanciering en nog meer focus op volumegroei en winstgevendheid van onze verzekeringen.
- We willen onze bedrijfscultuur versterken om nog flexibeler, wendbaarder en diverser te worden.
- We brengen onze maatschappelijke betrokkenheid tot uitdrukking door te focussen op milieubewustzijn, financiële kennis, ondernemerschap en vergrijzing van de bevolking.

Enkele realisaties in 2020

We namen verschillende maatregelen om onze klanten en medewerkers zo goed mogelijk te beschermen tijdens de coronacrisis. Medewerkers werkten zo veel als mogelijk van thuis uit of in opgedeelde teams, maar de bankkantoren bleven grotendeels open. De werklocaties werden aangepast aan verhoogde gezondheids- en veiligheidsvereisten. Daardoor kon de dienstverlening onverminderd doorgaan. Ondertussen werkten we intensief samen met overheidsinstellingen om door het coronavirus getroffen klanten te ondersteunen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen (zie verder). We hielpen ook mee in een callcenter en bij contacttracing door de overheid. Ook in Tsjechië zagen we een nog snellere groei van de digitale kanalen door de coronacrisis en de lockdowns. Ons internetbankieren wordt nu al door meer dan 1 miljoen klanten gebruikt, het aantal actieve gebruikers van onze app voor mobiel bankieren is op jaarbasis met ongeveer een derde gestegen en het aantal mobiele banktransacties is in 2020 bijna verdubbeld. We speelden een belangrijke rol bij de introductie van de bank identity service (elektronische identificatie), wat bijdraagt tot de versnelling van digitalisatie in het land.

We werken voortdurend aan de uitbreiding, verbetering en gebruiksvriendelijkheid van al onze platformen, waaronder ČSOB-Internetbankieren, ČSOB Smart, ČSOB CEB, ČSOB Investment portal en onze app DoKapsy. We introduceerden ook nieuwe producten en diensten om beter aan te sluiten bij de behoeften van onze klanten in de huidige snel veranderende omgeving. Het beste voorbeeld daarvan is de lancering van Kate, onze digitale en gepersonaliseerde assistent (zie voor meer informatie het hoofdstuk 'De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur'). Nieuwe beleggingsproducten zijn bijvoorbeeld onze succesvolle toepassing Indigo, die online beleggen op basis van robotalgoritmes aanbiedt, en ČSOB Drobne, dat het mogelijk maakt om kleine bedragen te beleggen door afronding van elke betaling. We hebben een licentie ontvangen voor MallPay, ons ticket voor de e-commerce wereld voor onze bank- en verzekeringsdiensten. Voor onze bedrijfsklanten bieden we het We.Trade blockchainplatform aan. We gebruiken RPA en IPA om de snelheid en betrouwbaarheid van reacties aan klanten te verhogen (we implementeerden al 160 robottoepassingen in verschillende processen). We combineren ook digitalisering met ecologie en hebben bijvoorbeeld een ecologische betaalkaart van gerecycleerd plastic geïntroduceerd en gebruiken biometrische handtekeningen (waardoor een groot deel van onze processen papierloos gebeurt). En voor onze klanten met gehoorproblemen bieden we onze eScribe-service aan, waarmee online transcripties mogelijk zijn.

Ondanks de coronacrisis realiseerden we een behoorlijke kredietgroei in 2020. Zo steeg het volume aan woningkredieten met niet minder dan 6% op een jaar tijd. Globaal steeg onze kredietverlening met 1% in 2020 en stegen onze deposito's met 9%. De groeicijfers maken abstractie van de daling van de koers van de Tsjechische munt ten opzichte van de euro.

In 2019 namen we het resterende deel van de bouwspaarbank ČMSS over, waardoor ČSOB zijn positie als toonaangevende instelling op de woningkredietenmarkt consolideerde. In de loop van 2021 wordt ČMSS omgedoopt tot ČSOB Stavební spořitelna. De bedoeling daarvan is dat de klanten vanaf dan diverse diensten met betrekking tot huisvesting onder één dak en één merk vinden.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In 2020 namen bijvoorbeeld ongeveer zes op tien klanten van ČSOB die een hypothecaire lening aangingen bij de bank ook een woningverzekering van de groep.

Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomstenoverdracht op deze rekening) die minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezitten, steeg verder met ruwweg 8% in 2020; het aantal actieve klanten die minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezitten, steeg met 6%. Eind 2020 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 80% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten (2-2) tekenden voor 17% van de actieve klanten.

We namen opnieuw diverse initiatieven inzake maatschappelijke betrokkenheid en legden de focus op milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en vergrijzing.

Inzake milieu hebben we onze energiebeleidslijnen nog verder aangescherpt met inbegrip van een volledige stopzetting van de directe financiering van thermische steenkoolactiviteiten tegen eind 2021. Daarnaast helpt ČSOB als partner van POHO2030 (een project voor hergebruik en bebossing van mijnlandschap) met financieel advies en met de nodige publiciteit voor een van de belangrijkste duurzaamheidsprojecten in Noord-Moravië, de regio die zwaar getekend is door de steenkoolwinning.

Al sinds 2016 bezoeken medewerkers van ČSOB op vrijwillige basis scholen om er les te geven over financiële geletterdheid. In 2020 heeft een aantal van onze ambassadeurs een accreditering van het ministerie van onderwijs gekregen om zelf leerkrachten op te leiden. In totaal hebben onze ambassadeurs sinds de lancering aan meer dan 36 000 kinderen lesgegeven. Ondanks de moeilijke omstandigheden werden in 2020 meer dan 700 lessen voor bijna 5 000 studenten gegeven, weliswaar deels online.

Net als vorige jaren werkten we samen met verschillende sociale non-profitorganisaties, waarbij we nu vooral snel inspeelden op de huidige behoeften in verband met de pandemie. Tijdens de coronacrisis doneerden we bijvoorbeeld ICT-materiaal aan kwetsbare kinderen en senioren via ngo's en scholen. Daarnaast bleef Start it @ČSOB tijdens de coronaperiode volop inzetten op het ondersteunen van startups.

Ten slotte streven we ernaar een drempelloze bank te zijn voor iedereen. Nieuwe software die is ontworpen voor klanten met een visuele beperking werd geïnstalleerd op onze geldautomaten in Tsjechië. En zoals al vermeld lanceerden we eScribe voor klanten met gehoorproblemen. Met die tool kunnen we een transcriptie van de communicatie (ook via het callcenter) aanbieden.

Internationale Markten

De economische context

De ontwikkeling van de pandemie was ook de belangrijkste bepalende factor voor de macro-economische prestaties van Slowakije, Hongarije en Bulgarije in 2020. Na een enorme terugval in het tweede kwartaal als gevolg van de lockdowns, was er in het derde kwartaal sprake van een uitgesproken economisch herstel in de regio. De regionale economieën lieten in het derde kwartaal sterke kwartaalgroei cijfers zien, maar geen enkele economie maakte de terugval uit de eerste jaarhelft volledig goed. De ontwikkeling in het vierde kwartaal was duidelijk ongunstiger, als gevolg van de tweede coronagolf en de beleidsreacties daarop. De meeste lockdown-maatregelen hadden vooral invloed op de vraagzijde van de economie, met name de dienstensector, terwijl de aanbodzijde beter gespaard bleef. Dat was belangrijk voor de regionale economieën, waar de industrie een cruciale rol speelt in de economie. De industriële productie bleef dan ook relatief sterk presteren. De veerkracht van de Duitse industriële productie en het feit dat de nieuwe pandemiemaatregelen tijdens de tweede golf minder streng waren, verklaren deels waarom de Centraal-Europese economieën tijdens de tweede golf minder hard getroffen werden.

Zowel tijdens de eerste als de tweede golf van de pandemie in 2020 kwam de Hongaarse forint onder druk te staan. Om de forint te ondersteunen, verkrapte de Nationale Bank van Hongarije (NBH) haar beleid. Dat leidde zowel vanaf april als vanaf oktober tot een hogere rente op de geldmarkt. We gaan ervan uit dat de verzwakking van de forint een tijdelijk fenomeen is.

Op 10 juli 2020 trad Bulgarije toe tot het ERM II-stelsel, de overgangsfase tot de uiteindelijke invoering van de euro. Tijdens het lidmaatschap van het ERM II behoudt Bulgarije de currency board van de Lev ten opzichte van de euro. Het maakt met andere woorden geen gebruik van de toegelaten schommelingsmarge van de wisselkoers waarin ERM II voorziet.

Met een reële bbp-groei van 3,5% was Ierland de enige KBC-kernmarkt met een positieve gemiddelde economische groei op jaarbasis in 2020. Een belangrijke nuancering daarbij is dat de Ierse bbp-cijfers sterk verstoord worden door de activiteiten van grote multinationals in het land en dat de onderliggende groei van de Ierse economie allicht lager is. Tegen de achtergrond van de pandemie en het belang van multinationals wordt het Ierse bbp-cijfer bovendien beïnvloed door ontwikkelingen in de farmaceutische sector in verband met het coronavaccin. In de lijn van de algemene trend voor de Europese economie bleef de Ierse inflatie in 2020 zeer gematigd. Gemiddeld op jaarbasis was ze zelfs licht negatief (-0,5%).

Verwachte bbp-groei in 2021 en 2022: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Belangrijkste overheidsmaatregelen naar aanleiding van de coronacrisis: zie toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Specifieke doelstellingen

- De vernieuwde groepsstrategie brengt een aantal uitdagingen met zich mee voor alle landen van de divisie:
 - De ontwikkeling van nieuwe unieke 'bankverzekeren+'-voorstellen
 - Het verder digitaal upgraden van ons distributiemodel
 - Het opdrijven van straight-through en scalable processen.
 - Het vergroten van de capaciteit inzake data & AI, om pro-actief relevante en gepersonaliseerde oplossingen aan te bieden.
 - Het selectief uitbreiden van onze activiteiten om tot de top 3 inzake bankieren en de top 4 inzake verzekeren te behoren.
 - Het blijven streven naar een maatschappelijk verantwoorde aanpak in alle landen. Onze focusdomeinen zijn milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en gezondheid.
- Specifiek per land:
 - In Hongarije willen we de onbetwiste leider zijn op het gebied van innovatie. Om de winstgevendheid te verhogen, mikken we er op inkomstengroei via een sterke klantenwerving in alle banksegmenten en via intensievere cross-selling. We ambiëren ook een stevige groei van onze verzekeringsactiviteiten, vooral via verkoop in de bankkantoren en, voor niet-levensverzekeringen, via (internet)makelaars en agenten.
 - In Slowakije mikken we op een voortzetting van de sterke groei in strategische producten (woningkredieten, consumentenkredieten, kmo-financiering, leasing, verzekeringen), onder meer via cross-selling aan bestaande klanten van de groep en via digitale kanalen. Andere prioriteiten zijn de verkoop van fondsen en het verhogen van de fee-opbrengsten.
 - In Bulgarije mikken we aan de bankzijde op een toename van het marktaandeel in leningen in alle segmenten, binnen een robuust risicokader. Ook voor onze verzekeraar DZI blijft het de bedoeling sterker te groeien dan de markt, zowel in levens- als in niet-levensverzekeringen, zowel via het bankkanaal als via andere kanalen.
 - In Ierland gaan we volop voor een uitmuntende klantervaring. We willen ons differentiëren door het instant en proactief aanbieden van diensten en producten en door een hoge toegankelijkheid (onder meer via smartphone en contactcenter). We streven ernaar om onze sterke positie in woningkredieten verder uit te bouwen en gaan volop voor bankverzekeren en het aanbieden van assetmanagementproducten.

Enkele realisaties in 2020

Tijdens het hoogtepunt van de crisis werkten heel wat medewerkers in de divisie Internationale markten uit de hoofdkantoren van thuis uit en/of in opgedeelde teams, maar bleven de bankkantoren grotendeels open. Ook werden de werklocaties snel aangepast aan de opgelegde gezondheids- en veiligheidsvereisten. Er werd een adequate communicatie opgezet naar zowel medewerkers als klanten. Live events en meetings werden vervangen door digitale events en meetings. Tegelijk werd intensief samengewerkt met overheidsinstellingen in de diverse landen om alle door het coronavirus getroffen klanten te ondersteunen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen (zie verder). Andere maatregelen waren het stimuleren van elektronische betalingen (in Hongarije bijvoorbeeld werd bij gebruik van bepaalde elektronische transacties een som overgemaakt aan ziekenhuizen), het verhogen van de limieten voor contactloze betaalkaarten in Ierland en Hongarije, corona-gerelateerde aanpassingen aan bepaalde levensverzekeringen in Hongarije en de oprichting van speciale teams om klanten te helpen in Ierland enzovoort.

De coronacrisis gaf bovendien een boost aan het gebruik van onze digitale kanalen: om maar enkele voorbeelden te noemen: in Hongarije groeide het aantal gebruikers van de mobiele bankapp aan met meer dan 30% op een jaar tijd en in Bulgarije was dat zelfs meer dan 50%.

We ontwikkelden ook diverse nieuwe producten en diensten, waarbij de focus vanzelfsprekend op het digitale lag. We lanceerden in 2020 bijvoorbeeld een volledig digitale levensverzekeringstoepassing in Ierland (zie verder), een vernieuwde en nog gebruiksvriendelijkere internetbanking in Slowakije (Moja ČSOB) met een ČSOB SmartToken autorisatietool, diverse nieuwe functies en features in K&H mobile banking in Hongarije (waaronder aankopen van diverse soorten schadeverzekeringen, en toepassingen die het strikte bank-verzekeren overstijgen, zoals aankoop van bustickets etc.) en een volledig digitale onboarding van nieuwe klanten en een videomeetingservice voor vragen met betrekking tot consumenten- en woningkredieten in Bulgarije.

Voor de divisie als geheel namen de deposito's en de kredietverlening verder toe, met respectievelijk 20% en 11% (zonder de recent overgenomen OTP Banka Slovensko – zie verder – wordt dat +16% en +8%).

We werkten ook verder aan het scherpstellen van de strategische focus van de groep. Zo verkochten we eind mei 2020 onze deelneming van 50% in de levensverzekeringsmaatschappij NLB Vita. Daarmee trokken we ons volledig terug uit Slovenië, dat voor KBC geen kernmarkt is. Eind november 2020 ronden we de overname af van 99,44% van OTP Banka Slovensko. Die maatschappij is actief op de Slowaakse markt, met een marktaandeel van bijna 2% in deposito's en kredieten. Daarmee versterkten we ons marktaandeel in Slowakije, waar we al aanwezig zijn via ČSOB. Zie verder in toelichting 6.6. in het deel Geconsolideerde jaarrekening. In Ierland startte de groep via een eigen levensverzekeringsmaatschappij met een innovatief digitaal pensioenaanbod. Het is eenvoudig, zorgeloos en biedt de oplossing op maat voor de klant. In februari 2021, ten slotte, bereikten we bovendien een akkoord voor de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN, wat ons zal toelaten onze positie in onze Bulgaarse thuismarkt nog verder te verstevigen.

Door onze focus op bank-verzekeren realiseren we tal van commerciële synergieën. Zo verkochten we in Bulgarije en Slowakije bij meer dan negen op tien, en in Hongarije bij bijna acht op tien van onze nieuwe hypothecaire kredieten ook een brandverzekering van de groep. Voor de divisie als geheel steeg het aantal actieve klanten (klanten met een zichtrekening waarop regelmatig inkomen overgemaakt wordt) dat minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezit verder met 1% in 2020; het aantal actieve klanten dat minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezit, steeg met 3%. Eind 2020 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 64% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bank-verzekeringsklanten (2-2) tekenden voor 17% van de actieve klanten.

We linken onze maatschappelijke projecten aan financiële geletterdheid, milieuverantwoordelijkheid, ondernemerschap en gezondheid. In Hongarije bijvoorbeeld zet K&H volop in op mediacampagnes waarin klanten leren op een veilige manier online te betalen. Verder breidde K&H zijn aanbod van duurzame en verantwoorde investeringen fors uit en is de groep actief betrokken bij de financiering van groene gecertificeerde kantoorgebouwen in Boedapest. In Slowakije zet ČSOB vooral in op gezondheidswinst en preventie speelt daarin een grote rol. ČSOB benadrukt daarbij het belang van regelmatige gezondheidscontroles en beloont een gezonde levensstijl door voordelen op te nemen in levensverzekeringsproducten. In Bulgarije lanceerde UBB Interlease een Green Lease-product, dat de financiering mogelijk maakt van elektrische of hybride voertuigen en van alle uitrustingen die verband houden met hernieuwbare energie. Eveneens in Bulgarije werd de samenwerking tussen UBB en The Association of the Bulgarian Leaders and Entrepreneurs (ABLE) uitgebreid met het programma ABLE Activator dat een unieke en intensieve ervaringsgerichte opleiding in ondernemerschap biedt aan 30 studenten en jonge professionals onder de 35 jaar. KBC Bank Ireland, ten slotte, breidde tijdens de coronacrisis zijn communicatie rond digital wallets (fitbit/garmin/apple pay etc) uit en ondersteunde zo ook de campagne rond veilig winkelen. Verder blijft KBC Ierland onverminderd inzetten op het aanbod van SRI-fondsen.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Geconsolideerde resultaten van KBC Bank: verdeling Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, in miljoenen euro			2020	2019
Divisie België			579	932
Divisie Tsjechië			321	743
Divisie Internationale Markten			144	329
<i>Hongarije</i>			90	156
<i>Slowakije</i>			45	69
<i>Bulgarije</i>			53	76
<i>Ierland</i>			-44	29
Groepscenter			-110	0
Totaal nettoresultaat KBC Bank			933	2 005

Hoe beheren we onze risico's?

KBC is hoofdzakelijk actief als bankier en vermogensbeheerder en is daardoor blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals kredietrisico, interestrisico, wisselkoersrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico's, enz.

In dit hoofdstuk concentreren we ons op ons risicobeleidsmodel en op de belangrijkste risico's die we lopen.

De commissarissen hebben de informatie in dit hoofdstuk die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, geauditeerd. Het betreft de volgende delen:

- Risicobeleid;
- Kredietrisico: Kredietrisicobeheer, Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer, een deel van de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille bankactiviteiten, Kredietherstructurerings en de tabel Andere kredietrisico's bankactiviteiten;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten, en de tabel Blootstelling aan overheidsobligaties;
- Marktrisico in tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico en Risicoanalyse en -kwantificering;
- Liquiditeitsrisico: Beheer van het liquiditeitsrisico, Bouwstenen voor het beheer van liquiditeitsrisico en Looptijdanalyse

Vooraleer we het risicobeleid en de details per risicotype beschrijven, belichten we twee gebeurtenissen die het afgelopen jaar hebben gekenmerkt. De voortdurende ontwikkeling van digitalisering en innovatie en de coronacrisis hebben bepaalde evoluties in een stroomversnelling gebracht en dat komt ook tot uiting in de manier waarop we aan risicobeheer doen.

Risico-innovatie, -transformatie en straight-through processing

Met zijn nieuwe datagestuurde en digitale strategie speelt KBC in op het snel veranderende gedrag van klanten en de concurrentieomgeving. Die strategie leidt ook tot nieuwe uitdagingen en risico's voor KBC. Daarom evolueert de risicofunctie mee met de algemene transformatie van KBC en met de veranderende omgeving, zodat ze risico's proactiever en dynamischer kan identificeren om ervoor te zorgen dat het risicoprofiel van KBC in overeenstemming blijft met de algemene risicobereidheid.

De risicofunctie past het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen regelmatig aan en versterkt ze verder. Zo kunnen we de risico's in verband met nieuwe technologieën, producten en diensten correct en proactief inschatten en beperken (onder meer via een sterk productgoedkeuringsproces).

Daarnaast gebruiken we ook nieuwe technologieën om onze risicobeheertools uit te breiden en de efficiëntie van onze risicobeheerprocessen te verbeteren, met aandacht voor straight-through processing (STP). Omdat we op een snelle, efficiënte en kwalitatieve manier een volledig zicht moeten hebben op de risico's van de hele groep en van de afzonderlijke entiteiten, hebben we ons de voorbije jaren actief toegelegd op de invoering van groepswijde tools, procesvereenvoudigingen en automatisering in alle risicodomeinen. Voor die STP-initiatieven zijn nieuwe technologieën en oplossingen nodig, en een nauwe samenwerking met andere diensten. Zo is er een nieuwe groepswijde tool uitgerold ter ondersteuning van het productgoedkeuringsproces, wat heeft geleid tot een algemene verbetering van de efficiëntie en transparantie van het proces en een beter risicobeheer (met inbegrip van een meer gedigitaliseerd toezicht en een efficiëntere samenvoeging en rapportering van risicogegevens).

Daar komt nog bij dat de risicofunctie ook haar inspanningen versnelt om de beschikbare data in de risicotools te benutten om het risicobeheer verder te verbeteren en de efficiëntie nog te verhogen. Er werd een groepswijd initiatief opgestart om verdere mogelijkheden met data-analyse, machine learning en AI te onderzoeken om het risicobeheer voor de verschillende risicotypes te moderniseren en de overstap naar een meer proactief, continu en dynamisch risicobeheer te ondersteunen.

In dat verband is er een nauwe samenwerking tussen verschillende functies, verschillende landen en met onze afdelingen voor toegepaste data-analyse en IT. Daarnaast verkent de risicofunctie ook actief de samenwerking met bedrijven op het vlak van regelgevingstechnologie (RegTech) om de risicotoolset aan te vullen.

Ten slotte verhogen we ook structureel het bewustzijn inzake innovatie in de risicofunctie en bouwen we expertise op in nieuwe trends en technologieën. Die kennis bundelen we in opleidingen voor onze medewerkers, zoals cursussen over artificiële intelligentie en robotgestuurde procesautomatisering. Wij blijven investeren in kennis over innovatie en (technologische) trends om onze risicobeheerpraktijken verder te versterken en te verzekeren dat onze risicobeheermedewerkers de relevante digitale vaardigheden verwerven zodat ze goed toegerust blijven om gedegen risicoadvies te geven.

Coronacrisis

Hoewel we de risico's binnen de groep grondig beoordelen en die beoordelingen onderbouwen, is de wereldwijde uitbraak van de coronaviruspandemie een gebeurtenis zonder voorgaande die deze beoordeling en de onderbouwing ervan op de proef heeft gesteld. KBC werd in zijn geheel aan de realiteitstoets onderworpen, maar er waren drie expliciete domeinen: kredietrisico, liquiditeitsrisico, marktrisico en daarnaast de ruimere operationele veerkracht. Op alle gebieden hebben we de test goed doorstaan. Ook onze kapitaalpositie bleef zeer solide tijdens de coronacrisis.

De wereldwijde economische uitdagingen die uit deze crisis voortvloeien, hebben ongetwijfeld de grootste invloed op de kredietverliezen in het algemeen, met inbegrip van de kredietverliezen van de groep, nu en in de komende jaren. Die kredietverliezen omvatten, maar zijn niet beperkt tot kredietverliezen in onze kredietportefeuille (zie ook het hoofdstuk Kredietrisico). Naast het kredietrisico in het algemeen zal de coronacrisis ook een negatief effect hebben op het kredietrisico van tegenpartijen, aangezien bepaalde tegenpartijen door deze crisis negatief zullen worden beïnvloed, waardoor ze hun financiële verplichtingen tegenover onze groep niet zullen kunnen nakomen.

Hoewel wij natuurlijk ook te maken kunnen krijgen met mogelijke verliezen uit financiële instrumenten waaraan we via onze trading- en niet-tradingactiviteiten zijn blootgesteld, wordt dat risico momenteel niet beduidend hoger ingeschat als rechtstreeks gevolg van de huidige coronacrisis (zie ook de hoofdstukken Marktrisico in niet-tradingactiviteiten en Marktrisico in tradingactiviteiten).

Het financierings- en liquiditeitsrisico neemt ook toe tijdens een crisis, omdat het vertrouwen tussen financiële instellingen kan afnemen of verdwijnen, wat een invloed kan hebben op onze financieringsmogelijkheden in de markt en op onze liquiditeitspositie. Onze liquiditeitspositie bleef evenwel heel solide (zie ook het hoofdstuk Liquiditeitsrisico).

Ook andere risico's zullen worden beïnvloed door de coronacrisis, zoals het operationele risico, zowel binnen KBC als bij derden waaraan wij onze activiteiten hebben uitbesteed. Andere operationele risico's houden verband met bedrijfscontinuïteitsbeheer, informatiebeveiliging en IT-risico (zie ook het hoofdstuk Operationeel risico).

De coronacrisis heeft de interactie met het management en onze stakeholders veranderd. Daarom werd een Crisiscomité op groepsniveau (GCC) opgericht, bestaande uit het Directiecomité en de Country CEO's, om de pandemie van nabij te volgen, zodat er snel kon worden beslist over maatregelen. De overgang naar nieuwe manieren van werken als gevolg van deze crisis (bv. op afstand, vanop back-uplocaties en thuis) verliep goed georganiseerd zonder grote incidenten. Er werden vlot nieuwe informatiestromen opgezet om het management te voorzien van de meest actuele en relevante informatie.

De coronaviruspandemie heeft ook geleid tot ontwikkelingen in de regelgeving in de rechtsgebieden waar we actief zijn. Voorbeelden daarvan zijn onder meer de maatregelen en besluiten van de Belgische federale regering met betrekking tot het verlenen van betalingsuitstel, bijkomende kredietlijnen en andere vormen van financiële steun verleend door de Belgische financiële sector. Ook in onze andere kernlanden hebben de plaatselijke overheden in nauwe samenwerking met de nationale toezichthouder betalingsuitstel, garantieregelingen en liquiditeitssteunmaatregelen goedgekeurd.

Al die risico's hebben reeds een negatieve invloed gehad en kunnen die blijven hebben op de rentabiliteit en de prestaties van onze groep.

Risicobeleid

De voornaamste onderdelen van ons risicobeidsmodel zijn:

- de Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), die jaarlijks beslist over en toezicht houdt op de risicobereidheid en de risicostrategie. De Raad zorgt ook voor de ontwikkeling van een gezonde en consistente groepswijde risicocultuur, gestoeld op een volledig begrip van de risico's die de groep loopt en hoe ze worden beheerd, en van de risicobereidheid van de groep;
- het Directiecomité, ondersteund door activiteitgebonden risicocomités, dat als hoogste managementcomité risicobeheer verbindt met risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen;
- het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitgebonden risicocomités gemandateerd door het Directiecomité;
- risicobewuste commerciële managers die optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit moet worden toegekend, dat de kwaliteit van zelfbeoordelingen toereikend moet zijn, en dat de juiste controles op de juiste manier moeten worden uitgevoerd;
- één enkele, onafhankelijke risicofunctie die de chieft risk officer van de groep (groeps-CRO), lokale CRO's en risicofuncties en de groepsrisicofunctie omvat. De risicofunctie vormt (een deel van) de tweede verdedigingslinie. Met inachtneming van strenge normen ontwikkelt de risicofunctie een risicobeheerkader, legt ze het op en bewaakt ze de consequente uitvoering ervan. In dat kader beschrijft ze de processen, methodes en tools om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. De derde verdedigingslinie (interne audit) verschaft de Raad van Bestuur redelijke zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat de beleidslijnen en processen aanwezig zijn, doeltreffend zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Relevante risicobeheerorganen:

- Directiecomité:
 - doet voorstellen aan de Raad van Bestuur over de risicobereidheid, inclusief de risicostrategie, en het bedrijfsrisicobeheerkader;
 - beslist over de voor specifieke risicotypes opgestelde risicobeheerkaders en ziet toe op de implementatie ervan in de hele groep;
 - treedt op als het belangrijkste risicocomité en behandelt essentiële onderwerpen die de ondersteunende comités doorsturen;
 - bewaakt de voornaamste risicoblootstelling van de groep zodat die blijft overeenstemmen met de risicobereidheid.
- Businesscomités:
 - Het Groeps-ALCO behandelt onderwerpen die betrekking hebben op ALM en liquiditeitsrisico.
 - Het Global IT Committee behandelt onderwerpen die betrekking hebben op informatietechnologie en informatiebeveiligingsrisico's.
 - De Interne Duurzaamheidsraad behandelt onderwerpen met betrekking tot milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's.
- Risicocomités:
 - Het Managementcomité CRO-diensten helpt het Directiecomité te beoordelen of het risicobeheerkader van KBC volstaat en nageleefd wordt, en bepaalt en implementeert de visie, missie en strategie voor de CRO-diensten van de KBC-groep.
 - De activiteitgebonden Groepsrisicocomités (respectievelijk voor kredietverlening (GLC), markten (GMC) en verzekeringen (GIC)) ondersteunen het Directiecomité bij het vaststellen en bewaken van limieten voor die activiteiten op groepsniveau. Liquiditeits- en ALM-kwesties met betrekking tot die activiteiten worden behandeld door het Groeps-ALCO.
 - Het Groepscomité Interne Controle (GICC) ondersteunt het Directiecomité bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het interne controlesysteem van KBC.

Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chieft risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd, omdat ze deelnemen aan het lokale beslissingsproces en hun vetorecht kunnen uitoefenen als dat nodig is. De onafhankelijkheid van de CRO's is verzekerd door hun rechtstreekse rapportering aan de Groeps-CRO. Voor elk belangrijk risicotype is op groepsniveau een risicocompetentiecentrum opgericht. De meeste van die competentiecentra zijn uitgebreide virtuele teams die bestaan uit zowel groeps- als lokale experts die samenwerken.

Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report op www.kbc.com.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de vele risico's die de groep kunnen treffen in zijn vermogen om zijn doelstellingen te bereiken proactief te identificeren en te beheren, en om de verwezenlijking van de groepsstrategie te ondersteunen.

Het risicobeheerkader (RBK) van KBC bepaalt een strikte governance en duidelijke regels en procedures voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst ook naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die alle entiteiten en risicospecifieke RBK's moeten naleven en waarvoor Risico Groep in de eerste plaats verantwoordelijk is.

In het risicobeheerproces volgen de processtappen elkaar niet strikt op en werken ze op elkaar in.

Hieronder vindt u de algemene processtappen van het risicobeheer, die voor elk risicotype afzonderlijk nader worden beschreven.

Risico-identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, herkennen, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst.

Een van de instrumenten die we gebruiken voor risico-identificatie is het New and Active Products Process (NAPP). Dat proces is opgezet om alle risico's in verband met nieuwe en bestaande producten en diensten, die een negatieve impact kunnen hebben op de klant en/of KBC, te identificeren en te beperken. Het NAPP is een formeel proces dat in de hele groep moet worden toegepast. Binnen de groep kan geen product/proces/dienst worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder een goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. Op periodieke basis worden alle NAPP-voorstellen zowel door de lokale risicoafdeling als op groepsniveau geëvalueerd om de impact van die voorstellen op het risicoprofiel van de groep te beoordelen.

Het proces werd in 2020 verder versterkt door de risico-identificatie en de registratie van risicoacceptaties te verbeteren, door meer nadruk te leggen op het perspectief van de klant en door de opvolging van de NAPP-beslissingen te versterken. De proceswijzigingen zullen begin 2021 in werking treden. In alle belangrijke entiteiten van de groep is een workflowtool uitgerold die het hele proces, tot en met het toezicht en de rapportering ondersteunt.

Risicometing

Risicometing heeft tot doel de verschillende risico's waaraan we zijn blootgesteld te meten. Zodra de risico's in kaart zijn gebracht, kunnen met behulp van risicomaatstaven bepaalde kenmerken worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen, de omvang van de blootstelling, enz. Elk risicobeheerkader voor een specifiek risicotype geeft een overzicht van de risicomaatstaven die binnen de groep worden gebruikt (zowel reglementaire als intern bepaalde).

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

Hoeveel risico we bereid zijn te nemen en onze risicotolerantie zitten vervat in het begrip risicobereidheid. Het is een belangrijk instrument in ons algemene (risico)beheer, gezien het uitdrukkelijk uitspreken hoeveel en welke risico's – zowel kwalitatief als kwantitatief – we willen nemen, ons ondersteunt in het beter begrijpen en beheren van de risico's.

De mogelijkheid om risico te aanvaarden (de risicodragende capaciteit) wordt beperkt door zowel financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal, liquiditeitsprofiel, enz.) als niet-financiële verplichtingen (reglementen, wetten, enz.), terwijl de bereidheid om risico te aanvaarden afhankelijk is van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat de organisatie haar belangrijkste stakeholders en hun verwachtingen kent.

De risicobereidheid van de groep wordt beschreven in een risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement, RAS), die wordt opgesteld op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over risico's nemen in het algemeen, en over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement. De verklaring is gebaseerd op risicobereidheidsdoelstellingen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de bedrijfsstrategie en geeft een kwalitatieve beschrijving van het speelveld van KBC. Die overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen worden verder gespecificeerd in kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen voor de verschillende risicotypes. De risicobereidheid op lange termijn wordt ingedeeld als Hoog, Medium of Laag op basis van de metrics en drempels

die worden bepaald in de risicobereidheidsondersteunende oefening die wordt uitgevoerd voor de belangrijkste risicotypes. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaierd.

De risicobereidheidsoefening voor 2020 werd gekenmerkt door twee belangrijke gebeurtenissen: de coronacrisis en de lancering van de strategie-update "Differently, the Next Level". Ondanks die gebeurtenissen heeft de Raad van Bestuur besloten de risicobereidheid ongewijzigd te laten ten opzichte van vorig jaar. Hij geeft daarmee aan dat de groep in de toekomst niet méér risico's wil nemen en benadrukt de intentie om de belangrijkste risico's die onze strategie negatief kunnen beïnvloeden (voornamelijk binnen het operationeel risico en het compliancerisico) adequaat te beheren.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om het management meer transparantie te verschaffen door te zorgen voor een allesomvattend, toekomstgericht en ex-post beeld van de ontwikkeling van het risicoprofiel en de context waarin de groep actief is.

Naast de interne rapportering worden er ook externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders. Omdat van het management wordt verwacht dat het op basis van de risicoanalyse en -rapportering relevante acties onderneemt, moet de output volledig, evenwichtig en gemakkelijk te begrijpen zijn en gericht zijn op kernboodschappen/voorgestelde acties. Wat dat laatste betreft, is het essentieel om de inhoud af te stemmen op de stakeholder.

Stresstesting

Stresstesting is een proces dat de besluitvorming ondersteunt en waarbij allerlei technieken worden gebruikt om de mogelijke negatieve invloed op de (financiële) toestand van KBC te beoordelen van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren, gaande van aannemelijk tot uitzonderlijk of zelfs extreem.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt in de hele groep beheerd op basis van strikte governance-regels en -procedures die zijn vastgelegd in het KBC-Kredietrisicobeheerkader. Het Competentiecentrum Kredietrisico binnen de afdeling Kredietrisico Groep (GCRD) stelt het Kredietrisicobeheerkader (CRMF) en de onderliggende bouwstenen ervan op. GCRD waarborgt de geschiktheid van het CRMF, alsook de naleving van de wettelijke en reglementaire vereisten via groepswijde kredietrisiconormen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolventie of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Het CRMF wordt jaarlijks herzien om te verzekeren dat het relevant en doeltreffend blijft in de toekomst. Het kader bevat een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, zowel op lokaal als op groepsniveau, tussen de business in de eerste lijn (inclusief de kredietafdelingen), de kredietrisicodiensten en interne audit. Kredietbeslissingen worden genomen na onafhankelijk kredietadvies en op basis van acceptatie- en beoordelingsprocessen waarbij rekening wordt gehouden met de kennis van de klant en de resultaten van modellen. Belangrijke kredietbeslissingen worden geadviseerd en genomen op groepsniveau binnen de afdeling Kredietrisico Groep.

Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het kredietrisico correct te beheren:

- **Risico-identificatie:** in het identificatieproces van kredietrisico staat het opvangen van kredietrisicosignalen, zowel op transactie- als op portefeuilleniveau, centraal. Zowel de interne als de externe omgeving worden gescand op gebeurtenissen of ontwikkelingen die al hebben plaatsgevonden of zouden kunnen plaatsvinden en die rechtstreeks of onrechtstreeks een aanzienlijke impact hebben of zouden kunnen hebben op de kredietkwaliteit. Risicosignalen geven een overzicht van het geïdentificeerde risico en schetsen de mogelijke impact voor KBC en stellen, indien mogelijk, herstelacties voor.

De bevoegde risicobeheercomités worden periodiek op de hoogte gebracht van relevante signalen of waarnemingen. Risicosignalen die als belangrijk worden beschouwd, worden aan het Directiecomité gemeld. Daarnaast worden thematische en sectorspecifieke deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het kredietrisico.

Nieuwe en komende prudentiële regelgeving inzake (aanzienlijke) kredietrisico's, product- of klantspecifieke regelgeving en wetgeving worden op groepsniveau of lokaal opgevolgd om ervoor te zorgen dat gewijzigde of nieuwe regelgeving tijdig in beleid en instructies worden opgenomen.

Voorlopende indicatoren vormen een specifiek risico-identificatieproces, ontworpen om opkomende kredietrisico's op te sporen die tot waardeverminderingen zouden kunnen leiden. Het hoofddoel is in een vroeg stadium een betrouwbare raming te hebben van de waardeverminderingen voor het lopende kwartaal en zo verrassingen te vermijden. Het maakt deel uit van de kwartaalrapportering over waardeverminderingen op leningen en obligaties.

- **Risicometing:** kredietrisicometing is het toepassen van een model of methodologie om een kwantitatieve uitdrukking te krijgen van het kredietrisico van een portefeuille van instrumenten/posities. Er is een minimale set kredietrisicometingen voor de hele groep vastgesteld, die kan worden aangevuld met lokale metingen.

Centraal daarin staat de risicoklasse, waarbij een classificatie wordt gemaakt op basis van de Probability of Default (PD), of de kans op een in gebreke blijven, en de Loss Given Default (LGD), of het verwachte verlies in het geval dat een debiteur in gebreke blijft. Om de risicoklasse te bepalen, hebben we diverse ratingmodellen ontwikkeld. Enerzijds om de kredietwaardigheid van debiteuren te meten en anderzijds om het verwachte verlies van de verschillende types van transacties in te schatten. Een aantal uniforme modellen gebruiken we in de hele groep (de modellen voor overheden, banken, grote ondernemingen, enz.), andere zijn ontwikkeld voor specifieke geografische markten (kmo's, particulieren, enz.) of types van transacties. We gebruiken in de hele groep dezelfde interneratingschaal.

De resultaten van die modellen gebruiken we om de kredietportefeuille die niet in gebreke is in te delen in interneratingklassen gaande van 1 (laagste risico) tot 9 (hoogste risico) voor de PD. Een debiteur die in gebreke is gebleven, kennen we een interne rating toe van PD 10 tot PD 12. PD-klasse 12 kennen we toe als een van de kredietfaciliteiten van de debiteur is stopgezet door de bank of als een vonnis de terugneming van de waarborg beveelt. PD-klasse 11 omvat debiteuren die meer dan 90 dagen te laat zijn met hun betaling (achterstal of overschrijding), maar niet beantwoorden aan de criteria van PD 12. PD-klasse 10 kennen we toe aan debiteuren waarbij er reden is om aan te nemen dat ze niet (op tijd) zullen betalen, maar die niet beantwoorden aan de criteria voor PD 11 of PD 12. De status wanbetaling stemt overeen met de statussen non-performing en impaired. Debiteuren in PD 10, 11 en 12 worden daarom in wanbetaling en impaired genoemd. De status performing stemt overeen met normaal en niet-impaired.

Bijzondere waardeverminderingen worden aangelegd volgens de IFRS 9-normen. Voor debiteuren in gebreke worden ze berekend op basis van de volledige resterende looptijd van het verwachte kredietverlies (lifetime expected credit loss). Voor debiteuren die niet in gebreke zijn, is dat op basis van het verwachte kredietverlies over 12 maanden of over de volledige

resterende looptijd als het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen en de debiteur verschuift van stage 1 naar stage 2). Daarvoor gebruiken we specifieke collectieve IFRS 9-berekeningsmodellen, behalve voor belangrijke debiteuren die in gebreke zijn gebleven, waarvoor er een individuele inschatting van de verwachte kredietverliezen wordt gemaakt.

Concepten als verwacht verlies (Expected Loss) en verlies bij in gebreke blijven (Loss Given Default) vormen samen met de kans op een in gebreke blijven (Probability of Default) en het uitstaande risico bij een in gebreke blijven (Exposure at Default) de bouwstenen voor de berekening van de reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico, aangezien KBC heeft gekozen voor de Internal Rating Based (IRB)-benadering. Eind 2020 hadden de belangrijkste groepsentiteiten en enkele kleinere entiteiten de IRB Advanced-benadering ingevoerd, behalve United Bulgarian Bank (UBB) in Bulgarije (standaardbenadering) en ČSOB in Slowakije (IRB Foundation-benadering). De kleinere entiteiten zullen de standaardbenadering blijven gebruiken.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de KBC-risicobereidheidsverklaring vermeldt expliciet hoeveel kredietrisico KBC kan en wil aanvaarden om zijn strategische doelstellingen na te streven. Het is de verantwoordelijkheid van het Competentiecentrum Kredietrisico om de doelstellingen voor de kredietrisicobereidheid voor te stellen in overeenstemming met de bedrijfsstrategie, de onderliggende methodologie en het kredietrisicoprofiel. De kredietrisicobereidheid wordt concreet gemaakt door kredietrisicolimieten en vroege waarschuwniveaus toe te kennen aan een beperkte reeks kredietrisico-indicatoren die één jaar geldig zijn.

Primaire kredietrisicolimieten worden bepaald door de Raad van Bestuur of het Directiecomité. Ze omvatten limieten voor het verwachte verlies (EL), verlies in stressomstandigheden, kredietrisicogewogen activa (RWA), en voor de productie van nieuwe woningkredieten de Loan-to-Value (LTV) en de verhouding schuld/inkomen (Debt Service-To-Income, DSTI). Die limieten worden aangevuld met een portefeuillelimietsysteem (PLS) om het concentratierisico op groepen tegenpartijen of overheden te beperken, en met andere kredietrisicolimieten op groeps- of lokaal niveau die limieten voor sectoren en activiteiten omvatten, evenals limieten voor risico's zoals het kredietrisico van tegenpartijen voor professionele transacties of het emittentenrisico.

Door een veiligheidsmarge in te bouwen bij het bepalen van deze limieten en door duidelijke escalatieregels in te voeren in geval van overschrijding van de limieten, ondersteunen ze de business om op veilige afstand te blijven van posities die KBC in een situatie van herstel of zelfs afwikkeling kunnen brengen. Naast de in de Risicobereidheidsverklaring bepaalde limieten wordt het risicospeelveld ook bepaald door groepswijde risicogrenzen die zijn vastgelegd in kredietrisiconormen. Die normen hebben tot doel het risicobeheer van specifieke kredietrisicogelateerde onderwerpen in de hele groep op één lijn te brengen door beperkingen en/of aanbevelingen te definiëren.

- Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging: de kredietportefeuille wordt voortdurend geanalyseerd. Naast de portefeuileanalyses die de business uitvoert, analyseren ook de kredietrisicoafdelingen op lokaal en groepsniveau het kredietrisicoprofiel van de kredietportefeuille om een onafhankelijk beeld te krijgen van de ontwikkeling van het kredietrisico. De resultaten van de analyses worden gerapporteerd aan de bevoegde risicocomités. Zodra kredietrisico's zijn geïdentificeerd, gemeten, bewaakt en gerapporteerd, is het de verantwoordelijkheid van zowel het lijnmanagement als de risicocomités om erop te reageren, d.w.z. de risico's in overeenstemming te houden of te brengen met de risicobereidheid. Corrigerende actieplannen kunnen tot doel hebben (verder) kredietrisico te vermijden, het te verminderen (beperken), het risico over te dragen of het te aanvaarden.
- Stresstesting: stresstests zijn een essentieel onderdeel van een gezond kredietrisicobeheer en worden op lokaal en groepsniveau uitgevoerd.

Gevolgen van de coronacrisis voor het kredietrisico

De economische gevolgen van de coronaviruspandemie hebben de hele groep voor een buitengewone uitdaging gezet, maar toch vooral op het vlak van kredietrisicobeheer.

Bij het begin van de coronacrisis in maart 2020 hebben we een bijkomende periodieke ad-hockkredietrisicorapportering voor het Groepsrisicocomité opgezet, onder meer met betrekking tot de aangevraagde (later gewijzigd in toegekende) betalingsuitstellen, aangezien aanvragen tot betalingsuitstel worden gezien als het eerste signaal van een dreigende verslechtering van de kredietkwaliteit in de portefeuille en dus de voornaamste pool van toekomstige PD-migratie of NPL-vorming. Later, toen de in de beginfase van de crisis toegekende betalingsuitstellen afliepen of, in voorkomend geval, voor een bepaalde periode werden verlengd, werd die rapportering uitgebreid met een overzicht van de omvang van de verlengingen en de terugbetalingen na afloop van het uitstel (bv. kredieten die achterstallig werden of een andere vorm van herstructurering kregen).

Eind 2020 lieten de eerste gegevens nog geen duidelijke trend zien in de prestaties na afloop van de aflossingsvrije periode ("cliff effect") en evenmin een waarneembare gelaagdheid in betalingsverzuim of andere tekenen van karakteristieke moeilijkheden voor sectoren of activiteiten. Uiteraard worden die prestatiegegevens verder bekeken en geanalyseerd naarmate de coronacrisis evolueert. Meer informatie over de betalingsuitstellen vindt u in toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Omdat de coronacrisis de economische bedrijvigheid in de verschillende industriële sectoren op ongelijke en niet-traditionele wijze beïnvloedt, hebben we onze nauwgezette monitoring van de sectoriële kwetsbaarheid versterkt en houden we in de risicobereidheid voor nieuwe productie ook rekening met specifieke sectorstandpunten. We hanteren een restrictievere risicobereidheid voor (sub)sectoren die momenteel als risicovol ("uiterst kwetsbaar") worden beschouwd, waardoor de nieuwe productie beperkt wordt. Die uiterst kwetsbare (sub)sectoren vertegenwoordigen minder dan 5% van de industriële portefeuille en omvatten de horeca, entertainment en vrije tijd, retailmode en luchtvaart. Voor een aanzienlijk bijkomend deel van de industriële

portefeuille wordt geadviseerd 'voorzichtig' te zijn bij het toestaan van kredieten en wordt ernaar gestreefd de "best in class"-tegenpartijen in een sector te selecteren, waarbij de verschillen in kredietkwaliteit in elke sector worden erkend.

Ten slotte maken we vanaf het tweede kwartaal van 2020 een raming van de verwachte kredietverliezen in onze bestaande kredietportefeuille die, gezien de macro-economische variabelen waarop de specifieke scenario's gebaseerd zijn, niet met de gebruikelijke modellen kunnen worden gedetecteerd. Die management overlay is gebaseerd op een gevalideerde stresstestmethode en maakt gebruik van een gelaagde classificatie van de sectoriële kwetsbaarheid. Meer informatie vindt u in toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Die management overlay is het belangrijkste financiële gevolg van de coronacrisis in de waardeverminderingcijfers voor 2020. Wat staging betreft, heeft KBC zijn bestaande aanpak niet gewijzigd, wat betekent dat er geen grote delen van de portefeuille gedwongen naar stage 2 of stage 3 zijn overgegaan. Het absolute bedrag en het relatieve niveau van de kredietherstructureringen laten daarentegen wel een duidelijk effect van de coronacrisis zien. Aangezien een deel van de betalingsuitstellen is verleend buiten de voorwaarden voor betalingsuitstel van de EBA (de leasingactiviteit in België kwam bijvoorbeeld niet in aanmerking voor dat betalingsuitstel), zijn die betalingsuitstellen immers aangemerkt als kredietherstructurering in overeenstemming met de bestaande regels voor kredietherstructurering. Meer informatie over de betalingsuitstellen conform de voorwaarden van de EBA vindt u in toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten als gevolg van kredietverlening en beleggingen

Kredietrisico's doen zich voor in zowel de bank- als de verzekeringsactiviteiten van de groep. Wat de bankactiviteiten betreft, ligt het kredietrisico voornamelijk in de kredietportefeuille van de bank. Die bevat alle leningen en garanties die KBC heeft verstrekt aan particulieren, bedrijven, overheden en banken. Schuldbewijzen worden opgenomen in de beleggingsportefeuille als ze zijn uitgegeven door bedrijven of banken. Overheidsobligaties worden niet in de beleggingsportefeuille opgenomen. Bovendien wordt in de tabel geen rekening gehouden met het kredietrisico met betrekking tot de handelsportefeuille (emittentenrisico) en het kredietrisico van tegenpartijen met betrekking tot derivatentransacties. Die elementen beschrijven we verderop apart.

De krediet- en beleggingsportefeuille zoals die in dit hoofdstuk is bepaald, verschilt van Leningen en voorschotten aan klanten in toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening. Meer informatie vindt u in het Glossarium van financiële ratio's en termen.

Krediet- en beleggingsportefeuille		
Totale kredietportefeuille	31-12-2020	31-12-2019
Totale kredietportefeuille (in miljarden euro)		
Uitstaand en niet-opgenomen bedrag	225	218
Uitstaand bedrag	181	175
Kredietportefeuille per divisie (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
België ²	64,0%	64,1%
Tsjechië	17,6%	18,4%
Internationale Markten	16,6%	15,6%
Groepscenter	1,8%	2,0%
Totaal	100,0%	100,0%
Kredietportefeuille per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Particulieren	43,0%	41,7%
Financiële en verzekeringsdiensten	8,0%	7,6%
Overheden	2,9%	2,9%
Bedrijven	46,1%	47,7%
Diensten	10,8%	10,9%
Distributie	6,9%	7,3%
Vastgoed	6,3%	6,4%
Bouw	3,9%	3,9%
Landbouw, veeteelt en visserij	2,7%	2,7%
Auto-industrie	2,5%	2,6%
Overige (sectoren < 2%)	13,2%	13,9%
Totaal	100,0%	100,0%

Kredietportefeuille per regio (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1,3}		
Kernlanden	86,7%	86,4%
<i>België</i>	53,2%	52,9%
<i>Tsjechië</i>	16,6%	17,6%
<i>Ierland</i>	5,8%	5,9%
<i>Slowakije</i>	5,7%	4,9%
<i>Hongarije</i>	3,3%	3,1%
<i>Bulgarije</i>	2,1%	2,0%
Rest van West-Europa	8,9%	8,6%
Rest van Centraal- en Oost-Europa	0,2%	0,4%
Noord-Amerika	1,4%	1,5%
Azië	1,2%	1,5%
Overige	1,6%	1,6%
Totaal	100,0%	100,0%
Kredietportefeuille per risicoklasse (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Unimpaired		
<i>PD 1 (laagste risico, kans op in gebreke blijven van 0,00% tot 0,10%)</i>	26,4%	29,3%
<i>PD 2 (0,10% – 0,20%)</i>	11,9%	7,9%
<i>PD 3 (0,20% – 0,40%)</i>	14,9%	17,2%
<i>PD 4 (0,40% – 0,80%)</i>	12,8%	11,7%
<i>PD 5 (0,80% – 1,60%)</i>	12,9%	13,5%
<i>PD 6 (1,60% – 3,20%)</i>	8,7%	8,7%
<i>PD 7 (3,20% – 6,40%)</i>	4,7%	4,5%
<i>PD 8 (6,40% – 12,80%)</i>	2,1%	1,9%
<i>PD 9 (hoogste risico, ≥ 12,80%)</i>	1,5%	1,7%
<i>Zonder rating</i>	0,8%	0,2%
Impaired		
<i>PD 10</i>	1,5%	1,6%
<i>PD 11</i>	0,6%	0,7%
<i>PD 12</i>	1,2%	1,3%
Totaal	100,0%	100,0%
Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage4 (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1, 7}		
Stage 1 (geen significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname)	85,2%	85,2%
Stage 2 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - niet credit impaired) incl. POCI ⁵	11,5%	11,3%
Stage 3 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - credit impaired) incl. POCI ⁵	3,3%	3,5%
Totaal	100,0%	100,0%
Portefeuille impaired kredieten		
	31-12-2020	31-12-2019
Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten)		
Impaired kredieten ⁶	5 902	6 160
<i>Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig</i>	3 220	3 401
Impaired kredieten per divisie (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
België ²	45,0%	43,5%
Tsjechië	12,2%	11,8%
Internationale Markten	35,2%	37,7%
<i>Ierland</i>	24,3%	26,9%
<i>Slowakije</i>	3,8%	2,3%
<i>Hongarije</i>	1,9%	2,5%
<i>Bulgarije</i>	5,1%	6,1%
Groepscenter	7,6%	6,9%
Totaal	100,0%	100,0%
Impaired kredieten per sector (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
Particulieren	35,4%	38,1%
Distributie	17,8%	18,6%
Diensten	9,7%	7,9%
Vastgoed	8,8%	7,8%
Bouw	4,3%	4,4%
Auto-industrie	3,1%	1,7%
Landbouw, veeteelt en visserij	2,4%	2,4%
Machines en zware uitrusting	2,0%	1,9%
Overige (sectoren < 2%)	16,5%	17,3%
Totaal	100,0%	100,0%

Geboekte waardevermindering op kredieten (in miljoenen euro)		
Waardevermindering voor stage 1-portefeuille	191	144
Waardevermindering voor stage 2-portefeuille, incl. POCI ⁵ (hersteld)	998	265
Waardevermindering voor stage 3-portefeuille, incl. POCI ⁵ (nog altijd impaired)	2 638	2 584
Waarvan waardevermindering voor impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn	2 044	2 050
Kredietkostenratio		
Divisie België ²	0,57%	0,22%
Divisie Tsjechië	0,67%	0,04%
Divisie Internationale Markten	0,78%	-0,07%
Ierland	0,88%	-0,32%
Slowakije	0,50%	0,14%
Hongarije	1,05%	-0,02%
Bulgarije	0,73%	0,14%
Groepscenter	-0,23%	-0,88%
Totaal	0,60%	0,12%
Ratio van impaired kredieten		
Divisie België ²	2,3%	2,4%
Divisie Tsjechië	2,3%	2,3%
Divisie Internationale Markten	6,9%	8,5%
Ierland	13,9%	16,4%
Slowakije	2,3%	1,7%
Hongarije	1,9%	2,8%
Bulgarije	7,7%	10,6%
Groepscenter	13,9%	12,4%
Totaal	3,3%	3,5%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	1,8%	1,9%
Dekkingsratio		
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten	44,7%	42,0%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	63,5%	60,3%
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten (excl. hypotheekleningen)	52,3%	49,7%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	74,8%	71,7%

1 Cijfers niet gecontroleerd door de commissaris.

2 Omvat ook het beperkte netwerk van elf buitenlandse kantoren van KBC Bank in Europa, de VS en Zuidoost-Azië. Die kantoren hadden een totale uitstaande portefeuille van ca. 6,6 miljard euro op 31 december 2020.

3 Een meer gedetailleerde verdeling per land is opgenomen in de kwartaalverslagen van KBC op www.kbc.com.

4 Zie toelichting 1.2 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie over de stages.

5 Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid; brutobedragen, in tegenstelling tot nettobedragen in de boekhoudkundige verwerking.

6 Cijfers wijken af van die in toelichting 4.2 in het deel Geconsolideerde jaarrekening wegens verschillen in consolidatiekring. De daling van 258 miljoen euro tussen eind 2019 en eind 2020 is als volgt verdeeld: een daling met 22 miljoen euro bij divisie België, een daling met 8 miljoen euro bij divisie Tsjechië, een daling met 250 miljoen euro bij divisie Internationale Markten en een stijging met 22 miljoen euro bij het Groepscenter.

7 Cijfers vóór invloed van de overlaybenadering (zie toelichting 4.2.1 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie).

De delen Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage (in procenten van de uitstaande portefeuille) en Geboekte waardevermindering op kredieten in de bovenstaande tabel worden hieronder verder uitgesplitst.

Uitsplitsing kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage*	31-12-2020				31-12-2019			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
Kredietportefeuille per land/divisie								
België	53,5%	9,1%	1,5%	64,0%	53,7%	8,9%	1,5%	64,1%
Tsjechië	15,9%	1,3%	0,4%	17,6%	16,9%	1,1%	0,4%	18,4%
Internationale Markten	14,3%	1,1%	1,1%	16,6%	13,0%	1,2%	1,3%	15,6%
Ierland	4,6%	0,4%	0,8%	5,7%	4,4%	0,4%	0,9%	5,8%
Slowakije	4,9%	0,4%	0,1%	5,5%	4,2%	0,4%	0,1%	4,7%
Hongarije	3,0%	0,2%	0,1%	3,2%	2,8%	0,2%	0,1%	3,1%
Bulgarije	1,8%	0,2%	0,2%	2,2%	1,6%	0,2%	0,2%	2,0%
Groepscenter	1,5%	0,0%	0,2%	1,8%	1,7%	0,1%	0,2%	2,0%
Totaal	85,2%	11,5%	3,3%	100,0%	85,2%	11,3%	3,5%	100,0%
Kredietportefeuille per sector								
Particulieren	38,9%	2,9%	1,2%	43,0%	37,5%	2,9%	1,3%	41,7%
Financiële en verzekeringsdiensten	7,7%	0,2%	0,0%	8,0%	7,2%	0,3%	0,0%	7,6%
Overheden	2,9%	0,0%	0,0%	2,9%	2,9%	0,0%	0,0%	2,9%
Bedrijven	35,7%	8,3%	2,1%	46,1%	37,6%	8,0%	2,1%	47,7%
Totaal	85,2%	11,5%	3,3%	100,0%	85,2%	11,3%	3,5%	100,0%

Kredietportefeuille per risicoklasse								
PD 1-4	62,5%	3,6%	—	66,1%	62,7%	3,4%	—	66,0%
PD 5-9	22,7%	7,9%	—	30,6%	22,6%	7,9%	—	30,4%
PD 10-12	—	—	3,3%	3,3%	—	—	3,5%	3,5%
Totaal	85,2%	11,5%	3,3%	100,0%	85,2%	11,3%	3,5%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	154 137	20 852	5 902	180 891	149 521	19 751	6 160	175 431

* Cijfers vóór invloed van de overlaybenadering (zie toelichting 4.2.1 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie).

Uitsplitsing waardeverminderingen volgens IFRS 9 ECL-stage								
	31-12-2020				31-12-2019			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
Waardeverminderingen per land/divisie								
België	2,6%	14,0%	31,7%	48,3%	2,2%	4,5%	37,4%	44,0%
Tsjechië	0,9%	6,0%	9,2%	16,1%	1,3%	2,2%	11,5%	15,0%
Internationale Markten	1,5%	6,0%	18,7%	26,1%	1,3%	2,0%	25,4%	28,6%
Ierland	0,3%	1,7%	9,8%	11,8%	0,1%	0,4%	13,6%	14,1%
Slowakije	0,5%	2,2%	4,2%	6,9%	0,4%	1,1%	3,3%	4,8%
Hongarije	0,4%	1,6%	1,5%	3,5%	0,4%	0,3%	2,8%	3,5%
Bulgarije	0,2%	0,5%	3,2%	3,9%	0,4%	0,3%	5,6%	6,3%
Groepscenter	0,0%	0,0%	9,4%	9,5%	0,1%	0,2%	12,1%	12,4%
Totaal	5,0%	26,1%	68,9%	100,0%	4,8%	8,9%	86,3%	100,0%
Waardeverminderingen per sector								
Particulieren	0,9%	6,3%	17,3%	24,4%	0,8%	2,7%	23,9%	27,3%
Financiële en verzekeringsdiensten	0,1%	0,9%	1,4%	2,4%	0,1%	0,1%	1,6%	1,9%
Overheden	0,0%	0,0%	0,2%	0,3%	0,1%	0,0%	0,3%	0,3%
Bedrijven	4,0%	18,9%	50,1%	72,9%	3,8%	6,0%	60,5%	70,04%
Totaal	5,0%	26,1%	68,9%	100,0%	4,8%	8,9%	86,3%	100,0%
Waardeverminderingen per risicoklasse								
PD 1-4	1,0%	3,4%	—	4,4%	0,9%	0,5%	—	1,4%
PD 5-9	4,0%	22,7%	—	26,6%	3,9%	8,4%	—	12,3%
PD 10-12	—	—	68,9%	68,9%	—	—	86,3%	86,3%
Totaal	5,0%	26,1%	68,9%	100,0%	4,8%	8,9%	86,3%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	191	998	2 638	3 827	144	265	2 584	2 994

Kredietherstructureringen

Kredietherstructureringen zijn toegevingen aan een klant die betalingsproblemen heeft of verwacht. Dat kan betekenen dat:

- rentebetalingen of kosten worden verlaagd of uitgesteld;
- de krediettermijn wordt verlengd om het aflossingsplan te versoepelen;
- achterstallen worden gekapitaliseerd;
- een uitstel van betaling wordt toegestaan (tijdelijke vrijstelling van kapitaal- en/of rentebetaling);
- de schulden worden kwijtgescholden.

Een klant met een als geherstructureerd (forborne) aangemerkt krediet krijgt doorgaans een slechtere PD-klasse toegekend dan vóór de herstructurering, gezien het hogere risico van wanbetaling. Daarom wordt er ook een beoordeling gemaakt van hoe onwaarschijnlijk het is dat de klant zal betalen (volgens specifieke 'unlikely to pay'-criteria). In overeenstemming met de IFRS 9-normen wordt een krediet met de status forborne toegewezen aan stage 2 (als de klant/het krediet niet in wanbetaling is) en aan stage 3 (als de klant/het krediet in wanbetaling is).

De criteria die KBC toepast om de status van geherstructureerde kredieten te veranderen van wanbetaling naar normaal of om de status forborne te verwijderen, zijn in overeenstemming met de betreffende EBA-normen. Als aan een klant/krediet de status wanbetaling is toegekend (voor of op het ogenblik dat een kredietherstructurering wordt toegestaan), moet de klant/het geherstructureerde krediet (afhankelijk van het feit of de status wanbetaling is toegekend op klant- of kredietniveau) minstens een jaar de status wanbetaling behouden. Alleen onder strikte voorwaarden kan de klant/het krediet opnieuw de status normaal krijgen. Een geherstructureerd krediet met de status normaal blijft het etiket geherstructureerd evenwel minstens twee jaar behouden na de toekenning van de herstructurering, of nadat de klant/het krediet opnieuw de status normaal heeft, en dat kan alleen verwijderd worden als is voldaan aan strikte bijkomende criteria (niet in wanbetaling, regelmatige betalingen, enz.).

Aangezien een herstructurering een objectieve indicator is (d.w.z. een aanleiding tot waardevermindering) waardoor moet worden beoordeeld of een waardevermindering nodig is, worden alle herstructureringen onderworpen aan een impairmenttest.

On-balance-sheet exposures met kredietherstructureringen (in miljoenen euro) – Ontwikkelingen tussen openings- en slotbalans							
Brutoboekwaarde	Openingsbalans	Ontwikkelingen					Slotbalans
		Kredieten waarvan een herstructurering is toegekend	Kredieten die niet langer als geherstructureerd worden beschouwd	Terugbetalingen	Afschrijvingen	Overige ¹	
2020							
Totaal	3 075	1 912	-535	-355	-31	92	4 158
Waarvan KBC Bank Ireland	1 668	92	-222	-128	-0	7	1 417
2019							
Totaal	3 890	277	-712	-253	-137	10	3 075
Waarvan KBC Bank Ireland	2 195	98	-439	-57	-103	-26	1 668
Bijzondere waardeverminderingen	Openingsbalans	Ontwikkelingen					Slotbalans
		Bestaande waardeverminderingen op kredieten waarvan een herstructurering is toegekend	Daling van waardeverminderingen omdat kredieten niet langer geherstructureerd zijn	Stijging van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Daling van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Overige ²	
2020							
Totaal	516	156	-95	169	-82	-18	645
Waarvan KBC Bank Ireland	224	13	-30	66	-20	-2	251
2019							
Totaal	655	64	-173	69	-86	-13	516
Waarvan KBC Bank Ireland	353	22	-127	15	-38	-1	224

1 Omvat wisselkoerseffecten voor kredieten toegestaan in andere munten dan de lokale munt, wijzigingen in het opgenomen/niet-opgenomen deel van de faciliteiten, stijgingen van de brutoboekwaarde van bestaande geherstructureerde kredieten en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties.

2 Omvat het gebruik van waardeverminderingen met betrekking tot afschrijvingen en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties.

Geherstructureerde kredieten	In procenten van de uitstaande portefeuille	Verdeling per PD-klasse (in procenten van de portefeuille geherstructureerde kredieten van de entiteit)			
		PD 1–8	PD 9	PD 10 (impaired, minder dan 90 dagen achterstallig)	PD 11–12 (impaired, 90 dagen of meer achterstallig)
31-12-2020					
Totaal	2,4%	31,6%	12,7%	38,1%	17,7%
Waarvan KBC Bank Ireland	13,7%	0,0%	24,5%	43,5%	32,0%
Per klantensegmen ¹					
Particulieren ²	2,3%	13,2%	20,0%	38,8%	28,0%
Kmo's	2,8%	53,6%	8,7%	28,1%	9,5%
Bedrijven ³	2,1%	38,5%	5,9%	45,3%	10,3%
31-12-2019					
Totaal	1,8%	13,2%	18,1%	43,4%	25,3%
Waarvan KBC Bank Ireland	16,5%	0,0%	24,9%	46,2%	28,9%
Per klantensegmen ¹					
Particulieren ²	2,7%	7,9%	22,5%	42,6%	27,0%
Kmo's	1,1%	24,6%	11,8%	35,1%	28,5%
Bedrijven ³	1,2%	21,0%	9,9%	49,9%	19,2%

1 Niet gecontroleerd door de commissaris.

2 In 2020 had 97% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op hypotheekleningen (in 2019 was dat 99%).

3 In 2020 had 22% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op commerciële vastgoedleningen (in 2019 was dat 22%).

Andere kredietrisico's

Effecten in de tradingportefeuille. Die effecten houden een emittentenrisico in (potentieel verlies als de emittent in wanbetaling blijft). De blootstelling aan dat risico meten we op basis van de marktwaaarde van de effecten. Het emittentenrisico beperken we door limieten te gebruiken, zowel per emittent als per ratingklasse.

Overheidseffecten in de beleggingsportefeuille van bankentiteiten. De risicopositie ten aanzien van overheden meten we in termen van nominale waarde en boekwaarde. Ze heeft in hoofdzaak betrekking op EU-overheden. We hebben limieten vastgelegd voor posities in overheidsobligaties van zowel niet-kernlanden als kernlanden. Meer informatie over de blootstelling aan overheidsobligaties voor bank- en verzekeringsactiviteiten samen geven we in een aparte paragraaf verderop.

Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties. De bedragen in de onderstaande tabel zijn de presettlementrisico's van de groep die worden gemeten met de internemodelmethode voor rente- en valutaderivaten in divisie België. Voor inflatie, aandelen- en grondstoffenderivaten worden de presettlementrisico's berekend als de som van de (positieve) huidige vervangingswaarde (mark-to-market) van een transactie en de toepasselijke toeslag (add-on). Die berekening wordt ook gebruikt om de presettlementrisico's te meten van rente- en valutaderivaten in de andere divisies.

De risico's worden beperkt door het gebruik van limieten per tegenpartij. We maken ook gebruik van close-out netting en zekerheden. Financiële zekerheden nemen we alleen in aanmerking als de betrokken activa worden beschouwd als risicobeperkend voor berekeningen van het reglementaire kapitaal.

Andere kredietrisico's (in miljarden euro)	31-12-2020	31-12-2019
Emittentenrisico ¹	0,02	0,05
Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties ²	5,0	5,6

1 Exclusief een nominatieve lijst van centrale overheden, en alle blootstellingen aan EU-instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken.

2 Na aftrek van ontvangen zekerheden en uitkeringen voor netting.

Positie in gestructureerde kredieten

De totale nettoportefeuille (d.w.z. exclusief derisked posities) van gestructureerde kredietproducten bedroeg eind 2020 0,3 miljard euro en bestond voornamelijk uit Europese residential mortgage-backed securities (RMBS'en). Dat is een daling met 0,2 miljard euro ten opzichte van het niveau van eind 2019 als gevolg van terugbetalingen. Er werden in 2020 geen nieuwe beleggingen gedaan.

Reglementair kapitaal

De reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico stegen van 6 809 miljoen euro eind 2019 tot 7 063 miljoen euro eind 2020, voornamelijk als gevolg van bijkomende reglementaire vereisten, de overname van OTP Banka Slovensko en wijzigingen in het volume en de activakwaliteit van de portefeuilles in de kernlanden. Meer details vindt u in het hoofdstuk Credit Risk van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Bij KBC behoort het beheer van de ALM-risicostrategie tot de verantwoordelijkheid van het Directiecomité, ondersteund door het MC CRO-diensten en deels door het Groeps-ALCO. Het Directiecomité beslist over het kader voor marktrisico in niet-tradingactiviteiten, dat de specifieke risicorichtlijnen vastlegt.

Om een goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten tot stand te brengen, te vergemakkelijken, te bevorderen en te ondersteunen, is een managementvergadering van het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico ingesteld, voorgezeten door de CRO Treasury. Die managementvergadering wordt de ALM- en Liquiditeitsrisicoraad genoemd.

Marktrisico is het risico dat verband houdt met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van marktprijzen. Het beheersproces van onze structurele marktrisico's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisico, het gaprisico, het basisrisico, het optierisico (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisico, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijsrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisico. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze langetermijnposities (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. Dit proces wordt ook Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het marktrisico in niet-tradingactiviteiten correct te beheren:

- **Risico-identificatie:** marktrisico's die verband houden met niet-tradingposities vloeien voort uit:
 - onevenwichtigheden in de bankactiviteiten verbonden aan het aantrekken van werkmiddelen door het kantorennetwerk en de aanwending ervan (via onder meer kredietverlening);
 - onevenwichtigheden in de verzekeringsactiviteiten tussen de verplichtingen in het Leven- en Niet-levenbedrijf en de ter afdekking daarvan aangehouden beleggingsportefeuilles;
 - de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen (de zogenaamde strategische positie);
 - de structurele wisselkoerspositie die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaonevenwichtigheid tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

De volgende instrumenten worden gebruikt in het risico-identificatieproces voor het marktrisico in niet-tradingactiviteiten: het New and Active Products Process (NAPP), de risicoscan, het risicosignaal- en vroegwaarschuwingsproces, de parameterherzieningen en materialiteitsbeoordelingen op basis van diepgaande analyse en deep dives.

- **Risicometingen:** Risico Groep en de lokale risicoafdelingen meten het ALM-risico en signaleren de huidige en toekomstige risicoposities. Een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en een gedeelde meetinfrastructuur verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten. Dat omvat een brede waaier van risicomeetmethodes, zoals:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisico;
 - gapanalyse voor renterisico, gaprisico en inflatierisico;
 - economische gevoeligheden voor muntrisico, aandelenkoersrisico en vastgoedprijsrisico;
 - simulaties van nettorente-inkomsten over een periode van meerdere jaren die binnen de budgetterings- en risicoprocessen worden gebruikt.
- **Bepaling van de risicobereidheid:** de primaire limieten voor het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.

De treasurydiensten, die optreden als eerste verdedigingslinie, meten en beheren het renterisico binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld. Ze houden rekening met de meting van het risico van vervroegde aflossing en andere optierisico's in de bankportefeuille en beheren een evenwichtige beleggingsportefeuille. Het beheer van de posities impliceert dat de treasuryfunctie gebruikmaakt van derivaten om zich in te dekken tegen onevenwichtigheden als gevolg van rente- en valutarisico's. Om de volatiliteit van winst en verlies als gevolg van de verschillende boekhoudkundige verwerking van beleggingsposten op de balans en derivaten te vermijden, worden op grote schaal afdekkingstechnieken toegepast
- **Risicoanalyse, -reactie en -opvolging:** naast de wettelijk verplichte rapportering is er een structurele rapportering aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.

- Stresstesting: jaarlijks wordt een evenwichtig stresstestprogramma opgesteld, waarover op kwartaalbasis wordt gerapporteerd. Dat omvat:
 - de backtesting van vervroegde aflossingen;
 - simulaties van de nettorente-inkomsten volgens verschillende marktsenario's voor het renterisico. Het effect op de nettorente-inkomsten en de gevoeligheden worden ook gebruikt om het basisrisico te meten;
 - kapitaalgevoeligheden die ontstaan uit posities in de bankportefeuille die invloed hebben op het beschikbare reglementaire kapitaal (bv. reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income) worden gebruikt voor spreadrisico, renterisico en aandelenrisico.

Impact of coronavirus crisis on market risk non-trading

De coronacrisis versterkte het 'low for longer'-sentiment, d.w.z. de verwachting dat de rentevoeten voor langere tijd laag zullen blijven. Ze verhoogde ook de volatiliteit op de aandelenmarkten. Ze vormde zo een zeer uitdagende omgeving voor de niet-tradingactiviteiten en had invloed op het vermogen om nettorente-inkomsten te genereren. In 2020 hebben de evenwichtige structuur van de bankportefeuilles, de acties van de treasurydiensten en maatregelen van de ECB ervoor gezorgd dat de impact op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten beperkt bleef en ons huidige risicoprofiel laag.

Hieronder vindt u de verschillende subrisicotypes waarvoor meer details en cijfers worden verstrekt.

Renterisico en gaprisico

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 BPV-methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille). Daarnaast hanteren we ook technieken zoals gapanalyses, durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting (zowel wat reglementair kapitaal als netto-inkomsten betreft).

Invoel van een parallelle stijging van de swapcurve ² met 10 basispunten voor KBC Bank (in miljoenen euro)	Invoel op de waarde ¹	
	2020	2019
Totaal	-64	-96

1 Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

2 Gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

We beheren de ALM-renteposities van de bankentiteiten op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een replicating portfolio-techniek voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen).

De bank houdt voornamelijk renteposities aan via overheidsobligaties, gericht op het verwerven van rente-inkomsten, zowel in de obligatieportefeuille die dient ter herbelegging van het eigen vermogen als in een op korte termijn gefinancierde obligatieportefeuille. De tabel illustreert het renterisico van de bank op basis van de 10 BPV.

Swap-BPV (10 basispunten) van de ALM-portefeuille * (in miljoenen euro)	2020	2019
Gemiddelde 1e kwartaal	-77	-84
Gemiddelde 2e kwartaal	-72	-104
Gemiddelde 3e kwartaal	-76	-94
Gemiddelde 4e kwartaal	-64	-96
Op 31 december	-64	-96
Maximum in jaar	-77	-104
Minimum in jaar	-64	-84

* Niet-geauditeerde cijfers, met uitzondering van de regel Op 31 december.

In overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit voeren we regelmatig een outlier-stresstest uit door zes verschillende scenario's toe te passen op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Het worst case scenario wordt afgezet tegen het totale common equity tier 1 (CET1)-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau bedroeg dat risico 3,89% van het CET1-kapitaal op 31 december 2020. Dat is ruim onder de drempel van 15% waar de Europese Centrale Bank op toeziet.

De volgende tabel toont de renterisicogap van de ALM-bankportefeuille. Om de renterisicogap te bepalen, delen we de boekwaarde van activa (positief bedrag) en passiva (negatief bedrag) in volgens de eerste renteherprijzingsdatum of vervaldag, om de lengte te kennen van de periode waarvoor de rente vast is. Derivaten, hoofdzakelijk om het risico als gevolg van schommelingen van rentevoeten te beperken, nemen we mee op volgens hun nominale bedrag en herprijzingsdatum.

Renterisicogap ALM-portefeuille (inclusief derivaten) (in miljoenen euro)								
	≤ 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Niet-rentedragend	Totaal
31-12-2020	17 408	-26 418	-668	3 781	4 692	1 003	201	0
31-12-2019	2 961	-1 982	945	6 471	6 863	2 419	-17 677	0

De renterisicogap toont dat we een algemene positie hebben inzake renterisico. Over het algemeen hebben activa een langere looptijd dan passiva, wat betekent dat de nettorente-inkomsten van KBC baat hebben bij een normale rentecurve. De economische waarde van de KBC-groep is voornamelijk gevoelig voor bewegingen aan het langere eind van de rentecurve.

Er wordt een analyse van de nettorente-inkomsten uitgevoerd door de invloed te meten van een renteschok met +1% op een jaar, uitgaande van een constante balans. Voor de bankactiviteiten toont de analyse dat de nettorente-inkomsten het volgende jaar onder druk zouden blijven staan door het lagerenteklimaat.

Creditspreadrisico

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de credit spreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen. De onderstaande tabel toont die economische gevoeligheid.

Herwaarderingsreserve tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income (FVOCI) op 31 december 2020: de boekwaarde van de totale portefeuille overheidsobligaties gewaardeerd tegen FVOCI omvatte een herwaarderingsreserve van 0,5 miljard euro, vóór belastingen (86 miljoen euro voor België, 64 miljoen euro voor Frankrijk, 42 miljoen euro voor Italië en 259 miljoen euro voor de andere landen samen).

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2020, boekwaarde ¹ (in miljoenen euro)							Economische invloed van +100 basispunten ³
Totaal, per portefeuille							
	Tegen geamorti- seerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeverande- ringen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehou- den voor handels- doeleinden	Totaal	Ter vergelijking: totaal 2019		
KBC-kernlanden							
België	9 687	877	751	11 316	10 550	-389	
Tsjechië	8 338	726	1003	10 068	6 199	-609	
Hongarije	2 681	296	225	3 201	2 722	-170	
Slowakije	3 088	191	27	3 305	2 473	-191	
Bulgarije	882	378	32	1 291	1 077	-76	
Ierland	1 147	65	0	1 212	1 329	-65	
Overige landen							
Frankrijk	3786	911	51	4748	4 446	-245	
Spanje	1906	413	0	2319	1 251	-126	
Italië	594	515	0	1110	2 159	-41	
Polen	1 231	63	31	1 325	1 398	-40	
VS	1 038	0	0	1 038	1 016	-45	
Overige ²	3 961	508	357	4 826	4615	-124	
Totale boekwaarde	38 340	4 943	2 477	45 760	39 234	–	
Totale nominale waarde	36 711	4 371	2 279	43 361	36 804	–	

1 In de tabel is de blootstelling aan supranationale entiteiten van de geselecteerde landen uitgesloten. Er zijn geen belangrijke waardeverminderingen op de overheidsobligaties in portefeuille.

2 Som van landen met een individuele blootstelling van minder dan 1 miljard euro op het einde van 2020.

3 Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallelle stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdenstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen. De cijfers hebben betrekking op niet-tradingposities in overheidsobligaties voor de bank- en verzekeringsactiviteiten (de invloed op de blootstelling aan de tradingportefeuille was vrij beperkt en bedroeg -9 miljoen euro, inclusief supranationale obligaties, op het einde van 2020).

Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft de KBC-groep een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten). De gevoeligheid van de waarde van die bankportefeuille voor een wijziging van de credit spread met 100 basispunten wordt weergegeven in de volgende tabel.

Blootstelling aan niet-overheidsobligaties op jaareinde, per rating: economische invloed van +100 basispunten (in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Obligaties met rating AAA	-156	-153
Obligaties met rating AA+, AA, AA-	-60	-62
Obligaties met rating A+, A, A-	-10	-10
Obligaties met rating BBB+, BBB, BBB-	-15	-18
Obligaties met rating Non-investment grade en zonder rating	-29	-27
Totale boekwaarde (exclusief tradingportefeuille)	6 056	5 895

Aandelenrisico

KBC Bank en KBC Asset Management houden kleinere aandelenportefeuilles aan. Hieronder vindt u meer informatie over de totale niet-tradingaandelenposities.

Aandelenportefeuille, KBC Bank (per sector, in procenten)	31-12-2020	31-12-2019
Financiële sectoren	56%	58%
Niet-cyclische consumentensectoren	1%	0%
Communicatie	0%	0%
Energie	0%	0%
Industriële sectoren	5%	26%
Nutsbedrijven	0%	0%
Cyclische consumentensectoren	4%	4%
Basismaterialen	0%	0%
Overige en niet bepaald	34%	11%
Totaal	100%	100%
(in miljarden euro)	0.27	0.26
Waarvan niet-genoteerd	0.22	0.22

Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen (in miljoenen euro)	Invloed op de waarde	
	2020	2019
Totaal	-66	-64

Niet-tradingaandelenpositie (in miljoenen euro)	Netto gerealiseerde winst (in winst-en-verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	-	-	12	27

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risico-rendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren. De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van de economische waarde voor schommelingen op de vastgoedmarkten.

Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen (in miljoenen euro)	Invloed op de waarde	
	2020	2019
Totaal	-98	-92

Inflatieisico

Inflatie heeft in veel opzichten indirect invloed op bedrijven, net als andere parameters (bijvoorbeeld de economische groei of het werkloosheidspercentage). Als concept van marktrisico is het niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. De bankactiviteiten zijn niet blootgesteld aan een hoog inflatierisico

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille worden via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar ze worden beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is.

Sinds 2019 concentreert KBC zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen, wat de capaciteit van KBC om externe schokken op te vangen verbetert en gunstig is voor alle stakeholders. Dat betekent een vermindering van de afdekkingsparticipaties.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%* (in miljoenen euro)	Invloed op de waarde	
	31-12-2020	31-12-2019
CZK	-232	-200
HUF	-95	-78
BGN	-41	-35
USD	-2	-2

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed meer dan 10 miljoen euro bedraagt.

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening..

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder meer het geval voor hypotheekleningen, leningen aan kmo's of deposito's van klanten. Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijncapaciteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de CET1-ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen

opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdskorf worden geherprijsd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%).

Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdskorf;
- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingsswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Invloeden op de winst-en-verliesrekening die voortvloeien uit de niet-effectieve afdekking en de stopzetting ervan worden aan het ALCO gerapporteerd.

Rentevoetbenchmarks

Rentevoetbenchmarks zijn referentierentevoeten die een sleutelrol spelen in de goede werking van de financiële markten. Ze worden veel gebruikt door banken en andere marktdeelnemers. Momenteel worden die benchmarks grondig hervormd en bevinden ze zich in een overgangsfase. In de Europese Unie zijn in de benchmarkverordening (EU 2016/1011, "BMR", die eind 2021 in werking moet treden) herziene richtsnoeren en verordeningen opgenomen met betrekking tot de geschiktheid van een benchmarkberekeningsmethode. De European Security and Markets Association (ESMA) kreeg de rol van toezichthouder op deze hervorming.

De overgang van de rentevoetbenchmark binnen de KBC-groep verloopt in alle entiteiten volgens plan. De overgang van EONIA naar Euro Short-Term Rate (ESTR) werd in 2020 in de systemen ingevoerd en de wijziging zal vanaf 1 januari 2021 van kracht zijn. In de loop van 2021 zal KBC de documentatie met bilaterale tegenpartijen verder bijwerken voor de migratie van EONIA naar ESTR. Andere entiteiten van de KBC-groep hebben geen of een zeer beperkte blootstelling aan EONIA en daarover wordt met de klanten opnieuw onderhandeld.

Het overgangsproces van LIBOR naar risicovrije rentevoeten moet volgens de planning vóór 1 januari 2022 afgerond zijn, ondanks de berichten over een verlenging van de deadline tot 2023 voor USD LIBOR. In de loop van 2020 zijn de centrale tegenpartijen overgestapt van een verdiscontering tegen LIBOR naar een verdiscontering tegen de Secured Overnight Financing Rate (SOFR) en dat is met succes geïmplementeerd binnen KBC Bank. De grootste blootstelling aan LIBOR hebben we in de Belgische entiteiten van KBC. KBC Bank België zal de overgang dan ook in de tweede helft van 2021 uitvoeren.

KBC Bank gaat er momenteel van uit dat de vervanger van LIBOR een samengestelde rentevoet op basis van transacties uit het verleden (backward-looking) zal zijn, hoewel de lookbackmethodologie nog moet worden bepaald. KBC merkt echter op dat er recent marktoverleg is geweest over mogelijke vervangers voor LIBOR op basis van een verwachte rente (forward-looking).

Hoewel EURIBOR volgens de EU-benchmarkverordening in aanmerking blijft komen, merkt KBC op dat recente openbare raadplegingen en opmerkingen van de ECB erop wijzen dat de markt uiteindelijk misschien zal overstappen van EURIBOR naar een risicovrije rentevoet.

Kapitaalgevoeligheid voor marktbevingen

Het beschikbare kapitaal wordt beïnvloed wanneer de markt onder stress staat. Stress kan een gevolg zijn van een aantal marktparameters, zoals stijgende swaprentes of obligatiespreads of dalende aandelenkoersen. Bij KBC gebruiken we die kapitaalgevoeligheid als een gemeenschappelijke noemer om de kwetsbaarheid van de bankportefeuille voor verschillende marktrisicoschokken te meten. Het common equity tier 1-kapitaal (CET1) is gevoelig voor een parallelle stijging van de obligatiespreads. Die gevoeligheid wordt veroorzaakt door beleggingen in overheids- en bedrijfsobligaties waarvan de spreadcomponent niet is afgedekt. Het verlies aan beschikbaar kapitaal in geval van een daling van de aandelenkoersen wordt voornamelijk veroorzaakt door posities in pensioenfondsen die door een dergelijke schok getroffen zouden worden.

CET1-gevoeligheid voor belangrijkste marktfactoren (Deense compromismethode), KBC Groep (in procentpunten van CET1-ratio)		
	31-12-2020	31-12-2019
IFRS-invloed veroorzaakt door		
een parallelle beweging van de rente met +100 basispunten	0,3%	0,1%
een parallelle beweging van de spread met +100 basispunten	-0,2%	-0,2%
een daling van de aandelenkoersen met -25%	-0,3%	-0,3%

Reglementair kapitaal

Het reglementaire kapitaal voor niet-tradingmarktactiviteiten bedroeg 17 miljoen euro. Het wordt enkel gebruikt om wisselposities te dekken, aangezien KBC geen grondstoffenposities aanhoudt. In overeenstemming met de regelgeving worden andere types niet-tradingrisico's gedekt via pijler 2-beoordelingen.

Niet-financiële risico's

Operationeel risico

Beheer van het operationeel risico

Het competentiecentrum voor operationeel risico, dat bestaat uit onafhankelijke risico-experts op groeps- en lokaal niveau, werkt samen met andere expertfuncties in specifieke domeinen om het volledige spectrum van operationeel risico te dekken. Er is een werkomgeving gecreëerd waarin risico-experts elkaar ontmoeten en samenwerken met andere experts in specifieke domeinen (zoals informatierisicobeheer, bedrijfscontinuïteit en disaster recovery, fraudebestrijding, juridische en fiscale zaken, boekhouding en risicobeheer van modellen en datakwaliteit).

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de interne werkwijzen en systemen, menselijke fouten of plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak. Operationele risico's omvatten juridische risico's, maar niet bedrijfs-, strategische, compliance- en reputatierisico's.

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om de operationele risico's adequaat te beheren:

- **Risico-identificatie:** om operationele risico's te identificeren, volgen we de wetgeving op, maken we gebruik van het New and Active Products Process (NAPP), analyseren we belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators), voeren we onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten uit en root cause analyses van near misses en verliezen en andere risicogebeurtenissen. Er bestaat een gestructureerde set van toprisico's (Group Key Risks) en daarmee samenhangende controledoelstellingen op groepsniveau (Group Key Control Objectives, GKC's) om top-down minimumstandaarden te bepalen voor de risico- en controleomgeving. De zelfbeoordelingen worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie. De GKC's dekken alle processen van de groep en zijn bedoeld om de belangrijke operationele risico's te beheren. Er worden regelmatig herzieningen uitgevoerd om de set aan te passen aan nieuwe of opduikende operationele risico's. De entiteiten vertalen die groepscontroledoelstellingen naar hun operationele procesomgeving en versterken ze zo nodig met aanvullende, lokale operationele controles. Er zijn dynamische, trigger-based risicobeoordelingen ingevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen.
- **Risicometing:** omdat operationeel risico in alle facetten van de organisatie aanwezig is, zijn er uniforme metrics en schalen op groepsniveau beschikbaar die helpen om niet alleen het risicoprofiel van een entiteit, maar ook de individuele operationeelrisiconiveaus van de processen te bepalen en ondersteunen. Ook de maturiteitsstatus van individuelecontroledoelstellingen om die risico's in de processen te beperken, wordt voor de hele groep op uniforme wijze bepaald. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de algemene internecontrolestatus van elk proces in elke belangrijke entiteit en de algemene internecontrolestatus van de entiteit uit te drukken. De drie verdedigingslijnes gebruiken groepswijde tools om de kernactiviteiten van operationeelrisicobeheer te ondersteunen. Er is een gestandaardiseerd proces voor het verzamelen van gegevens over near misses en verliezen, met inbegrip van 'root cause' analyses en passende reacties.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid inzake operationele risico's wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in het overkoepelende risicobeheerkader.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** er is een uniforme aanpak, sterk gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de eerste verdedigingslinie (business), challenges door de tweede verdedigingslinie (Risico, Compliance, Juridische Zaken en andere experts) en voldoende zekerheid door de derde verdedigingslinie (Interne Audit), met een risicogeoriënteerde opvolging op zowel lokaal als groepsniveau. Er zijn minimumnormen bepaald voor het rapporteringsproces voor operationeelrisicobeheer. Naast de wettelijk verplichte rapportering is er elk kwartaal een structurele rapportering aan de groepsrisicocomités. De kwaliteit van de internecontroleomgeving en de daarmee gepaard gaande risicoblootstelling worden gemeld aan het senior management van KBC via een managementdashboard en aan de NBB, de FSMA en de ECB via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding).
- **Stresstests:** elk jaar wordt een stresstest uitgevoerd om na te gaan of het operationeelrisicokapitaal volgens pijler 1 volstaat.

Het brede spectrum van operationele risico's is onderverdeeld in een aantal subrisicotypes, in overeenstemming met de Basel-vereisten en de praktijken in de sector. In 2020 werd specifieke aandacht besteed aan de belangrijkste subrisicotypes, zoals hieronder vermeld.

Informatierisicobeheer

Informatierisico's omvatten informatiebeveiliging, IT-gerelateerde risico's en bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisismanagement. Het informatiebeveiligingsrisico, in het bijzonder 'fraude door cybercriminaliteit', is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag wordt geconfronteerd.

De missie van het competentiecentrum voor informatierisicobeheer (IRM) van KBC is KBC te beschermen tegen bedreigingen met betrekking tot gegevens en informatie, zoals verlies van integriteit, verlies van vertrouwelijkheid en onbedoelde beschikbaarheid. Het competentiecentrum heeft ook een Group Cyber Expertise & Response Team (CERT), dat internationaal erkend en gecertificeerd is.

Uitbestedingsrisicobeheer (outsourcing risk)

Meer samenwerking met derden enerzijds en strategische nearshoring binnen de KBC-groep anderzijds, hebben de focus op het uitbestedingsrisico verhoogd. Vanuit het standpunt van de toezichthouder wordt nearshoring volledig gelijkgesteld aan outsourcing.

Om het uitbestedingsrisico te beheren, heeft KBC een groepswijde standaard om ervoor te zorgen dat het risico in alle entiteiten correct wordt beheerd, in overeenstemming met de EBA-richtlijnen voor uitbesteding. Er zijn belangrijke controledoelstellingen gedefinieerd voor het beheer van zowel interne als externe uitbestedingsrisico's tijdens de volledige levenscyclus. Er zijn verschillende initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de algemene governance en het beheer van de uitbestede activiteiten wordt gewaarborgd. Er is een groepswijd uitbestedingsregister voor de hele groep, dat actief wordt beheerd.

Modelrisicobeheer

Het toenemende gebruik van geavanceerde modellen in de financiële sector en ook bij KBC, verhoogt het modelrisico. Er worden nieuwe soorten complexe (AI-) modellen ontwikkeld en die zullen in toenemende mate worden gebruikt in de meeste, zo niet alle bedrijfsdomeinen.

De standaard voor modelrisicobeheer wordt toegepast in alle domeinen (bank-, verzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten) en voor de verschillende soorten modelvormingstechnieken (regressie, machine learning, expertgebaseerd, enz.). We beschikken daarom over een modelinventaris, die een volledig overzicht geeft van alle gebruikte modellen, inclusief het betreffende risico. Om het modelrisico te bepalen, houden we rekening met de intrinsieke modelonzekerheid, de materialiteit, het gebruik en de maturiteit van de governance die van toepassing is op een model. Dat vormt de basis voor het bepalen van prioriteiten en van specifieke actieplannen per domein en per land.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een incidentbeheerproces. Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er herstellendoelstellingen worden bepaald en toegepast.

Daarnaast is er een crisisbeheerproces opgezet, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op effectief en efficiënt optreden wanneer zich een crisis voordoet. Om dat mogelijk te maken, worden beproefde en ingeoeffende crisisbeheersingscapaciteiten ingezet.

Er bestaan processen om gepast te reageren op rampen die de continuïteit van kritieke bedrijfsactiviteiten en de beschikbaarheid van informatie in gevaar brengen (bv. een pandemie, het gedeeltelijk of volledig uitvallen van een datacentrum, een ernstige verstoring van de dienstverlening als gevolg van cyberaanvallen, enz.).

Er is een dashboard om de crisisparaatheid in alle kernlanden te volgen.

Operationeelrisicobeheer in de specifieke context van de coronaviruspandemie

Door de coronaviruspandemie is er een verhoogde aandacht voor operationele risico's, vooral voor het te allen tijde garanderen van de operationele continuïteit en de veiligheid van onze klanten en ons personeel. Als reactie op de pandemie zijn diverse maatregelen genomen om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen, zoals (gedeeltelijk) thuiswerken en bankieren en verzekeren op afstand. De daarmee samenhangende wijzigingen in processen en procedures (waaronder ook de steunmaatregelen van de overheid) zijn op een risicobewuste wijze uitgevoerd. Het New and Active Products Process (NAPP) heeft zijn doeltreffendheid bewezen bij het beheer van nieuwe en opkomende risico's veroorzaakt door proces- en productwijzigingen in een crisissituatie. Voor alle deelgebieden van operationeel risico werd een regelmatige crisisbewaking ingevoerd. Dat omvatte o.a.

- bewaking van de werking van IT-systemen en de gezondheid van werknemers om de operationele continuïteit en kritische diensten te waarborgen;
- verscherpte aandacht voor coronagerelateerde fraude en cyberincidenten om te voorkomen dat cybercriminelen en andere fraudeurs misbruik maken van de crisis en zich richten op werknemers en klanten, bijvoorbeeld via phishing/smishing, of via kwaadwillige coronawebsites;

- bewaking van de uitvoering van uitbestede activiteiten om te voorkomen dat KBC negatieve gevolgen zou kunnen ondervinden van coronagerelateerde incidenten bij derden;
- bewaking van de risico- en controleomgeving met specifieke aandacht voor procesveranderingen (bv. implementatie van betalingsuitstel en steunmaatregelen);
- frequente opvolging van schaderegistraties en -trends.

Deze specifieke acties met betrekking tot operationele risico's werden gecombineerd met een doeltreffend crisisbeheer. Het crisisbeheer werkte goed op het moment dat de noodplannen werden geactiveerd, waarbij werd overgeschakeld naar een nieuwe manier van werken en het "nieuwe normaal" (binnen enkele dagen slaagde de KBC-groep erin om wereldwijd een groot deel van zijn medewerkers thuis te laten werken). Samen met specifieke acties ten aanzien van operationele risico's toont dat de zeer solide operationele veerkracht van de groep aan.

KBC blijft de operationele risico's in de context van de coronacrisis van nabij opvolgen. Op de datum van dit verslag zijn er, dankzij de gepaste maatregelen in alle operationeelrisicodomeinen, waaronder een intensievere bewaking en beheer van cyberaanvallen, geen grote problemen of incidenten gemeld en blijven de operationele verliezen goed onder controle.

Compliancerisico

De compliancefunctie vervult een tweeledige rol: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wet- en regelgeving die betrekking heeft op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol vaardigt ze Group Compliance Rules uit, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen, en ondersteunt ze de groepsstrategie en de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses. Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het interne controlesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten correct worden nageleefd in de compliandomeinen. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld.

Compliancerisico is het risico van schade of sancties als gevolg van het niet-naleven van wet- en regelgeving die integriteit bevorderen, en van de interne beleidslijnen en gedragscodes die de eigen waarden van de instelling weerspiegelen, zoals bepaald in het Group Compliance Framework. Het omvat het gedragsrisico, d.w.z. het huidige of toekomstige risico van schade als gevolg van de ongepaste levering van financiële diensten, met inbegrip van gevallen van opzettelijk of nalatig wangedrag.

Er is in 2020 veel aandacht besteed aan het schaalbaar en futureproof maken van de compliancefunctie. Dat werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap in België en de Centraal-Europese entiteiten een gemeenschappelijk geïntegreerd platform uitgerold om het beheer van het witwasrisico te verbeteren, zowel wat de "Know Your Customer" als de transacties betreft. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In België werden de middelen verdubbeld, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt. De coördinatie van het Groeps kader voor fraudebeheer is opgezet en zal naar verwachting tegen 2023 op volle toeren draaien. Daarbij zal men ook kunnen profiteren van de ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie.

De waarden die de groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met kwalitatieve en kwantitatieve belangrijkerisico-indicatoren (Key Risk Indicators)/prestatie-indicatoren die rekening houden met zowel het verleden als de toekomst, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet weer te geven.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de afgelopen twee jaar een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2021 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. De recente ontwikkelingen met betrekking tot KYC utilities (KUBE - KYC Utilities for Banks and Enterprises), die grote banken de mogelijkheid bieden geharmoniseerde KYC-gegevens over bedrijven te delen, zijn veelbelovend en zouden het client onboarding-proces tegen eind 2021 kunnen vergemakkelijken. Vergelijkbare mogelijkheden worden onderzocht met betrekking tot natuurlijke personen met de Belgische digitale identificatie-app "Itsme".

KBC zal ook zijn groepswijde programma voortzetten om zijn risicogebaseerde aanpak te verfijnen in overeenstemming met de vierde en vijfde Europese antiwitwasrichtlijn. Tegelijkertijd zal het zijn modellen op basis van artificiële intelligentie verder verbeteren om ongewone transactiepatronen beter te kunnen opsporen.

Het spreekt voor zich dat het belang van de klant primeert. Daarom zorgen de controlefuncties er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de waarden van KBC. Er werd bijzondere aandacht besteed aan tijdelijke, meer aangepaste procedures in het kader van de coronacrisis.

In 2019 stonden gegevensbeschermingsaspecten centraal om te verzekeren dat de GDPR maximaal wordt nageleefd. Het belang daarvan werd benadrukt met gerichte bewustmakingscampagnes. In 2020 ging de meeste aandacht naar de lancering van de digitale assistente Kate, waarbij het juiste evenwicht werd bewaard tussen de reglementaire vereisten en de technologische ontwikkelingen die inherent zijn aan een datagedreven strategie, nu en in de toekomst.

Vereisten inzake reglementair kapitaal

Voor de berekening van het operationeelrisicokapitaal (inclusief compliancerisico) gebruiken we de standaardbenadering volgens Basel III. Eind 2020 bedroeg het operationeelrisicokapitaal voor KBC Groep 914 miljoen euro. Eind 2019 was dat 910 miljoen euro. Die stijging was het resultaat van de overname van OTP Banka Slovensko (waardoor het operationeelrisicokapitaal steeg met 6 miljoen euro) en een lichte daling van de gemiddelde totale opbrengsten ten opzichte van vorig jaar.

Reputatierisico

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair of afgeleid risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheersen, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei, bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, klantgerichtheid hoog in het vaandel voert en vertrouwen opbouwt door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, (niet-)klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

Het reputatierisicobeheerkader is in overeenstemming met het risicobeheerkader van KBC. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door heel wat gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep en Compliance Groep).

Bedrijfsomgevings- en strategisch risico

Bedrijfsomgevingsrisico's worden beoordeeld als onderdeel van het strategische planningproces. Daarbij wordt vertrokken van een gestructureerde risicoscan die de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's blootlegt. De blootstelling aan die bedrijfsomgevingsrisico's wordt doorlopend bewaakt. Naast de risicoscan worden de bedrijfsomgevingsrisico's ook doorlopend bewaakt door risicosignalen te melden aan het topmanagement. Deze risico's worden bovendien ook besproken tijdens de aligned planning cycle (APC) en gekwantificeerd als onderdeel van diverse stresstestscenario's en resultaatsberekeningen op lange termijn.

Bedrijfsomgevingsrisico is het risico dat het gevolg is van veranderingen in externe factoren (de macro-economische omgeving, de regelgeving, het gedrag van klanten, het concurrentielandschap, de sociodemografische omgeving, het klimaat, enz.) die de vraag naar en/of de winstgevendheid van onze diensten en producten beïnvloeden. Strategisch risico is het risico dat ontstaat door geen strategische beslissing te nemen, door een strategische beslissing te nemen die niet het gewenste effect heeft, of door een strategische beslissing niet te implementeren zoals het hoort.

Om ons voor te bereiden op en gepast om te gaan met veranderingen in de externe omgeving en het strategische risico te beheren, beschikken we over sterke en doeltreffende strategische processen om zowel risico's als kansen te identificeren (bijvoorbeeld door een trendboek op te stellen) en die te vertalen naar de KBC-strategie en -innovatieroadmaps die regelmatig worden herzien.

De geüpdatete strategie 'Differently, the Next Level' is het strategische antwoord van KBC om in de snel veranderende bedrijfsomgeving zijn sterke punten en kansen uit te spelen en om zwakke punten en bedreigingen aan te pakken. De coronacrisis

heeft bewezen dat de vorige strategie 'More of the same, but differently' KBC goed heeft voorbereid om de crisis het hoofd te bieden (zowel operationeel als in de dienstverlening aan onze klanten via digitale kanalen). De strategie-update moet KBC naar een hoger niveau tillen.

De algemene bedrijfsomgevingsrisico's (die verband houden met de macro-economische situatie, concurrentie, regelgeving, enz.) omschrijven we ook in het hoofdstuk Ons bedrijfsmodel.

Een belangrijke bedrijfsgebeurtenis in de afgelopen jaren is de Brexit, zoals in de volgende paragraaf wordt beschreven.

Brexit

Viereneenhalf jaar nadat het Verenigd Koninkrijk voor de Brexit had gestemd, verliet het land de interne markt van de EU. Op 24 december 2020 werd op de valreep nog een handelsovereenkomst gesloten, waardoor goederen vanaf januari 2021 verhandeld kunnen worden tegen nultarieven (zij het met de nodige douane- en productcontroles, sanitaire regels, enz.).

Hoewel het "no deal"-scenario en alle rechtsonzekerheid die daarmee gepaard gaat, nu van tafel is, is het werk nog niet gedaan. Het handelsakkoord bevat geen afspraken over financiële diensten, noch over gelijkwaardigheid van regelgeving ('regulatory equivalence') waarmee de EU de Britse regelgeving voor verschillende regels erkent. Dat gebrek aan erkenning van gelijkwaardigheid heeft gevolgen, voornamelijk voor grensoverschrijdende financiële activiteiten tussen het VK en de EU.

Het is de bedoeling om tegen eind maart 2021 een memorandum van overeenstemming over financiële diensten te hebben, maar daarover rijzen nu al heel wat twijfels in de markt. Ook hierover mogen we harde politieke onderhandelingen verwachten, waarbij het VK waarschijnlijk zal proberen af te wijken van (delen van) de toekomstige regelgeving, terwijl de EU wellicht zal afwachten of het gebrek aan gelijkwaardigheid ernstige negatieve gevolgen zal hebben, rekening houdend met haar voornemen om eigen financiële centra in Parijs, Frankfurt en Dublin te ontwikkelen om met Londen te kunnen concurreren.

Voor KBC lag de focus tot eind 2020 op operationele paraatheid om niet voor verrassingen te komen staan in geval van een no deal-scenario. Dat hield in dat er binnen KBC 13 domeinen werden opgevolgd, waarbij de belangrijkste aandachtspunten waren:

- de voortzetting van de activiteiten van KBC London, met extra aandacht voor specifieke domeinen zoals depositogarantiestelsels, MiFID-transactierapportering en andere regelgedreven informatie aan de Britse toezichthouders;
- de verdere overgang van LCH (London Clearing House) naar EUREX Clearing in Frankfurt voor de derivatenclearingactiviteiten, die oorspronkelijk in 2019 was begonnen;
- het mogelijke besmettingsrisico voor Ierland in geval van een no deal, waarvoor KBC Ireland een permanente Brexit-paraatheidswerkgroep had opgezet;
- de extra aandacht voor kredietportefeuilles waarvoor in de hele groep nieuwe sectorale follow-ups werden georganiseerd in zowel het Corporate- als het kmo-segment;
- de voortdurende opvolging van juridische risico's met bijzondere aandacht voor de continuïteit van contracten in geval van een no deal.

Aangezien de onderhandelingen over de financiële diensten in 2021 waarschijnlijk weer lang zullen duren, verwacht KBC niet dat ze een grote invloed op zijn activiteiten zullen hebben. Om onze positie te handhaven, is onze aandacht nu verschoven naar de opvolging van de beslissingen over de gelijkwaardigheid van regelgeving en de afwijking van de regelgeving die het VK mogelijk wil nastreven.

Marktrisico in tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico

Het competentiecentrum voor marktrisico's in tradingactiviteiten is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het opstellen van het beheerskader voor marktrisico's in tradingactiviteiten, dat specifieke passende maatregelen, methoden en instrumenten bevat, alsook de uit te voeren controleroutines, de organisatorische aspecten, de IT-systemen, alles wat informatie/communicatie betreft en de bijbehorende governance voor marktrisico's in de tradingportefeuilles van de groep. Onze tradingactiviteiten zijn vooral gericht op rente-instrumenten, terwijl de activiteit op de valutamarkten en de aandelenmarkten van oudsher beperkt is. Deze activiteiten worden uitgevoerd door onze dealingrooms in België, Tsjechië, Hongarije, Bulgarije en Slowakije en via een beperkte aanwezigheid in het Verenigd Koninkrijk en Azië. Waar dat mogelijk en praktisch haalbaar is, worden de resterende tradingposities van onze buitenlandse entiteiten systematisch overgedragen aan KBC Bank NV, in het kader van het centraal beheer van tradingactiviteiten, zowel vanuit businessperspectief als vanuit het oogpunt van risicobeheer. Als gevolg daarvan tekent KBC Bank NV voor ongeveer 98% van het aan de tradingportefeuille gerelateerde reglementaire kapitaal van KBC Groep NV.

Marktrisico is de eventuele negatieve afwijking ten aanzien van de verwachte waarde van een financieel instrument (of portefeuille van dergelijke instrumenten) veroorzaakt door veranderingen in of de volatiliteit van rentevoeten, wisselkoersen, aandelen- of grondstoffenprijzen. De marktrisico's verbonden aan de handelsactiviteiten van KBC vloeien voort uit het onevenwicht tussen de portefeuille van verrichtingen die ontstaat door in te spelen op specifieke behoeften van klanten enerzijds, en de indekking daarvan door middel van meer gangbare financiële instrumenten die afgesloten worden op de financiële markten anderzijds.

Bouwstenen voor het marktriscobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het marktrisico correct te beheren:

- **Risico-identificatie:** de risicofunctie analyseert de resultaten van waarde- en risicoberekeningen, marktontwikkelingen, sectortrends, nieuwe modelvormingsinzichten, wijzigingen in regelgeving, enz., en stelt een advies op voor het Groepscomité Markten (GMC) met de bedoeling meetmethoden, limieten, afdekkingsmethoden of -posities aan te passen of te verfijnen. Voorts onderzoekt de risicofunctie, vooraleer een nieuw of gewijzigd dealingroomproduct of -activiteit kan worden gelanceerd, of de risicoaspecten correct en voldoende zijn afgedekt en verstrekt ze een risicoadvies dat vetobevoegdheden omvat en deel uitmaakt van het NAPP.
- **Risicometing:** de verantwoordelijkheid voor de definities die worden gebruikt voor de groepswijde meting van het marktrisico in tradingactiviteiten ligt bij de risicofunctie. We meten het risico aan de hand van een aantal parameters, waaronder nominale posities, concentraties, BPV, de zogenaamde greeks en scenarioanalyse. Het belangrijkste instrument voor de berekening en bewaking van marktrisico's in de tradingportefeuille is evenwel de Historical Value-at-Risk-methode (HVaR). VaR beoogt binnen een bepaald betrouwbaarheidsinterval een raming te geven van de economische waarde die een bepaalde portefeuille over een bepaalde houdperiode kan verliezen door marktrisico. We gebruiken de historische simulatiemethode, die geen veronderstellingen maakt wat de verdeling van koerssprongen of onderlinge correlaties betreft, maar uitgaat van het historische ervaringspatroon van de twee voorgaande jaren. Ons HVaR-model wordt gebruikt voor zowel Management HVaR als voor de berekening van het reglementaire kapitaal. De Reglementaire HVaR wordt berekend conform de CRD IV-normen ter zake (99% eenzijdig betrouwbaarheidsinterval, 10 dagen houdperiode). Voor de Management HVaR worden dezelfde normen gehanteerd, behalve dat een houdperiode van één dag wordt gebruikt, omdat die intuïtiever is voor het senior management en ook overeenstemt met de winst-en-verliesrapportering, het dagelijkse bestuur, stop losses en backtesting.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor het marktrisico in tradingactiviteiten wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerskader. Ze wordt door het GMC bewaakt via een risicolimietenraamwerk dat bestaat uit een hiërarchie van limieten en vroege waarschuwingssignalen die tot op deskniveau zijn bepaald met inbegrip van, naast HVaR, een reeks van secundaire limieten, zoals concentratielimieten voor aandelen en valuta's en Basis-Point-Value-limieten voor het renterisico en basisrisico. Er gelden ook concentratielimieten voor het specifieke risico van een bepaalde emittent of een bepaald land. Daarnaast hebben we scenarioanalyselimieten en – waar nodig – stressscenariolimieten met meerdere verschuivingen van onderliggende risicofactoren.
- **Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging:** naast de meer proactieve elementen die we onder Risico-identificatie hebben beschreven, betreft dit het opstellen van de nodige externe en interne rapporten, het geven van advies over businessvoorstellen en het bewaken van en verstrekken van advies over de risico's die aan de posities verbonden zijn. We volgen de risico's van de posities dagelijks op met behulp van het risicolimietenraamwerk. Een ander belangrijk aspect van deze bouwsteen is een voorzichtige waardering. Dagelijks voeren we in de midoffice een onafhankelijke waardering van frontofficeposities uit. Kan het onafhankelijke karakter of de betrouwbaarheid van het waarderingsproces niet worden gegarandeerd, dan voeren we een maandelijkse parameterherziening uit. Waar nodig passen we de reële waarde aan om rekening te houden met afwikkelingskosten, waardeaanpassingen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico en liquiditeitsrisico. We bewaken de risico's ook via interne beoordelingen en een brede waaier van controles, waaronder parameterherzieningen, dagelijkse aansluitingsprocedures, analyses van de materiële impact van proxies en andere periodieke controles die nodig zijn voor een goed risicobeheer. Het GMC komt om de vier weken bijeen en ontvangt daarvoor

een uitgebreid kernverslag en regelmatige en ad-hocmemo's/-verslagen. Het GMC ontvangt ook een tweewekelijks dashboard. De frequentie daarvan wordt verhoogd naar gelang van de marktomstandigheden (zo schakelden we bijvoorbeeld over op een dagelijks dashboard op het hoogtepunt van de coronacrisis). Het Directiecomité bekrachtigt de notulen van de GMC-vergaderingen en ontvangt ook informatie over het marktrisico en risicosignalen in zijn maandelijks Integrated Risk Report.

- **Stresstesting:** naast het risicolimietenraamwerk voeren we wekelijks uitgebreide stresstests op onze posities uit. Terwijl het HVaR-model mogelijke verliezen in normale marktomstandigheden berekent, tonen stresstests de invloed van bijzondere omstandigheden en gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid. De historische en hypothetische stresstestscenario's omvatten zowel het marktrisico als de liquiditeitsaspecten van marktverstoringen. De stresstests worden besproken op GMC-vergaderingen, zodat de leden inzicht krijgen in de potentiële zwakheden in de posities van de groep. Onze herziening van de stresstests in 2020 (wat betreft de mix en de controle of ze actueel en relevant blijven) heeft geleid tot een bijkomende historische stresstest (Early Covid-19-scenario) en een bijkomend element in onze hypothetische stresstests, die de nadruk leggen op rendementsverschuivingen in de langere looptijden (die vooral werden beïnvloed tijdens het turbulente marktklimaat in maart/april 2020). Meer details over de stresstests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Gevolgen van de coronacrisis voor het marktrisico in tradingactiviteiten

De wereldwijde uitbraak van de coronaviruspandemie heeft Europa en de VS in maart zwaar getroffen en tot ongekende maatregelen van regeringen en centrale banken geleid, wat de volatiliteit op de financiële markten vaak heeft aangewakkerd tot niveaus die in decennia niet zijn vertoond (met marktbevingen die extremer zijn dan die op het hoogtepunt van de bankencrisis van 2008). Er werden beperkende maatregelen genomen, waaronder het afbouwen van posities waarvoor acties nodig waren. Posities waarvan het risico beheersbaar was en waarvoor men ervan uitging dat verliezen konden worden goedgemaakt, werden opengelaten. Ondanks dat klimaat werd in het eerste kwartaal van 2020 een bescheiden verlies geboekt, dat hoofdzakelijk het gevolg was van waarderingsaanpassingen, en waren de dealingrooms aan het einde van het tweede kwartaal weer winstgevend. In die marktomgeving ontving het Crisiscomité Groep dagelijks een verslag over de marktontwikkelingen, de positiewijzigingen en de impact op de winst-en-verliesrekening. Vanaf midden mei werd overgeschakeld op een tweewekelijkse rapportering, aangezien de markten rustiger waren geworden, met een normale marktrisicorapportering vanaf augustus. Wat de effecten op langere termijn betreft, zijn de stresstests geactualiseerd en aangepast, zoals hierboven vermeld. Daarnaast zijn sommige aspecten van de rapportering aan het Crisiscomité Groep nu opgenomen in ons GMC-kernverslag.

Risicoanalyse en -kwantificering

De tabel geeft de Management HVaR (99% betrouwbaarheidsinterval, 1 dag houdperiode, historische simulatie) voor zowel de lineaire als de niet-lineaire posities in alle dealingrooms van de KBC-groep die met HVaR kunnen worden gemodelleerd.

Marktrisico (Management HVaR) (in miljoenen euro)	2020	2019
Gemiddelde 1e kwartaal	6	7
Gemiddelde 2e kwartaal	9	7
Gemiddelde 3e kwartaal	9	8
Gemiddelde 4e kwartaal	9	6
Op 31 december	8	5
Maximum in jaar	11	9
Minimum in jaar	4	4

In de tabel hierna vindt u een uitsplitsing van de risicofactoren (gemiddelde over het volledige jaar) in het HVaR-model van KBC. Het aandelenrisico is afkomstig van de equity desk en van KBC Securities.

Indeling naar risicofactor van de trading-HVaR (Management HVaR; in miljoenen euro)	Gemiddelde voor 2020	Gemiddelde voor 2019
Renterisico	7,9	7,0
Wisselkoersrisico	1,1	0,8
Valutaoptierisico	0,7	0,5
Aandelenrisico	1,0	0,7
Invloed van diversificatie	-2,5	-2,0
Totale HVaR	8,2	7,0

De betrouwbaarheid van het VaR-model testen we dagelijks met een backtest, waarbij het eendaagse VaR-cijfer wordt vergeleken met dagelijkse cijfers van de winst-en-verliesrekening. Dat gebeurt zowel op het topniveau als op het niveau van de verschillende entiteiten, desks en zelfs trader accounts. Meer details over de backtests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Een overzicht van de derivaten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening onder toelichting 4.8.

Reglementair kapitaal

Onze lage risicobereidheid voor marktrisico's in tradingactiviteiten blijkt uit het feit dat de risicogewogen activa voor marktrisico in 2020 gemiddeld minder dan 3% van de totale risicogewogen activa van de KBC-groep bedroegen. Het overgrote deel van de reglementaire kapitaalvereisten wordt berekend met behulp van ons goedgekeurde interne model, dat naast HVaR ook SVaR gebruikt, een van de vereisten inzake reglementair kapitaal volgens CRD III die gelden sinds eind 2011. De berekening van een SVaR-maatstaf is gebaseerd op de normale VaR-berekeningen en gaat uit van dezelfde methodologische assumpties, maar is samengesteld alsof de relevante marktfactoren werden blootgesteld aan een periode van stress. De stressperiode wordt minstens een keer per jaar aangepast (maandelijks gecontroleerd om te verzekeren dat de periode nog geldig is) door te bepalen welke periode van 250 dagen tussen 2006 en dat ogenblik de zwaarste verliezen heeft geproduceerd voor de relevante posities. De bedrijfsactiviteiten die niet zijn opgenomen in de internemodelberekeningen, worden gemeten volgens de standaardbenadering.

Voor meer details over het reglementaire kapitaal en de ontwikkeling ervan tussen 2019 en 2020, verwijzen we naar KBC Risk Report (beschikbaar op www.kbc.com), dat een uitsplitsing bevat van de reglementaire kapitaalvereisten voor het marktrisico van KBC Groep per risicotype.

Liquiditeitsrisico

Beheer van het liquiditeitsrisico

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

De voornaamste subtypes van liquiditeitsrisico zijn:

- Dag-tot-dag liquiditeitsrisico. Dit is het risico dat er niet op elk ogenblik een voldoende grote buffer beschikbaar is om het hoofd te bieden aan uitzonderlijke liquiditeitsgebeurtenissen waarbij wholesalefinanciering niet mogelijk is.
- Liquiditeitscontingencyrisico. Dit is het risico dat KBC mogelijk niet in staat is om extra middelen aan te trekken of passiva die op eindvervaldag komen te vervangen wanneer de markt onder stress staat.
- Structureel liquiditeitsrisico (gewoonlijk financieringsrisico genoemd). Dit is het risico dat de langlopende activa en passiva van KBC niet op tijd ge(her)gefinancierd worden of alleen tegen hoger dan verwachte kosten geherfinancierd kunnen worden.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingsmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau. De risicofunctie is de tweede verdedigingslinie. Gezien de specifieke kenmerken van het Treasury-domein en ter ondersteuning van de groeps-CRO, werd een CRO Treasury aangesteld die specifiek verantwoordelijk is voor de Treasury-activiteiten. Het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico is op zijn beurt verantwoordelijk voor de invoering van de principes voor liquiditeitsrisicobeheer, die zijn vastgelegd in een liquiditeitsrisicobeheerskader op groepsniveau dat het speelveld inzake liquiditeitsrisico afbakt.

Bouwstenen voor het liquiditeitsrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het liquiditeitsrisico correct te beheren.

- Risico-identificatie: Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports. Jaarlijks wordt een beoordeling gemaakt van de belangrijkste risicofactoren die de liquiditeit beïnvloeden.
- Risicometing. Vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de Liquidity Coverage Ratio (LCR) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR), als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de financieringsmix en -concentratie, de samenstelling van de liquiditeitsbuffer en de termijnstructuur van de liquiditeitsgap. In de tabel hieronder betreffende de looptijdanalyse wordt het structurele liquiditeitsrisico van KBC geïllustreerd door de activa en passiva te groeperen volgens restlooptijd (op basis van de contractuele vervaldag). Het verschil tussen de kasinstroom en -uitstroom is de nettofinancieringsgap.
- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: Het Groepscomité Assets & Liabilities (Groeps-ALCO) speelt een prominente rol bij het voorstellen en bewaken van liquiditeitsrisicolimieten.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging. Om het dag-tot-dag liquiditeitsrisico te beperken, worden de groepswijde tendensen in financieringsliquiditeit en financieringsbehoeften permanent gevolgd door Treasury Groep. Om het hoofd te bieden aan een mogelijke liquiditeitscrisis heeft Treasury Groep een liquiditeitscontingencyplan opgesteld, dat minstens een keer per jaar wordt getest.
- Stresstesting: Liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Die informatie wordt verwerkt in het liquiditeitscontingencyplan.

Daarnaast heeft KBC ook een Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) om ervoor te zorgen dat het beschikt over robuuste strategieën, beleidslijnen, processen en systemen voor het identificeren, meten, beheren en bewaken van het liquiditeitsrisico en financieringsposities over alle passende tijdshorizonten, om voldoende hoge liquiditeitsbuffers aan te houden.

Gevolgen van de coronacrisis voor het liquiditeitsrisico

Extreme marktomstandigheden of markten onder stress kunnen bijvoorbeeld worden veroorzaakt door de coronaviruspandemie. Tot dusver was de liquiditeitspositie van KBC bestand tegen de stress van de coronacrisis en blijft ze heel sterk. Een coronastresstest toont aan dat we ook een langdurige stressperiode kunnen doorstaan.

Door de uitdagingen die de coronacrisis voor de economie inhoudt, heeft de ECB in maart 2020 beslist kredietinstellingen toe te staan tijdelijk onder de LCR-doelstellingen te werken. KBC nam in juni 2020 deel aan de doelgerichte herfinancieringsoperatie op langere termijn (TLTRO III), wat zijn LCR- en NSFR-ratio's verder heeft ondersteund. In juli en december 2020 actualiseerde de ECB haar maatregelen om de capaciteit van de banken om verliezen te dragen te behouden en de economie te ondersteunen, door te verduidelijken dat banken hun liquiditeitsbuffers zeker tot eind 2021 mogen gebruiken.

Looptijdanalyse

Liquiditeitsrisico (exclusief intercompanytransacties) ¹ (in miljarden euro)	<= 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	Op vraag	Niet bepaald	Totaal
31-12-2020								
Totale instroom	38	9	22	75	95	8	38	284
Totale uitstroom	44	16	10	23	5	161	25	284
Professionele financiering	28	3	3	1	0	3	0	38
Klantenfinanciering	6	8	5	12	2	158	0	192
Schuldbewijzen	6	5	3	9	3	0	0	26
Overige	4	0	0	0	0	0	25	29
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-6	-7	12	52	90	-153	13	0
Niet-opgenomen verbintenissen	—	—	—	—	—	—	40	40
Financiële garanties	—	—	—	—	—	—	10	10
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-6	-7	12	52	90	-153	-37	-50
31-12-2019 ²								
Totale instroom	37	9	19	70	88	10	20	254
Totale uitstroom	29	14	8	26	6	146	25	254
Professionele financiering	14	2	1	2	0	2	0	21
Klantenfinanciering	4	5	4	14	2	144	0	174
Schuldbewijzen	7	8	3	10	3	0	0	30
Overige	4	0	0	0	0	0	25	29
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	8	-5	10	45	83	-136	-5	0
Niet-opgenomen verbintenissen	—	—	—	—	—	—	38	38
Financiële garanties	—	—	—	—	—	—	10	10
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	8	-5	10	45	83	-136	-53	-48

¹ Kasstromen zijn exclusief rentestromen conform de interne en reglementaire liquiditeitsrapportering. In- en uitgaande bewegingen als gevolg van margin calls voor/van MtM-posities in derivaten worden vermeld in het segment Niet bepaald. Professionele financiering omvat alle deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, alsook alle repo's. In de tabel zijn de instrumenten ingedeeld volgens de datum waarop ze voor het eerst opvraagbaar zijn. Sommige instrumenten worden gerapporteerd tegen reële waarde (op geactualiseerde basis), terwijl andere instrumenten worden gerapporteerd op niet-geactualiseerde basis (om ze te kunnen aansluiten met toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening). Door het onzekere karakter van de vervaldagstructuur van niet-opgenomen verbintenissen en financiële garanties worden die instrumenten vermeld in het segment Niet bepaald. De categorie Overige onder Totale uitstroom omvat eigen vermogen, baaisseposities, voorzieningen voor risico's en kosten, belastingverplichtingen en overige verplichtingen.

² Een upgrade van de databronsystemen in 2020 heeft de toewijzing van de verschillende in- en uitstromen aan de juiste termijnbuckets verbeterd. Daarom hebben we de tabel met de looptijdanalyse voor 2019 aangepast, om een correct beeld te kunnen geven van de ontwikkeling van de looptijdgaps in het verslagjaar 2020.

Typisch voor de bankactiviteiten van een bankverzekeringsgroep hebben financieringsbronnen meestal een kortere looptijd dan de activa die ze financieren. Dat leidt tot een negatieve nettoliquiditeitsgap in de korteretermijnbuckets en een positieve nettoliquiditeitsgap in de langeretermijnbuckets. Dat creëert een liquiditeitsrisico als we niet in staat zouden zijn onze kortetermijnfinanciering te vernieuwen. Ons liquiditeitskader voorziet in een financieringsstrategie die ervoor zorgt dat het liquiditeitsrisico binnen de risicobereidheid van de groep blijft.

Informatie over financiering (funding)

We hebben een sterke depositobasis van particulieren en midcaps in onze kernmarkten, wat leidt tot een stabiele financieringsmix. Een belangrijk deel van die financiering is afkomstig uit de kernklantsegmenten en -markten.

Financieringsmix	Informatie	31-12-2020	31-12-2019
Financiering van klanten ¹	Zichtdeposito's, termijndeposito's, spaardeposito's, overige deposito's, kasbons en schulduittgaven geplaatst in het netwerk	82%	84%
Schulduittgaven geplaatst bij institutionele beleggers	Waaronder gedekte obligaties ³ , tier 2-uitgaven, senior schulden van KBC Groep NV	7%	8%
Netto ongedekte interbancaire financiering	Inclusief TLTRO ⁴	12%	6%
Netto gedekte financiering ²	Repo-financiering	-10%	-11%
Depositocertificaten	–	3%	5%
Totaal eigen vermogen	Inclusief AT1-uitgaven	7%	8%
Totaal		100%	100%
in miljarden euro		237	210

1 Ongeveer 83% van deze financiering heeft betrekking op particulieren en kmo's (eind 2020).

2 Negatief omdat KBC meer reverserepotransacties uitvoerde dan repotransacties.

3 In november 2012 kondigden we de uitgifte aan van gedekte obligaties (covered bonds), gedekt door Belgische hypotheekleningen, voor een bedrag van 10 miljard euro. In 2020 werd dat programma uitgebreid tot 17,5 miljard euro. Het geeft KBC toegang tot de markt van gedekte obligaties, waardoor het zijn financieringsstructuur kan diversifiëren en de kosten verbonden aan langetermijnfinanciering kan verlagen.

4 In 2019 hebben we alle TLTRO II-financiering terugbetaald en namen we deel aan TLTRO III voor 2,5 miljard euro. In 2020 hebben we de deelname aan TLTRO III met bijna 19,5 miljard euro verhoogd tot net geen 22 miljard euro.

Liquiditeitsbuffer

Eind 2020 had de KBC-groep voor 64 miljard euro aan bij de centrale bank beleenbare niet-bezwaarde activa, waarvan 57 miljard euro in de vorm van liquide overheidsobligaties (89%). De resterende beschikbare liquide middelen hebben voornamelijk betrekking op overige bij de ECB/Fed beleenbare obligaties (6%). De meeste liquide middelen zijn uitgedrukt in de munten van onze thuismarkten. De beschikbare liquide middelen waren ongeveer vier keer zo groot als het bedrag van de nettowholesalefinanciering op korte termijn. De financiering uit de niet-wholesalemarkten was afkomstig van een stabiele financiering door kernklantsegmenten in onze kernmarkten.

LCR en NSFR

Twee van de belangrijkste maatstaven voor reglementaire liquiditeit zijn de Liquidity Coverage Ratio (LCR) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR). Beide worden omschreven in het Glossarium van financiële ratio's en termen. Eind 2020 bedroeg onze NSFR 146%, terwijl onze LCR voor 2020 147% bedroeg.

Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

Het risicobeheerkader van KBC omvat ook de milieu-, sociale en governance-risico's (ESG), die geleidelijk worden ingebed in de bestaande risicobeheerprocessen.

ESG-risico's, met inbegrip van klimaatgerelateerde risico's, zijn opgenomen in onze risicotaxonomie, maar niet gedefinieerd als een afzonderlijk risicotype. Ze spelen een belangrijke rol in de externe omgeving die zich zal manifesteren via (alle) andere risicodomeinen, zoals kredietrisico, liquiditeitsrisico en verzekeringstechnisch risico.

Het afgelopen jaar ging onze aandacht vooral uit naar klimaatgerelateerde risico's. Rekening houdend met de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), maken we een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie, waaronder beleidsveranderingen, juridische veranderingen, technologische veranderingen/voortgang of gedragsveranderingen. Deze risico's kunnen de kredietwaardigheid van onze klanten en de stabiliteit van onze portefeuilles op korte tot middellange termijn aantasten;
- fysieke risico's: risico's in verband met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaatrends (chronisch) zoals veranderende weerspatronen, een stijging van de zeespiegel, stijgende temperaturen, chronische hittegolven, enz. als extreme weersomstandigheden (acuut) zoals stormen, overstromingen, branden, hittegolven of droogteperiodes die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren. Die risico's kunnen gevolgen hebben voor de verzekerde verliezen van KBC en voor de kredietwaardigheid van onze klanten, maar ook voor de waarde van onze activa of zekerheden op middellange tot lange termijn.

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of (corporate) governance-factoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen/blootstellingen.

- Milieurisico's zijn de risico's die voortvloeien uit klimaatverandering (klimaatrisico) of uit andere aantastingen van het milieu.
- Sociale risico's zijn de risico's die voortvloeien uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en de samenleving als geheel.
- Governance-risico's zijn de risico's die voortvloeien uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance (bedrijfsbeleid, gedragscodes).

Beleid

De manier waarop KBC risicobeheer benadert, steunt op een solide risicogovernance:

- Het beheer van klimaatgerelateerde risico's zit volledig vervat in ons bestaande risicobeheerbeleid.
- De risicofunctie maakt deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep.
- De directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep zijn lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en een van hen zetelt ook in de Interne Duurzaamheidsraad.

De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité ontvangen de diverse resultaten van de belangrijkste risicobeheerprocessen (bv. via ICAAP/ORSA, geïntegreerde risicorapportering, risicobereidheid, enz.). Aangezien klimaatgerelateerde risico's zijn aangemerkt als een top risk, worden ze opgenomen in al die risicobeheerprocessen en -rapporten.

Risico-identificatie

Wij gebruiken diverse benaderingen en processen om nieuwe, opkomende en veranderende risico's, waaronder klimaatgerelateerde risico's, in kaart te brengen. We scannen de interne en externe omgeving voortdurend op nieuwe en opduikende risico's waaraan we zijn blootgesteld op korte termijn (1 tot 3 jaar), middellange (4 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar), en kijken daarbij ook vooruit. Bij dat groepswijde proces zijn alle noodzakelijke stakeholders betrokken, waaronder entiteiten van de business, duurzaam ondernemen en vermogensbeheer.

Om een proactieve identificatie van klimaatgerelateerde risico's in een geïntegreerde omgeving te waarborgen:

- zorgen we voor interne communicatie naar en opleiding van (risico)medewerkers en leidinggevenden;
- hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen (bv. de betreffende publicaties van de ECB en de EBA);
- houden we rekening met de duurzaamheids- en klimaatbeleidslijnen bij de beslissing over nieuwe producten of diensten;
- hebben we een milieu- en sociale sectorheatmap ontwikkeld;
- rapporteren we regelmatig over klimaatgerelateerde risicosignalen aan het senior management.

Dat proces van voortdurende risico-identificatie wordt aangevuld met een strategische risicoscan om de top risks aan het licht te brengen die onze strategie, financiële stabiliteit en duurzaamheid op lange termijn kunnen ondermijnen, maar die ook een grote mate van onzekerheid inhouden. De geïdentificeerde risico's worden gebruikt als input voor verschillende andere risicobeheeroefeningen en -instrumenten, zoals de bepaling van de risicobereidheid, stresstests, scenarioanalyse, planning, enz. Klimaatrisico wordt al verscheidene jaren als top risk aangemerkt.

Risicometing

We werken samen met externe partijen aan een reeks instrumenten en methodologieën om klimaatgerelateerde risico's beter te kunnen meten en analyseren (zie Focus op klimaat in het hoofdstuk Onze strategie). Daarbij volgen we de lopende initiatieven van toezichthouders (bv. gerelateerde ECB- en EBA-publicaties) van nabij op.

De risicobereidheid bepalen en tragsgewijs uitwaaiëren

Onze doelstellingen inzake risicobereidheid ondersteunen de groep bij het bepalen en realiseren van zijn strategische duurzaamheidsdoelstellingen. Daartoe behoren het bevorderen van een sterke bedrijfscultuur die verantwoord ecologisch en sociaal gedrag aanmoedigt, het realiseren van duurzame groei op lange termijn en het verzekeren van stabiele winst en gezonde financiën (kapitaal en liquiditeit), ondersteund door een gepast promotie- en vergoedingsbeleid. Om minder kwetsbaar te zijn voor veranderingen in de externe omgeving – inclusief klimaatverandering – streven we naar diversiteit en flexibiliteit in onze activiteitenmix, klantsegmenten, distributiekanaalen en regio's, waarbij we ons niet concentreren op winst op korte termijn ten koste van stabiliteit op lange termijn. We beheren de volatiliteit van de nettoresultaten door een sterk risicobeheerkader/gezonde risicobereidheid te definiëren om de financiële en operationele veerkracht op korte, middellange en lange termijn te waarborgen.

De high-level risicobereidheidsdoelstellingen worden voor een aantal risicotypes verder uitgewerkt in overeenstemming met ons klimaatbeleid en zullen geleidelijk verbeterd worden op basis van nieuwe inzichten:

- Er is een groepswijd nultolerantiebeleid voor nieuwe zaken met een bedrijf dat op de KBC-Blacklist staat. Dat beleid is volledig ingebed in de organisatie als onderdeel van het operationeel risicobeheerkader.
- Controversiële activiteiten (bv. met betrekking tot thermische steenkool, biomassatechnologie, de productie van palmolie of mensenrechten) zoals gedefinieerd in onze Standards on Sustainable and Responsible Lending, worden beheerd door middel van degelijke kredietverlenings- en verzekeringsprocessen, acceptatiebeleidslijnen en productkenmerken en worden actief gescreend door de business, met kwaliteitscontroles door de tweede en derde verdedigingslinie. Ze bepalen ook het speelveld voor krediet- en verzekeringsrisico's.
- KBC heeft de ambitie om al zijn operationele, compliance- en gedragsrisico's laag te houden en wil goed voorbereid zijn op diverse crisissituaties (om een verstoring van de dienstverlening te voorkomen), waaronder ESG- en klimaatgerelateerde risico's.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Indicatoren van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten zijn opgenomen in het KBC Sustainability Dashboard, waardoor we de voortgang in de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen. Klimaatgerelateerde risico's zullen verder worden geïntegreerd in onze interne risicorapporten, ICAAP en externe rapporten, met bijzondere aandacht voor stresstests.

We hebben enkele initiatieven genomen om meer inzicht te krijgen in hoe we de ESG- en klimaatgerelateerde risico's van onze kredietportefeuille kunnen meten. In eerste instantie worden ESG- en klimaatgerelateerde risico's kwalitatief beoordeeld, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van een milieu- en sociale sectorheatmap. Dat moet de business, risicobeheer en de beslissingsnemers ertoe aanzetten bij hun beoordelingen (kredietacceptatie, NAPP, stresstests, enz.) expliciet rekening te houden met milieu- en sociale risico's. Er zijn ook aanzienlijke inspanningen geleverd voor de ontwikkeling van kwantitatieve beoordelingen en klimaatgerelateerde waarderingsmethoden. De verworven inzichten zullen we gebruiken om na te gaan hoe we die risico's verder kunnen integreren in onze kredietbeoordelingsprocessen en modellering (onder meer van verwachte kredietverliezen) en ons beleid desnoods aan te passen. Het management heeft bovendien altijd de mogelijkheid om de verwachte kredietverliezen aan te passen om zo rekening te houden met gebeurtenissen die geen deel uitmaken van de financiële beoordeling, zoals groeiende inzichten in ESG- en klimaatgerelateerde risico's. In de toekomst zal deze aanpak explicieter worden toegepast bij de risicobeoordeling.

Stresstesting

Aangezien stresstests en gevoeligheidsanalyses heel belangrijke instrumenten zijn in de risicobeheertoolkit, nemen we klimaatgerelateerde risico's geleidelijk actiever in die analyses op. Daarbij houden we ook rekening met andere ESG-factoren, zoals een falende gegevensbescherming of operationele verliezen als gevolg van mogelijke cyberhacks.

Naast een aantal meer risicospecifieke stressscenario's, zoals extremere natuurrampen of de impact van greenwashing op ons liquiditeits- en financieringsrisico, hebben we een aantal holistische scenario's op groepsniveau bestudeerd om het effect op de kapitaaltoereikendheid en de winstgevendheid te beoordelen (zie Risk Report).

Door de huidige pandemie zouden de samenleving en de toezichthouders zelfs meer aandacht kunnen gaan besteden aan milieu-, sociale en governanceoverwegingen, met een versnelling van de overgang naar een duurzamere samenleving tot gevolg.

Environmental data is provided under 'Our strategy' in the 'Report of the Board of Directors' section.

Hoe beheren we ons kapitaal?

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal. Het moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de standpunten van ratingbureaus, de verwachtingen van de markt en de ambities van het management.

Solvabiliteit bij KBC Bank

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Voor KBC Bank houdt dat in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD IV. KBC maakt sinds 30-06-2020 gebruik van de overgangsbepaling m.b.t. IFRS 9. KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's. De fully loaded common equity ratio moet volgens de reglementaire vereiste 10,45% bedragen.

De minimale solvabiliteitsratio's die volgens CRR/CRD IV moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor de *common equity tier 1*-ratio (CET1), 6% voor de tier 1-kapitaalratio en 8% voor de totale kapitaalratio (minimumratio's pijler 1).

Naar aanleiding van zijn proces van toetsing en evaluatie (*Supervisory Review and Evaluation Process*, SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor KBC is dat de ECB) hogere minimumratio's opleggen (= pijler 2-vereisten), omdat bijvoorbeeld niet alle risico's naar behoren zijn weergegeven in de reglementaire pijler 1-berekeningen. Na de SREP voor 2020 stelde de ECB KBC formeel in kennis van haar beslissing (van kracht vanaf 1 januari 2021) om de pijler 2-vereiste (P2R) te behouden op 1,75% CET1 en de pijler 2-aanbeveling (P2G) op 1% CET1.

De totale kapitaalvereiste voor KBC wordt niet alleen bepaald door de ECB, maar ook door de beslissingen van de lokale bevoegde autoriteiten in zijn kernmarkten, vereiste buffers (4,20% bepaald door de lokale bevoegde autoriteiten in de kernmarkten van KBC).

Voor de Belgische systeembanken maakte de NBB haar systemische kapitaalbuffers al eerder bekend. Voor de KBC-groep betekent dat een bijkomende kapitaalbuffer van 1,5% CET1.

In totaal brengt dat de *fully loaded* CET1-kapitaalvereiste op 10,45% (4,5% (pijler 1) + 1,75% (P2R) + 2,5% (instandhoudingsbuffer) + 1,5% (systemische buffer) + 0,20% (contracyclische buffer)), met een bijkomende P2G van 1%.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de reglementaire kapitaalvereisten voor KBC Bank (geconsolideerd).

Reglementaire kapitaalvereisten KBC Bank (geconsolideerd)	31-12-2020	31-12-2020	31-12-2019
(in miljoenen euro)	Fully loaded	Transitional	Fully loaded
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	17 792	18 021	16 660
Tier 1-kapitaal	15 585	16 078	14 704
Common equity	14 085	14 578	13 204
Eigen vermogen van de aandeelhouders	14 567	14 567	15 043
Solvabiliteitsaanpassingen	- 481	12	-1 840
Aanvullend going concern-kapitaal	1 500	1 500	1 500
Tier 2-kapitaal	2 206	1 942	1 957
Totaal gewogen risicovolume	92 903	92 635	89 838
Kredietrisico's	78 785	78 518	75 786
Marktrisico's	2 716	2 716	2 713
Operationele risico's	11 401	11 401	11 340
Common equity ratio	15,2%	15,7%	14,7%

Solvabiliteit KBC Bank CRR / CRD (geconsolideerd) (in miljoenen euro)	31-12-2020 Fully loaded	31-12-2020 Transitional	31-12-2019 Fully loaded
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	17 792	18 021	16 660
Tier 1-kapitaal	15 585	16 078	14 704
Kernkapitaal (common equity)	14 085	14 578	13 204
Eigen vermogen van aandeelhouders (excl minderheidsbelangen)	14 567	14 567	15 043
Immateriële vaste activa, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 346	- 346	- 338
Consolidatieverschillen, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 882	- 882	- 914
Belangen van derden	0	0	0
Afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen (-)	1 294	1 294	1 331
Waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde - eigen kredietrisico	- 13	- 13	- 9
Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering (-)	- 25	- 25	- 54
Dividenduitkering (-)	0	0	- 1 145
Coupon van AT1-instrumenten (-)	- 12	- 12	- 12
Aftrek m.b.t. financiering verstrekt aan aandeelhouders (-)	- 57	- 57	- 57
Aftrek m.b.t. onherroepelijke betalingsverbintenissen (-)	- 58	- 58	- 45
Aftrek m.b.t. NPL backstops (-)	- 11	- 11	0
IRB-voorzieningstekort (-)	0	0	- 140
Uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen verliezen (-)	- 371	- 371	- 458
Transitional aanpassingen Common Equity ratio	0	493	0
Beperking van de totale uitgestelde belastingvorderingen & financiële instrumenten (-)	0	0	0
Aanvullend going concern-kapitaal	1 500	1 500	1 500
AT1-instrumenten die voldoen aan CRR	1 500	1 500	1 500
Minderheidsbelangen op te nemen in aanvullend going concern-kapitaal	0	0	0
Tier 2-kapitaal	2 206	1 942	1 957
IRB-voorzieningsoverschot (+)	427	427	130
Transitional aanpassingen T2	0	- 264	0
Achtergestelde schulden	1 779	1 779	1 827
Achtergestelde leningen niet-geconsolideerde entiteiten uit de financiële sector (-)	0	0	0
Minderheidsbelangen op te nemen in tier 2-kapitaal	0	0	0
Kapitaalsbehoeften			
Totaal gewogen risicovolume	92 903	92 635	89 838
Kredietrisico	78 785	78 518	75 786
Marktrisico	2 716	2 716	2 713
Operationeel risico	11 401	11 401	11 340
Solvabiliteitsratio's			
Common equity ratio	15,16%	15,74%	14,70%
Tier 1-ratio	16,78%	17,36%	16,37%
Totale kapitaalratio	19,15%	19,45%	18,54%
Kapitaalsbuffer			
Kernkapitaal	14 085	14 578	13 204
Vereist pijler 2 kapitaal (10,45%)	9 708	9 680	9 388
Kapitaalsbuffer vs pijler 2 doelstelling	4 377	4 898	3 815

(1) Cijfers gecontroleerd door de commissaris (exclusief de lijnen IRB-voorzieningstekort en Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering).

(2) Ingevolge CRR moet er rekening worden gehouden met een voorzichtige waardering bij de berekening van het beschikbare kapitaal. Dat betekent dat alle tegen reële waarde gewaardeerde activa die een invloed hebben op het beschikbare kapitaal (door wijzigingen van de reële waarde in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen), moeten worden teruggebracht tot hun voorzichtige waarde. Het verschil tussen de reële waarde en de voorzichtige waarde (ook aanvullende waardecorrectie genoemd) moet worden afgetrokken van de CET1-ratio.

Leverageratio

Eind 2020 bedroeg de *fully loaded* leverageratio van KBC Bank 5,2% (zie tabel), omdat de hogere totale *exposure* werd gecompenseerd door een hoger tier 1-kapitaal. Meer details, waaronder een beschrijving van de processen om het risico van een te hoge *leverage* te beheren, vindt u in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris).

Leverage ratio (KBC Bank geconsolideerd, volgens CRD IV/CRR (Basel III)) (in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2020	31-12-2019
	Fully loaded	Transitional	Fully loaded
Tier-1 kapitaal	15 585	16 078	14 704
Totale exposure	299 773	300 401	269 657
Balanstotaal	284 399	284 399	253 917
Transitional aanpassing	0	628	0
Aanpassing voor derivaten	-4 158	-4 158	-2 882
Aanpassing voor reglementaire correcties bij de berekening van Basel III tier 1-kapitaal	-1 750	-1 750	-2 053
Aanpassing voor blootstellingen aan effectenfinancieringstransacties	830	830	638
Off-balance sheet exposure	20 453	20 453	20 036
Leverage ratio	5,20%	5,35%	5,45%

ICAAP

Het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) van KBC bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om na te gaan of en ervoor te zorgen dat we altijd voldoende gekapitaliseerd zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de maturiteit van onze risicobeheer- en controleomgeving. Daarom beschikken we ook over een intern kapitaalmodel dat de bestaande reglementaire kapitaalmodellen aanvult. Dat model wordt bijvoorbeeld gebruikt om de risicogewogen prestaties te meten, risicolimieten te onderbouwen en te bepalen, en de kapitaaltoereikendheid te beoordelen. Het wordt aangevuld met een kader voor winstbeoordeling, dat de kwetsbaarheden moet blootleggen met betrekking tot de duurzaamheid van ons businessmodel op langere termijn.

Een heel belangrijk element in ons ICAAP is de Alignment of Planning Cycles (APC). Het doel van dat jaarlijkse proces is een geïntegreerd driejarenplan op te stellen dat rekening houdt met de strategische, financierings-, treasury- en risicovoorzichten. In dat proces wordt de risicobereidheid van de groep bepaald en naar de lagere echelons uitgewaaid door risicolimieten op groeps- en entiteitsniveau te bepalen.

Eenmaal per jaar worden op basis van het ICAAP uitgebreide verslagen opgesteld, die zowel aan het topmanagement als aan de toezichthouders worden bezorgd. Rekening houdend met de coronaviruspandemie stond de ECB in 2020 een pragmatische aanpak toe, maar KBC heeft niettemin een volledig verslag ingediend, met onder meer een beoordeling van het effect van de coronacrisis op de kapitaaltoereikendheid van KBC.

Stresstests

Stresstests vormen een belangrijk risicobeheerinstrument dat een meerwaarde biedt voor zowel strategische processen als het dagelijkse risicobeheer. Stresstests maken daarom integraal deel uit van ons risicobeheerkader en zijn een belangrijk onderdeel van ons ICAAP.

Voor ons is stresstesting een proces dat managementbeslissingen ondersteunt. Het gebruikt daarbij allerlei technieken om de mogelijke negatieve invloed op de (financiële) toestand van KBC te beoordelen van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren, gaande van aannemelijk tot extreem, uitzonderlijk of onwaarschijnlijk.

Het is dus een belangrijk instrument om oorzaken van kwetsbaarheid op te sporen en vervolgens te beoordelen of we over voldoende kapitaal beschikken om de risico's die we lopen, te dekken. Daarom bevat de APC ook gevoeligheden voor kritieke veronderstellingen die worden gebruikt in het basisscenario. Daarnaast wordt de APC aangevuld met een speciale geïntegreerde stresstest die gelijktijdig wordt uitgevoerd. De gevoeligheden en stresstests zijn ontworpen om te garanderen dat:

- de beslissingen over de financiële planning en de risicobereidheid en -begrenzing niet alleen gebaseerd zijn op een basisscenario, maar ook rekening houden met de invloed van moeilijkere macro-economische en financiële marktscenario's;
- het kapitaal en de liquiditeit op groepsniveau ook in moeilijke omstandigheden op een aanvaardbaar niveau blijven.

De kapitaalratio's die eruit voortvloeien, worden vergeleken met interne en reglementaire kapitaaldoelstellingen.

In de context van het herstelplan (recovery plan) worden nog strengere scenario's en gevoeligheden onderzocht. Die scenario's focussen op gebeurtenissen die ertoe leiden dat de reglementaire kapitaalvereisten niet gehaald worden. Op die manier geeft het herstelplan een bijkomend inzicht in belangrijke kwetsbaarheden van de groep en in de risicoverminderende maatregelen die het management kan nemen als het omschreven risicoscenario zich zou voordoen.

KBC voert nog heel wat andere stresstests uit, die waardevolle informatie opleveren om de kapitaaltoereikendheid van de groep te beoordelen. Het gaat dan onder meer over reverse stresstests, wettelijk verplichte stresstests, ad hoc geïntegreerde stresstests en stresstests voor specifieke risicotypes of portefeuilles op groepsniveau en lokaal niveau. Die stresstestresultaten zijn een waardevolle input bij het bepalen van gevoeligheden in de APC-planning.

De coronacrisis had ook een impact op de stresstestplanning voor 2020, omdat een ad-hocstresstest is uitgevoerd om het effect van de coronacrisis op ons kapitaal te beoordelen. Die test bevestigde onze solide kapitaalpositie.

Verklaring inzake deugdelijk bestuur

Samenstelling van de Raad en zijn comités op 31 december 2020*

Naam	Functie	Periode in de Raad in 2020	Einde huidige mandaat	Bijgewoonde raadsvergaderingen	Niet-uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers aandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden DC	AC	RCC
Aantal vergaderingen in 2020				14					8	9
DEBACKERE Koenraad ¹	Voorzitter	8 maanden	2024	7	●					
DEPICKERE Franky	Ondervoorzitter van de Raad	Volledig jaar	2023	14	●	●				9(v)
THIJS Johan	Voorzitter Directiecomité	Volledig jaar	2021	14				● (v)		
FALQUE Daniel	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2024	14				●		
HOLLOWS John	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	14				●		
LUTS Erik	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	13				●		
POPELIER Luc	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	14				●		
SCHEERLINCK Hendrik	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	14				●		
VAN RIJSSEGHEN Christine	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2022	14				●		
ARISS Nabil	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2022	14	●		●		8	9
CALLEWAERT Katelijn	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2021	14	●	●				
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●	●				
KIRALY JULIA	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2023	14	●					
MAGNUSSON Bo	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●		●		8	9
PAPIRNIK VLADIMIRA	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2023	14	●					
WITTEMANS Marc	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2022	14	●	●			8(v)	

*Thomas Leysen was bestuurder tot 29 april 2020. Hij nam deel aan 7 vergaderingen van de Raad.

¹. Voorzitter van de Raad met ingang van 1 november 2020.

Commissaris: PwC Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door Roland Jeanquart en Gregory Joos.

Secretaris Raad van Bestuur: Wilfried Kupers.

Afkortingen: Raad van Bestuur: Raad ; Directiecomité: DC ; Auditcomité: AC; Risk & Compliance Comité: RCC

(v) Voorzitter van dit comité

Wijzigingen in de Raad in 2020

- Thomas Leysen nam ontslag na afloop van de algemene vergadering van 29 april 2020.
- Koenraad Debackere werd benoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar. De Raad benoemde hem tot Voorzitter van de Raad van Bestuur met ingang van 1 november 2020.
- Sonja De Becker, Daniel Falque en Bo Magnusson werden herbenoemd als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar.

Wijzigingen in de comités van de Raad in 2020

Er waren geen wijzigingen in de samenstelling van het AC en het RCC.

Voorgestelde wijzigingen in de Raad in 2021

Peter Andronov en David Moucheron worden, op advies van het Benoemingscomité, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar. Zij worden ingevolge hun benoeming als lid van het DC, uitvoerend bestuurder.

Op advies van het Benoemingscomité worden Katelijn Callewaert, Johan Thijs, Luc Popelier en Erik Luts voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar, dat afloopt na de algemene vergadering van 2025, en wordt John Hollows voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat van 1 jaar, dat afloopt na de algemene vergadering van 2022.

De mandaten van Hendrik Scheerlinck en Daniel Falque lopen af na afloop van de algemene vergadering. De Raad wenst zijn grote erkentelijkheid en dank te betuigen voor de bijdrage die zij hebben geleverd aan onze groep.

Curriculum van de voorgedragen nieuwe bestuurders:

Peter Andronov, geboren in Dobrich (Bulgarije) in 1969, studeerde af als Master in Finance aan de University of National and World Economy in Sofia (Bulgarije). Tussen 1994 en 1997 werkt hij als analist in een aantal commerciële banken. Van 1997 tot 2007 bekleedde hij diverse functies (tot hoofd van het Banking Supervision Department) in de Nationale Bank van Bulgarije. Van 2005 tot 2007 leidde hij het Basel II project voor Bulgarije en was hij lid van het Committee of European Banking Supervisors (CEBS) en van het Banking Supervision Committee van de ECB. In 2007 werd hij CRO en sinds 2008 CEO van Cibank. Sinds 2011 is hij country manager van de KBC groep in Bulgarije en sedert 2017 CEO van United Bulgarian Bank (UBB). Daarnaast heeft hij ook een rijke academische ervaring.

David Moucheron, geboren in Bergen in 1973, behaalde een Master in Rechten aan de Université Catholique de Louvain (Louvain-La-Neuve), een Master in Tax Law aan de EHSAL School of Business (Brussel) en een LL.M. aan de Columbia Law School (New York). Van 1996 tot 1999 was hij advocaat in het kantoor De Bandt, van Hecke & Lagae (nu Linklaters). Tussen 2000 tot 2005 werkte hij als consultant bij McKinsey & Company. Van 2006 tot 2008 was hij Executive Committee Secretary & Group CEO Chief of Staff van Fortis Group (nu BNP Paribas Fortis). Daarna was hij tussen 2009 en 2015 CEO van bpost bank (Brussel). Hij kwam in de KBC groep in 2015 als CEO van CBC Banque & Assurance. Sedert 2017 is hij CEO van K&H Bank en country manager van de KBC groep in Hongarije.

Samenstelling van het DC (op 31.12.2020)

Het Directiecomité telt 7 leden: Johan Thijs (Groeps CEO/Voorzitter van het Directiecomité), Daniel Falque (CEO Divisie België), John Hollows (CEO Divisie Tsjechië), Erik Luts (Chief Innovation Officer), Luc Popelier (CEO Divisie Internationale Markten), Hendrik Scheerlinck (Chief Financial Officer), Christine Van Rijsseghem (Chief Risk Officer).

Wijzigingen vanaf 28 april 2021:

- Hendrik Scheerlinck en Daniel Falque nemen ontslag als lid van het DC. De Raad dankt hen voor de bijdrage die zij gedurende vele jaren aan de KBC groep hebben geleverd.
- Peter Andronov en David Moucheron worden door de Raad benoemd tot lid van het DC.

Met ingang van 28 april 2021 worden volgende wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de samenstelling van het DC:

- Luc Popelier wordt CFO (en blijft ook bevoegd voor KBC Securities en Markten).
- Peter Andronov wordt CEO divisie Internationale Markten (waaronder KBC Securities en Markten niet langer ressorteren).
- David Moucheron wordt CEO Divisie België.

Ingevolge deze benoemingen en wijzigingen zal de samenstelling van het DC er als volgt uitzien:

- Johan Thijs, CEO (chief executive officer),
- Luc Popelier, CFO (chief financial officer),
- Christine Van Rijsseghem, CRO (chief risk officer),
- Peter Andronov, CEO divisie Internationale Markten,

- John Hollows, CEO divisie Tsjechië,
- Erik Luts, Chief Innovation Officer,
- David Moucheron, CEO divisie België.

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Roland Jeanquart en Gregory Joos.

Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen

Deel 1: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen binnen KBC

Een duidelijke strategie, organisatiestructuur en bevoegdheidsverdeling vormen het kader voor een deugdelijke bedrijfsvoering

We bespreken de strategie en de organisatiestructuur van de KBC-groep in de hoofdstukken Ons bedrijfsmodel en Onze strategie van dit jaarverslag.

De beleidsstructuur binnen de KBC-groep is op een functioneel duale structuur naar Belgisch model geschoeid:

- De Raad tekent de strategie en het algemene beleid uit. Hij oefent alle verantwoordelijkheden en handelingen uit die hem bij wet zijn voorbehouden. De Raad beslist, op voorstel van het DC, over het niveau van te nemen risico's (risk appetite).
- Het DC is belast met het operationele bestuur van de vennootschap binnen de door de Raad goedgekeurde algemene strategie en het algemene beleid. Om zijn specifieke verantwoordelijkheden inzake financieel beleid en risicobeheer waar te nemen, heeft het DC in zijn midden een chief financial officer (CFO) en een chief risk officer (CRO) aangesteld.

Het *Charter* beschrijft voor beide beleidsorganen hun respectieve bevoegdheden, hun samenstelling en werking, en de kwalificatievereisten van hun leden. Concrete informatie over samenstelling en werking is opgenomen in andere delen van dit hoofdstuk.

Bedrijfscultuur en integriteitsbeleid

Deontologie en integriteit zijn essentiële onderdelen van deugdelijk ondernemen. Eerlijkheid, integriteit, transparantie en confidentialiteit maken samen met een doordachte risicobeheersing deel uit van de hoge ethische normen die KBC hanteert; en dit zowel naar de geest als naar de letter van de toepasselijke regelgeving. Deze principes zijn onder andere vervat in het integriteitsbeleid en in specifieke codes, procedures en gedragslijnen. Ze maken ook deel uit van specifieke opleidingen en campagnes voor het personeel. We communiceren volledig transparant over de belangrijkste beleidslijnen en gedragscodes. Die vindt u op www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen> Regels en beleidslijnen hanteren.

Het Integriteitsbeleid omvat o.a. ook het *gedragsrisico*, een begrip dat het risico als gevolg van een ongepaste verlening van financiële diensten aangeeft. Daarvoor heeft KBC een omvattende aanpak opgezet met preventie, monitoring en rapportering. Uitgebreide groepswijde communicatiecampagnes en dilemma-opleidingen zorgen voor de nodige bewustmaking rond dit thema.. Met name in de domeinen van bescherming van de belegger en de bescherming van de verzekeringspolishouder is gedragsrisico cruciaal om de belangen van de client te vrijwaren.

Het Integriteitsbeleid van KBC richt zich in eerste instantie op de volgende domeinen, waarvoor naargelang het geval specifieke groepswijde Compliance regels zijn uitgevaardigd:

- de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering, het naleven van embargo's en de preventie van financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens;
- het fiscaal preventiebeleid, waaronder de bijzondere mechanismen en DAC 6;
- de bescherming van de belegger;
- gegevensbescherming (privacy), inclusief bankgeheim, elektronische communicatie, vertrouwelijkheid van informatie en professionele discretieplicht;
- deontologie en de coördinatie van fraudebestrijding;
- bescherming van de verzekeringspolishouder;
- naleving van de wetgeving over anti-discriminatie;
- regels betreffende de bescherming van de consument: marktpraktijken, betalings- en kredietdiensten, behandeling van klachten door ondernemingen, regels m.b.t. KMO-financiering en PSD2;
- governanceaspecten van CRD IV, Solvency II en/of plaatselijke wetgeving, inclusief scheiding van taken tussen uitvoerend management en de toezichhoudende instanties, werking van comités, onverenigbaarheid van mandaten, behoorlijk beloningsbeleid, Fit & Proper vereisten, belangenconflicten, leningen aan leden van het DC en bestuurders en aan de met hen verbonden personen, en aan aandeelhouders met een significante participatie, en het verstrekken van advies m.b.t. uitbesteding.

Het Integriteitsbeleid heeft ook specifieke en uitgebreide aandacht voor deontologie en fraudebestrijding:

- Via doelgerichte campagnes en opleidingen neemt KBC initiatief om deze deontologische houding in het DNA van elke medewerker te verankeren. Elementen van dat beleid zitten o.a. verweven in het ethische en fraudebeleid van KBC-groep en in de diverse andere beleidslijnen die in dit onderdeel worden aangegeven.
- Verschillende diensten, zoals Compliance, Inspectie, Interne Audit en ook de business zijn actief bezig met de preventie van en het opsporen van fraude. Voor complexe fraudedossiers en/of zaken met een invloed op groepsniveau voert en/of coördineert Compliance Groep het onderzoek, in zijn hoedanigheid van groepscompetentiecentrum voor fraude.
- Het Beleid voor de bescherming van klokkenluiders in de KBC-groep biedt bescherming aan de medewerkers die te goeder trouw tekenen van fraude en ernstige wanpraktijken signaleren (zie verder).
- In lijn met de *UK Modern Slavery Act* publiceert KBC een *Modern Slavery Act Statement*, waarin KBC de strijd tegen iedere vorm van moderne slavernij in zijn activiteiten onderschrijft.

De *KBC-Gedragslijn* is een algemeen document gebaseerd op de waarden van de groep dat aan alle medewerkers een gedrag voorschrijft dat daarmee in overeenstemming is. Het vormt de basis voor de ontwikkeling van gespecialiseerde gedragslijnen voor specifieke doelgroepen en beleidslijnen op groepsniveau. Het is de inspiratie voor bewustmakingscampagnes en opleidingen.

Bestrijding van corruptie en omkoping

Het anti-corruptiebeleid van KBC bevestigt de houding van KBC in de strijd tegen en de voorkoming van corruptie bij de uitoefening van zijn werkzaamheden en bevat een omschrijving van de daartoe genomen en te nemen maatregelen. Het is van toepassing op alle KBC-medewerkers, entiteiten, activiteiten, verrichtingen, tegenpartijen en leveranciers van KBC en heeft bijgevolg betrekking op alle verrichtingen van het personeel van KBC, alsook op alle personen of entiteiten die activiteiten uitvoeren voor KBC of KBC vertegenwoordigen in om het even welke hoedanigheid.

De voornaamste risico's verbonden aan corruptie en omkoping zijn mogelijke ongewenste beïnvloeding, belangenconflicten, niet-objectieve prijszetting, het subjectief toewijzen van contracten, enz. Gezien die mogelijke gevolgen en in het bijzonder de invloed op de reputatie van de groep, past KBC een nultolerantie toe met betrekking tot fraude en ernstige wanpraktijken.

Bestrijding van corruptie en vermijden van belangenconflicten in het algemeen maken deel uit van een ex-cathedraopleiding. In België hebben 510 medewerkers van KBC Bank, KBC Verzekeringen, KBC Asset Management, de verbonden verzekeringsagenten en hun medewerkers een specifieke opleiding gekregen over het vermijden van belangenconflicten en de bestrijding van corruptie. Ook 95% van de medewerkers van Commercial Finance kregen hierover een opleiding. In de Centraal-Europese entiteiten van de groep is de opleiding over anti-corruptie een deel van de compliance training. Die opleiding gebeurt ofwel face to face ofwel via e-learning. In Tsjechië hebben 8 814 personen deze opleiding gevolgd, in Slowakije zijn 2 600 medewerkers getraind en in Hongarije zijn er 424 medewerkers opgeleid. In Bulgarije werd opleiding gegeven aan 1 974 medewerkers en verzekeringsagenten. In Ierland maakte deze opleiding deel uit van de Compliance ethics e-learning. 1 350 medewerkers hebben deze e-learning opleidingen gevolgd.

Bovendien heeft zo'n 95% van onze top-300 directieleden het KBC University opleidingsprogramma rond verantwoord ondernemen afgerond.

Het anticorruptiebeleid bevat ook het beleid inzake geschenken, giften en sponsoring: KBC wil zowel zijn medewerkers als zijn tegenpartijen beschermen door criteria op te stellen voor transparant en redelijk gedrag. Dit beleid impliceert dat geschenken, giften of uitnodigingen, waarvan de tegenwaarde een bepaald bedrag (op jaarbasis) overschrijdt, moeten worden gemeld en worden goedgekeurd door het bevoegde directiecomité/management. In 2020 werden in België in dit verband 84 meldingen goedgekeurd. Ook in de Centraal-Europese entiteiten moeten giften boven een bepaald bedrag worden gemeld (16 meldingen in Tsjechië, 4 in Hongarije, 11 geregistreerde meldingen in Slowakije en 0 in Bulgarije). In Ierland waren er geen meldingen.

Anti-witwaspraktijken

Omdat KBC niet betrokken wil zijn bij activiteiten die beschouwd kunnen worden als het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, is er op het niveau van de groep een anti-witwas beleid uitgewerkt. Het doel van dit beleid bestaat erin om een algemeen kader voor de strijd tegen het witwassen van gelden en de financiering van terrorisme (met inbegrip van zowel de financiering van en de verspreiding van massavernietigingswapens alsook de embargo vereisen) vast te stellen. Elke entiteit binnen de groep heeft een eigen AML-programma ontwikkeld dat gebaseerd is op specifieke groepswijde compliance regels (o.a. Know Your Customer, Know Your Transactions, ...), die de minimumregels omvatten maar waarbij ook de nodige ruimte is voorzien om de lokale wetgeving te kunnen implementeren.

Om alle risico's goed in kaart te kunnen brengen vindt er een jaarlijkse risicobeoordeling plaats in alle entiteiten.

Net omdat KBC niet betrokken wil worden bij dergelijke activiteiten, wordt er aan alle medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers op regelmatige tijdstippen opleiding gegeven. Daarnaast wordt van de medewerkers, de verbonden agenten en hun medewerkers verwacht dat ze strikt de uitgewerkte procedures en voorschriften opvolgen en de nodige waakzaamheid aan de dag leggen. Deze zijn zowel vereist bij de identificatie van de klanten als bij het controleren van de transacties. Indien nodig wordt verwacht dat zij een melding aan de Compliancefunctie doen.

In 2020 werd er gefocust op het herzien en bijwerken van de hoog-risico cliënten. Er werd extra informatie opgevraagd en de transacties werden steekproefsgewijs onderzocht door gebruik te maken van artificiële intelligentie. Een geïntegreerd groepswijd AI platform gebaseerd op modellen en op machine learning werd ontwikkeld en uitgerold in België en in de Centraal Europese landen van de groep.

Responsible tax payer

Het basisprincipe van de KBC Fiscale Strategie is dat KBC Groep en al zijn entiteiten zich moeten gedragen als verantwoordelijke belastingbetalers, door een professionele naleving van de belastingwetgeving, een legitieme fiscale planning ondersteund door

geldige businessdoelstellingen die voorrang hebben op fiscale overwegingen. KBC neemt geen extreem agressieve fiscale standpunten in omdat het zijn reputatie als verantwoordelijke belastingbetaler wil vrijwaren, en het houdt zich aan een strikt fiscaal risicobeheer op basis van die principes. KBC-medewerkers mogen aan klanten geen advies geven dat hen zou kunnen aanzetten tot belastingfraude. Het verstrekte belastingadvies of de fiscale informatie moet juridisch correct en duidelijk geformuleerd zijn. Alle belastingaangiften en -betalingen van KBC worden correct en op tijd ingediend. Bij belastingcontroles is volledige openheid in overeenstemming met de geldende lokale belastingwetgeving de algemene richtlijn. KBC reageert tijdig op alle wetswijzigingen door te investeren in de nodige IT-systemen en door zijn fiscale processen aan te passen aan de nieuwe regels. Er is een degelijke governance om de KBC Fiscale Strategie op te volgen en te controleren. In 2020 werd er gefocust op DAC 6 conformiteit en het herzien van het taks fraude voorkomingsbeleid.

Klokkenluidersbeleid

KBC heeft een beleid inzake klokkenluiders. KBC verwacht van zijn medewerkers, zijn verbonden agenten en hun medewerkers dat ze tijdens hun werk waakzaam zijn voor aanwijzingen van misdrijven, ernstige overtredingen van regels of voorschriften en andere wanpraktijken door personeel of klanten. Alle KBC medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers hebben de elementaire morele plicht en de juridische mogelijkheid om elk vermoeden van dergelijk gedrag te melden. In 2020 werd de Group Compliance Rule herwerkt en werden de vereisten van de nieuwe EU richtlijn erin geïncorporeerd.

KBC kan op anonieme basis rechtstreeks rapporteren naar de respectievelijke toezichthouders in de domeinen waarvoor ze bevoegd zijn.

KBC verbindt zich er toe om de identiteit van de klokkenluiders af te schermen en hen te beschermen tegen alle mogelijke negatieve gevolgen van het te goeder trouw melden van een vermoeden op de manier, zoals voorzien in de interne reglementen. Zodoende beschermt en respecteert KBC eveneens de rechten van de persoon waarop de melding betrekking heeft. Group Compliance ziet toe op de werking van deze policy. In principe fungeert de lokale Compliancefunctie als de centraliserende entiteit waar alle rapporten en dossiers worden gecentraliseerd. De lokale Compliancefunctie moet alle klokkenluidersdossiers rapporteren aan de Cel Ethiek en Fraude van Compliance Groep. Het klokkenluidersbeleid moet intern en extern worden gepubliceerd. Het klokkenluidersbeleid moet intern en extern (www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen) worden gepubliceerd.

Het Three Lines of Defense-model wapent KBC tegen risico's die het behalen van de doelstellingen in het gedrang kunnen brengen

Om zich te wapenen tegen de risico's waaraan het bij het realiseren van zijn opdracht is blootgesteld, heeft het DC, onder zijn verantwoordelijkheid en onder toezicht van de Raad, een gelaagd intern controlesysteem geïmplementeerd. Dat systeem is algemeen bekend als het *Three Lines of Defense*-model.

1 De business

De business draagt de volle verantwoordelijkheid voor alle risico's van zijn activiteitsdomein en moet zorgen voor effectieve controles. De business verzekert hierbij dat de juiste controles op de juiste manier uitgevoerd worden, er voldoende kwaliteit schuilt in de zelfbeoordelingen van de eigen business, er voldoende risicobewustzijn aanwezig is en er voldoende prioriteit en ruimte gegeven wordt aan risico-onderwerpen.

2 De Risicofunctie, de Compliancefunctie, en voor bepaalde zaken Finance, Juridische en Fiscale Zaken, vormen de tweede verdedigingslijn

Onafhankelijk van de business formuleren de tweedelijnsrisico- en controlefuncties hun eigen mening aangaande de risico's waarmee KBC geconfronteerd wordt. Op die manier zorgen de tweedelijnsrisico- en controlefuncties voor toezicht op de controle omgeving en de genomen risico's, evenwel zonder de primaire verantwoordelijkheid over te nemen van de eerste lijn. De taak van de tweedelijnsfuncties bestaat erin risico's te identificeren, te meten en te rapporteren. Om te verzekeren dat de Risicofunctie gehoord wordt, hebben de Chief Risk Officers een vetorecht, dat gebruikt kan worden in de verschillende comités waar belangrijke beslissingen worden genomen. De tweedelijnsrisico- en controlefuncties ondersteunen eveneens de consistente implementatie van het risicobeleid, het groepswijde kader, enz. doorheen de groep. Ze zien bovendien toe op de toepassing ervan.

De Compliancefunctie is een onafhankelijke functie binnen de groep. Ze wordt gekenmerkt door haar specifieke statuut van de functie (zoals bepaald in de wet- en regelgeving en zoals vertaald in het *Compliance Charter*), haar plaats in het organogram (hiërarchisch onder de CRO, met een functionele rapporteringslijn naar de voorzitter van het DC) en de bijhorende rapporteringslijnen (rapportering aan het RCC en in bepaalde gevallen zelfs aan de Raad). Haar hoofddoel is te voorkomen dat KBC een Compliance risico loopt of schade lijdt, van welke aard ook, als gevolg van het niet-naleven van de toepasselijke wetten, regelgeving of interne regels die tot het toepassingsgebied van de Compliancefunctie behoren of binnen de domeinen vallen die het DC haar heeft toegewezen. Daarom besteedt de Compliancefunctie bijzondere aandacht aan de naleving van het Integriteitsbeleid.

3 Interne Audit ondersteunt, als onafhankelijke derdelijnscontrole, het DC, het AC en RCC en de Raad bij de bewaking van de effectiviteit en efficiëntie van het interne controle- en risicobeheersysteem

Interne Audit verschaft redelijke zekerheid (*reasonable assurance*) omtrent de effectiviteit en efficiëntie van de interne controle- en risicobeheersysteemprocessen, inclusief Corporate Governance. Als onafhankelijke derdelijnscontrole – rapporterend aan het AC - voert het hiertoe risicogestuurde audits uit. Het ziet er ook op toe dat beleidsmaatregelen en processen aanwezig zijn en consistent toegepast worden binnen de Groep, zodat de continuïteit van de activiteiten gegarandeerd is.

Verantwoordelijkheden, kenmerken, organisatiestructuur en rapporteringslijnen, toepassingsgebied, auditmethodologie, samenwerking tussen interne auditafdelingen van de KBC-groep en uitbesteding van interne auditactiviteiten worden beschreven en toegelicht in het *Audit charter* van KBC Groep NV.

Conform internationale professionele auditstandaarden licht een externe derde partij de auditfunctie op regelmatige tijdstippen door. Dat gebeurde voor het laatst in 2019. De resultaten van die oefening werden aan het DC en het AC gerapporteerd.

Het AC en het RCC spelen een centrale rol in de monitoring van het interne controle- en risicobeheersysteem

Het DC beoordeelt jaarlijks of het interne controle- en risicobeheersysteem nog aan de vereisten voldoet en rapporteert daarover aan het AC en het RCC.

Die comités houden namens de Raad toezicht op de integriteit en doeltreffendheid van de interne controlemaatregelen en van het risicobeheer zoals dat onder de verantwoordelijkheid van het DC is opgezet. Het AC besteedt hierbij specifieke aandacht voor een correcte financiële verslaggeving. De comités bekijken ook of de door de vennootschap opgezette procedures aan de wet en andere reglementeringen voldoen.

Hun rol, samenstelling en werking en de kwalificatie van hun leden zijn vastgelegd in hun respectieve charters, die deel uitmaken van het *Corporate Governance Charter*. In andere paragrafen vindt u bijkomende informatie over deze comités.

Deel 2: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheer-systemen in verband met het proces van financiële verslaggeving

Het is van cruciaal belang dat de financiële verslaggeving tijdig, accuraat en inzichtelijk is, zowel voor interne als voor externe stakeholders. Daarom moet het onderliggende proces voldoende robuust zijn.

De periodieke rapportering op het niveau van de vennootschap resulteert uit een gedocumenteerd boekhoudkundig proces. Er is een handleiding beschikbaar voor de boekhoudprocedures en het financiële verslaggevingsproces. De periodieke financiële staten worden rechtstreeks aangemaakt vanuit het grootboek. De boekhoudkundige rekeningen worden getoetst aan de achterliggende inventarissen. Het resultaat van die controles kan worden aangetoond. De periodieke financiële staten worden opgesteld conform de lokale waarderingsregels. De periodieke rapportering over het eigen vermogen wordt opgesteld conform de recentste besluiten van de Nationale Bank van België (NBB).

De belangrijkste verbonden ondernemingen beschikken over een aangepaste boekhoudkundige en administratieve organisatie en hebben procedures voor financiële interne controles. Het consolidatieproces wordt uiteengezet in een beschrijvend document. Het consolidatiesysteem en het consolidatieproces zijn al geruime tijd operationeel en bevatten talrijke consistentiecontroles.

De geconsolideerde financiële staten worden opgesteld conform de IFRS-waarderingsregels, die van toepassing zijn voor alle in de consolidatie opgenomen vennootschappen. De verantwoordelijke financiële directies (CFO's) van de dochterondernemingen certifiëren de juistheid en de volledigheid van de gerapporteerde financiële cijfers, conform de groepswaarderingsregels. Het fiatteringscomité (*approval commission*), dat wordt voorgezeten door de directeurs van Investor Relations en van Experts, Reporting & Accounting, controleert de naleving van de IFRS-waarderingsregels en de volledigheid van de IFRS toelichtingsvereisten.

Conform de Wet op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen van 25 april 2014 heeft het DC van KBC Groep NV een evaluatie gemaakt van het interne controlesysteem met betrekking tot het financiële verslaggevingsproces en daarover een verslag opgesteld.

De groepswijde uitrol van procedures voor versnelde afsluiting, de opvolging van verrichtingen tussen groepsmaatschappijen (*Intercompanies*) en de permanente follow-up van een aantal risico-, prestatie- en kwaliteitsindicatoren (*Key Risk Indicators / Key Performance Indicators*) dragen continu bij tot de verhoging van de kwaliteit van het boekhoudkundige proces en het financiële verslaggevingsproces.

De interne controle van het boekhoudkundige proces steunt sinds 2006 op groepswijde standaarden inzake boekhoudkundige controles (*Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*). Die regels om de voornaamste risico's van het boekhoudkundige proces te beheersen, bepalen het opzetten en onderhouden van de architectuur van het boekhoudkundige proces: het opstellen en onderhouden van waarderingsregels en boekhoudschema's, het naleven van regels inzake autorisatie en functiescheiding bij de boekhoudkundige registratie van verrichtingen en het opzetten van een gepast eerstelijns- en tweedelijnsrekeningbeheer.

Het *Challenger Framework* (2012) en het *Data Management Framework* (2015) definiëren een degelijk beheer en beschrijven duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren binnen het financiële verslaggevingsproces. Het doel is de rapporteringsrisico's drastisch te verminderen door de *inputdata* te toetsen en de analyse, en dus het inzicht in de gerapporteerde cijfers, te verbeteren.

Jaarlijks moeten de juridische entiteiten, ter voorbereiding van de *Internal Control Statement* aan de toezichthouders, zelf beoordelen of ze voldoen aan de *Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*. Het resultaat van die zelfbeoordeling wordt geregistreerd in de *Group Risk Assessment Tool* van de risicofunctie. Hierbij worden *Business Process Management*-technieken (BPM) toegepast, gebruik makend van procesinventarissen, procesbeschrijvingen (*Turtle Diagrams*) en analyses van de potentiële risico's in de processen (*Failure Mode & Effects Analysis* (FMEA)) aangevuld met een ingevulde CFO-vragenlijst. Daarmee bevestigen de CFO's formeel en onderbouwd dat binnen hun entiteit alle gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot het *end-to-end* proces van de externe financiële verslaggeving adequaat worden opgenomen. De waarheidsgetrouwheid van die bevestiging kan te allen tijde worden geverifieerd door alle betrokken interne en externe stakeholders.

Interne Audit van KBC Groep NV auditeert het boekhoudkundige proces en het externe financiële verslaggevingsproces *end-to-end*, zowel statutair als geconsolideerd.

Voor het toezicht dat het AC uitoefent, verwijzen we naar de voorgaande paragrafen.

Aandeelhoudersstructuur per 31 december 2020

De wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien de door haar uitgegeven stemrechtverlenende effecten niet op een gereguleerde markt zijn opgenomen.

Het aandeelhouderschap van KBC Bank NV op 31 december 2020 is als volgt: alle 995.371.469 aandelen zijn in handen van KBC Groep NV.

Bekendmaking ter uitvoering van artikel 34 van het Belgische KB van 14 november 2007

Artikel 34 van het Belgisch KB van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien KBC Bank geen effecten met stemrecht tot de verhandeling op een gereguleerde markt heeft laten opnemen.

Overige informatie

- Verwerving van eigen aandelen: KBC Bank NV en zijn dochterondernemingen hebben geen eigen aandelen in bezit.
- Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen: in de loop van boekjaar 2020 kwamen geen dergelijke conflicten voor.
- De Raad werkte een regeling uit betreffende transacties en andere contractuele banden tussen de vennootschap (met inbegrip van met haar verbonden vennootschappen) en haar bestuurders die niet onder de belangenconflictenregeling van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen. Die regeling is opgenomen in het Corporate Governance Charter van KBC Bank NV dat van toepassing was tot eind 2020.
- Kwijting bestuurders en commissaris: aan de Algemene Vergadering wordt gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2020 uitgeoefende mandaat.
- Op 31 december 2020 bestond het AC uit de volgende leden:

- Wittemans Marc, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen, graduaat in de Fiscale Wetenschappen en in de Actuariële Wetenschappen. Hij is gedelegeerd bestuurder van MRBB CVBA, holdingmaatschappij van de Boerenbond. Hij is voorzitter van het AC.
- Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder, 'graduate' van de HEC Paris en van de University of Chicago Booth School of Business. Hij adviseert al meer dan 30 jaar raden van bestuur van ondernemingen, financiële instellingen en non-profit organisaties over strategie, governance, organisatie, bedrijfsvoering, fusies & overnames en bedrijfsfinanciering. Hij deed dit eerst bij McKinsey, daarna bij J.P. Morgan, waar hij ontslag nam als vice-voorzitter. Hij is de oprichter van Fresnel1823, een onafhankelijk bedrijfsadviseur.
- Bo Magnusson (onafhankelijk bestuurder), studeerde af aan het High School Social Science Programme en heeft diploma's in boekhouding, macro-economie, thesauriebeheer en financieel en risicobeheer. Hij oefende verschillende functies uit bij SEB (1982-2011), onder meer in de domeinen boekhouding en financiering. Tijdens zijn loopbaan daar was hij achtereenvolgens hoofd van de Retail afdeling (2005-2008), ondervoorzitter en CEO (2008-2011) en hoofd van Group Staff & Business Support (2009-2011). Hij was voorzitter van de Board van Carnegie Investment Bank AB (2012-2019), SBAB Bank AB (2013-2019), Norrporten AB (2013-2016) en 4T Sverige AB (2012-2015). Hij is Vice Voorzitter van de Board van Swedbank AB sinds 2019 en Voorzitter van de Board van Rikshem AB sinds 2016.

Deze leden beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de bank en op het gebied van boekhouding en/of audit.

- Op 31 december 2020 bestond het RCC uit de volgende leden:
 - Franky Depickere, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in Handels- en Financiële Wetenschappen (Antwerpen UFSIA) en master in Financieel Management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor in CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Hij is thans gedelegeerd bestuurder van Cera en KBC Ancora. Hij is voorzitter van het RCC.
 - Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder.
 - Bo Magnusson, onafhankelijk bestuurder.

Rekening met de profielen en competenties van de leden kan worden besloten dat de leden individueel en het RCC in zijn geheel over de nodige vaardigheden en ervaring beschikken.

- Het Remuneratiecomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Het Remuneratiecomité adviseert de Raad van Bestuur van KBC Groep NV inzake het gevolgde vergoedingsbeleid, zowel in KBC Groep NV als in KBC Bank NV. Op 31 december 2020 bestond het Remuneratiecomité uit de volgende leden: Koenraad Debackere (voorzitter), Julia Kiraly en Philippe Vlerick.
- Het Benoemingscomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Op 31 december 2020 bestond het Benoemingscomité uit Koenraad Debackere (voorzitter), Philippe Vlerick, Franky Depickere, Sonja De Becker en Vladimira Papirnik.

- In toepassing van de wetgeving inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van kredietinstellingen worden hierna de externe functies die door de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Bank NV worden uitgeoefend in andere vennootschappen (met uitzondering van de functies waargenomen in vennootschappen in de zin van artikel 27, § 3, derde lid van de wet van 22 maart 1993) weergegeven.

Externe mandaten van de bestuurders KBC Bank NV per 31.12.2020

Naamloze vennootschap: KBC Bank nv
Handelsregister: Brussel 623 074
BTW-nummer of nationaal nummer: 462.920.226

naam van de maatschappij	zetel	sector	functie	genoteerd (N= neen)	kapitaal- hand (N= geen)
Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder Fresnel1823 Limited	VK	consulting	gedelegeerd bestuurder	N	N
Callewaert Katelijn, bestuurder Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Almanora Beheersmaatschappij NV	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera cvba	België	management	lid van het Directiecomité	N	N
Sonja De Becker, bestuurder SBB Accountants en Belastingconsulenten BV cvba	België	accountancy & consulting	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
M.R.B.B. cvba	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
SBB Bedrijfsdiensten BV cvba	België	accountancy & consulting	gedelegeerd bestuurder	N	N
BB-Patrim cvba	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Aqri Investment Fund cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Koenraad Debackere, voorzitter van de Raad van Bestuur Umicore	België	materiaaltechnologie	bestuurder	Euronext	N
Holding Wetenschapspark Waterschei NV	België	holding	bestuurder	N	N
Franky Depickere, bestuurder Almanora Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera cvba	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Euro Pool System International BV	Nederland	verpakking	bestuurder	N	N
BRS Microfinance Coop cvba	België	financiering	bestuurder	N	33,85%
Julia Kiraly, bestuurder Fintor Holding Ltd	Hongarije	management	lid van de Board	N	N
Bo Magnusson, onafhankelijk bestuurder Rikshem AB	Zweden	real estate	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Rikshem Intressenter AB	Zweden	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Swedbank AB	Zweden	banksector	vice voorzitter Raad van Bestuur	IEX	N
Val Papirnik, bestuurder					
Marc Wittemans, bestuurder Aktiefinest cvba	België	vastgoed	gedelegeerd bestuurder/CEO - voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Arda Immo nv	België	vastgoed	voorzitter Raad van Bestuur	N	19,06%
SBB Accountants en Belastingconsulenten bv cvba	België	accountancy & consulting	bestuurder	N	N
SBB Bedrijfsdiensten bv cvba	België	accountancy & consulting	bestuurder	N	N
M.R.B.B. cvba	België	holding	gedelegeerd bestuurder/CEO	N	N
Aqri Investment Fund cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta Consult cvba	België	HR-dienstverlening	bestuurder	N	N
Acerta Public bv	België	informaticediensten en software	bestuurder	N	N
Acerta Verzekeringen cvba	België	verzekeringen	bestuurder	N	N
Shéhérazade développement cvba	België	informaticediensten en software	bestuurder	N	N
Aveve NV	België	land- en tuinbouw	bestuurder	N	N

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- **AC** (amortized cost): gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
- **OCI** (other comprehensive income): wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen
- **FVOCI** (fair value through other comprehensive income): gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- **FVPL** (fair value through profit or loss): gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Bestaat uit:
 - **MFVPL** (mandatorily at fair value through profit or loss): verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT))
 - **FVO** (fair value option): bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- **POCI** (purchased or originated credit impaired assets): verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2020	2019
Nettorente-inkomsten	3.1	4 015	4 153
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	5 919	6 792
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 1 904	- 2 639
Dividendinkomsten	3.2	19	35
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	36	70
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	3.4	3	6
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	1 975	2 085
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	2 498	2 605
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 523	- 520
Overige netto-inkomsten	3.6	88	200
TOTALE OPBRENGSTEN		6 134	6 548
Exploitatiekosten	3.8	- 3 809	- 3 797
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 1 676	- 1 738
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 1 917	- 1 836
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 216	- 223
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	- 1 126	- 213
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	- 1 068	- 204
<i>op goodwill</i>	3.10	0	0
<i>op overige</i>	3.10	- 58	- 10
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	3.11	- 11	3
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		1 188	2 541
Belastingen	3.12	- 255	- 501
RESULTAAT NA BELASTINGEN		933	2 040
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	35
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	933	2 005

- We lichten de belangrijkste elementen van de resultatenrekening toe in het Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Ons financieel rapport en Onze divisies. De commissaris heeft die hoofdstukken niet geauditeerd.
- De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in toelichting 3.1.
- Als gevolg van de verwerving van de resterende 45% in de Tsjechische bouwspaarbank Českomoravská stavební spořitelna (ČMSS), waarin KBC nu via ČSOB 100% bezit, werd vanaf juni 2019 het resultaat van ČMSS integraal geconsolideerd (voorheen volgens de vermogensmutatiemethode). Dat betekent dat ČMSS in 2019 voor 7 maanden, en in 2020 voor 12 maanden integraal werd geconsolideerd. Als gevolg van de verwerving van 99,44% in de Slowaakse OTP Banka Slovensko, wordt vanaf 1 januari 2021 het resultaat van OTP Banka Slovensko integraal geconsolideerd. Dat betekent dat OTP Banka Slovensko noch in 2019, noch in 2020 in de resultaten vervat zit. Meer informatie vindt u in toelichting 6.6.

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(comprehensive income)

(in miljoenen euro)	2020	2019
RESULTAAT NA BELASTINGEN	933	2 040
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	35
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	933	2 005
OCI DIE NAAR DE W&V KAN WORDEN OVERGEBOEKT	- 169	- 46
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	2	46
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	6	60
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 2	- 11
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	- 2	- 3
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	- 3	1
Uitgestelde belastingen	0	- 3
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	36	- 68
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 22	- 157
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	6	36
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	53	53
Brutobedrag	69	71
Uitgestelde belastingen	- 17	- 17
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 281	- 21
Brutobedrag	- 281	- 21
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	74	4
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	95	- 13
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 21	- 15
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	32
Brutobedrag	0	45
Uitgestelde belastingen	0	- 13
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Overige mutaties	- 1	- 6

(in miljoenen euro)	2020	2019
OCI DIE NIET NAAR DE W&V ZAL WORDEN OVERGEBOKT	- 41	57
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	8	7
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	9	10
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 1	- 3
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	- 54	51
Wijzigingen	- 68	66
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	14	- 15
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	5	- 1
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	7	- 1
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 2	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Wijzigingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	723	2 051
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	34
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	723	2 017

- Herwaarderingsreserves in 2020: De stijging in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) van 36 miljoen euro wordt verklaard door afwikkelingen (unwinding of discount), deels gecompenseerd door de lagere rente. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (-54 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met de historisch lage verdisconteringsrentevoet van de pensioenverplichtingen die onvoldoende door de lagere return op de beleggingen werd gecompenseerd. Dit wordt voor een groot gedeelte goedge maakt door de impact van de vanaf 2020 ingevoerde herverzekering van het overlijdensrisico van het KBC pensioenfonds. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-281 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de verzwakking van de Tsjechische kroon (CZK) en Hongaarse forint (HUF) ten opzichte van de euro. Dat werd slechts ten dele gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (+74 miljoen euro) aangezien het hedgingbeleid van FX-deelnemingen sedert midden 2019 erop gericht is de kapitaalsratio van de groep te stabiliseren (en niet het eigen vermogen van de aandeelhouders).
- Herwaarderingsreserves in 2019: De herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten steeg met 46 miljoen euro, positief beïnvloed door een algemene renteverlaging. Dat verklaart ook de negatieve nettowijziging in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) van -68 miljoen euro, deels gecompenseerd door afwikkelingen (unwinding of discount). De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+51 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met het positieve rendement op de fondsbeleggingen, deels tenietgedaan door de lagere verdisconteringsvoet. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-21 miljoen euro) is beperkt gezien de relatief stabiele wisselkoersen (CZK en HUF).

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2020	31-12-2019
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	24 538	8 328
Financiële activa	4.0	251 673	238 226
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	236 462	224 617
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	5 902	5 890
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	9 148	7 560
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	8 735	7 307
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	160	158
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	1 360	478
Belastingvorderingen	5.2	1 541	1 340
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	91	58
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	1 450	1 282
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	19	1
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	25	25
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	3 290	3 411
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	1 302	1 250
Overige activa	5.1	652	858
TOTAAL ACTIVA		284 399	253 917
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	265 846	235 274
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	255 817	224 560
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	8 710	9 543
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	7 182	7 004
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	1 318	1 170
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	99	- 122
Belastingverplichtingen	5.2	93	107
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	48	62
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	45	45
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	206	222
Overige verplichtingen	5.8	2 088	1 890
TOTAAL VERPLICHTINGEN		268 333	237 371
Totaal eigen vermogen	5.10	16 067	16 546
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	14 567	15 043
Additionele tier 1-instrumenten opgenomen in eigen vermogen	5.10	1 500	1 500
Minderheidsbelangen	-	0	3
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		284 399	253 917

- De stijging van het balanstotaal is voor een aanzienlijk deel te wijten aan TLTRO III; zie verder in Toelichting 4.1.
- Als gevolg van de verwerving van 99,44% in de Slovaakse OTP Banka Slovensko omvat de balans op 31 december 2020 die maatschappij. Meer informatie vindt u in toelichting 6.6.
- Als gevolg van een wijziging in 2020 in de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de immateriële activa werden de posten Uitgestelde belastingvorderingen, Uitgestelde belastingverplichtingen, Goodwill en andere immateriële vaste activa en Eigen vermogen van de aandeelhouders voor 2019 retroactief gewijzigd. Zie Toelichting 1.1.

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Over- gedragen resultaat	Totaal herwaar- derings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additionele tier 1- instrumenten in eigen vermogen	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
2020									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	9 732	2 066	0	4 392	- 1 147	15 043	1 500	3	16 546
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	933	0	933	0	0	933
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 1	- 209	- 210	0	0	- 210
Subtotaal	0	0	0	932	- 209	723	0	0	723
Dividenden	0	0	0	- 1 145	0	- 1 145	0	0	- 1 145
Coupon op AT1	0	0	0	- 52	0	- 52	0	0	- 52
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	21	- 21	0	0	0	0
Invloed van bedrijfscombinaties	0	0	0	- 3	0	- 3	0	- 3	- 5
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	- 246	- 231	- 476	0	- 3	- 479
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	4 146	- 1 378	14 567	1 500	0	16 067
2019									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	8 948	895	0	5 473	- 1 167	14 150	2 400	159	16 709
Wijziging in de waarderingsregels	0	0	0	- 48	0	- 48	0	0	- 48
Aangepast saldo aan het einde van het vorige jaar	8 948	895	0	5 425	- 1 167	14 102	2 400	159	16 661
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 005	0	2 005	0	35	2 040
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 6	18	12	0	- 1	11
Subtotaal	0	0	0	1 999	18	2 017	0	34	2 051
Dividenden	0	0	0	- 906	0	- 906	0	0	- 906
Coupon op AT1	0	0	0	- 54	0	- 54	0	0	- 54
Uitgifte/terugkoop van AT1 opgenomen in eigen vermogen	0	0	0	- 2	0	- 2	- 900	0	- 902
Kapitaalverhoging	784	1 171	0	0	0	1 955	0	0	1 955
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	- 1	1	0	0	0	0
Invloed van bedrijfscombinaties	0	0	0	- 2 068	0	- 2 068	0	- 190	- 2 258
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	784	1 171	0	- 1 033	20	941	- 900	- 156	- 115
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	4 392	- 1 147	15 043	1 500	3	16 546

- Voor een betere leesbaarheid hebben we de tabel wat herwerkt. De samenstellende bestanddelen van de kolom Totaal herwaarderingsreserves worden nu in een aparte tabel hierna getoond. Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie onder Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
- Wijziging in waarderingsregels: als gevolg van een wijziging in 2020 in de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de immateriële activa werd het Eigen vermogen van de aandeelhouders voor 2019 retroactief gewijzigd. Zie Toelichting 1.1.
- Kapitaalverhogingen, additional tier 1-instrumenten, inkoop van eigen aandelen en aantal aandelen: zie Toelichting 5.10.
- De post Dividenden in 2020 (1 145 miljoen euro) bevat het slotdividend voor 2019 (betaald in mei 2020). De post Dividenden in 2019 (906 miljoen euro) bevat het slotdividend voor 2018 (betaald in mei 2019).
- In overeenstemming met de aanbeveling van de ECB van 15 december 2020, die de dividenduitkering beperkt, en gegeven de voldoende liquiditeiten in KBC Groep NV, stellen we voor aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van mei 2021 voor boekjaar 2020 om geen brutodividend uit te betalen.

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019	01-01-2019
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	218	216	170
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	8	21	12
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	- 1 294	- 1 331	- 1 263
Omrekeningsverschillen	- 371	- 89	- 69
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	163	88	85
Wijziging in toegezegd pensioenregelingen	- 103	- 49	- 99
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	1	- 4	- 3
Totaal herwaarderingsreserves	- 1 378	- 1 147	- 1 167

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	2020	2019
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat vóór belastingen	Geconsol. winst- en verliesrekening	1 188	2 541
Aanpassingen voor non-cash items in winst en verlies		1 774	- 108
Resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten	Geconsol. winst- en verliesrekening	0	0
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten	3.10, 4.2, 5.4, 5.5	289	248
Winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen	-	- 8	- 101
Wijziging in waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3.10	1 068	204
Wijzigingen in overige voorzieningen	5.7	3	24
Overige niet-gerealiseerde winst of verlies	-	412	- 479
Opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.11	11	- 3
Kasstromen uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	-	2 963	2 433
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		- 7 121	- 5 113
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuldpapier	4.1	- 5 423	- 4 243
Financiële activa FVOCI	4.1	- 41	191
Financiële activa FVPL	4.1	- 1 627	- 969
<i>waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	- 1 447	- 840
Afdekkingsderivaten	4.1	- 4	- 133
Bedrijfsactiva m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige activa	-	- 26	40
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		31 077	- 124
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	4.1	30 593	- 1 364
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	4.1	231	1 044
<i>waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	292	1 155
Afdekkingsderivaten	4.1	128	38
Bedrijfsverplichtingen m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen	-	124	158
Betaalde belastingen	3.12	- 407	- 371
Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten		26 511	- 3 175
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Aankoop van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	- 10 263	- 6 516
Opbrengst van de terugbetaling van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	4 186	5 153
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6.6	107	439
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)		0	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	- 10	- 12
Opbrengst verkoop van aandelen in geassoc. ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Aankoop van vastgoedbeleggingen	5.4	- 47	- 29
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	5.4	36	55
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	- 231	- 133
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	50	5
Aankoop van materiële vaste activa	5.4	- 597	- 843
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	5.4	293	334
Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten		- 6 477	- 1 548

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	2020	2019
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	- 900	- 168
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	1 613	1 398
Kapitaalaflossingen van financiële leasing		0	0
Kasstromen gerelateerd aan aandelentransacties		0	- 2 205
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Geconsol. vermogensmut.	0	1 955
Uitgifte van additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	- 902
Opbrengst van de uitgifte van bevoorrechte aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Geconsol. vermogensmut.	- 1 145	- 906
Coupon op additionele tier 1-instrumenten		- 52	- 54
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		- 484	- 883
MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten		19 550	- 5 606
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar		29 089	34 467
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		- 891	228
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode		47 749	29 089
OVERIGE INFORMATIE			
Betaalde rente (2)	3.1	- 1 904	- 2 639
Ontvangen rente (2)	3.1	5 919	6 792
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)	3.2, 5.3	19	35
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Geconsol. Balans	24 538	8 328
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	1 393	467
Reverse repo's met kredietinstel. & beleggingsondernemingen in minder dan drie maanden	4.1	26 422	24 963
Bankdeposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	- 4 604	- 4 669
Geldmiddelen en kasequivalenten in groepen activa die worden afgestoten		0	0
Totaal		47 749	29 089
<i>waarvan niet beschikbaar</i>		0	0

- (1) De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd de exacte bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.
- (2) De betaalde en de ontvangen rente worden in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de geprorateerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodieke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten:
 - Omvatten in 2020 onder meer +19,5 miljard euro TLTRO III funding in combinatie met het gerealiseerde resultaat en hogere deposito's van klanten.
 - Omvatten in 2019 onder meer de terugbetaling van de uitstaande TLTRO II (6,5 miljard euro) deels gecompenseerd door -2,5 miljard nieuwe intekening in TLTRO III en het gerealiseerd resultaat.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten:
 - Omvatten in 2020 voornamelijk bijkomende investeringen in schuld papier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daarnaast omvat 2020 +107 miljoen euro gerelateerd aan de overname van OTP Banka Slovensko (de aanschaffingsprijs van 64 miljoen euro werd meer dan gecompenseerd door de beschikbare geldmiddelen en kasequivalenten op de balans van OTP Banka Slovensko – meer informatie vindt u in toelichting 6.6).
 - Omvatten in 2019 onder meer bijkomende investeringen in schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs, deels gecompenseerd door +439 miljoen euro gerelateerd aan de overname van het resterende 45% belang in ČMSS (de aanschaffingsprijs van 240 miljoen euro werd meer dan gecompenseerd door de beschikbare geldmiddelen en kasequivalenten op de balans van ČMSS - meer informatie vindt u in Toelichting 6.6).

- Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten:
 - Omvatten in 2020 onder meer
 - de dividenduitkering (-1,1 miljard euro);
 - uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, ČSOB (Tsjechië) en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2020 heeft vooral te maken met 1,3 miljard euro uitgiften en 2,3 miljard euro terugbetalingen);
 - opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Ifima en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2020 heeft vooral te maken met 1,7 miljard euro uitgiften en 0,1 miljard euro terugbetalingen).
 - Omvatten in 2019 onder meer
 - de dividenduitkering (-0,9 miljard euro);
 - uitgifte en terugbetaling van AT1-instrumenten (per saldo -0,9 miljard euro, zie toel.5.10);
 - -2,2 miljard euro met betrekking tot de overname van de resterende aandelen van KBC Asset Management van KBC Group;
 - een kapitaalsverhoging bij KBC Bank (door KBC Groep) van 2 miljard euro;
 - uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, ČSOB (Tsjechië) en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2019 heeft vooral te maken met 0,7 miljard euro uitgiften en 0,9 miljard euro terugbetalingen (voornamelijk gedekte obligaties));
 - opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Ifima en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2019 heeft vooral te maken met 2,3 miljard euro uitgiften en 0,8 miljard euro terugbetalingen).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV, inclusief alle toelichtingen, op 18 maart 2021 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).

In 2020 werden de volgende wijzigingen in de voorstelling en de grondslagen van de financiële verslaggeving toegepast:

- In het kader van fase 1 en 2 van de IBOR-hervorming heeft de IASB een aantal wijzigingen aan IAS 39 (en gerelateerde standaarden) aangebracht. Die bieden een tijdelijke vrijstelling van de toepassing van specifieke vereisten inzake hedge accounting op hedge relaties die rechtstreeks worden beïnvloed door de IBOR hervorming. KBC heeft besloten naast de wijzigingen van fase 1 ook de wijzigingen van fase 2 vervroegd toe te passen. Voor meer informatie verwijzen we naar het hoofdstuk 'Hoe beheren we onze risico's?'. De wijzigingen aan IAS 39 met betrekking tot IBOR hadden geen belangrijke invloed op onze hedge accounting, aangezien de meeste afdekkingsderivaten gebaseerd zijn op EURIBOR (zie toelichting 4.8.2. voor de posities in afdekkingsderivaten).
- In 2020 voerden we een wijziging door in de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de immateriële activa, met als doel relevantere informatie te verstrekken door te focussen op relevante en belangrijke softwareontwikkelingen (in verband met onze digitaliseringsstrategie vanuit een front-end- en/of back-endperspectief). Enkel software boven bepaalde materialiteitsdrempels mag gekapitaliseerd worden, en software beneden de materialiteitscriteria wordt direct in de exploitatiekosten opgenomen. Als gevolg daarvan werd software met een lage boekwaarde uitgeboekt. Conform de voorschriften van IAS8 werd die wijziging retroactief toegepast (alsof de nieuwe grondslagen voor financiële verslaggeving toen al van toepassing waren). Daardoor werden enkele balansgegevens voor 2019 retroactief gewijzigd: het betreft Goodwill en andere immateriële vaste activa (daling met 56 miljoen euro), Uitgestelde belastingvorderingen (stijging met 6 miljoen euro), Uitgestelde belastingverplichtingen (daling van 2 miljoen euro) en Eigen vermogen van de aandeelhouders (daling met 48 miljoen euro). Die aanpassingen hebben een invloed op de volgende tabellen en toelichtingen: Geconsolideerde balans, Geconsolideerde vermogensmutaties, Toelichting 5.2 en Toelichting 5.5. De winst-en-verliesrekening over 2019 werd niet retroactief aangepast gezien de beperkte invloed.

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2020. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.

- In het kader van de tweede fase van de IBOR-hervorming heeft de IASB een aantal wijzigingen aan IAS 39 (en gerelateerde standaarden) aangebracht. Die bieden een tijdelijke vrijstelling van de toepassing van specifieke vereisten inzake hedge accounting op hedge relaties die rechtstreeks worden beïnvloed door de IBOR hervorming. KBC heeft besloten die wijzigingen vervroegd toe te passen.
- IFRS 17: in mei 2017 publiceerde de IASB IFRS 17 (Verzekeringscontracten), een omvattende nieuwe boekhoudnorm voor verzekeringscontracten die de grondslagen bevat voor opname en waardering, voorstelling en informatieverschaffing. Er is geen impact voor KBC Bank.
- Overige: de IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.

De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipe

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Bank NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de *going concern*-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk, ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (*hedge accounting*), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39.

Financiële activa – in- en uitboekingen

Opname in de balans: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt met betrekking tot de contractuele voorzieningen van de instrumenten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving ervan.

Verwijderen uit de balans en herziening: KBC verwijdert financiële activa uit de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen eruit aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit de financiële activa overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Bij wijziging van de voorwaarden tijdens de looptijd van een financieel actief beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als verwijdering van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en op basis van de gewijzigde voorwaarden een nieuw financieel actief wordt opgenomen. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Classificatie van aandelen en schuldinstrumenten

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Alle instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandelen te worden aangemerkt, worden door KBC geclassificeerd als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL); dit bevat ook aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI, bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan beide van volgende voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Businessmodelbeoordeling

De beoordeling van het bedrijfsmodel wordt gebruikt om na te gaan of schuldinstrumenten mogen worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij de beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling van het bedrijfsmodel door in het kader waarvan een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het bestuur wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het bestuur erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) en de wijze waarop deze risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden beloond – bijvoorbeeld of de beloning is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk beschouwd, maar in aanmerking genomen in het kader van een globale beoordeling van de wijze waarop het doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van de wijze waarop kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat zij noch worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), alsook een winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van

contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen. Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode onmiddellijk na de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL): dit bevat alleen de aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);

De weerlegbare veronderstelling geldt dat alle aandelen worden beschouwd als FVOCI als ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden of een voorwaardelijke vergoeding in een bedrijvencombinatie waarop IFRS 3 van toepassing is. De keuze om aandelen op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in OCI en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet voor afdekkingsdoeleinden worden aangehouden (derivaten voor handelsdoeleinden): operationele eenheden van KBC kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te genereren. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangeduid als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Hedge accounting'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, overeenkomstig de leidraden en standaarden van toezichthouders op de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.
- Het actief is aangeduid als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft binnen een periode van 2 jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de 2 jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening wordt beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) - algemeen

Het model voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa heet 'het model van te verwachten kredietverliezen'.

Het toepassingsgebied van het model van te verwachten kredietverliezen is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model van te verwachten kredietverliezen is van toepassing op de volgende financiële instrumenten:

- schuldinstrumenten gewaardeerd tegen AC en FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiële garantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het model van te verwachten kredietverliezen van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor indeling van financiële activa in stages of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingswinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de datum van verslaggeving. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en OCI.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het model van te verwachten kredietverliezen worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' uitmaakt hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en dienovereenkomstig heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveau's – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveau's:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de datum van verslaggeving een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt de uitzondering voor laag kredietrisico voor obligaties met een rating van beleggingskwaliteit.
- Interne rating: [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan] dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn een onverwachte evolutie van de macro-economische omgeving (zoals als gevolg van de coronacrisis), onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een defaulted bedrijf).

Als geen van deze beoordelingen leidt tot een overheveling naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een latere datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrappt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financieel actief in categorie 1.

- Interne rating: de interne rating wordt gebruikt als het voornaamste criterium om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit (i.e. contract). De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Kredietherstructurering: geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze reeds aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- Aantal dagen betalingsachterstand: KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de standaard. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- Interne rating als 'backstop': KBC gebruikt een absolute waarde van de kans op default als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Deze 'backstop' stemt overeen met de hoogste kans op default (d.w.z. PD 9 op basis van de interne rating van KBC), vooraleer een financieel actief als default beschouwd wordt.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (enkele voorbeelden: zie hierboven).

Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als het product van probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijdswaarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden die volgt op de datum van verslaggeving.

KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke IFRS 9-modellen voor probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (d.w.z. de Baselmodellen). KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9. Zo

- maakt KBC geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft;
- brengt KBC aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de cyclus als geheel (through-the-cycle), in tegenstelling tot de toezichthouder;
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de dossiers die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto contante waarde van het (niet-) recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en *staging*. Als er geen Basel PD-model is met een modelscope die vergelijkbaar is met het IFRS 9-model, wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen *default rate* als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage *default rate* kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

De toekomstgerichte informatie wordt weerspiegeld in de macro-economische variabelen, die voor elk land afzonderlijk worden bepaald, en in de beoordeling van het management voor idiosyncratische gebeurtenissen.

KBC neemt bij de berekening van de te verwachten kredietverliezen ook drie verschillende macro-economische toekomstscenario's met verschillende wegen in aanmerking. Het macro-economische basisscenario komt overeen met de meest waarschijnlijke ontwikkelingen volgens KBC en fungeert ook als primair uitgangspunt voor andere interne en externe doeleinden.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-opgenomen bedrag, waarbij de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt wordt tot de contractuele periode in verband met de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCl)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCl) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij reeds bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op het ogenblik van creatie aan de definitie van default beantwoordden). POCl-activa worden bij eerste opname erkend tegen een nettobedrag van waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In volgende periodes wordt elke wijziging in tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen erkend in de resultatenrekening. Gunstige wijzigingen worden erkend als terugname van waardevermindering, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachte kredietverliezen op rapporteringsdatum lager zijn dan deze op moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een belangrijke oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van verregaande oordeelsvorming.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

Geldmiddelen omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geclassificeerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogeninstrumenten. Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een aandeel indien aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals omschreven in 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – in- en uitboeking

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument, wat doorgaans de ontvangstdatum is van de ontvangen vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden uit de balans verwijderd wanneer ze tenietgaan worden, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan ook een financiële verplichting uit de balans verwijderen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgever van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of in geval van aanzienlijke wijziging van de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, verwijdt KBC de oorspronkelijke financiële verplichting uit de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting in de balans op. Indien een ruil van schuldinstrumenten of wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedelde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9.

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijsschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent patroon van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangeduid als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen in de reële waarde die betrekking hebben op wijzigingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:
 - beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde. Ze wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van (ontbundelde) depositocomponenten (d.w.z. financiële verplichtingen die geen discretionaire winstdeling bevatten);
 - boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden gebruikt wanneer dat een opname- of waarderingsinconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan indien de waardering van activa of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;
 - hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract, in welk geval het volledige hybride instrument mag worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.
- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). KBC classificeert de meeste van zijn financiële verplichtingen in deze categorie, inclusief financiële verplichtingen die worden gebruikt om handelsactiviteiten te financieren maar zelf niet voor handelsdoeleinden bestemd zijn (bv. uitgegeven obligaties). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De reeds opgelopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen die betrekking hebben op wijzigingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI.

Dienovereenkomstig worden mutaties in OCI op verschillende plaatsen gepresenteerd: wijzigingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere wijzigingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting uit de balans wordt verwijderd en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting uit de balans wordt verwijderd. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan

alle wijzigingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening. Dat is het geval bij tak 23-beleggingsovereenkomsten, waar wijzigingen in de reële waarde van de verplichting volledig worden gesaldeerd met het actief.

Financiële verplichtingen – Financiële garantietransactie

Een financiële garantietransactie is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die zij lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiële garantietransactie wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardevermindering') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten is opgenomen.

Reverse repo's en repo's

Reverse repo's: wanneer KBC een financieel actief heeft gekocht en tegelijkertijd een overeenkomst is aangegaan om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen, wordt de overeenkomst geboekt als een lening of voorschot en de onderliggende waarde wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

Repo's: zijn transacties waarbij KBC een effect verkoopt en tegelijkertijd ermee instemt om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen voor de verplichting om de terugkoop prijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag indien (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren; en (ii) het voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwichtigheid tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in OCI. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderingen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij worden zowel de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract in rekening genomen. Die waarderingen worden gewogen op basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij, die bepaald wordt door middel van een gequoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten karakteristieken vertonen vergelijkbaar met die van de tegenpartij van het financiële instrument (rating, sector, geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten in rekening wordt gebracht.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door waarborgen gedekte derivaten om bij de waardering rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de grondslagen van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanduiding van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen als zeer effectief kan worden aangemerkt of naar verwachting als zodanig zal kunnen worden aangemerkt, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte toekomstige transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: cash flow hedge, micro-hedge op basis van reële waarde, fair value hedges voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Cash flow hedges: als een derivaat is aangeduid als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte toekomstige transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (cash flow hedge) van OCI. Het niet-effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor cash flow hedge voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Een cumulatieve winst die of een cumulatief verlies dat op dat ogenblik deel uitmaakt van OCI, blijft in OCI en wordt opgenomen wanneer de verwachte toekomstige transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer verwacht wordt dat een verwachte transactie zich niet meer zal voordoen, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat in OCI was gerapporteerd, onmiddellijk overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reële waardeafdekking voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Fair value hedges voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering voor de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangeduid, en neemt een deel van de beperkingen op reële waardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de uitzondering voor de EU mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van een portefeuille van leningen en een portefeuille van deposito's van particulieren af met renteswaps. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige leningen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangeduid als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van

wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in OCI. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatie-aanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie uit hoofde van IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang omdat beide classificaties resulteren in een gelijkaardige behandeling, zowel op de balans als in de resultatenrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (samen de nettoactiva) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van de aandelen van KBC. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen op korte termijn

Personeelsbeloningen op korte termijn, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Exploitatiekosten' in de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdragenregelingen of toegezegdpensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdragenregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer zelf betalen aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit de bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegdpensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariel of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd.

In België gaan toegezegdebijdragenregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegdpensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegdpensioenregelingen.

Verplichtingen in het kader van de toegezegdpensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdragerregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, bruggpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen jegens werknemers uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert.

De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen worden verdisconteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en worden geboekt in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten, aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen verantwoord als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die als Effecten en assetmanagement worden voorgesteld, vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten voordele van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijks of driemaandelijks beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component.

Opbrengsten gerapporteerd als Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling vertegenwoordigen het gerealiseerde bedrag op de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling. Dat wil zeggen dat een vast percentage of vast bedrag wordt ingehouden op de betalingen van klanten, zodat de verzekeringsmaatschappij haar uitgaven kan dekken.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanrekent voor verschillende transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal afgerond wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan de hieraan gekoppelde voorwaarden zal worden voldaan. Overheidssubsidies worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op een systematische basis die strookt met de manier waarop KBC de kosten opneemt die de subsidies beogen te compenseren.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de tot een verplichting leidende gebeurtenis die opname van de verplichting teweegbrengt zich heeft voorgedaan zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op in de 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. Winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan/teruggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht zijn.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de datum van verslaggeving wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop zij betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en de voorwaartse compensatie van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden uit de balans verwijderd na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van de verwijdering uit de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa zijn onderhevig aan bijzondere waardevermindering wanneer er een aanwijzing is dat het actief in bijzondere mate in waarde is gedaald.

Afschrijvingskosten, bijzondere waardeverminderingverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen in de post 'Exploitatiekosten' van de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat door KBC wordt gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen initiële kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) worden verworven als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hierna), (ii) afzonderlijk worden verworven of (iii) intern worden ontwikkeld.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien;
- de intentie om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om het immateriële vermogensbestanddeel te gebruiken of te verkopen;
- de wijze waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan kunnen op een betrouwbare wijze worden gewaardeerd.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met de handhaving van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet meer bedraagt dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardeverminderverslies moet worden opgenomen kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. de toestand van het actief) of een externe bron (bv. nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt indien de realiseerbare waarde ervan lager is dan de boekwaarde op de datum van verslaggeving. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de gediscoteerde toekomstige kasstromen die naar verwachting een actief of een kasstroom genererende eenheid zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kasstroom genererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroom genererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardeverminderversliesen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardeverminderverslies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardeverminderverslies heeft geleid niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardeverminderingwinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin zij zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de datum van verslaggeving als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het bestuur vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële operationele eenheden (inclusief gestructureerde operationele eenheden) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun immateriële aard niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen (ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Geconsolideerde materialiteitscriteria: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel operationele eenheden worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten operationele eenheden niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op datum van de overname) en het bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de verworven entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de verworven entiteit. De wijze waarop het minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe. De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease- en verzekeringscontracten, die worden geclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie).

Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf

maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is.

Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroom genererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie in de bedrijfscombinatie, ongeacht het feit of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheden waartoe de goodwill behoort hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de datum van verslaggeving (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste benadering van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC en entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Verzekeringen NV en KBC Groep NV);
- geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC;
- KBC Ancora, Cera en MRBB;
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de raad van bestuur en het directiecomité van KBC Bank NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan de door KBC te realiseren boekwaarde afkomstig is uit een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet uit het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst na belastingen die of het verlies na belastingen dat wordt opgenomen bij de waardering tegen reële waarde verminderd met de kosten voor de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Gebruikte wisselkoersen*

	Wisselkoers op 31-12-2020		Wisselkoersgemiddelde in 2020	
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2019 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van het gemiddelde in 2019 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
BGN	1,9558	0%	1,9558	0%
CZK	26,242	-3%	26,463	-3%
GBP	0,89903	-5%	0,88734	-1%
HUF	363,89	-9%	352,66	-8%
USD	1,2271	-8%	1,1427	-2%

* Afgeronde cijfers.

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin die worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4, 3.3, 3.10, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5, 5.7, 5.9 en 6.1.

Toelichting 1.4: Invloed van de Coronacrisis

De coronaviruspandemie heeft een opeenvolging van gebeurtenissen in de markten op gang gebracht die leidde tot een aanzienlijke verslechtering van de economische groei en vooruitzichten en tot dan toe ongekennde beleidsreacties van de centrale banken en regeringen over de hele wereld.

We werkten intensief samen met overheidsinstellingen om alle door het coronavirus getroffen klanten te ondersteunen, door efficiënt diverse steunmaatregelen te implementeren, waaronder uitstel van kredieten. In onze zes kernlanden samen hebben we in totaal voor 13,4 miljard euro uitstel van kredieten verleend (volgens de EBA-definitie, op 31-12-2020). Voor zo'n 8,7 miljard euro van de 13,4 miljard euro is op 31-12-2020 het moratorium al vervallen, en bij 96% daarvan werden de normale betalingen hervat.

We hebben daarnaast voor 0,8 miljard euro aan leningen toegekend in het kader van coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen (zie op de volgende pagina een overzicht van de verschillende overheids- en sectormaatregelen in elk van onze kernlanden).

Toegestaan betalingsuitstel (moratoria) vanwege de coronacrisis in 2020 (in miljarden euro)	Bedrag in 2020 onder moratoria (nog op balans op 31-12-2020)	Waarvan moratoria al vervallen op 31-12-2020
Totaal	13,4	8,7
Per segment		
Hypothecaire kredieten (retail)	4,7	3,8
Kredieten aan kmo's	4,0	2,1
Kredieten aan grote ondernemingen	3,9	2,5
Overige	0,8	0,3
Per land		
België	7,4	4,9
Tsjechië	2,2	2,2
Slowakije	0,8	0,3
Hongarije (opt-out regeling)	1,6	0,0
Bulgarije	0,2	0,2
Ierland	1,2	1,1

Overzicht van de overheidsmaatregelen in elk van onze kernlanden (situatie eind februari 2021)

België

Tsjechië

Slowakije

Hongarije

Bulgarije

Ierland

Betalingsuitstel (moratoria) voor bestaande kredieten wegens corona

• Opt-in: 3 maanden voor consumentenfinanciering, 6-9 maanden voor hypotheekleningen en niet-particuliere kredieten (oorspronkelijk tot 31 oktober 2020, verlengd tot 31 maart 2021). Alle betalingsuitstel eindigt eind juni 2021 (maximale totale uitstelperiode 9 maanden). • Voor particulieren: uitstel van betaling van kapitaal en rente; voor niet-particulieren: alleen uitstel van betaling van kapitaal. • Rente wordt opgebouwd over de uitstelperiode, behalve voor gezinnen met een netto-inkomen < 1 700 euro. Voor die laatste groep resulteert dat in een modificatieverlies van 11 miljoen euro in 2020.	• Opt-in: 3 of 6 maanden (toepassingsperiode afgesloten op 30 september 2020, maar eind oktober 2020 verliep alle betalingsuitstel) • Van toepassing op particuliere en niet-particuliere klanten • Voor particulieren en ondernemers: uitstel van betaling van kapitaal en rente; voor niet-particuliere klanten alleen uitstel van betaling van kapitaal • Rente wordt opgebouwd over de uitstelperiode, maar moet in de laatste schijf worden terugbetaald, wat resulteert in een modificatieverlies van 5 miljoen euro in 2020. • Voor consumentenkredieten mag de rente tijdens uitstelperiode niet hoger zijn dan repo-rente op 2 weken + 8%.	• Opt-in: 9 maanden of 6 maanden (voor leasecontracten) – betalingsuitstellen verlopen grotendeels tijdens het 1ste kwartaal 2021 • Van toepassing op particuliere klanten, ondernemers en kmo's • Uitstel van betaling van kapitaal en rente • Rente wordt opgebouwd over de uitstelperiode, maar de klant heeft de keuze om na het uitstel alle rente in één maal of lineair terug te betalen. Die laatste optie zou tot een onbelangrijk modificatieverlies voor de groep leiden.	• Opt-out: algemeen uitstel van betaling tot 31 december 2020, ondertussen verlengd tot 30 juni 2021. • Van toepassing op particuliere en niet-particuliere klanten. Condities van de verlenging zijn dezelfde als het originele moratorium. • Uitstel van betaling van kapitaal en rente • Rente wordt opgebouwd over de uitstelperiode, maar niet-betaalde rente kan niet gekapitaliseerd worden en moet lineair worden geïnd gedurende de resterende (verlengde) looptijd. Dat resulteert in een modificatieverlies van 12 miljoen euro in 2020.	• Opt-in: 9 maanden (maximaal tot 31 december 2021); toepassingsperiode verloopt op 31 maart 2021. • Van toepassing op particuliere en niet-particuliere klanten • Uitstel van betaling van kapitaal met of zonder uitstel van rente • Daarbij wordt de looptijd verlengd met 9 maanden (of 6+3). • Rente wordt opgebouwd over de uitstelperiode en moet worden terugbetaald in 12 maanden voor consumentenfinancieringen, 18 maanden (og 12+6) voor niet-particuliere klanten en in 60 maanden voor hypotheecaire kredieten in gelijke aflossingen.	• Opt-in: 3 tot 6 maanden (toepassingsperiode verlopen op 30 september 2020) • Van toepassing op hypotheecaire leningen, consumentenkredieten en zakelijke bankkredieten met aflossingsschema • Uitstel van betaling van kapitaal en rente voor maximaal 6 maanden (met herziening na 3 maanden) voor hypotheecaire en consumentenkredieten en 3 maanden voor zakelijke bankkredieten • Optie voor klanten om hun krediettermijn met maximaal 6 maanden te verlengen, overeenkomstig de betalings-onderbrekingstermijn • De rente wordt opgebouwd over de uitstelperiode.

Garantieregeling en liquiditeitssteun voor nieuwe kredieten

• Overheidsgarantieregeling tot 40 miljard euro om verliezen te dekken op toekomstige niet-particuliere leningen die vóór 31 december 2020 werden verstrekt aan levensvatbare bedrijven, met een looptijd van maximaal 12 maanden en een maximumrente van 1,25%. De garantie dekt 50% van de verliezen boven 3% van de totale kredietverliezen en 80% van de verliezen boven 5%. • Vanaf het derde kwartaal van 2020 geldt een aangepaste overheidsgarantieregeling tot 10 miljard euro om verliezen te dekken op toekomstige kmo-kredieten die vóór 31 december 2020 worden verstrekt (ondertussen verlengd tot juni 2021), met een looptijd van 1-3 jaar (ondertussen verlengd tot 5 jaar), met een maximumrente van 2% (2,5% als looptijd > 3 jaar is). De garantie dekt 80% van alle verliezen.	• De Tsjechisch-Moravische Garantie- en Ontwikkelingsbank heeft verschillende garantielijnen opgestart (COVID II, COVID II Praag, COVID III) voor werkkapitaalkredieten van commerciële banken aan niet-particuliere klanten. Het kredietbedrag is gegarandeerd tot 80% of 90% (afhankelijk van het programma en de grootte van het bedrijf). De interest op deze kredieten is gesubsidieerd tot 25% (COVID II). COVID III werd ondertussen verlengd tot juni 2021. • Binnen zijn COVID Plus programma biedt de Exportgarantie- en VerzekeringSCOöperatie garanties aan op leningen van commerciële banken. De garantie dekt tot 90% van de lening, afhankelijk van de kredietsscore van de ontlenaar. Het programma is gericht op bedrijven waarvan de export meer dan 20% van de omzet voor 2019 bedroeg.	• Anti-Corona-garantieprogramma van de Slowaakse Investeringsholding, gericht op kmo's, bestaat uit 2 componenten: (i) een staatsgarantie van 80% met een portefeuillelimiet van 50% en (ii) interestsubsidies tot 4% per jaar. • Bijkomende financiële steun in de vorm van staatsgaranties met subsidie van de garantievergoeding, aangeboden door: (i) de Export-Import-Bank van Slowakije (gegarandeerd tot 80% voor kredieten kleiner dan 2 miljoen euro) en (ii) de Slowaakse Investeringsholding (voor kredieten tussen 2 en 20 miljoen euro, gegarandeerd tot 90%). Zonder portefeuillelimiet.	• Garantieschema door Garantiqa en de Hongaarse Ontwikkelingsbank, tot 90% van het krediet met een max. looptijd van 6 jaar • Groeifinancieringsprogramma van de Nationale Bank van Hongarije met een raambedrag van 4,2 miljard euro voor kmo's, die leningen kunnen krijgen op max 20 jaar tegen een rente van max. 2,5%. • De jaarlijkse rente op persoonlijke leningen verstrekt door commerciële banken mag niet meer dan 5 procentpunten hoger zijn dan de basisrentevoet van de centrale bank (tot 31 december 2020).	• 0,4 miljard euro aan overheidsgaranties van de Bulgaarse Ontwikkelingsbank aan commerciële banken. Daarvan wordt 0,1 miljard euro gebruikt voor een garantie van 100% op consumentenkredieten en 0,3 miljard euro voor een garantie van 80% op niet-particuliere kredieten.	• De Ierse autoriteiten hebben substantiële maatregelen genomen, onder andere via de SBCI. KBC Bank Ierland is voornamelijk gefocust op particuliere klanten, daarom zijn de maatregelen voor niet-particuliere kredieten minder relevant.

Overzicht van de belangrijkste impact van de coronacrisis op onze resultaten in 2020

Posten	Impact van de coronacrisis	Zie verder in toelichting/hoofdstuk:
Nettorente-inkomsten	Negatief beïnvloed door meerdere verlagingen van de reporente door de Tsjechische Nationale Bank en de algemeen lage langetermijnrentes. Dat werd deels goedge maakt door lagere financieringskosten dankzij het TLTRO III-programma van de ECB en hogere kredietvolumes.	3.1
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	Zeër negatieve impact in het eerste kwartaal van 2020 als gevolg van de gedaalde aandelenmarkten, bredere creditspreads en een lagere langetermijnrente. Negatief resultaat wel goedge maakt in de volgende drie kwartalen, maar resultaat voor volledige jaar wel 34 miljoen euro lager dan het jaar voordien.	3.3
Nettoprovisie-inkomsten	Lagere vergoedingen uit vermogensbeheeractiviteiten, en ook daling van de vergoedingen voor sommige bankdiensten zoals betalingsverkeer (deels als gevolg van de lockdowns), voor een deel goedge maakt door hogere effectengerelateerde fee-inkomsten.	3.5
Exploitatiekosten	Lagere exploitatiekosten als gevolg van diverse kostenbesparende maatregelen (die onder meer hebben geleid tot een daling van de voorzieningen voor variabele vergoedingen en minder vte's) en lagere marketing-, reis-, facilitaire en event-kosten (direct gerelateerd aan de verminderde activiteit door de lockdowns).	3.8
Waardeverminderingen op kredieten (financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI)	Sterke toename van de collectieve waardeverminderingen; zie uitgebreide uitleg verderop.	3.10 en 4.2
Waardeminderings op goodwill	Onze jaarlijkse beoordelingen met betrekking tot indicatoren van waardeverminderingen op goodwill (gebaseerd op de discounted cash flow methode) gaven geen aanwijzing voor waardeverminderingen op goodwill.	3.10 en 5.5
Waardeverminderingen op overige	Boeking van 29 miljoen euro gerelateerd aan <i>modification</i> -verliezen in België, Tsjechië en Hongarije gerelateerd aan de wegens de coronacrisis ingestelde betalingsmoratoria in die landen	3.10
Uitgestelde belastingen	We hebben onderzocht of er wellicht belastbare winsten beschikbaar zullen komen, waardoor de aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt op basis van ramingen voor een periode van acht tot tien jaar. De conclusie van dat onderzoek is dat er voldoende geschatte belastbare winsten beschikbaar zijn.	3.12 en 5.2
Herwaarderingsreserves	Daling van de omrekeningsverschillen. Voor meer informatie, zie de tekst onder de tabel Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.	Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
Liquiditeit	Behoud van een sterke liquiditeitspositie gedurende de hele coronacrisisperiode, mee ondersteund door de participatie in TLTRO III. De LCR bedroeg 147% en de NSFR 146% eind 2020, tegenover 138% en 136% eind 2019.	Liquiditeitsrisico in hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's
Solvabiliteit	Behoud van een sterke solvabiliteit. De fully loaded common equity ratio bedroeg eind 2020 15,2% (fully loaded) of 15,7% transitioneel, tegenover 14,7% (fully loaded) eind 2019.	6.7 en hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?
Pensioenverplichtingen	Stijging van de verplichtingen voor de werkgever m.b.t. de personeelsvoordelen (verplichtingen uit hoofde van toegezegd pensioenregelingen) door de impact van de historisch lage verdisconteringsrentevoet. De waarde van de assets hield stand, enerzijds door die lage rentestand en anderzijds door het gestage herstel van de aandelenbeurzen na de pandemie-uitbraak.	5.9

Overzicht van de impact van de coronacrisis op onze activiteiten in 2020

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis op de activiteiten en stakeholders van de groep, meer bepaald inzake:

- ons bedrijfsmodel: zie Hoe creëren we duurzame waarde? en Onze belangrijkste uitdagingen
- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief? en Onze divisies
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur en Onze divisies
- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- de samenleving: zie Onze divisies
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?

Details met betrekking tot de impact van de coronacrisis op de waardeverminderingen voor kredieten in 2020

Onze ECL-modellen zijn niet in staat om alle specificiteiten van de coronacrisis adequaat weer te geven, noch de diverse overheidsmaatregelen die in de verschillende landen werden genomen om gezinnen, kmo's en bedrijven door deze crisis heen te helpen.

Daarom is een expertgebaseerde berekening op portefeuilleniveau nodig via een *management overlay*. In het eerste kwartaal van 2020 bleef die berekening beperkt tot een aantal (sub)sectoren. Door de grote onzekerheid rond de coronacrisis werd de scope van de management overlay vanaf het tweede kwartaal uitgebreid naar alle sectoren van onze bedrijven- en kmo-portefeuille en naar onze retailportefeuille. De verwachte kredietverliezen door corona werden in de daaropvolgende kwartalen herberekend volgens dezelfde methodiek, maar rekening houdend met recentere economische scenario's.

In de loop van 2020 waren er slechts kleine PD-verschuivingen in onze portefeuille te zien, wat zich uit in stabiele stagingpercentages (zie Toelichting 4.2.1). Merk op dat, in overeenstemming met de richtlijnen van de ECB/ESMA/EBA, noch de *EBA-compliant* overheidsmaatregelen die vóór eind september 2020 werden genomen, noch de nieuwe maatregelen die de rest van 2020 werden genomen, hebben geleid tot een automatische staging.

Krediet- en beleggingsportefeuille	2020	2019
Totaal uitstaande kredietportefeuille (in miljarden euro)	181	175
Naar type tegenpartij		
Retail	43%	42%
<i>Waarvan hypothecaire kredieten</i>	40%	38%
<i>Waarvan consumentenkredieten</i>	3%	3%
KMO's	22%	22%
Bedrijven	35%	37%
Naar IFRS 9 ECL-categorie (stage)		
Categorie 1	85,2%	85,2%
Categorie 2	11,5%	11,3%
Categorie 3	3,3%	3,5%

Voor de *performing* portefeuille op 31 december 2020 werd een 3-stappenbenadering toegepast om de bijkomende corona-impact in te schatten:

- De methode die daarvoor wordt gebruikt gaat uit van de geactualiseerde macro-economische prognoses van KBC van eind december 2020 (zie paragraaf Economische scenario's verderop). Het basisscenario werd vertaald naar expertgebaseerde stressmigratiematrixes, per land en per segment. De portefeuille werd aangepast met behulp van die migratiematrix, waarbij een deel overging naar slechtere PD-klassen of de status 'wanbetaling' kreeg, een deel onveranderd bleef, en een klein deel verbeterde. Na die aanpassing werden de verwachte kredietverliezen opnieuw berekend op basis van de nieuwe portefeuillestructuur, inclusief staging. De schatting van het effect op de verwachte kredietverliezen volgens het corona-basisscenario werd gedefinieerd als het verschil tussen de verwachte kredietverliezen berekend op de portefeuille voor en na toepassing van de stressmigratiematrix.
- Vervolgens werd een sectorgebonden effect in de berekening opgenomen om de verwachte kredietverliezen door corona te verfijnen. Het doel daarvan is weer te geven dat sommige sectoren zwaarder zullen worden getroffen dan andere, wat nog niet in de migratiematrixes is opgenomen. Alle posities in de kmo- en bedrijvenportefeuille werden geclassificeerd als hoog, gemiddeld of laag risico op basis van de verwachte impact van de coronacrisis op de betreffende sector (voor hypothecaire- en consumentenkredieten werd geen sectorgebonden stress toegepast). Op basis van die classificatie zijn de volgende expertgebaseerde wegingen toegepast op de ECL-impact: 150% voor sectoren met een hoog risico, 100% voor sectoren met een gemiddeld risico en 50% voor sectoren met een laag risico. Dat resulteerde in een verwacht kredietverlies per sector volgens het corona-basisscenario. In de loop van 2020 is de sectorverdeling over hoog, gemiddeld en laag risico niet veel veranderd. Er waren slechts enkele beperkte herclassificaties van onderliggende activiteiten van 'hoog' naar 'gemiddeld' of zelfs naar 'laag' risico. Ook in de andere richting waren er slechts zeer beperkte verschuivingen van 'gemiddeld' naar 'hoog' risico. U vindt een schematisch overzicht van de toestand op 31-12-2020 in de tabel.
- Ten slotte werd een kansgewogen management overlay berekend op basis van het basisscenario, het optimistische en pessimistische scenario en de toegekende wegingen. Een expertgebaseerde schaafactor werd toegepast op het geschatte verwachte kredietverlies per sector volgens het corona-basisscenario uit de vorige stap om de gezamenlijke impact van de coronacrisis te bepalen in een optimistisch en pessimistisch scenario. De uiteindelijke overlay werd bepaald door de daaruit voortvloeiende verwachte kredietverliezen door corona te wegen volgens de drie scenario's, namelijk als volgt: 55% voor het basisscenario, 10% voor het optimistische scenario en 35% voor het pessimistische scenario.

Krediet- en beleggingsportefeuille aan kmo's en bedrijven, volgens kwetsbaarheid door corona	2020
Krediet- en beleggingsportefeuille aan kmo's en bedrijven (in miljarden euro)	103
Hoog risico-sectoren	24%
Distributie (detail- en groothandel)	5,4%
Auto-industrie	3,5%
Diensten (amusement, vrije tijd en bejaardentehuizen)	3,4%
Commercieel vastgoed	2,9%
Metalen	1,9%
Machines en zware uitrusting	1,6%
Hotels, bars en restaurants	1,3%
Scheepvaart (transport)	1,1%
Bouw en constructie	1,0%
Rest (som sectoren < 1%*)	1,9%
Gemiddeld risico-sectoren	41%
Laag risico-sectoren	35%

* Bevat onder meer de luchtvaartsector.

Voor de non-performing portefeuille werd op basis van een deskundig oordeel van de lokale risicobeheersdiensten een bijkomende impactinschatting uitgevoerd op portefeuillebasis voor de posities in categorie 3 die gezamenlijk beheerd worden. Bijkomende waardeverminderingen als gevolg van corona op individueel beoordeelde dossiers in categorie 3 zijn al opgenomen in de specifieke waardeverminderingen (dus al opgenomen in de waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening) en worden dus niet in aanmerking genomen in de management overlay.

De 3-stappenbenadering die werd toegepast op de performing-portefeuille en de bijkomende impactinschatting van de non-performing-portefeuille resulteerden in een gezamenlijk verwacht kredietverlies door corona voor 2020 van 783 miljoen euro (6% in stage 1, 86% in stage 2 en 8% in stage 3).

- In 2020 hebben de ECL-modellen daarvan een impact van 111 miljoen euro opgevangen via de bijgewerkte macro-economische variabelen die bij de berekening worden gebruikt.
- De totale aan de coronacrisis gerelateerde management overlay op 31-12-2020 bedraagt 672 miljoen euro. De management overlay is volledig opgenomen als stage 2, met uitzondering van de management overlay op de bestaande non-performing portefeuille.

Samengevat:

- In het boekjaar 2020 werden in totaal voor 1 068 miljoen euro waardeverminderingen op kredieten aangelegd, als volgt samengesteld:
 - Collectieve waardeverminderingen gerelateerd aan de coronacrisis: 783 miljoen euro (111 miljoen euro gecapteerd door ECL-modellen en 672 miljoen euro als management overlay)
 - Overige waardeverminderingen: 285 miljoen euro.
- Inclusief het totale verwachte kredietverlies door corona bedroeg de kredietkostenratio 0,60% in 2020. Zonder het collectieve verwachte kredietverlies door corona was dat 0,16% geweest. In 2019 bedroeg de kredietkostenratio 0,12%.

Corona-gerelateerde ECL volgens sectorrisico, performing portefeuille (in miljoenen euro, 2020)	Hoog risico sectoren (aan 150%)	Gemiddeld risico sectoren (aan 100%)	Laag risico sectoren (aan 50%)	Hypotheekleningen en andere retailkredieten	Totaal
Basisscenario	241	194	60	123	618
Optimistisch scenario	200	160	53	98	511
Pessimistisch scenario	334	272	81	243	930

Collectieve corona-gerelateerde ECL per land, performing en non-performing portefeuille (in miljoenen euro, 2020)	Optimistisch scenario	Basis-scenario	Pessimistisch scenario	Gewogen (10% optimistisch scenario + 55% basisscenario + 35% pessimistisch scenario)	Non-performing portefeuille	Totaal
België	338	358	464	393	20	413
Tsjechië	95	137	195	153	9	162
Slowakije	23	32	48	37	0	37
Hongarije	25	45	81	56	0	56
Bulgarije	7	17	26	19	5	24
Ierland	23	29	116	59	32	91
Totaal	511	618	930	717	66	783

Economische scenario's

De coronapandemie blijft de wereldeconomie het sterkst bepalen. De uitrol van verschillende vaccins zal het economische herstel op middellange termijn ondersteunen. Het herstel verschilt van land tot land en is onzeker. De mogelijke heropflakking van virusuitbraken blijft een reden tot bezorgdheid en zorgt ervoor dat vele landen de beschermende maatregelen behouden of zelfs verlengen.

Door die onzekerheid blijven we werken met drie alternatieve scenario's: een basisscenario, een optimistisch scenario en een pessimistisch scenario. We schatten de waarschijnlijkheid van het optimistische scenario op 10%, het basisscenario op 55% en het pessimistische scenario op 35%.

Optimistisch scenario	Basisscenario	Pessimistisch scenario
Virusverspreiding en -impact sneller onder controle dankzij vroeger dan verwachte ruime beschikbaarheid van vaccins, waardoor social distancing en andere beschermende maatregelen sneller kunnen worden beëindigd	Start van de vaccinatie en uitgebreidere testing en tracing laat slechts zeer beperkte versoepeling toe van de beschermende maatregelen in de eerste helft van 2021. Vanaf midden 2021 wordt de normalisatie van de socio-economische interactie ondersteund door een massale uitrol van effectieve vaccins. De normalisatie van socio-economische interacties gebeurt niet voor 2022 aangezien het vaccinatieproces tijd kost.	Het virus slaat weer toe en blijft wegen op de samenleving en de economie, door tegenslagen in het vaccinatieproces (logistieke problemen, ontgoochelende immuniteitsresultaten enz.)
Steil en gestaag herstel vanaf de eerste helft van 2021, met een snelle terugkeer naar de activiteitsniveaus van vóór corona.	Geleidelijk herstel. Pas vanaf de tweede helft van 2021 ondersteunt de massale uitrol van vaccins het herstel naar pre-coronaniveaus tegen eind 2023.	Er komt een nieuwe (reeks) schok(ken), die leidt tot een onderbroken en onstabiel herstelpad.
Scherp, kort V-patroon	U-patroon	Meer L-vormig patroon, waarbij het rechterbeen slechts langzaam stijgt

In de onderstaande tabel geven we de scenario's voor de drie belangrijkste indicatoren (bbp-groei, werkloosheidsgraad en huizenprijzenindex) voor elk van onze kernlanden voor de komende jaren. Daarna werken we met een geleidelijke lineaire overgang naar een stabiele situatie.

Macro-economische scenario's – belangrijkste indicatoren (situatie eind 2020)							
Scenario:	2020		2021		2022		
	basis	optimistisch	basis	pessimistisch	optimistisch	basis	pessimistisch
Groeï reëel bruto binnenlands product							
België	-7,4%	6,8%	0,9%	-4,5%	3,6%	4,1%	1,6%
Tsjechië	-6,5%	4,4%	2,7%	-2,0%	4,1%	5,0%	3,2%
Hongarije	-6,0%	6,3%	3,5%	-1,0%	4,5%	4,8%	3,5%
Slowakije	-6,8%	7,0%	4,2%	1,6%	4,8%	4,2%	3,2%
Bulgarije	-5,0%	4,0%	3,0%	-1,0%	3,0%	4,0%	2,0%
Ierland	2,5%	6,0%	4,0%	1,0%	6,0%	4,0%	1,0%
Werkloosheidsgraad							
België	5,8%	6,2%	7,2%	8,2%	5,9%	6,9%	8,0%
Tsjechië	3,3%	3,5%	4,2%	5,2%	3,3%	4,0%	5,6%
Hongarije	4,8%	4,2%	5,0%	7,0%	4,0%	4,6%	6,5%
Slowakije	8,0%	8,0%	9,5%	12,0%	7,5%	8,0%	10,0%
Bulgarije	8,0%	6,0%	10,0%	12,0%	4,3%	7,0%	11,0%
Ierland	18,0%	5,0%	7,0%	14,0%	4,0%	6,0%	10,0%
Huizenprijzenindex							
België	3,0%	2,0%	-3,0%	-5,0%	2,5%	1,0%	-2,0%
Tsjechië	6,7%	3,6%	1,5%	-3,0%	4,0%	2,0%	-1,0%
Hongarije	-1,0%	2,5%	-1,0%	-4,0%	3,5%	2,0%	-1,0%
Slowakije	9,0%	3,5%	1,2%	-4,0%	4,0%	2,0%	-1,0%
Bulgarije	1,0%	1,0%	0,0%	-1,0%	3,0%	3,0%	0,0%
Ierland	0,0%	3,0%	0,0%	-3,0%	4,0%	1,0%	-3,0%

Het werkloosheidscijfer van Ierland voor 2020 omvat eerder tijdelijke ontslagen dan permanent banenverlies, en kan als zodanig snel verbeteren naarmate de uitrol van vaccins vordert in Ierland

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur

U vindt uitgebreide informatie over de managementstructuur van de groep en de resultaten per segment in het hoofdstuk Onze divisies (de commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd). Op basis van IFRS 8 heeft KBC het Directiecomité en de Raad van Bestuur van de groep geïdentificeerd als chieft operating decision makers, verantwoordelijk voor het toewijzen van middelen en het beoordelen van de prestaties van de verschillende onderdelen van het bedrijf. De operationele segmenten zijn gebaseerd op de interne financiële rapportering aan deze beleidsorganen en is gebaseerd op de locatie van de activiteiten van het bedrijf, wat resulteert in een geografische segmentatie.

De drie operationele segmenten zijn (vereenvoudigd):

- divisie België (alle activiteiten in België),
- divisie Tsjechië (alle activiteiten in Tsjechië),
- divisie Internationale Markten (activiteiten in Ierland, Hongarije, Slowakije en Bulgarije), samen gerapporteerd in overeenstemming met IFRS 8.16.

Daarnaast is er, voor rapporteringsdoeleinden, een Groepscenter (resultaten van de holding, elementen die niet aan de andere divisies zijn toegewezen, resultaten van de te desinvesteren maatschappijen).

Segmentrapportering

- De beleidsorganen analyseren de prestatie van de segmenten op basis van een aantal maatstaven, waarbij het Resultaat na belastingen de belangrijkste resultaatsindicator is. De segmentgegevens zijn volledig op IFRS gebaseerd, zonder aanpassingen.
- We wijzen een groepsmaatschappij in principe volledig toe aan hetzelfde segment/dezelfde divisie. Uitzonderingen maken we alleen voor elementen die we niet op een eenduidige manier aan een bepaald segment kunnen toewijzen, zoals de achterstellingskosten van achtergestelde leningen (vermeld onder Groepscenter).
- We wijzen de financieringskosten van de participaties toe aan Groepscenter.
- Transacties tussen de segmenten onderling worden voorgesteld at arm's length.
- In de segmentinformatie vermelden we de nettorente-inkomsten zonder opdeling in renteopbrengsten en rentelasten, wat toegestaan is door IFRS. Het merendeel van de opbrengsten van de segmenten bestaat immers uit rente en het management baseert zich bij de beoordeling en sturing van de divisies vooral op de nettorente-inkomsten.
- We verstrekken geen informatie over opbrengsten uit verkoop aan externe klanten per groep van producten of diensten, omdat we de informatie op geconsolideerd niveau vooral per divisie, en niet per klantengroep of productgroep opmaken.

Toelichting 2.2: Resultaten per segment

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan: Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland	Groeps- center	Totaal
2020									
Nettorente-inkomsten	2 170	986	877	255	197	139	286	- 19	4 015
Dividendinkomsten	17	1	0	0	0	0	0	0	19
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	49	7	33	28	9	0	- 4	- 53	36
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	0	1	2	1	2	0	0	0	3
Nettoprovisie-inkomsten	1 348	287	342	212	71	63	- 3	- 3	1 975
Overige netto-inkomsten	70	12	5	4	8	2	- 9	0	88
TOTALE OPBRENGSTEN	3 655	1 294	1 260	500	286	204	269	- 74	6 134
Exploitatiekosten	- 2 215	- 689	- 830	- 304	- 185	- 118	- 224	- 76	- 3 809
Bijzondere waardeverminderingen	- 663	- 224	- 247	- 84	- 44	- 27	- 91	8	- 1 126
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	- 649	- 210	- 217	- 59	- 42	- 27	- 90	8	- 1 068
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 14	- 14	- 30	- 25	- 2	0	- 2	0	- 58
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 9	- 2	0	0	0	0	0	0	- 11
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	769	379	183	113	57	59	- 46	- 142	1 188
Belastingen	- 190	- 58	- 39	- 22	- 12	- 6	2	32	- 255
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	579	321	144	90	45	53	- 44	- 110	933
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	579	321	144	90	45	53	- 44	- 110	933
(a) Waarvan niet-kaskosten	- 46	- 81	- 90	- 33	- 16	- 13	- 28	0	- 217
Afschrijvingen vaste activa	- 46	- 81	- 88	- 31	- 16	- 13	- 28	0	- 216
Overige	1	1	- 2	- 2	0	0	0	0	- 1
Aanschaffing vaste activa (*)	454	219	202	92	61	24	25	0	875

* Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan: Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland	Groeps- center	Totaal
2019									
Nettorente-inkomsten	2 104	1 247	845	246	199	136	263	- 42	4 153
Dividendinkomsten	34	0	0	0	0	0	0	0	35
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	78	- 86	47	33	4	14	- 4	31	70
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	4	0	2	1	1	0	0	0	6
Nettoprovisie-inkomsten	1 388	332	366	234	76	58	- 2	- 2	2 085
Overige netto-inkomsten	108	100	- 11	2	9	1	- 23	2	200
TOTALE OPBRENGSTEN	3 716	1 593	1 250	516	289	210	235	- 11	6 548
Exploitatiekosten	- 2 151	- 707	- 871	- 333	- 191	- 118	- 229	- 68	- 3 797
Bijzondere waardeverminderingen	- 244	- 16	15	0	- 10	- 7	33	32	- 213
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	- 241	- 12	18	1	- 11	- 5	33	32	- 204
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 3	- 4	- 4	- 2	1	- 3	0	0	- 10
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 6	8	0	0	0	0	0	0	3
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1 316	879	394	183	87	85	39	- 48	2 541
Belastingen	- 348	- 136	- 64	- 27	- 18	- 9	- 10	48	- 501
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	967	743	329	156	69	76	29	0	2 040
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	35	0	0	0	0	0	0	0	35
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	932	743	329	156	69	76	29	0	2 005
(a) Waarvan niet-kaskosten	- 45	- 86	- 90	- 36	- 16	- 13	- 26	1	- 220
Afschrijvingen vaste activa	- 46	- 88	- 90	- 35	- 16	- 13	- 26	0	- 223
Overige	1	2	- 1	- 1	0	0	0	1	3
Aanschaffing vaste activa (*)	539	174	292	76	65	98	53	0	1 005

(*) Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Voorafgaandelijke bemerking

Cijfers over de volumegroei van leningen en deposito's zijn altijd na uitsluiting van wisselkoersinvloeden. Met "gelijkblijvende scope" bedoelen we zonder rekening te houden met belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring, in dit geval vooral de overname van de Tsjechische bouwspaarbank ČMSS sinds juni 2019 (7 maanden in resultaat 2019 en 12 maanden in resultaat 2020, op balans op 31-12-2019 en 31-12-2020) en de overname van de Slowaakse bank OTP Banka Slovensko eind november 2020 (niet in resultaat in 2019 noch 2020, niet op balans 31-12-2019 maar wel op 31-12-2020). We noemen dit verder de "impact van consolidatiekringwijzigingen". Meer informatie vindt u in toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Bijdrage van de divisie België tot het groepsresultaat

In 2020 haalde de divisie België een nettoresultaat van 579 miljoen euro, tegenover 932 miljoen euro het jaar daarvoor.

De nettorente-inkomsten (2 170 miljoen euro) stegen met 3%. Dat is vooral dankzij onder meer het positieve effect van TLTRO III, ECB-tiering en de groei van het kredietvolume, die de negatieve impact van onder meer de lage herbeleggingsrentes meer dan compenseerden. De nettorentemarge in België daalde van 1,69% in 2019 naar 1,63% in 2020. Het volume aan leningen en voorschotten aan klanten (101 miljard euro, zonder reverse repo's) nam toe met 3% en de deposito's van klanten en schuldpapier (146 miljard euro, zonder repo's) stegen met 5% (groeipercentages exclusief eventuele kringschommelingen en wisselkoersimpact). Voor informatie over kredieten met uitstel van betaling onder de verschillende steunregelingen naar aanleiding van de coronacrisis verwijzen we naar toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Onze nettoprovisie-inkomsten (1 348 miljoen euro) daalden met 3% tegenover het jaar voordien. Per saldo stegen de vergoedingen voor onze bankdiensten (vooral i.v.m. effecten), maar dat werd teniet gedaan door een lagere bijdrage van onze vermogensbeheeractiviteiten en de gestegen betaalde distributievergoedingen voor de verkoop van fondsen.

De andere inkomstenposten bestonden vooral uit de dividenden die we ontvingen op de effecten in onze portefeuilles (17 miljoen euro), de trading- en reëlewaarde-inkomsten (49 miljoen euro) en de overige inkomsten (70 miljoen euro, omvat o.a. de resultaten van KBC Autolease, en daarnaast ook diverse kleinere eenmalige zaken).

Onze kosten in België stegen met 3% tot 2 215 miljoen euro. De negatieve invloed van zaken zoals loondrift, hogere software-gerelateerde kosten (cf. de wijziging in de regels voor softwareafschrijving, zie toelichting 1.1 in de Geconsolideerde jaarrekening) en hogere bankenheffingen werden slechts deels gecompenseerd door een strikte kostenbeheersing, die werd weerspiegeld in onder meer een daling van het gemiddelde aantal vte's, lagere *accruals* voor variabele vergoedingen en lagere marketing-, reis-, facilitaire en eventkosten (die laatste vier rechtstreeks als gevolg van de lockdowns). De kosten-inkomstenratio van de bankactiviteiten bedroeg daardoor 57,2%, tegenover 57,7% het jaar voordien.

We boekten 649 miljoen euro aan waardeverminderingen op kredieten, tegenover 241 miljoen euro in 2019. Die sterke stijging heeft vooral te maken met de aanleg van collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis (413 miljoen euro, zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). In verhouding tot onze volledige kredietportefeuille bedroegen de waardeverminderingen 57 basispunten, tegenover 22 basispunten het jaar voordien. Eind 2020 was ongeveer 2,3% van de kredietportefeuille van de divisie België geclassificeerd als *impaired* (definitie: zie Glossarium), tegenover 2,4% het jaar voordien. *Impaired* kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid maakten 1,1% uit van de kredietportefeuille, hetzelfde als het jaar voordien. De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten (14 miljoen euro) betreffen in 2020 vooral de boekhoudkundige impact van de betalingsmoratoria als gevolg van de coronacrisis.

Bijdrage van de divisie Tsjechië tot het groepsresultaat

In 2020 behaalde de divisie Tsjechië een nettowinst van 321 miljoen euro, tegenover 743 miljoen euro het jaar daarvoor. De gemiddelde wisselkoers van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro daalde met 3% tegenover het jaar voordien.

De nettorente-inkomsten in Tsjechië (986 miljoen euro) daalden met 21%. Negatieve elementen die daarbij meespelen zijn het effect van de renteverlagingen van de CNB, margedruk (bijvoorbeeld bij de woningkredieten) en de daling van de koers van de Tsjechische kroon, ondanks de positieve impact van de integrale consolidatie van ČMSS vanaf juni 2019 (het 'ČMSS-effect'). De nettorentemarge in Tsjechië daalde van 3,04% in 2019 naar 2,31% in 2020. De deposito's van klanten en schuldpapier (42 miljard euro, zonder repo's) groeiden in een jaar tijd aan met 9% en leningen en voorschotten aan klanten (29 miljard euro, zonder reverse repo's) stegen met 1% in 2020 (groeipercentages exclusief eventuele kringschommelingen en wisselkoersimpact). Voor

informatie over kredieten met uitstel van betaling onder de verschillende coronacrisis-gerelateerde steunregelingen verwijzen we naar toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Onze nettoprovisie-inkomsten (287 miljoen euro) daalden met 14%. De lagere bijdrage van de vergoedingen voor bankdiensten (zoals voor betalingsverkeer) en de negatieve invloed van de gedaalde koers van de Tsjechische kroon werden slechts voor een klein deel gecompenseerd door het positieve ČMSS-effect.

De andere inkomstenposten bestonden vooral uit trading- en reëlewaarde-inkomsten (7 miljoen euro) en overige netto-inkomsten (12 miljoen euro). Dat laatste was 88 miljoen euro lager dan in 2019, dat positief beïnvloed was door het eenmalige effect van 82 miljoen euro resulterend uit de herwaardering van de al bestaande deelneming van 55% in ČMSS bij de overname van de resterende deelneming van 45% in 2019.

De kosten daalden met 3% tot 689 miljoen euro. De negatieve invloed van zaken zoals wage drift, hogere softwaregerelateerde kosten (cf. de wijziging in de regels voor softwareafschrijving, zie toelichting 1.1 in de Geconsolideerde jaarrekening), het ČMSS-effect en hogere bankenheffingen werden meer dan gecompenseerd door kostenbesparingen in de vorm van lagere accruals voor bonussen, een daling van het gemiddelde aantal vte's, minder marketing-, reis-, facilitaire en eventkosten (die laatste vier een rechtstreeks gevolg van de lockdowns) en de lagere koers van de Tsjechische kroon. Zonder het wisselkoerseffect en de bankenheffing bleven de kosten ruwweg gelijk. De verhouding van de kosten ten opzichte van de opbrengsten van de bankactiviteiten bedroeg daardoor 53,3%, tegenover 44,4% het jaar voordien.

In 2020 boekten we 210 miljoen euro waardeverminderingen op kredieten, tegen 12 miljoen euro het jaar voordien. Die stijging heeft vooral te maken met de aanleg van collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis (162 miljoen euro, zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). In verhouding tot onze volledige kredietportefeuille bedroegen de waardeverminderingen op kredieten 67 basispunten, tegenover 4 basispunten het jaar voordien. Eind 2020 was ongeveer 2,3% van de kredietportefeuille van de divisie geclassificeerd als *impaired*, hetzelfde als het jaar voordien. *Impaired* kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid maakten 1,0% uit van de kredietportefeuille, tegen 1,3% het jaar voordien. De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten (14 miljoen euro) betreffen in 2020 vooral software en de boekhoudkundige impact van de betalingsmoratoria als gevolg van de coronacrisis.

Bijdrage van de divisie Internationale markten tot het groepsresultaat

In 2020 bedroeg het nettoresultaat van onze divisie Internationale Markten 144 miljoen euro, tegenover 329 miljoen euro het jaar daarvoor. Dat was 90 miljoen euro voor Hongarije, 45 miljoen euro voor Slowakije, 53 miljoen euro voor Bulgarije en -44 miljoen euro voor Ierland.

De nettorenten-inkomsten van de volledige divisie bedroegen 877 miljoen euro in 2020, 4% meer dan het jaar voordien, ondanks de daling van de Hongaarse forint ten opzichte van de euro. De gemiddelde nettorentemarge van de divisie daalde van 2,64% naar 2,60%, maar de krediet- en depositovolumes stegen. De deposito's van klanten en schuld papier van de divisie (28 miljard euro, zonder repo's) groeiden aan met 16%, met een lichte daling in Ierland (-3%), maar een sterke groei in Slowakije (+17%), Hongarije (+24%) en Bulgarije (+22%). De leningen en voorschotten aan klanten van de volledige divisie (27 miljard euro, zonder reverse repo's) stegen met 8% tegenover het jaar voordien, met groei in alle landen: +3% voor Ierland, +6% voor Slowakije, +19% voor Hongarije en +12% voor Bulgarije. De groeipercents zijn exclusief kringschommelingen en wisselkoersimpact (indien OTP Banka Slovensko wordt meegerekend, stijgen voor de hele divisie de leningen en voorschotten aan klanten met 11% en de deposito's met 20%). Voor informatie over kredieten met uitstel van betaling onder de diverse steunregelingen naar aanleiding van de coronacrisis verwijzen we naar toelichting 1.4 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Bij de nettoprovisie-inkomsten (342 miljoen euro) noteerden we een daling van 7%. Die is vooral toe te schrijven aan lagere bijdragen van zowel assetmanagementactiviteiten (vooral in Hongarije) als van bankdiensten (vooral in Slowakije) en de daling van de koers van de Hongaarse forint.

De andere inkomstenposten bestonden vooral uit trading- en reëlewaarde-inkomsten (33 miljoen euro) en de overige inkomsten (5 miljoen euro, inclusief enkele eenmalige elementen, waaronder -9 miljoen euro gerelateerd aan de *tracker mortgage review* in Ierland - zie toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

De kosten daalden in 2020 met 5% tot 830 miljoen euro, dankzij de strikte kostenbeheersingsmaatregelen, de directe impact van de coronacrisis (lagere marketing-, reis-, facilitaire en eventkosten bijvoorbeeld) en de daling van de koers van de Hongaarse forint. De verhouding van de kosten ten opzichte van de opbrengsten van de bankactiviteiten van de divisie bedroeg daardoor 65,9%, tegenover 69,7% in 2019.

Bij de waardeverminderingen op kredieten was er een nettotoename van 217 miljoen euro in 2020, tegenover een nettoterugname van 18 miljoen euro in 2019. Die stijging heeft vooral te maken met de aanleg van collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis (208 miljoen euro, zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). Per land bedroegen de waardeverminderingen op kredieten 90 miljoen euro in Ierland, 59 miljoen euro in Hongarije, 42 miljoen euro in Slowakije en 27 miljoen euro in Bulgarije. In verhouding tot onze volledige kredietportefeuille bedroegen de waardeverminderingen op kredieten van de hele divisie 78 basispunten, tegenover -7 basispunten het jaar voordien (het negatieve cijfer voor 2019 duidt op een nettoterugname van *impaireds*, dus met positieve invloed op het resultaat). Per land was dat 88 basispunten voor Ierland, 105 basispunten voor Hongarije, 50 basispunten voor Slowakije en 73 basispunten voor Bulgarije. Eind 2020 was ongeveer 6,9% van de kredietportefeuille van de divisie geclassificeerd als *impaired*, tegenover 8,5% het jaar voordien. Kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid maakten 4,2% van de kredietportefeuille van de hele divisie uit, tegenover 5,1% het jaar voordien. De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten (30 miljoen euro) betreffen in 2020 onder meer software en de boekhoudkundige impact van de betalingsmoratoria als gevolg van de coronacrisis.

Groepscenter

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies ook een Groepscenter. In 2020 tekende het Groepscenter voor een nettoresultaat van -110 miljoen euro, tegenover 0 miljoen euro in het jaar daarvoor.

Het omvat onder meer bepaalde kosten in verband met kapitaalbeheer en thesaurie en (financierings-) kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties en de resultaten van af te bouwen ondernemingen waaronder de vroegere Antwerpse Diamantbank, KBC Finance Ireland, enz.

Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment

De onderstaande tabel geeft een segmentindeling van enkele belangrijke producten uit de balans.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan: Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland	Groepscenter	Totaal
31-12-2020									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	146 335	41 655	28 151	8 998	8 641	5 473	5 040	1 058	217 199
Zichtdeposito's	59 267	24 651	17 381	7 401	5 186	3 528	1 266	0	101 299
Spaarrekeningen	55 299	14 052	5 511	891	1 464	732	2 425	0	74 862
Termijndeposito's	6 862	773	4 717	489	1 667	1 213	1 348	0	12 352
Schuldpapier	22 740	1 694	360	217	143	0	0	1 058	25 852
Overige	2 168	486	181	0	181	0	0	0	2 835
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	101 130	29 099	27 421	4 938	9 016	3 501	9 966	1	157 650
Termijnkredieten	53 584	8 584	6 320	2 302	2 731	1 224	64	0	68 488
Hypotheekleningen	37 758	16 190	16 929	1 600	4 707	778	9 844	0	70 876
Overige leningen en voorschotten	9 788	4 325	4 171	1 036	1 578	1 500	58	1	18 285
31-12-2019									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	138 824	39 624	24 131	7 979	6 513	4 469	5 169	1 260	203 839
Zichtdeposito's	50 480	21 828	13 639	6 289	3 786	2 556	1 007	0	85 947
Spaarrekeningen	51 686	12 673	4 699	875	1 353	754	1 718	0	69 058
Termijndeposito's	8 833	1 900	5 242	637	1 001	1 160	2 445	0	15 974
Schuldpapier	25 491	2 738	340	178	162	0	0	1 260	29 829
Overige	2 334	485	212	0	212	0	0	0	3 031
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	98 883	29 857	25 041	4 621	7 506	3 155	9 760	1	153 781
Termijnkredieten	53 247	9 068	5 584	2 033	2 355	1 155	41	0	67 899
Hypotheekleningen	35 246	15 768	15 584	1 596	3 641	693	9 654	0	66 597
Overige leningen en voorschotten	10 390	5 021	3 873	992	1 509	1 308	65	1	19 285

3.0 Toelichtingen bij de winst- en verliesrekening

Toelichting 3.1: Netto-rente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	4 015	4 153
Rente-inkomsten	5 919	6 792
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële activa tegen AC	4 768	5 334
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	100	95
Afdekkingsderivaten	375	483
Financiële verplichtingen (negatieve rente)	229	52
Overige	8	15
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
Financiële activa verplicht aan reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)	14	8
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	426	804
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	382	778
Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Rentelasten	-1 904	-2 639
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële verplichtingen tegen AC	- 842	-1 323
Financiële activa (negatieve rente)	- 81	- 70
Afdekkingsderivaten	- 621	- 651
Overige	- 3	- 4
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 329	- 544
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	- 296	- 506
Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	- 25	- 40
Nettorentelasten m.b.t. toegezegd pensioenregelingen	- 3	- 7

- Financiële verplichtingen/activa (negatieve rente): het grootste deel van deze negatieve rente heeft betrekking op transacties met centrale banken, interbancaire en professionele tegenpartijen, en de TLTRO (meer informatie over de TLTRO vindt u in toelichting 4.1).
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	19	35
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	13	26
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	6	9

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	36	70
Opdeling naar IFRS portefeuille		
Fin. instrumenten MFVPL andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden en overlay	5	2
Fin. instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (incl. rente op niet-ALM tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	- 175	15
Financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	- 8	- 35
Wisselbedrijf	296	137
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	- 82	- 50
<i>Opdeling afdekkingstransacties</i>	0	0
Microhedge reëlewaardeafdekkingen	- 3	- 5
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	- 19	- 3
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	16	- 3
Kasstroomafdekkingen	5	- 3
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel	5	- 3
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	10	37
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	677	479
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	- 667	- 443
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	- 19	- 11
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	- 74	- 67
Opdeling naar driver		
Marktwaarde-aanpassingen (xVA)	13	1
Waardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer	- 106	- 19
Marktenzaal en overige	128	88

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Nettorente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, met uitzondering dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument, indien significant.
- Het wisselbedrijf omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die aan reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reële waardeverandering is opgenomen.
- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de dollaroffsetmethode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80%-125%.
 - Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een perfect hedge van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt vooruitkijkend (via BPV-meting) en terugkijkend (door vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de perfect hedge). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80%-125% bevinden.

- Voor reële waardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve-out). IFRS staat niet toe nettoposities weer te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.

Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI

In 2020 en 2019 waren er geen belangrijke gerealiseerde resultaten uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.

Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	1 975	2 085
Ontvangen provisies	2 498	2 605
Betaalde provisies	- 523	- 520
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	986	1 058
Ontvangen provisies	1 040	1 110
Betaalde provisies	- 54	- 52
Bankdiensten	901	936
Ontvangen provisies	1 231	1 273
Betaalde provisies	- 330	- 337
Distributie	88	91
Ontvangen provisies	227	222
Betaalde provisies	- 139	- 132

- Het overgrote deel van de provisies gerelateerd aan kredietverlening is opgenomen onder Nettorente-inkomsten, in het kader van de effectieve rentevoetberekening.
- Invloed van de coronacrisis: zie toelichting 1.4

Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	88	200
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	11	14
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	9
waarvan andere, waaronder:	77	178
inkomsten uit (voornamelijk operationele) leasingactiviteiten, KBC Lease-groep	56	52
eenmalig effect 55% aandeel in CMSS	0	82
vereffening juridische dossiers	0	9
voorziening voor tracker mortgage review	- 9	- 23

- Voorziening voor tracker mortgage review: net zoals alle grote kredietverleners in Ierland heeft KBC Ireland trackerhypotheken (tracker mortgages) aangeboden (tussen 2003 en 2008). In december 2015 heeft de Ierse centrale bank (CBI) de Ierse banksector, inclusief KBC Bank Ireland, gevraagd een breed opgezet onderzoek te voeren naar problemen met betrekking tot trackerhypotheken. Het doel van dat onderzoek (de tracker mortgage review) bestond erin gevallen te identificeren waarin de contractuele rechten van de klanten ingevolge hun hypotheekovereenkomst niet volledig waren nagekomen en/of waarin de kredietverleners de verschillende voorwaarden en normen inzake informatieverschaffing en transparantie ten aanzien van de klant niet volledig hadden nageleefd. In de gevallen waarin uit het onderzoek een nadeel voor de klant is gebleken, moest

KBC Bank Ireland een gepaste schadeloosstelling en compensatie aanbieden in overeenstemming met de beginselen voor schadeloosstelling van de CBI (Principles for Redress). In 2016 en 2017 boekte de bank een voorziening van respectievelijk 4 miljoen euro en 116 miljoen euro voor schadeloosstelling en compensatie van de geïdentificeerde getroffen klanten. In 2018 werden aan het merendeel van hen schadeloosstellingen en vergoedingen uitgekeerd. In 2019 werd 23 miljoen euro geboekt (inclusief 14 miljoen euro als voorziening voor een potentiële sanctie) en in 2020 werd 9 miljoen euro geboekt (waarvan 4 miljoen euro met betrekking tot de sanctie).

- Vereffening van juridische dossiers: betreft voor 2019 dossiers in Tsjechië (6 miljoen euro) en Groepscenter (3 miljoen euro).
- Herwaardering bestaand aandeel in ČMSS in 2019: bevat de 82 miljoen euro eenmalige winst in Tsjechië als gevolg van de herwaardering van het KBC-belang van 55% in ČMSS, gerelateerd aan de verwerving in het tweede kwartaal van 2019 van het resterende belang van 45% in die maatschappij (meer informatie in toelichting 6.6).

Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 3.8: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	FY 2020	FY 2019
Totaal	- 3 809	- 3 797
Personeelskosten	- 1 676	- 1 738
Algemene beheerskosten	- 1 917	- 1 836
<i>Waarvan bankenheffingen</i>	- 486	- 475
Afschrijvingen van vaste activa	- 216	- 223

- Algemene beheerskosten: omvat herstel- en onderhoudskosten, reclamekosten, huur, professionele vergoedingen, verschillende (niet-inkomsten)belastingen, nutsvoorzieningen en dergelijke. Het omvat ook de kosten gerelateerd aan de bijzondere bankenheffing voor financiële instellingen in verschillende landen, in totaal 486 miljoen euro in 2020 en 475 miljoen euro in 2019. Het cijfer voor 2020 is als volgt samengesteld: 274 miljoen euro in divisie België, 41 miljoen euro in divisie Tsjechië, 20 miljoen euro in Slowakije, 17 miljoen euro in Bulgarije, 103 miljoen euro in Hongarije en 31 miljoen euro in Ierland.
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.
- Op eigen aandelen gebaseerde personeelsvoordelen zijn opgenomen onder Personeelskosten.

Toelichting 3.9: Personeel

	2020	2019
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	28 838	29 530
Volgens statuut		
Arbeiders	56	57
Bedienden	28 618	29 308
Directieleden (senior management)	164	165

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.
- De personeelsaantallen voor ČMSS (dat ingevolge de overname van het resterende belang van 45% vanaf juni 2019 integraal wordt geconsolideerd) worden voor zeven twaalfden (periode juni-december) meegerekend in de cijfers van 2019 en voor 12 maanden in 2020. De personeelsaantallen voor OTP Banka Slovensko (overgenomen eind november 2020) worden nog niet opgenomen in de cijfers van 2020.
- In mei 2019 startten we met een optimalisatie van onze groepswijde governance, met als doel onze operationele efficiëntie verder te verhogen. Die optimalisatieoefening heeft gevolgen voor sommige van onze medewerkers. U leest daar meer over in het hoofdstuk Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties.

Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (*impairments*) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	- 1 126	- 213
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC en reële waarde via OCI	- 1 068	- 204
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC	- 1 068	- 204
Per product		
Leningen en voorschotten	- 1 067	- 182
Schuldpapier	1	- 1
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	- 2	- 21
Per type		
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 43	- 20
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	- 724	47
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	- 302	- 237
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid	1	6
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI	0	0
Schuldpapier	0	0
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 58	- 10
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 17	- 5
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	- 9	- 3
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	- 32	- 2

- De bijzondere waardeverminderingen op financiële activa aan AC en tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI noemen we ook Waardeverminderingen op kredieten. Voor 2020 zijn die als volgt verdeeld:
 - een nettotoename van 649 miljoen euro voor Divisie België (241 miljoen euro het jaar voordien),
 - een nettotoename van 210 miljoen euro voor divisie Tsjechië (12 miljoen euro het jaar voordien),
 - een nettoterugname van 8 miljoen euro voor het Groepscenter (32 miljoen euro het jaar voordien) en
 - een nettotoename van 217 miljoen euro voor de divisie Internationale Markten (18 miljoen euro nettoterugname het jaar voordien). Dat laatste is voor 2020 als volgt verdeeld:
 - een nettotoename van 90 miljoen euro in 2020 in Ierland (nettoterugname van 33 miljoen euro in 2019),
 - een nettotoename van 58 miljoen euro in Hongarije (nettoterugname van 1 miljoen euro in 2019),
 - een nettotoename van 42 miljoen euro in Slowakije (nettotoename van 11 miljoen euro in 2019) en
 - een nettotoename van 27 miljoen euro in Bulgarije (nettotoename van 5 miljoen euro in 2019).
- De waardeverminderingen op kredieten omvatten in 2020 783 miljoen euro aan collectieve corona-gerelateerde ECL. Zie toelichting 1.4.
- Bijzondere waardeverminderingen op overige (immateriële vaste activa (zonder goodwill)) bevatten in 2020 een bijzondere waardevermindering op software van 14 miljoen euro, geboekt in het vierde kwartaal, in verband met softwareprojecten die (gedeeltelijk) buiten gebruik werden gesteld (waarvan 6 miljoen euro in Tsjechië, 5 miljoen euro in Hongarije, 2 miljoen euro in Slowakije en 1 miljoen euro in Bulgarije).
- Bijzondere waardeverminderingen op overige (overige) bevat 29 miljoen euro gerelateerd aan modification-verliezen in België, Tsjechië en Hongarije gerelateerd aan de wegens de coronacrisis ingestelde betalingsmoratoria in die landen. Zie toelichting 1.4 van dit rapport voor meer informatie.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op. In dat hoofdstuk vindt u onder andere meer informatie over de impaired kredieten (stage 3).
- Informatie over de totale bijzondere waardeverminderingen op de balans: zie Toelichting 4.2.

- Achtergrondinformatie en methodologie bij 'het model van KBC voor de te verwachten kredietverliezen (ECL) vindt u in de waarderingsregels (toelichting 1.2, onder Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen).
- KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke modellen voor probability of default (PD), exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). Historische observaties en toekomstgerichte voorspellingen zijn daarbij van essentieel belang.
 - PD is de kans dat een tegenpartij in falings gaat in de komende 12 maanden of over de gehele looptijd van de verbintenis (afhankelijk van de IFRS 9-stage waarin de faciliteit zich bevindt). De PD wordt gedreven door de interne (en eventueel externe) kredietscore van de tegenpartij. Voorbeelden van variabelen die gebruikt worden als input voor PD-modellen zijn financiële ratio's, gedragsparameters (achterstallen), enz.
 - EAD is de verwachte uitstaande schuld op het moment van falings en is afhankelijk van de huidige uitstaande schuld en eventuele veranderingen toegestaan door het contract en normale aflossingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn producttypes, terugbetalingsschema, enz.
 - LGD is de verwachte grootte van het verlies ten opzichte van de uitstaande schuld op het moment van falings. De LGD wordt voorgesteld als een percentage van de uitstaande schuld en wordt bepaald door historische recuperaties op vergelijkbare vorderingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn waarborgtypes, financiële ratio's, enz.
- Op 31 december 2020 ging het in totaal over meer dan 100 IFRS 9-modellen. Naast enkele groepswijde modellen hebben we aparte PD-, EAD- en LGD-modellen voor elk van onze kernlanden. In overeenstemming met de *Basel grouping approach* bepalen we de scope van een IFRS 9-model op basis van het type tegenpartij (private personen, kmo's, bedrijven, overheden, enz.). Binnen elk model kan er worden gedifferentieerd naar type faciliteit (termijnleningen, revolving facilities, enz.) en type waarborg (hypotheek, pand ondernemingsgoed, garanties, enz.). Enkele voorbeelden van IFRS 9-modellen zijn 'Banks', 'Belgian private persons – home loans', 'Czech corporates', 'Bulgarian corporates and SMEs' en 'Central governments'. Voor elk PD-, EAD- en LGD-model is er uitgebreide documentatie beschikbaar. De belangrijkste modellen zijn onderhevig aan controle door externe revisoren. Daarnaast zijn de Basel-modellen, waarop de IFRS 9-modellen zijn gebaseerd, onderhevig aan externe controle door de toezichthouder.
- Bij de opmaak van modellen voor verschillende portefeuilles maken we, naast de modeltypische inputparameters voor PD, EAD en LGD, ook gebruik van macro-economische variabelen wanneer er een statistische relatie bestaat. Die macro-economische variabelen zijn de groei van het bbp, de werkloosheidsgraad, de beleidsrente, de wisselkoers, de rente op overheidsobligaties, de huizenprijzen en de inflatie. Regelmatige *back-testing* van de modellen kan leiden tot een wijziging van een model waarbij een herbeoordeling van de macro-economische variabelen plaatsvindt. In toelichting 1.4 geven we het optimistische, pessimistische en basisscenario voor de drie belangrijkste indicatoren voor elk van onze kernlanden (bbp, werkloosheidsgraad, huizenprijzen), voor de komende drie jaar.
- Onze ECL-modellen zijn niet in staat om alle specifieke aspecten van de Coronacrisis adequaat weer te geven, noch de verschillende overheidsmaatregelen die in de verschillende landen werden genomen om gezinnen, kmo's en bedrijven door deze crisis heen te helpen. Daarom hebben we een expertgebaseerde berekening op portefeuilleniveau uitgevoerd die rekening houdt met de macro-economische omstandigheden en de verschillende overheidsmaatregelen via een management overlay. Zie verder in Toelichting 1.4.
- We gebruiken drie verschillende toekomstgerichte macro-economische scenario's, met verschillende gewichten voor de berekening van de ECL. De gewichten op het einde van 2020 zijn 55% voor het basisscenario, 10% voor het 'up'-scenario en 35% voor het 'down'-scenario. De volledige beschouwde toekomstige periode (forecast horizon) bedraagt 30 jaar. Voor verdere info van de belangrijkste macro-economische parameters, zie Toelichting 1.4.
- Een gevoeligheidsanalyse van de impact van deze meervoudige economische scenario's op de collectief berekende ECL (i.e. zonder de ECL op individueel berekende dossiers van 1,9 miljard euro per einde 2020 en 1,8 miljard euro per einde 2019), toont dat het basisscenario resulteert in een ECL van 1,7 miljard euro (1,1 miljard euro in 2019), wat 0,4 miljard euro lager is dan voor het 'down'-scenario (0,0 miljard euro in 2019) en 0,1 miljard euro hoger dan voor het 'up'-scenario (0,1 miljard euro in 2019). De berekende scenariogewogen collectieve ECL (dat werd geboekt) bedraagt 1,8 miljard euro (1,1 miljard euro in 2019). Bemerkt dat deze bedragen rekening houden met de coronagerelateerde management overlay (per scenario) per eind 2020 (zie Toelichting 1.4).

Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	-11	3
Waarvan		
ČMSS	-	9
Mallpay	-2	0
Isabel NV	1	1
Payconiq International S.A.	-7	-4
Joyn International NV	-3	-2
Bancontact Payconiq Company NV	0	-1

- De post Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures bevat in 2019 vooral ČMSS, een gemeenschappelijke onderneming van ČSOB in Tsjechië. Door de overname van het resterende belang in die maatschappij bezit KBC vanaf juni 2019 de volle 100% van ČMSS, die bijgevolg vanaf dan integraal geconsolideerd werd. Meer informatie vindt u in Toelichting 5.3. en 6.6.
- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.12: Belastingen

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	- 255	- 501
Naar type		
Actuele belastingen	- 407	- 371
Uitgestelde belastingen	152	- 130
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	1 188	2 541
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	29,58%
Berekende winstbelastingen	- 297	- 752
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan verschillen in belastingtarieven, België-buitenland	70	205
belastingvrije winst	4	58
aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren	- 1	5
aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief	- 2	- 2
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de huidige belastingkosten verminderen	0	7
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de uitgestelde belastingkosten verminderen	3	0
terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen	0	- 7
overige, onder meer niet-aftrekbare uitgaven	- 31	- 15

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.
- Wijziging van belastingtarief in 2020: de hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting in 2017 voorzag in een verdere daling van de belastingvoet van 29,58% naar 25% vanaf boekjaar 2020. Dat had vanaf 2020 een recurrente positieve invloed op de resultatenrekening als gevolg van de lagere belastingvoet van de Belgische groepsmaatschappijen. De daling heeft geen invloed op de uitstaande uitgestelde belastingvorderingen en -schulden (en dus het totale eigen vermogen), aangezien die al rekening houden met de verlaging van de belastingvoet.
- Invloed van de coronacrisis: zie Toelichting 1.4.
- Uitsplitsing van de activiteiten per land:

Onderstaande tabel geeft meer inzicht in de activiteiten van KBC Bank geconsolideerd uitgesplitst naar land en komt tegemoet aan het KB van 27/11/2014 (KB tot wijziging van de koninklijke besluiten op de jaarrekening en geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging).

Voor de vermelding van de verschillende entiteiten en de aard van hun activiteiten voor elk land vermeld in deze tabel, verwijzen wij naar de informatie opgenomen in de consolidatiekring, zie Toelichting 6.5.

		Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Winst voor belastingen	Belastingen op het resultaat	Actuele belastingen	Uitgestelde belasting	Ontvangen overheids- subsidies		Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Winst voor belastingen	Belastingen op het resultaat	Actuele belastingen	Uitgestelde belasting	Ontvangen overheids- subsidies
in miljoenen euro	Omzet (1)							Omzet (1)						
KBC-kernlanden (incl. Ierland)														
België	3 178	9 808	380	- 112	- 214	102	0	3 216	10 203	921	- 241	- 128	- 112	0
Tsjechië	1 315	8 533	388	- 60	- 101	41	0	1 615	8 562	887	- 138	- 134	- 4	0
Hongarije	496	3 359	113	- 22	- 24	1	0	514	3 499	183	- 27	- 26	- 2	0
Slowakije	275	2 589	57	- 12	- 20	8	0	280	2 537	90	- 19	- 18	- 1	0
Bulgarije	200	2 893	59	- 6	- 6	0	0	205	2 993	85	- 9	- 8	- 1	0
Ierland1	416	1 301	97	- 16	- 14	- 2	0	416	1 338	215	- 32	- 22	- 10	0
Andere landen														
Groot- Brittannie (2)	46	37	20	- 5	- 4	0	0	75	50	22	- 8	- 2	- 6	0
VSA (2)	33	50	10	- 5	- 1	- 3	0	29	52	14	- 1	- 1	0	0
Frankrijk (2)	44	53	19	- 6	- 7	2	0	47	58	19	- 6	- 6	0	0
Nederland (2)	30	26	19	- 5	- 6	1	0	35	26	29	- 7	- 7	0	0
Luxemburg	49	39	40	- 13	- 9	- 4	0	56	46	47	- 6	- 12	7	0
Roemenië	3	0	3	0	0	0	0	4	0	4	0	0	0	0
Duitsland (2)	13	21	- 9	5	0	5	0	11	21	5	- 1	0	- 1	0
Hong Kong (2)	9	37	1	0	0	0	0	13	42	7	- 1	- 1	0	0
Singapore (2)	14	48	- 2	0	0	0	0	18	55	9	- 1	- 1	0	0
Polen (2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
China (2)	13	38	- 5	2	- 1	3	0	15	43	6	- 2	- 3	1	0
Italië	0	6	- 2	0	0	0	0	0	6	- 1	0	0	0	0
Indië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	6 134	28 838	1 188	- 255	- 407	152	0	6 548	29 530	2 541	- 501	- 371	- 130	0

(1) Gebaseerd op 'Totale opbrengsten'

(2) Inclusief bijkantoor KBC Bank

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product

(in miljoenen euro)	AC	FVOCI	MFVPL excl. HFT	HFT	FVO	Afdek- kings- derivaten	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	6 342	0	0	0	0	0	6 342
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan drie maanden							1 393
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	157 263	0	387	0	0	0	157 650
Handelsvorderingen	1 685	0	0	0	0	0	1 685
Afbetalingskredieten	5 476	0	273	0	0	0	5 749
Hypotheekleningen	70 767	0	109	0	0	0	70 876
Termijnkredieten	68 484	0	5	0	0	0	68 488
Financiële leasing	5 747	0	0	0	0	0	5 747
Voorschotten in rekening-courant	4 285	0	0	0	0	0	4 285
Overige	818	0	0	0	0	0	818
Reverse repo's (2)	27 869	0	0	0	0	0	27 869
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	27 444	0	0	0	0	0	27 444
Met klanten	425	0	0	0	0	0	425
Aandelen	0	213	7	488	0	0	707
Schuld papier	43 630	5 689	20	2 539	0	0	51 878
Van publiekrechtelijke emittenten	38 340	4 943	0	2 477	0	0	45 760
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	3 545	717	0	19	0	0	4 281
Van ondernemingen	1 745	29	20	42	0	0	1 837
Derivaten	0	0	0	5 705	0	160	5 864
Overige (3)	1 357	0	0	4	0	0	1 361
Totaal	236 462	5 902	414	8 735	0	160	251 673

FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2019							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	5 397	0	0	0	0	0	5 397
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan drie maanden							467
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	153 563	0	218	0	0	0	153 781
Handelsvorderingen	1 884	0	0	0	0	0	1 884
Afbetalingskredieten	5 383	0	122	0	0	0	5 505
Hypotheekleningen	66 512	0	85	0	0	0	66 597
Termijnkredieten	67 888	0	10	0	0	0	67 899
Financiële leasing	5 926	0	0	0	0	0	5 926
Voorschotten in rekening-courant	4 986	0	0	0	0	0	4 986
Overige	984	0	0	0	0	0	984
Reverse repo's (2)	26 393	0	0	0	0	0	26 393
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	25 445	0	0	0	0	0	25 445
Met klanten	948	0	0	0	0	0	948
Aandelen	0	176	7	832	0	0	1 015
Schuld papier	38 239	5 714	28	1 264	0	0	45 245
Van publiekrechtelijke emittenten	33 236	4 851	0	1 148	0	0	39 234
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	3 238	805	0	20	0	0	4 062
Van ondernemingen	1 766	58	28	96	0	0	1 948
Derivaten	0	0	0	5 211	0	158	5 370
Overige (3)	1 025	0	0	0	0	0	1 025
Totaal	224 617	5 890	252	7 307	0	158	238 226

(in miljoenen euro)	AC	HFT	FVO	Afdek- kings- derivate	Totaal
FINANCIELE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	34 613	0	0	0	34 613
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					4 604
Deposito's van klanten en schuld papier (excl. repo's)	215 570	101	1 528	0	217 199
Zichtdeposito's	101 299	0	0	0	101 299
Termijndeposito's	12 218	16	117	0	12 352
Spaarrekeningen	74 862	0	0	0	74 862
Deposito's van bijzondere aard	2 543	0	0	0	2 543
Overige deposito's	291	0	0	0	291
Depositocertificaten	6 613	0	5	0	6 618
Kasbons	454	0	0	0	454
Niet-converteerbare obligaties	8 296	85	1 264	0	9 645
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	8 992	0	142	0	9 135
Repo's (4)	3 571	0	0	0	3 571
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	3 288	0	0	0	3 288
Met klanten	283	0	0	0	283
Derivaten	0	5 387	0	1 318	6 705
Baisseposities	0	1 694	0	0	1 694
In aandelen	0	12	0	0	12
In schuld papier	0	1 682	0	0	1 682
Overige (5)	2 064	0	0	0	2 064
Totaal	255 817	7 182	1 528	1 318	265 846

FINANCIELE VERPLICHTINGEN, 31-12-2019

Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	18 731	0	0	0	18 731
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					4 669
Deposito's van klanten en schuld papier (excl. repo's)	201 077	223	2 539	0	203 839
Zichtdeposito's	85 947	0	0	0	85 947
Termijndeposito's	15 751	39	184	0	15 974
Spaarrekeningen	69 058	0	0	0	69 058
Deposito's van bijzondere aard	2 465	0	0	0	2 465
Overige deposito's	566	0	0	0	566
Depositocertificaten	10 638	0	8	0	10 646
Kasbons	1 027	0	0	0	1 027
Niet-converteerbare obligaties	8 251	183	2 200	0	10 635
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	7 374	0	147	0	7 521
Repo's (4)	2 566	0	0	0	2 566
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	2 262	0	0	0	2 262
Met klanten	304	0	0	0	304
Derivaten	-	5 073	0	1 170	6 243
Baisseposities	-	1 708	0	0	1 708
In aandelen	-	14	0	0	14
In schuld papier	-	1 693	0	0	1 693
Overige (5)	2 187	0	0	0	2 187
Totaal	224 560	7 004	2 539	1 170	235 274

(1) De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.

(2) Het bedrag van de reverse repo's (voor saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.

(3) Financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.

(4) Het bedrag van de repo's (voor saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).

(5) Financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositowerving.

- Niet-converteerbare obligaties: betreft hoofdzakelijk uitgaven van KBC Bank, KBC Groep, CSOB en KBC Ifima. Ze worden gewoonlijk geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, maar wanneer ze *closely related embedded*-derivaten bevatten, worden ze geboekt in de categorie Gewaardeerd tegen reële waarde (cf. waarderingsregels). Die post bevat ook de uitgifte van twee groene obligatieleningen ('*green bonds*') (van telkens 500 miljoen euro), geboekt tegen geamortiseerde kostprijs.
- Voor meer informatie over belangrijke nieuwe of terugbetaalde schulduitgiften: zie Geconsolideerd kasstroomoverzicht.
- Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen: bevat onder meer de financiering uit het TLTRO-programma van de ECB (in 2019 werd 6,5 miljard euro TLTRO II terugbetaald en 2,5 miljard euro TLTRO III opgenomen, verder verhoogd met 19,5 miljard euro in 2020; het TLTRO III saldo op 31-12-2020 bedraagt bijgevolg 22 miljard euro). KBC past op deze deposito's het principe van de effectieve rentevoet toe, waarbij die gewijzigd wordt wanneer we de voorwaarden niet meer zouden halen (zoals bij een instrument met vlottende rente) conform IFRS 9, paragraaf B.5.4.5. Het management van KBC is er redelijk zeker van dat KBC zal voldoen aan de gerelateerde voorwaarden (onder meer het niveau van kredietverstrekking aan niet-financiële bedrijven en huishoudens) en bijgevolg werd de interest in overeenstemming daarmee geboekt (bruto 123 miljoen euro rente-inkomsten (negatieve rente)).
- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.
- Eind 2020 had KBC overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties, en uitgeleende effecten met een boekwaarde van 9 001 miljoen euro (schuldinstrumenten gecategoriseerd als Aangehouden voor handelsdoeleinden 1 132 miljoen euro, als Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 1 137 miljoen euro, als Amortized cost 6 732 miljoen euro) en een gerelateerde financiële schuld met een boekwaarde van 3 151 miljoen euro (respectievelijk gerelateerd aan Aangehouden voor handelsdoeleinden 1 142 miljoen euro, Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 1 143 miljoen euro en Amortized cost 867 miljoen euro). Eind 2019 had KBC overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties, en uitgeleende effecten met een boekwaarde van 8 966 miljoen euro (schuldinstrumenten gecategoriseerd als Aangehouden voor handelsdoeleinden 539 miljoen euro, als Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 351 miljoen euro als Amortized cost 8 077 miljoen euro) en een gerelateerde financiële schuld met een boekwaarde van 2 566 miljoen euro (respectievelijk gerelateerd aan Aangehouden voor handelsdoeleinden 547 miljoen euro, Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 344 miljoen euro en Amortized cost 1 675 miljoen euro). Er dient te worden opgemerkt dat KBC meer overgedragen activa op haar balans heeft dan repotransacties, omdat de cash benen van bepaalde repotransacties worden gesaldeerd met reverse repotransacties indien zij met dezelfde tegenpartij, in dezelfde valuta en met dezelfde einddatum worden uitgevoerd.
- Overname van OTP Banka Slovensko; zie Toelichting 6.6.

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt

(in miljoenen euro)	31-12-2020			31-12-2019		
	Boekwaarde voor bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde voor bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS						
Leningen en voorschotten (*)	195 169	- 3 694	191 474	188 207	- 2 854	185 353
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	170 394	- 168	170 226	164 151	- 130	164 021
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	19 359	- 992	18 367	18 495	- 254	18 241
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	5 277	- 2 517	2 760	5 380	- 2 444	2 936
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	139	- 18	121	182	- 26	155
Schuld papier	43 638	- 8	43 630	38 251	- 12	38 239
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	43 604	- 5	43 599	38 175	- 4	38 171
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	30	- 1	30	69	- 2	67
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3	- 2	1	7	- 6	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI						
Schuld papier	5 690	- 1	5 689	5 715	- 1	5 714
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	5 688	- 1	5 687	5 715	- 1	5 714
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	2	0	2	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0

(*) De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in toelichting 4.1. (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs)

- De toename van de waardeverminderingen heeft vooral te maken met collectieve coronacrisis ECL (zie Toelichting 1.4).
- De tabel bevat geen transfers tussen categorieën die ten grondslag liggen aan de management overlay van het verwachte collectieve coronacrisis ECL, aangezien deze worden bepaald op basis van een collectieve statistische benadering en dus niet individueel kunnen worden gekoppeld aan specifieke kredieten. Rekening houdend met het effect van de management overlay op de categorieën zou dit resulteren in een geschatte boekwaarde vóór bijzondere waardevermindering van leningen en voorschotten van respectievelijk 162, 26 en 7 miljard euro in categorie 1, 2 en 3 (of een netto-transfer van 4% van de totale portefeuille van categorie 1 naar categorie 2 en van 1% van categorieën 1 & 2 naar categorie 3). Voor meer informatie zie toelichting 1.4 in dit verslag.
- In 2020 zijn er financiële activa in categorie 2 en 3 met een nettoboekwaarde van 5 065 miljoen euro onderhevig geweest aan modificaties die niet resulteerden in *derecognition*. De brutoboekwaarde van financiële activa in categorie 1 die onderhevig geweest zijn aan modificaties die niet resulteerden in *derecognition* bedroeg in 2020 11 890 miljoen euro. In 2019 was dat respectievelijk 213 miljoen euro en 712 miljoen euro. Modificatiewinsten/-verliezen worden opgenomen bij de bijzondere waardeverminderingen (zie toelichting 3.10).
- In 2020 is een brutoboekwaarde van 106 miljoen euro aan financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs afgeschreven, maar nog steeds onderhevig aan enforcement-activiteiten (in 2019 was dat 651 miljoen euro, voor een groot deel met betrekking tot de legacy-portefeuille in Ierland).

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen

	31-12-2020					31-12-2019				
(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2020	130	254	2 444	26	2 854	112	305	3 062	42	3 522
Mutaties met resultaatinvloed (1)	31	725	352	0	1 107	20	- 49	278	- 6	242
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 7	129	74	0	196	- 5	66	53	0	114
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	5	- 70	282	0	217	4	- 61	212	1	156
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	25	- 30	0	- 4	0	8	- 34	- 2	- 27
Nieuwe financiële activa (2)	23	14	5	0	42	34	18	25	0	77
Veranderingen in risicoparameters	29	637	84	1	751	- 2	- 55	39	- 3	- 21
Veranderingen in model of methodologie	- 8	- 3	- 7	0	- 18	- 3	- 10	0	0	- 13
Financiële activa die derecognized zijn (3)	- 9	- 13	- 90	- 2	- 113	- 8	- 14	- 36	- 3	- 60
Andere	- 2	4	33	- 1	35	0	- 1	17	0	16
Mutaties zonder resultaatinvloed	7	13	- 278	- 8	- 266	- 2	- 2	- 897	- 9	- 910
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	- 323	- 8	- 332	- 6	- 11	- 944	- 13	- 975
Veranderingen in de consolidatiekring	9	20	67	0	96	4	10	84	0	98
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	- 2	- 6	- 22	0	- 30	1	- 1	- 37	4	- 33
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2020	168	992	2 517	18	3 694	130	254	2 444	26	2 854
SCHULDPAPIER TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2020	4	2	6	0	12	5	1	6	0	11
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	- 1	0	0	- 1	0	1	0	0	1
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	- 1	0	0	- 1	0	- 1	0	0	- 1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	- 3	0	- 3	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	- 3	0	- 3	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2020	5	1	2	0	8	4	2	6	0	12
SCHULDPAPIER TEGEN FVOCI										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2020	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2020	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1

(1) Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de balans zijn uitgedrukt.

(2) Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verstrekte verbintenissen en financiële garanties buiten balans.

(3) Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van

- De toename van de waardeverminderingen heeft vooral te maken met collectieve coronacrisis ECL. Zie Toelichting 1.4.
- Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties: zie Toelichting 5.7.2
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.10.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting

(in miljoenen euro)	31-12-2020			31-12-2019		
	Maximaal krediet-risico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)	Maximaal krediet-risico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	275 567	125 671	149 896	263 788	128 066	135 722
<i>waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	2 922	2 538	384	3 188	2 737	451
Schuldpapier	49 319	112	49 207	43 953	69	43 885
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	163 605	93 535	70 071	158 961	91 810	67 150
Reverse repo's	27 869	27 800	69	26 393	26 373	20
Overige financiële activa	1 357	0	1 357	1 025	0	1 025
Buitenbalansverplichtingen	33 416	4 224	29 192	33 456	9 814	23 642
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	8 814	1 774	7 040	6 879	1 844	5 035
Schuldpapier	2 559	0	2 559	1 292	0	1 292
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	387	368	19	218	171	47
<i>waarvan FVO</i>	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Derivaten	5 864	1 406	4 458	5 370	1 673	3 696
Overige financiële activa	4	0	4	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	284 381	127 445	156 936	270 667	129 910	140 757

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de onherroepelijk verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en credit enhancements: worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.

Financiële instrumenten onderhevig aan netting, afdwingbare netting-raamovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten	Brutobedragen van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)		Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto bedrag
	Brutobedrag van erkende financiële instrumenten			Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
(in miljoenen euro)							
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020							
Derivaten	11 565	5 700	5 864	3 040	843	331	1 650
Derivaten, exclusief central clearing houses	5 818	0	5 818	3 040	843	331	1 604
Derivaten met central clearing houses (*)	5 746	5 700	46	0	0	0	46
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	38 010	10 141	27 869	1 466	0	26 390	13
Reverse repo's	38 010	10 141	27 869	1 466	0	26 390	13
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	49 575	15 841	33 734	4 506	843	26 721	1 663
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020							
Derivaten	14 634	7 929	6 705	3 041	2 376	494	795
Derivaten, exclusief central clearing houses	6 649	0	6 649	3 041	2 376	494	738
Derivaten met central clearing houses (*)	7 985	7 929	57	0	0	0	57
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	13 711	10 141	3 571	1 467	0	2 102	1
Repo's	13 711	10 141	3 571	1 467	0	2 102	1
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	28 345	18 069	10 276	4 508	2 376	2 596	796
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2019							
Derivaten	9 807	4 437	5 370	2 636	1 175	246	1 313
Derivaten, exclusief central clearing houses	5 323	0	5 323	2 636	1 175	246	1 266
Derivaten met central clearing houses (*)	4 484	4 437	47	0	0	0	47
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	40 314	13 921	26 393	587	0	25 768	37
Reverse repo's	40 314	13 921	26 393	587	0	25 768	37
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	50 120	18 358	31 763	3 223	1 175	26 014	1 351
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2019							
Derivaten	12 173	5 930	6 243	2 612	1 762	619	1 250
Derivaten, exclusief central clearing houses	6 174	0	6 174	2 612	1 762	619	1 181
Derivaten met central clearing houses (*)	5 999	5 930	69	0	0	0	69
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	16 487	13 921	2 566	1 406	0	1 160	0
Repo's	16 487	13 921	2 566	1 406	0	1 160	0
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	28 660	19 851	8 809	4 018	1 762	1 779	1 250

Voor de centrale clearing houses verwijst de netting procedure naar netting tussen derivaten en de gerelateerde kaswaarborgen. Het bedrag aan kaswaarborgen met central clearing houses bedraagt 2.228 miljoen euros op het einde van 2020 en 1.493 miljoen euros op einde van 2019 (de cijfers van 2019 zijn hiervoor aangepast in de tabel)

- De criteria voor *netting* zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar *netting*-raamakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan die situaties waar *netting* alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans) wordt in de tabel de marktwaarde weergegeven, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (in miljoenen euro)	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief rev. repo's	33 786	33 790	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	157 688	160 024	-	-
Schuldpapier	43 630	46 432	-	-
Overige	1 357	1 357	-	-
Totaal	236 462	241 604	-	-
Niveau 1	-	42 951	-	-
Niveau 2	-	35 587	-	-
Niveau 3	-	163 065	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	37 901	38 199
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	215 853	217 149
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 064	2 063
Totaal	-	-	255 817	257 411
Niveau 1	-	-	-	32
Niveau 2	-	-	-	117 702
Niveau 3	-	-	-	139 677
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2019				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen inclusief rev. repo's	30 842	31 096	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	154 512	155 913	-	-
Schuldpapier	38 239	40 063	-	-
Overige	1 025	1 025	-	-
Totaal	224 617	228 097	-	-
Niveau 1	-	35 575	-	-
Niveau 2	-	41 643	-	-
Niveau 3	-	150 879	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2019				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	20 993	21 148
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	201 381	201 213
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 187	2 173
Totaal	-	-	224 560	224 534
Niveau 1	-	-	-	10
Niveau 2	-	-	-	95 396
Niveau 3	-	-	-	129 128

- Alle interne waarderingsmodellen worden door een onafhankelijke *Risk Validation Unit* gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een *Group Valuation Committee* (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC en zijn entiteiten voldoen aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten die gewaardeerd worden tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het *KBC Valuation Framework*, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de *Group Valuation Policy*, *Group XVA and AVA Policy* en de *Group Parameter Review Policy*). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waarderingsmethoden of afwijkingen van *Group Policies* voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Elke zes maanden worden er *valuation uncertainty measurements* uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Een speciaal daartoe samengesteld team neemt reële waarden onder de loop die het resultaat zijn van een waarderingsmodel.

- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnkredieten die niet tegen reële waarde in de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven kredieten of door een spread te gebruiken, afgeleid van de spread van genoteerde obligaties. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met *prepayment risks* en *cap*-opties. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes (beide onmiddellijk opvraagbaar) wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.
- Naar aanleiding van de eerste toepassing van de IFRS 9 op 1 januari 2018 werd voor een totale boekwaarde van 15 060 miljoen euro aan schuldinstrumenten geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare financiële activa naar financiële activa aangehouden tegen geamortiseerde kostprijs. Wegens die herclassificatie werd in 2020 voor -147 miljoen euro reëlewaardeverandering vóór belastingen niet geboekt in de herwaarderingsreserves (107 miljoen euro in 2019). De reële waarde van die geherclassificeerde portefeuille (na terugbetalingen) bedroeg 8 182 miljoen euro eind 2020 (10 350 miljoen euro eind 2019).

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie

(in miljoenen euro)	31-12-2020				31-12-2019			
Waarderingshiërarchie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden	16	0	398	414	22	0	231	252
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	387	387	0	0	218	218
Aandelen	0	0	7	7	0	0	7	7
Beleggingscontracten, verzekeringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	16	0	4	20	22	0	6	28
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Aangehouden voor handelsdoeleinden	2 642	5 125	968	8 735	1 680	4 428	1 200	7 307
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	487	0	0	488	573	258	0	832
Schuldpapier	2 153	373	13	2 539	1 107	156	1	1 264
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	2 121	356	0	2 477	1 051	96	0	1 148
Derivaten	1	4 749	955	5 705	0	4 013	1 199	5 211
Overige	0	4	0	4	0	0	0	0
FVO	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegen reële waarde via OCI	5 541	95	266	5 902	5 529	105	257	5 890
Aandelen	47	6	160	213	10	6	160	176
Schuldpapier	5 494	89	106	5 689	5 519	99	96	5 714
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	4 910	0	33	4 943	4 792	26	34	4 851
Afdekkingsderivaten	0	160	0	160	0	158	0	158
Derivaten	0	160	0	160	0	158	0	158
Totaal	8 198	5 381	1 632	15 211	7 231	4 691	1 687	13 609
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 697	4 294	1 191	7 182	1 708	3 275	2 021	7 004
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	16	85	101	0	39	183	223
Derivaten	3	4 278	1 106	5 387	0	3 236	1 837	5 073
Baisseposities	1 694	0	0	1 694	1 708	0	0	1 708
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Gewaardeerd tegen reële waarde	0	377	1 151	1 528	0	657	1 883	2 539
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	377	1 151	1 528	0	657	1 883	2 539
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Afdekkingsderivaten	0	1 318	0	1 318	0	1 170	0	1 170
Derivaten	0	1 318	0	1 318	0	1 170	0	1 170
Totaal	1 697	5 990	2 342	10 028	1 708	5 102	3 903	10 714

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderings technieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (*pricing service*) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan actuele en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactiepreisen. Er wordt geen waarderings techniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderings techniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderings technieken op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (*proxy*) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingsmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. Hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.
- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichting 4.6. en 4.7.

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL.
Niveau 2	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutaswaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, commodity swaps, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
		Caps en floors, renteopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, forward start-opties, digitale valutaopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, constant maturity swaps (CMS), European cancelable IRS, compound options, commodity options	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit)
	Lineaire financiële activa (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva), hypotheekobligaties op het actief van ČSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
Niveau 3	Lineaire financiële passiva (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Exotische derivaten	Target profit forwards, flexible forwards, Europese en Amerikaanse aandelenopties, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, Aziatische aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, outperformance options, autocallable options, lookback options	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Private Equity & Venture Capital Association
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

- Overdrachten in 2020: KBC herklasseerde voor 61 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 11 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.
- Overdrachten in 2019: KBC herklasseerde voor 129 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2020:
 - Activa aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 244 miljoen euro, vooral door instrumenten die hun vervaldag bereikten, en slechts deels gecompenseerd door nieuwe transacties.
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 169 miljoen euro, vooral door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door wijzigingen in reële waarde.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 731 miljoen euro, vooral door een combinatie de verkoop van bestaande posities, instrumenten die op vervaldag kwamen en wijzigingen in reële waarde, deels gecompenseerd door nieuwe transacties. De reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 99 miljoen euro, vooral door schuldinstrumenten die hun vervaldag bereikten.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 732 miljoen euro, door een combinatie van heraankopen van bestaande posities, afwikkelingen, en wijzigingen in reële waarde, deels gecompenseerd door nieuwe uitgiften.
- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2019:
 - Activa aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten stijgt met 280 miljoen euro, voornamelijk door reëlewaardeveranderingen en nieuwe transacties, deels gecompenseerd door instrumenten die op vervaldag kwamen. De reële waarde van schuldinstrumenten daalde met 76 miljoen euro, hoofdzakelijk door verkopen.
 - Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 133 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door instrumenten die op vervaldag kwamen.
 - Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten steeg met 468 miljoen euro, voornamelijk reëlewaardeveranderingen en door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door instrumenten die op vervaldag kwamen.
 - Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van schuldinstrumenten steeg met 660 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe uitgiften en reëlewaardeveranderingen.
- Sommige activa van niveau 3 zijn geassocieerd of economisch gehedged door identieke verplichtingen van niveau 3, waardoor de blootstelling van KBC aan niet-observeerbare parameters lager is dan uit de brutocijfers zou kunnen blijken. Het merendeel van de instrumenten van niveau 3 wordt gewaardeerd aan de hand van prijsstelling door derden, waarbij KBC niet zelf de mogelijk niet-waarneembare parameters ontwikkelt. Daarom geeft KBC geen specifieke kwantitatieve informatie of sensitiviteitsanalyse weer met betrekking tot (wijzigingen in) niet-waarneembare parameters.

Toelichting 4.8: Derivaten

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)	31-12-2020				31-12-2019			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen (*)		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen (*)	
	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	5 705	5 387	413 844	414 100	5 211	5 073	403 895	396 911
Rentecontracten	3 337	2 788	249 360	248 230	3 155	2 829	221 827	213 545
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	2 860	2 600	235 528	240 089	2 650	2 654	202 044	202 371
<i>Waarvan opties</i>	477	188	13 832	8 141	505	176	19 783	11 174
Valutacontracten	1 747	1 772	144 941	146 602	1 078	1 077	157 414	159 168
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	1 642	1 703	141 212	141 452	1 032	1 037	153 711	153 556
<i>Waarvan opties</i>	105	69	3 729	5 150	46	39	3 703	5 611
Aandelencontracten	600	808	19 158	18 883	968	1 158	24 283	23 826
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	562	570	17 236	17 218	917	963	22 164	22 163
<i>Waarvan opties</i>	38	237	1 922	1 665	51	195	2 118	1 663
Kredietcontracten	0	0	4	4	0	0	4	4
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	4	4	0	0	4	4
Grondstoffen- en andere contracten	20	19	381	381	10	9	368	369

(*) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2020

(in miljoenen euro)		Afdekkingsinstrument				Afgedekt instrument				Invloed op eigen vermogen	
Hedging strategie	Gecontracteerde bedragen (1)		Boekwaarde		Reëlewaarde-veranderingen van afdekkings-instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Type	Boekwaarde		Reëlewaarde-veranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen			Totaal (incl. reëlewaarde-veranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde			
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	21 738	21 738	23	535	16	Aangehouden schuldpapier aan AC	5 600	100	- 83		
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	866	477	136		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	2 206	96	9		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	14 695	386	- 86		
						Deposito's aan AC	114	- 4	5		
Totaal	21 738	21 738	23	535	16	Totaal			- 19	- 3	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	61 964	61 964	68	94	- 660	Aangehouden schuldpapier aan AC	13	1	0		
Valuta- en renteopties	2 385	0	6	0	- 7	Leningen en voorschotten aan AC	53 809	1 295	889		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	14	1	- 1		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	9 594	96	- 212		
Totaal	64 349	61 964	73	94	- 667	Totaal			677	10	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	20 938	20 938	41	687	- 29						
Valuta- en renteswaps	225	230	10	2	7						
Totaal	21 163	21 169	50	689	- 22	Totaal			27	5	- 1 430
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal (3)	1 490	1 517	13	385	84	Totaal			- 84	0	132

(1) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

(2) Inefficiteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

(3) Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

31-12-2019

(in miljoenen euro)		Afdekkingsinstrument				Afgedekt instrument				Invloed op eigen vermogen	
Hedging strategy	Gecontracteerde bedragen (1)		Boekwaarde		Reëlewaarde- veranderingen van afdekkings- instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Type	Boekwaarde		Reëlewaarde- veranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen			Totaal (incl. reëlewaarde-veranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde			
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	19 848	19 848	16	445	- 3	Aangehouden schuldpapier aan AC	4 561	197	34		
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	751	367	55		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	2 687	89	13		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	13 000	300	- 103		
						Deposito's aan AC	192	4	- 1		
Totaal	19 848	19 848	16	445	- 3	Totaal			- 3	- 5	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	42 730	42 730	67	70	- 417	Aangehouden schuldpapier aan AC	23	1	- 7		
Valuta- en renteopties	2 640	0	12	0	- 26	Leningen en voorschotten aan AC	35 487	463	445		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	21	1	1		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	7 551	- 114	41		
Totaal	45 369	42 730	78	70	- 443	Totaal			479	37	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	20 845	20 845	47	653	- 154						
Valuta- en renteswaps	69	64	6	2	- 2						
Totaal	20 914	20 909	53	655	- 156	Totaal			153	- 3	- 1 405
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal (3)	1 328	1 357	11	418	114	Totaal			- 114	0	36

(1) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

(2) Inefficiteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

(3) Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

- De *Treasury*-departementen van de verschillende entiteiten beheren het renterisico. Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van *interest rate swaps* en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.
- De resterende afdekkingsreserves van kasstroomafdekkingen van eventuele afdekkingsrelaties waarvoor *hedge accounting* niet langer wordt toegepast bedragen -290 miljoen euro. Het geaccumuleerde bedrag van reële waardeafdekkingsveranderingen dat nog resteert in de balans voor alle afgedekte instrumenten die niet meer worden aangepast voor het afdekken van winsten en verliezen bedragen -100 miljoen euro. Deze aanpassingen worden geamortiseerd naar winst of verlies.
- Zie ook de paragraaf over *hedge accounting* in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? en toelichting 3.3.

Verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdskor (in miljoenen euro)	Instroom	Uitstroom
Maximaal 3 maanden	9	- 9
Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden	20	- 42
Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar	73	- 95
Meer dan 1 jaar en maximaal 2 jaar	128	- 280
Meer dan 2 jaar en maximaal 5 jaar	290	- 707
Meer dan 5 jaar	139	- 1 204

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	652	858
Te ontvangen opbrengsten (andere dan renteopbrengsten uit financiële activa)	44	48
Overige	608	810

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	91	58
Actuele belastingverplichtingen	48	62
UITGESTELDE BELASTINGEN	1 405	1 237
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	1 611	1 490
Personeelsbeloningen	123	110
Fiscaal overgedragen verliezen	394	491
Materiële en immateriële vaste activa	53	46
Voorziening voor risico's en kosten	7	7
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	341	204
Fin. instrumenten tegen reële waarde via de w&v en reëlewaardeafdekkingen	108	81
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	477	480
Technische voorzieningen	0	0
Overige	107	71
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	206	253
Personeelsbeloningen	12	12
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	44	38
Voorziening voor risico's en kosten	0	0
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	4	4
Fin. instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de w&v en reëlewaardeafdekkingen	49	102
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	64	69
Technische voorzieningen	0	0
Overige	31	28
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	1 450	1 282
Uitgestelde belastingverplichtingen	45	45
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	127	131

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De meeste fiscale verliezen en fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.
- De nettowijziging van de uitgestelde belastingen (+168 miljoen euro in 2020) is als volgt verdeeld:
 - Toename van uitgestelde belastingvorderingen: +121 miljoen euro.
 - Afname van uitgestelde belastingverplichtingen: -47 miljoen euro;
- De wijziging van de uitgestelde belastingvorderingen heeft voornamelijk te maken met:
 - Toename van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat: +116 miljoen euro, voornamelijk het gevolg van de toename van uitgestelde belastingvorderingen op bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten (veroorzaakt door de geboekte collectieve coronacrisis ECL). Tevens nemen de uitgestelde belastingvorderingen toe opgenomen in 'overige' in de tabel, voornamelijk het gevolg van de transfer van de obligatieportefeuille aan geamortiseerde kostprijs van KBC Credit Investments NV naar KBC Bank NV. Deze toenames worden deels gecompenseerd door de daling van de uitgestelde belastingvorderingen door benutting van fiscaal overgedragen verliezen.
- De wijziging van de uitgestelde belastingverplichtingen heeft voornamelijk te maken met:
 - Afname van uitgestelde belastingverplichtingen via resultaat: -36 miljoen euro, hoofdzakelijk als gevolg van de afname in financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (-44 miljoen euro);
- De uitgestelde belastingvorderingen zoals opgenomen in de balans bevinden zich grotendeels bij KBC Bank.
- Als gevolg van een wijziging in 2020 in de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de immateriële activa werden de posten Uitgestelde belastingvorderingen en Uitgestelde belastingverplichtingen retroactief gewijzigd. Zie Toelichting 1.1.

Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	25	25
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
Mallpay	5	2
Isabel NV	9	8
Payconiq International S.A.	10	13
Joyn International NV	- 6	- 6
Bancontact Payconiq Company NV	5	5
Overige	2	3
Goodwill op geassocieerde ondernemingen en joint ventures		
Brutobedrag	0	0
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet-beursgenoteerd	25	25
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geass. ondernemingen en joint ventures	0	0

- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarvoor KBC gezamenlijke controle uitoefent.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)	31-12-2020			31-12-2019	
Materiële vaste activa	2 948			3 051	
Vastgoedbeleggingen	342			360	
Huurinkomsten	35			36	
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd	10			10	
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd	2			3	
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële	Vastgoed- beleggingen
2020					
Beginsaldo	1 486	70	1 495	3 051	360
Aanschaffingen	156	30	411	597	47
Vervreemdingen	- 42	- 5	- 240	- 286	- 33
Afschrijvingen	- 108	- 27	- 20	- 155	- 29
Overige mutaties	- 30	- 3	- 225	- 258	- 3
Eindsaldo	1 462	64	1 421	2 948	342
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>1 319</i>	<i>192</i>	<i>745</i>	<i>2 256</i>	<i>248</i>
Reële waarde 31-12-2020					548
2019					
Beginsaldo	1 139	54	1 361	2 554	350
Aanschaffingen	210	38	595	843	29
Vervreemdingen	- 89	- 2	- 233	- 323	- 47
Afschrijvingen	- 100	- 25	- 26	- 151	- 27
Overige mutaties	326	5	- 202	129	54
Eindsaldo	1 486	70	1 495	3 051	360
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>1 319</i>	<i>196</i>	<i>722</i>	<i>2 237</i>	<i>234</i>
Reële waarde 31-12-2019					524

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan beperkte verplichtingen (ongeveer 0,1 miljard euro) voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarden jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2020					
Beginsaldo	914	85	245	6	1 250
Aanschaffingen	0	178	52	0	231
Vervreemdingen	0	- 15	- 34	- 1	- 50
Afschrijvingen	0	- 19	- 41	- 2	- 61
Overige mutaties	- 32	55	- 91	0	- 68
Eindsaldo	882	285	131	4	1 302
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	72	209	370	24	675
2019					
Beginsaldo	750	106	178	16	1 050
Wijzigingen waarderingsregels	0	- 54	- 1	0	- 56
Aangepast beginsaldo	750	52	177	16	994
Aanschaffingen	167	43	89	2	300
Vervreemdingen	0	0	- 1	- 5	- 6
Afschrijvingen	0	- 24	- 47	- 2	- 72
Overige mutaties	- 3	15	27	- 5	34
Eindsaldo	914	85	245	6	1 250
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	72	116	463	22	674

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Wijziging in waarderingsregels 2019: als gevolg van een wijziging in 2020 in de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de immateriële activa werden de post Goodwill en andere immateriële vaste activa retroactief gewijzigd. Zie Toelichting 1.1.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.10). We voeren de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een *high level assessment* uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor *Discounted Cash Flow*)) en de reële waarde (via multiële analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. De terminale groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (*Capital Asset Pricing Model*) en gebruiken daarbij een risicovrije rente, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). We voegen ook een landenrisicopremie toe om de invloed van de economische toestand van het land waarin KBC actief is in rekening te brengen. Binnen KBC hebben we twee specifieke DCF-modellen ontwikkeld: een bankmodel en een verzekeringsmodel. In beide gevallen beschouwen we als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019	Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen	
			31-12-2020	31-12-2019
K&H Bank	190	209	13,6% - 10,9%	14,0% - 11,6%
CSOB Bank (Tsjechië)	273	280	12,4% - 9,1%	12,1% - 9,7%
CMSS	162	167	12,5% - 9,3%	11,9% - 9,6%
UBB	110	110	10,3% - 9,7%	11,2% - 10,7%
KBC Asset Management NV	114	114	9,3% - 9,1%	10,0% - 9,6%
KBC Commerical Finance	21	21	9,2% - 9,1%	10,0% - 9,7%
Rest	12	12	-	-
Totaal	882	914	-	-

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen twaalf jaar. We gebruiken die langere periode om de verwachte economische convergentie te vatten van de Centraal- en Oost-Europese economieën naar een niveau van meer mature economieën. Die belangrijke assumptie maakt deel uit van het model om het dynamisme te reflecteren van de Centraal- en Oost-Europese economieën.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2020 tussen 1,2% en 1,7% (2019: tussen 1,2% en 1,7%).
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse uit voor die entiteiten waarvoor het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde. In de tabel vindt u voor de andere entiteiten een indicatie van de verandering in hoofdparameters die ervoor zou zorgen dat de realiseerbare waarde de boekwaarde evenaart.

Verandering in hoofdparameters ¹	Toename in discontovoet ²	Afname in terminale groeivoet ³	Toename in beoogde solvabiliteitsratio ⁴	Daling in jaarlijkse nettowinst	Stijging van de jaarlijkse waardeverminderingen
United Bulgarian Bank	0,3%	–	0,5%	2%	7%
ČMSS	0,4%	–	–	7%	22%
K&H Bank	0,7%	–	1,2%	7%	23%
KBC Commercial Finance	3,0%	–	–	27%	81%

1 Uiteraard moet er rekening worden gehouden met het feit dat een verandering in de parameters effect kan hebben op andere parameters in de berekening van de realiseerbare waarde.

2 Gebaseerd op een parallelle shift en een absolute toename van de discontovoetcurve. De vork van discontovoeten wordt 12,2%-12,1% voor KBC Commercial Finance, 14,3%-11,6% voor K&H Bank, 12,9%-9,7% voor ČMSS en 11,5%-9,8% voor United Bulgarian Bank.

3 Niet relevant, omdat dat zou betekenen dat de terminale groeivoet negatief wordt.

4 Absolute toename van de tier 1-kapitaalratio (niet relevant voor KBC Commercial Finance en ČMSS).

Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	206	222
Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	143	138
Voorzieningen voor andere risico's en kosten	63	85
Voorzieningen voor herstructurering	7	7
Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	31	54
Overige	25	24

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan Lifetime ECL - non- performing	Totaal
31-12-2020				
Voorzieningen op 01-01-2020	13	17	107	138
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
Categorie 1 (12 maanden ECL)	- 1	3	4	6
Categorie 2 (lifetime ECL)	1	- 3	8	6
Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)	0	1	- 1	- 1
Nieuwe financiële activa	5	0	0	5
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	8	- 2	- 5	1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	- 1	0	- 2	- 2
Andere	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	- 13	- 13
Veranderingen in de consolidatiekring	1	0	0	2
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0
Andere	0	0	1	1
Voorzieningen op 31-12-2020	26	17	99	143
31-12-2019				
Voorzieningen op 01-01-2019	12	17	99	129
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
Categorie 1 (12 maanden ECL)	0	4	0	4
Categorie 2 (lifetime ECL)	0	- 1	14	13
Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa	4	1	1	6
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	- 2	- 3	7	2
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	- 2	0	- 2	- 4
Andere	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	- 8	- 8
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	1
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0
Andere	0	- 1	- 4	- 4
Voorzieningen op 31-12-2019	13	17	107	138

- Zie ook toelichting 6.1

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorziening- en voor herstruc- turering	Voorziening- en voor belastingen en lopende rechts- geschillen	Overige	Totaal
2020				
Beginsaldo	7	54	24	85
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	5	17	9	31
Bedragen gebruikt	- 4	- 29	- 5	- 38
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	0	- 11	- 2	- 13
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	3	0	3
Andere	0	- 3	- 1	- 4
Eindsaldo	7	31	25	63
2019				
Beginsaldo	6	48	28	82
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	5	28	5	39
Bedragen gebruikt	- 3	- 19	- 4	- 26
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	- 2	- 3	- 4	- 10
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	1
Andere	0	0	- 2	- 2
Eindsaldo	7	54	24	85

- Voor het grootste deel van de aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.
- Overige voorzieningen: omvatten specifieke voorzieningen voor verschillende risico's.
- Informatie met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen: vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we overeenkomstig de IFRS-regels naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.
- Mogelijk verlies: Op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "Trustee" genaamd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) tengevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is één van een hele reeks vorderingen van de Trustee tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd). Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven'- ("Safe Harbor") en 'goede verdedigings'-regels ("Good defenses") van de faillissementswet op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 wijzigde de Trustee de oorspronkelijke vordering, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD. Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan waarbij de vordering van de Trustee werd afgewezen. De Trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeal") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("Certiorari petition") is op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank. KBC gelooft nog steeds dat er een sterke basis bestaat voor een afwijzing van de vordering tegen KBC, aangezien er een aantal andere verdedigingsstellingen zijn die samen met de gezamenlijke verdedigingsgroep kunnen worden opgeworpen. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	2 088	1 890
Indeling naar type		
Werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen	499	439
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	339	277
Overige	1 250	1 174

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN		
Aansluiting van brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen (begin van het jaar)	2 319	2 152
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	90	84
Rentekosten	17	32
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	- 4	1
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	186	181
Ervaringsaanpassingen	- 77	- 39
Pensioenkosten toegerekend aan verstreken dienstjaren	0	0
Andere	- 78	- 92
Wijziging in de pensioenregeling	0	0
Betaalde uitkeringen	- 75	- 72
Wisselkoersverschillen	- 8	4
Inperkingen	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	5	- 24
Brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen op jaareinde	2 452	2 319
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen (begin van het jaar)	1 947	1 670
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	17	238
<i>Vervachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de marktrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	15	25
Bijdragen van de werkgever	65	65
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	19	19
Betaalde uitkeringen	- 75	- 72
Andere	- 7	26
Wisselkoersverschillen	- 7	4
Afwikkelingen	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	0	22
Reële waarde van fondsbeleggingen op jaareinde	1 965	1 947
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	16	29
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	5	4
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen	- 486	- 372
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	0	- 36
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 486	- 408
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten (begin van het jaar)	- 408	- 462
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 74	- 71
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 68	66
Bijdragen van de werkgever	65	65
Andere	- 1	- 6
Wisselkoersverschillen	1	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	- 2	- 6
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten op jaareinde	- 486	- 408
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 74	- 71
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	- 90	- 84
Rentekosten	- 3	- 7
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers	19	19
Andere	0	0
Pensioenkosten toegerekend aan verstreken dienstjaren	0	0
Inperkingen	0	0
Afwikkelingen	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 68	66
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in demografische veronderstellingen	4	- 1
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in financiële veronderstellingen	- 186	- 181
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	2	213
Ervaringsaanpassingen	77	39
Aanpassingen aan begrenzingen van het financieringsplafond	36	- 15
Overige	- 3	11
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdragerregelingen	- 19	- 18

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Bank en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurde tot en met 2018 voornamelijk via een vasteprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overgestapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarborgd) rendement uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan. Op 31 december 2020 waren er 59% actief aangesloten werknemers in de toegezegdpensioenregeling en 41% in het toegezegdebijdrageplan. Op 31 december 2019 was dat 61% en 39%.
- Vanaf 1 januari 2020 zijn de verzekeringsrisico's voor overlijden en invaliditeit (voor de actieve aangeslotenen van het pensioenfonds ter aanvulling van de pensioenregeling) volledig herverzekerd via een extern herverzekeringsprogramma. De IFRS-impact hiervan vindt u hierna:
 - Overlijden: bruto-verplichtingen: daling van 61,8 miljoen euro; personeelskost: daling van 1,3 miljoen euro.
 - Invaliditeit: bruto-verplichtingen: daling van 9,9 miljoen euro; personeelskost: daling van 0,4 miljoen euro.
- Er bestaan geen belangrijke toegezegdpensioenregelingen in de andere kernlanden.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)	2020	2019	2018	2017	2016
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	2 452	2 319	2 152	2 124	2 126
Reële waarde van fondsbeleggingen	1 965	1 947	1 670	1 699	1 600
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 486	- 408	- 462	- 407	- 500
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van planactiva en brutoverplichtingen					
Invloed op planactiva	0		0	0	0
Invloed op brutoverplichtingen (*)	182	182	- 29	4	- 147

* Uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen. Plus bij een positieve invloed, min bij een negatieve invloed, betreft de in het bovenstaande deel vermelde pensioenregelingen samen.

**Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen:
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN**

KBC-Pensioenfonds

Samenstelling op 31-12-2020	
Aandelen	39%
Obligaties	48%
Vastgoed	12%
Liquiditeiten	1%
Beleggingsfondsen	0%
<i>Waarvan illiquide activa</i>	10%
Samenstelling op 31-12-2019	
Aandelen	40%
Obligaties	46%
Vastgoed	11%
Liquiditeiten	3%
Beleggingsfondsen	0%
<i>waarvan illiquide activa</i>	9%
Verwachte bijdragen in 2021 (in miljoenen euro)	38
Wetgevend kader	Pensioenplannen zijn opgenomen in de cao's en worden omgezet in een pensioen-reglement. Jaarlijkse rapportering van de financieringsniveaus aan de controleautoriteiten (FSMA/NBB). In geval van onderfinanciering rapportering aan controleautoriteiten.
Risico's voor KBC	Investeringsrisico en inflatierisico
Asset liability-beleid	De hedgingportefeuille dekt renterisico en inflatierisico af d.m.v. renteswaps. De returnportefeuille beoogt extra opbrengst te genereren.
Planwijzigingen	Een nieuwe versie van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever werd geïntroduceerd op 1 januari 2019. Alle werknemers die aangesloten waren in het Vasteprestatieplan hadden eenmalig de mogelijkheid om naar dat plan over te stappen.
Inperkingen en afwikkelingen	Niet van toepassing.
Verdisconteringsmethode	Vertrekpunt zijn de BVAL-noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen <i>yield-curve</i> wordt omgevormd tot een <i>zero coupon-curve</i> . Vanaf jaar 22 krijgen we een vlakke curve.
Voornaamste actuariële veronderstellingen	
Gemiddelde verdisconteringsvoet	0,09%
Verwachte salarisstijging	2,00%
Verwachte inflatie	1,65%
Verwachte stijging van de pensioenen	-
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen	12 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen	
Stijging brutoverplichting op 31-12-2020 als gevolg van:	
1% daling in de verdisconteringsvoet	13,88%
1% stijging in de verwachte inflatie	10,98%
1% hoger dan verwachte salarisstijging boven op inflatie	14,29%
Pensioenleeftijd 65 jaar voor alle actieven	0,48%
Stijging van de levensverwachting met 1 jaar	-
De invloed van de volgende veronderstellingen werd niet berekend:	Impact van dalende sterftecijfers: het pensioenfonds betaalt altijd een kapitaal uit, langlevensrisico is verwaarloosbaar. Impact van personeelsverloop: het verwachte personeelsverloop situeert zich op een zeer laag niveau.

Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen: TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		KBC-Pensioenfonds
Verwachte bijdragen in 2021 (in miljoenen euro)		20
Wetgevend kader	Volgens de Belgische Wet op Aanvullende pensioenen (WAP) moet de werkgever een minimumrendement van 1,75% garanderen op werknemers- en werkgeversbijdragen.	
Risico's voor KBC	Investeringsrisico	
Waardering	De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd rekening houdend met de verworven reserve op rapporteringsdatum, met een projectie van deze reserves tot de verwachte pensioenleeftijd tegen de wettelijk gegarandeerde interestvoet, en met verdiscontering van de resulterende verplichting. KBC biedt twee types toegezegdebijdragerregelingen aan: één gefinancierd door werknemersbijdragen en één gefinancierd door werkgeversbijdragen. De waardering van de pensioenverplichtingen van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever, houdt rekening met de toekomstige bijdragen. Voor de waardering van het werknemers-Toegezegdebijdragenplan wordt dit niet gedaan omdat de verplichting van de werkgever voor dat plan alleen betrekking heeft op de minimumgarantie-rentevoet.	
Verdisconteringsmethodologie	Vertrekpunt zijn BVAL-noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen yield-curve wordt omgevormd tot een zero coupon-curve. Vanaf jaar 22 krijgen we een vlakke curve.	
Voornaamste actuariële veronderstellingen		
Gemiddelde verdisconteringsvoet		0,30%
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen		20 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen		
Stijging brutoverplichting op 31-12-2020 als gevolg van:		
1% daling in de verdisconteringsvoet		22%
Pensioenleeftijd 65 jaar voor alle actieven		0,06%

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten

In aantal	31-12-2020	31-12-2019
Gewone aandelen	995 371 469	995 371 469
Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering	995 371 469	995 371 469
Waarvan eigen aandelen	0	0
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	9,78	9,78
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

- Gewone aandelen: betreft gewone aandelen zonder nominale waarde. Ze dragen stemrecht en elk aandeel vertegenwoordigt één stem. Er zijn geen winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven.
- Op 31 december 2020 waren er 995 371 469 gewone aandelen in circulatie, volledig direct in bezit van KBC Groep NV.
- Additional tier 1 (AT1)-instrumenten (deze effecten zijn geïnclassificeerd als eigenvermogensinstrumenten onder IAS 32 en de coupon wordt behandeld als dividend).
 - In april 2018 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 1 miljard euro en onderschreef voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 7 jaar; met tijdelijke afschrijving bij een *common equity ratio* van 5,125%; initiële coupon van 4,45% p.a. halfjaarlijks te betalen).
 - In februari 2019 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 500 miljoen euro en onderschreef voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 5 jaar; tijdelijke afschrijving bij een *common equity ratio* van 5,125%; initiële coupon van 4,95% per jaar halfjaarlijks te betalen).

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (IFRS 5)

- In 2019 en 2020 vielen er geen belangrijke groepsmaatschappijen onder IFRS 5.

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)		31-12-2020			31-12-2019		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen							
Categorie 1	36 059	22	36 036	34 959	11	34 949	
Categorie 2	4 034	11	4 024	3 070	7	3 062	
Categorie 3 – non-performing	40	9	31	115	3	112	
Totaal	40 133	42	40 091	38 144	21	38 123	
Waarvan onherroepelijke kredietlijnen	23 542	18	23 524	22 981	12	22 969	
Verstrekte financiële garanties							
Categorie 1	7 767	4	7 764	8 436	3	8 433	
Categorie 2	1 703	6	1 697	1 668	10	1 658	
Categorie 3 – non-performing	169	90	79	192	104	88	
Totaal	9 639	100	9 539	10 295	116	10 179	
Andere versterkte verbintenissen							
Totaal	354	1	353	308	0	308	
Totaal							
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	50 126	143	49 983	48 748	138	48 610	

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 61 438 miljoen euro voor verplichtingen en 4 192 miljoen euro voor eventuele verplichtingen (2019: 44 756 miljoen euro en 3 301 miljoen euro). Eind 2020 waren ongeveer 17,4 miljard euro woningkredieten en cashcollecties ingeschreven in het register van de dekkingswaarden van het bijzondere vermogen van het covered bond-programma (eind 2019: 10,9 miljard euro).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.
- De waarborgen verworven door uitwinning bedroegen 0,01 miljard euro in 2020 (0,02 miljard euro in 2019).

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2019
Financiële activa	40 466	41 128	10 933	11 047
Aandelen	8	10	2	1
Schuld papier	40 261	40 881	10 931	11 046
Leningen en voorschotten	197	236	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0

Toelichting 6.2: Leasing

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen voor financiële leasing		
Bruto-investering in financiële leasing, vordering	6 136	6 293
Tot 1 jaar	1 482	1 613
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 350	3 422
Meer dan 5 jaar	1 304	1 257
Niet-verdiende toekomstige financieringsinkomsten met betrekking tot financiële leasing	388	366
Netto-investering in financiële leasing	5 747	5 926
Tot 1 jaar	1 394	1 537
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 148	3 240
Meer dan 5 jaar	1 206	1 150
<i>Waarvan niet-gegarandeerde restwaarden voor de leasinggever</i>	<i>40</i>	<i>46</i>
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen voor oninbare leasingvorderingen	55	44
Vorderingen voor operationele leasing		
Toekomstige minimaal te ontvangen leasingbetalingen uit niet-opzegbare leasing	503	518

- KBC treedt slechts in beperkte mate op als leasingnemer in operationele en financiële leasing.
- Financiële leasing: KBC biedt financiëleleasingproducten aan, gaande van leasing van uitrusting en voertuigen tot vastgoedleasing. Financiële leasing wordt in België over het algemeen door het kantorennetwerk van de KBC-groep aangeboden. Ook in Centraal-Europa wordt dat model steeds belangrijker.
- Operationele leasing betreft hoofdzakelijk fullserviceverhuur van auto's. Die service bieden we aan zowel via het kantorennetwerk van KBC Bank en CBC Banque als via een intern verkoopteam. Ook in Centraal-Europa ontwikkelen we de fullserviceverhuur verder.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2020						2019					
	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	1	649	93	34	7	784	16	1 217	107	40	7	1 387
Leningen en voorschotten	0	251	39	1	0	291	7	800	38	1	0	846
Aandelen (inclusief investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures)	1	97	53	29	0	180	3	92	68	33	0	196
Overige	0	301	1	4	7	313	7	326	1	6	7	345
Verplichtingen	10 446	1 093	93	4	373	12 010	7 493	796	93	0	365	8 748
Deposito's	80	769	18	4	351	1 222	122	713	14	0	356	1 205
Andere financiële verplichtingen	10 191	258	0	0	0	10 449	7 341	17	0	0	0	7 357
Overige	175	66	75	0	23	339	31	66	80	0	9	185
Winst-en-verliesrekening	- 929	- 55	- 4	0	0	- 987	- 808	- 52	- 2	0	- 5	- 867
Nettorente-inkomsten	- 74	- 142	- 1	0	0	- 217	- 83	- 152	- 1	0	0	- 236
Rente-inkomsten	6	1	1	0	0	8	2	0	1	0	0	3
Rentelasten	- 80	- 143	- 1	0	0	- 225	- 85	- 152	- 1	0	0	- 239
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technische verzekeringslasten vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividendinkomsten	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1
Nettoprovisie-inkomsten	0	80	- 1	0	2	81	0	85	0	0	2	87
Provisie-inkomsten	0	178	0	0	2	181	1	189	0	0	2	192
Provisielasten	0	- 99	- 1	0	0	- 100	- 1	- 103	- 2	0	0	- 105
Overige netto-inkomsten	0	- 17	- 1	0	0	- 18	0	- 17	- 1	0	- 5	- 23
Algemene beheerskosten	- 854	24	- 2	0	- 2	- 835	- 724	32	- 2	0	- 2	- 697
Niet opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen												
Gegeven door de groep	0	3 798	0	18	111	3 927	0	5 122	0	0	74	5 197
Ontvangen door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Transacties met key management (leden Raad van Bestuur en Directiecomité) (in miljoenen euro) (*)	2020	2019
Totaal (*)	2	2
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	2	2
Vergoedingen na uitdiensttreding	0	0
Toegezegdpensioenregelingen	0	0
Toegezegdebijdrageregelingen	0	0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0	0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0	0
Betalingen in aandelen	0	0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0	0
Toegestaan	0	0
Uitgeoefend	0	0
Verandering van samenstelling	0	0
Aan het einde van het jaar	0	0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	2	2

(*) Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen en entiteiten van de KBC-groep in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn reeds geëlimineerd in de geconsolideerde financiële staten) en transacties met andere entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Verzekeringen).
- Overige in de eerste tabel: omvat onder andere KBC Ancora, Cera en MRBB.
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.
- Key management zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Bank NV. Meer informatie over de vergoedingen van het topmanagement vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)	2020	2019
KBC Moedermaatschappij en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	6 139 087	5 814 977
Overige diensten	413 229	649 561
Andere controleopdrachten	404 150	562 842
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	9 079	48 645
KBC Moedermaatschappij alleen		
Standaardcontroleopdrachten	1 998 195	1 975 819
Overige diensten	82 948	62 541

Toelichting 6.5: dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen, 31-12-2020

In de tabel vindt u de belangrijkste groepsmaatschappijen. Een volledig overzicht van alle (in de consolidatie opgenomen en van de consolidatie uitgesloten) groepsmaatschappijen vindt u op www.kbc.com > Over ons > Onze structuur.

KBC Bank: belangrijkste vennootschappen opgenomen in de consolidatie, 31-12-2020					
Naam	Zetel	Vennootschapsnummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)	Divisie (*)	Activiteit
KBC Bank NV	Brussel – BE	462.920.226	100,00	BE/GC	kredietinstelling
CBC BANQUE SA	Namen – BE	403.211.380	100,00	BE	kredietinstelling
Československá Obchodná Banka a.s.	Bratislava – SK	--	100,00	IM	kredietinstelling
Československá Obchodní Banka a.s.	Praag – CZ	--	100,00	CZ	kredietinstelling
KBC Asset Management NV	Brussel – BE	469.444.267	100,00	BE	vermogensbeheer
KBC Autolease NV	Leuven – BE	422.562.385	100,00	BE	leasing
KBC Bank Ireland Plc.	Dublin – IE	--	100,00	IM	kredietinstelling
KBC Commercial Finance NV	Brussel – BE	403.278.488	100,00	BE	factoring
KBC Ifima SA	Luxemburg – LU	--	100,00	GC	financiering
KBC Securities NV	Brussel – BE	437.060.521	100,00	BE	beursmakelaar
K&H Bank Zrt.	Budapest – HU	--	100,00	IM	kredietinstelling
Loan Invest NV	Brussel – BE	889.054.884	100,00	BE	effectiseringsvehikel
OTP Banka Slovensko a.s.	Bratislava – SK	--	99,44	IM	kredietinstelling
United Bulgarian Bank AD	Sofia – BG	--	99,91	IM	kredietinstelling

(*) BE: divisie België; CZ: divisie Tsjechië; IM: divisie Internationale Markten; GC: Groepscenter.

- Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in de consolidatie opgenomen als twee van de volgende criteria worden overschreden: (1) het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro, (2) het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro en (3) het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro. Het gezamenlijke balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.
- We passen de methode van integrale consolidatie toe voor alle (belangrijke) entiteiten, inclusief *structured entities* (SPV's), waarover de consoliderende vennootschap, direct of indirect, een exclusieve zeggenschap uitoefent. Om te beoordelen of *structured entities* al dan niet moeten worden geconsolideerd, hanteren we de principes zoals uiteengezet in IFRS 10. Bovendien hanteren we drempels voor opname in de consolidatie (zie vorige paragraaf).
- Toelichting in verband met belangen in andere entiteiten (IFRS 12):
 - Belangrijke beoordelingen en veronderstellingen:
 - Over het algemeen worden de fondsen die KBC beheert niet opgenomen in de consolidatiekring, omdat ze niet beantwoorden aan de drie criteria van controle (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden).
 - De gemeenschappelijke entiteiten (*joint entities*) waarvan KBC geen 50% van het aandelenkapitaal in handen heeft, worden geclassificeerd als joint ventures, omdat KBC Bank de gezamenlijke controle over die entiteiten heeft op basis van aandeelhoudersovereenkomsten. Op basis van de statuten en/of aandeelhoudersovereenkomsten is het stemrecht in (en dus de controle over) de joint venture gelijkmatig verdeeld over de verschillende aandeelhouders en kunnen beslissingen enkel genomen worden met unanimiteit.
 - Belangen in dochtermaatschappijen
 - Voor de overgrote meerderheid van de entiteiten zijn de stemrechten wezenlijk gelijk aan de eigendomsrechten.
 - In de gezamenlijke kapitaalbeslissing (*joint capital decision*) werden bepaalde pijler 2-niveaus vastgelegd. Daardoor moeten bepaalde minimale kapitaalratio's gerespecteerd worden en gelden er beperkingen voor de repatriëring van kapitaal en de uitkering van dividenden.
 - Met betrekking tot Loan Invest NV is KBC blootgesteld aan kredietverliezen op de hypotheekportefeuille. Daarvoor worden waardeverminderingen geboekt als dat nodig is.
 - Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten
 - KBC Bank NV treedt op als arranger en dealer voor Medium Term Note-programma's ter waarde van 40 miljard euro, uitgegeven door 19 niet-geconsolideerde speciaal daartoe opgerichte gestructureerde entiteiten. Die entiteiten werden tussen 2006 en 2016 overeenkomstig de Ierse vennootschapswet (Irish Companies Act 2014) opgericht als een Ierse naamloze vennootschap (public limited company) of een Ierse besloten vennootschap (private limited company). Hun hoofdactiviteit is het bijeenbrengen van geld door notes uit te geven om financiële activa aan te kopen (zoals effecten, obligaties, deposito's, enz.) en gerelateerde derivaten- en andere contracten aan te gaan (zoals aandelengebonden swaps, rentegebonden swaps, total return swaps, repotransacties, enz.). Ze bieden beleggingsmogelijkheden aan klanten door te zorgen voor schaalvoordelen, een spreiding van het kredietrisico en een grote granulariteit. Elke structured entity heeft een prospectus dat is goedgekeurd door de Ierse centrale bank en kan worden geraadpleegd op www.kbc.be/prospectus/spv. De gestructureerde entiteiten zijn evenwel niet geconsolideerd omdat ze niet voldoen aan de drie criteria voor consolidatie (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die

zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden). Op 31 december 2020 bedroeg het beheerde vermogen van die entiteiten 9,1 miljard euro.

- Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Bank of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Bank of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn.
 - Op 31 december 2020 had KBC Bank de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding: 4 miljoen euro, vergoeding als administratief agent: 1 miljoen euro, accounting fee: 1 miljoen euro.
- Er waren eind 2020 geen groepsvennootschappen actief in de winningsindustrie. Bijgevolg werd geen geconsolideerd verslag van betalingen aan overheden opgesteld (cf. art 3:8 § 1 WVV).

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

- 2019: ČMSS
 - Eind mei 2019 nam ČSOB het resterende belang van 45% in ČMSS over van Bausparkasse Schwäbisch Hall voor 240 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. Als gevolg van die transactie bezit ČSOB nu 100% van ČMSS en consolideert het op die manier zijn positie als de grootste aanbieder van financiële oplossingen voor huisvestingsdoeleinden in Tsjechië.
 - De impact daarvan is opgenomen in de geconsolideerde cijfers in dit verslag. De resultaten van ČMSS werden volledig geconsolideerd in elke lijn van de winst-en-verliesrekening vanaf juni 2019 (voorheen werden de resultaten van ČMSS geboekt tegen 55% in de lijn Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures). Op de balans werd ČMSS ook volledig geconsolideerd vanaf juni 2019 (voorheen in de rubriek 'Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures', in overeenstemming met de vermogensmutatiemethode). De eenmalige winst van 82 miljoen euro gerelateerd aan de herwaardering van het bestaande aandeel van 55% van de groep in ČMSS werd geboekt in 'Overige Netto-inkomsten'.
 - KBC heeft goodwill erkend voor een bedrag van 167 miljoen euro in de geconsolideerde jaarrekening. Dat wordt verantwoord door de rendabiliteit van ČMSS (op basis van de resultaten van de vorige jaren en het businessplan voor de komende jaren), in combinatie met inkomstensynergieën (bijkomende productverkoop dankzij *cross-selling*) en kostensynergieën (onder andere met betrekking tot hoofdkantoorfuncties zoals interne audit, inkoop, ALM, juridische en financiële zaken). De goodwill kan fiscaal niet in mindering worden gebracht.
 - De transactie had in 2019 een impact van -0,3 procentpunten op de *common equity ratio* van KBC Groep.
 - De onderstaande tabel geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van ČMSS en de invloed van ČMSS tot de winst-en-verliesrekening van de groep (voor de periode juni tot en met december 2019).
- 2020: OTP Banka Slovensko:
 - Eind november 2020 ronden we de overname af van 99,44% van OTP Banka Slovensko voor 64 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. Die maatschappij is actief op de Slowaakse markt als een universele bank, met een marktaandeel van bijna 2% in deposito's en kredieten en bijna 200 000 klanten. Daarmee versterken we ons marktaandeel in Slowakije, waar we al sinds 2002 aanwezig zijn via ČSOB. We zullen kunnen profiteren van schaalvoordelen en onze zichtbaarheid in deze erg competitieve markt vergroten wat al onze stakeholders ten goede zal komen.
 - De impact daarvan is opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers in dit verslag. De resultaten van OTP Banka Slovensko worden pas volledig geconsolideerd in elke lijn van de winst-en-verliesrekening vanaf 1 januari 2021.
 - KBC nam eind 2020 geen goodwill of badwill op in zijn geconsolideerde jaarrekening aangezien de overnameprijs nagenoeg gelijk was aan het eigen vermogen van OTP (rekening houdend met specifieke negatieve aanpassingen van de reële waarde die KBC tijdens het due diligenceproces vastgesteld heeft). IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) laat toe om het goodwillbedrag aan te passen tijdens de periode van 12 maanden vanaf de overnamedatum. Daarom is het goodwillbedrag tijdelijk en aan wijzigingen onderhevig (voornamelijk met betrekking tot de reëlewaardeaanpassingen op de kredietportefeuille, die de komende maanden nog verder zal gescreend worden). De goodwill kan fiscaal niet in mindering worden gebracht.
 - De overname had slechts een beperkte invloed op de kapitaalpositie van KBC (-0,2% op de *common equity ratio*).
 - De onderstaande tabel geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van OTP Banka Slovensko.

in miljoenen euro	31-12-2019	31-12-2020
Aankoop of verkoop	Aankoop	Aankoop
Percentage aandelen gekocht (+) of verkocht (-) in het betrokken jaar	ČMSS 45%	OTP Banka Slovenska 99,44%
Totaal percentage aandelen aan het einde van het betrokken jaar	100%	99,44%
Betreffende divisie/segment	Tsjechië	Slovakije
Datum sluiting transactie, maand en jaar	mei 2019	november 2020
Resultaten van betreffende maatschappij opgenomen in resultaat van de groep vanaf:	01-06-2019	01-01-2021
Aankoopprijs	240	64
Kasstroom voor de aankoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	439	107
Geboekte bedragen voor gekochte activa en veronderstelde passiva - voor de geprovisioneerde reële waarde op 31 mei 2019	31-5-2019	31-12-2020
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	729	171
Financiële activa	4 959	1 179
Geamortiseerde kostprijs	4 855	1 176
Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	103	2
Afdekkingsderivaten	0	0
een portefeuille	15	0
Belastingvorderingen	4	16
Materiële vaste activa	20	12
Goodwill en andere immateriële vaste activa	39	0
Overige activa	7	2
waarvan geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in bovenstaande activa)	729	171
Financiële verplichtingen	5 384	1 048
Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	5 362	1 048
Afdekkingsderivaten	22	0
Belastingverplichtingen	10	
Voorzieningen voor risico's en kosten	1	5
Overige verplichtingen	33	21
waarvan: geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in bovenstaande verplichtingen)	50	0

Bijdrage in de geconsolideerde winst- en verliesrekening CMSS (eerste 5 maanden van 2019 in vermogensmutatie aan 55%-belang en vanaf 1 juni 2019 integrale consolidatie aan 100%);

(in miljoenen euro)	2019
Nettorente-inkomsten	49
Dividendinkomsten	0
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	1
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	0
Nettoprovisie-inkomsten	15
Overige netto-inkomsten	82
TOTALE OPBRENGSTEN	146
Exploitatiekosten	- 30
Bijzondere waardeverminderingen	- 3
op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI	- 3
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	9
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	121
Belastingen	- 6
RESULTAAT NA BELASTINGEN	116
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	116

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in *going concern*- en/of *gone concern*-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kosten van eigen vermogen, prestatiemeting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving.

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Dat houdt in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD IV. KBC maakt sinds 30-06-2020 gebruik van de overgangsbepaling m.b.t. IFRS 9. KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's. De belangrijkste maatstaf is de *transitional common equity ratio*, die volgens de reglementaire vereiste 10,45% moet bedragen. Die omvat het pijler 1-minimum (4,5%), de pijler 2-vereiste (1,75%, opgelegd door de ECB, naar aanleiding van haar *Supervisory Review and Evaluation Process*-beoordeling) en de vereiste buffers (4,20%, bepaald door de lokale bevoegde autoriteiten in de kernmarkten van KBC). Eind 2020 bedroeg de *transitional common equity ratio* 15,7%.

(in miljoenen euro)	KBC Bank (geconsolideerd) CRR/CRD	
	31-12-2020	31-12-2019
	<i>Transi- tional</i>	<i>Fully loaded</i>
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	18 021	16 660
Tier 1-kapitaal	16 078	14 704
Common equity	14 578	13 204
Eigen vermogen van de aandeelhouders	14 567	15 043
Solvabiliteitsaanpassingen	12	-1 840
Aanvullend going concern-kapitaal (1)	1 500	1 500
Tier 2-kapitaal (2)	1 942	1 957
Totaal gewogen risicovolume (3)	92 635	89 838
Common equity ratio	15,7%	14,7%

(1) Bevat perpetuele achtergestelde leningen met een volledig discretionaire en niet-cumulatieve interestvergoeding. De effecten bevatten verder ook een loss-afschrijving mechanisme, meer bepaald een tijdelijke afschrijving wanneer de CET1 ratio onder 5.125% zou vallen. Zie ook toelichting

(2) Bevat achtergestelde leningen met een vaste vervaldag waarvan de hoofdsom en rentevergoeding in going concern niet kan worden geannuleerd.

(3) Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de RWA-interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de regelgevende normen.

- U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? van dit verslag en in het Risk Report.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De vereiste informatie in verband met risico's (IFRS 4 en IFRS 7) nemen we op in de door de commissaris geauditeerde delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?. Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 18 maart 2021 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2020:

- nihil

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

Naam	KBC Bank NV
Oprichting	17 maart 1998
Oprichtingsland	België
Zetel van de vennootschap	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
BTW	BE 0462.920.226
RPR	Brussel
Website	https://www.kbc.com
E-mailadres voor communicatie met aandeel- en obligatiehouders	IR4U@kbc.be
Juridische vorm	Naamloze vennootschap naar Belgisch recht; organisatie van openbaar belang; de vennootschap is een kredietinstelling die onder het prudentieel toezicht staat van de Nationale Bank van België en de Europese Centrale Bank.
Duur	Onbepaalde duur.
Doel	De vennootschap heeft tot voorwerp, voor zichzelf of voor rekening van derden, in België of in het buitenland, alle verrichtingen uit te voeren die in de ruimste zin tot het bankbedrijf behoren alsook alle andere activiteiten waarvan de uitoefening aan de banken wordt of zal worden toegestaan (artikel 2 van de statuten).

Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien

De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de Griffie van de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank van Brussel en worden bekendgemaakt op www.kbc.com. De jaarrekeningen en het jaarverslag worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd.. De beslissingen inzake de benoeming, het ontslag en de afzetting van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. De financiële berichten over de vennootschap verschijnen op www.kbc.com.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, indien die dag een wettelijke feestdag of banksluitingsdag is, op de laatste daaraan voorafgaande bankwerkdag, om 11 uur. Ieder aandeel geeft recht op één stem.

Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 21 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Verslag van de commissaris

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 april 2019, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV uitgevoerd gedurende 5 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2020 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 284.399 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 933 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2020, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Details met betrekking tot de financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde op jaareinde 31 december 2020 zijn opgenomen in Toelichting 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Voor informatie met betrekking tot de bepaling van de reële waarde verwijzen we naar Toelichting 1.2. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en Toelichting 4.4 bij de geconsolideerde jaarrekening.

De voor bepaalde financiële instrumenten gebruikte waarderingsmethoden en -modellen zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Dit is in het bijzonder het geval voor financiële instrumenten ingedeeld in niveau 2 en 3 in Toelichting 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening, de reële waarde van financiële instrumenten ingedeeld in niveau 1 is daarbij onderhevig aan een beperkte subjectieve beoordeling.

Het gebruik van verschillende waarderingsmethoden en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Een overzicht van de belangrijkste waarderingsmethoden is opgenomen in Toelichtingen 4.4 en 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Verder worden aanpassingen van de reële waarde opgenomen op bepaalde posities gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Die aanpassingen worden gedreven door de huidige marktomstandigheden, de evoluties in de parameters inzake kredietrisico, het renteklimaat en de financieringskost, allemaal elementen die een impact hebben op de reële waarde van de portefeuille van de Groep gewaardeerd aan reële waarde. De belangrijkste aanpassingen van de reële waarde zijn opgenomen in Toelichting 1.2 bij de geconsolideerde jaarrekening. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze experts inzake waarderingen en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt in een evaluatie, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde.

Op basis van onze procedures besluiten we dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van de financiële instrumenten ingedeeld in niveau 2 en 3, in de context van de inschatting van de vermelde onzekerheid, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de reële waarde van deze financiële instrumenten beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen in overeenstemming met IFRS 9 vereist een beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de beoordeling van een significante toename in het kredietrisico of wanbetaling met betrekking tot de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

De COVID-19 pandemie heeft de capaciteit van de modellen om alle gevolgen van de economische context en van de overheidsmaatregelen op de te verwachten kredietverliezen adequaat weer te geven beperkt, waardoor bijkomende waardeverminderingen bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen vereist zijn.

Op jaareinde 31 december 2020 is informatie met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen opgenomen in Toelichting 4.2 bij de geconsolideerde jaarrekening, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting 1.2 Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving.

Informatie met betrekking tot het effect van de COVID-19 pandemie op de te verwachten kredietverliezen is opgenomen in toelichting 1.4 bij de geconsolideerde jaarrekening.

Op jaareinde 31 december 2020 bedragen de bruto leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs EUR 195.169 miljoen, de totale bijzondere waardeverminderingen op die datum bedragen EUR 3.694 miljoen.

De beoordeling van significante toenames in kredietrisico, van wanbetaling met betrekking tot leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs en de beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen maken deel uit van het beoordelingsproces van de Groep en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op significante toenames in kredietrisico en wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij, de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand.

De bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, houden rekening met de input van experts, sector impacten en de impact van kansgewogen scenario's.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen kunnen leiden van bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen. Aangezien de leningen en vorderingen het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Groep, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van kosten van bijzondere waardeverminderingen, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en bijzondere waardeverminderingen van de Groep, inclusief de processen met betrekking tot de modellen voor het bepalen van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen. We hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de controles in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van bijzondere waardeverminderingen. Wat betreft bijzondere waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben we, voor een steekproef van corporate kredietdossiers, een detailnazicht uitgevoerd van door de Groep toegekende leningen. We hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetaling kunnen wijzen en de kwantificatie inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling. Deze tests hebben geen significante uitzonderingen aan het licht gebracht.

Wat betreft de bijzondere waardeverminderingen voor de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, hebben we de elementen die op significante toenames in kredietrisico wijzen en de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben we de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Groep inzake de goedkeuring en validatie van modellen.

Wij hebben ook de mathematische nauwkeurigheid van de berekeningen ter bepaling van de bijkomende waardeverminderingen gevalideerd en de redelijkheid ervan beoordeeld.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld, met inbegrip van de toelichting aangaande de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen bijzondere waardeverminderingen, met inbegrip van de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen, binnen een redelijke vork van uitkomsten in de context van de leningen en vorderingen in het algemeen, en de gerelateerde onzekerheden zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is dit jaarverslag opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Wat betreft de niet-financiële informatie, en zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermelding

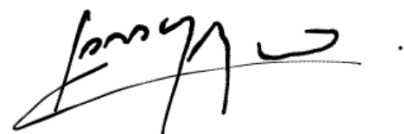
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Sint-Stevens-Woluwe, 23 maart 2021

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Gregory Joos
Bedrijfsrevisor

Vennootschappelijke jaarrekening

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-inst 1.1

JAARREKENING IN EURO (in duizenden)

Naam: KBC BANK

Rechtsvorm: NV

Adres: Havenlaan

Postnummer: 1080

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van

Internetadres*:

Gemeente:

BRUSSEL

Brussel

http://www.kbc.be

Nr.: 2

Bus:

Ondernemingsnummer

0462.920.226

Datum 29/10/2020 van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van

28/04/2021

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2020

tot

31/12/2020

Vorig boekjaar van

01/01/2019

tot

31/12/2019

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

Periode in de Raad in 2020

Einde huidig mandaat

VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR:

Dhr. Thomas LEYSEN, Rosier 21, 2000 Antwerpen

tot 29/04/2020

Dhr. Koenraad DEBACKERE, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven

vanaf 01/11/2020

2024

VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITE:

Dhr. Johan THIJS, Havenlaan 2, 1080 Brussel

volledig jaar

2021

Leden: zie vervolg op volgende bladzijde

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

- het verslag van de commissaris

- het jaarverslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van aandeelhouders

Totaal aantal neergelegde bladen:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: -

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

J. THIJS

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

K. DEBACKERE

Voorzitter Directiecomité

Voorzitter Raad van Bestuur

* Facultatieve vermelding

** Schrappen wat niet van toepassing is

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Leden:

Dhr. Nabil ARISS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Mevr. Katelijn CALLEWAERT, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2021
Mevr. Sonja DE BECKER, Meerbeekstraat 20, 3071 Erps-Kwerps	volledig jaar	2024
Dhr. Franky DEPICKERE, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2023
Dhr. Koenraad DEBACKERE, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven	vanaf 29/04/2020	2024
Dhr. Daniel FALQUE, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2024
Dhr. John HOLLOWS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2021
Mevr. Julia KIRALY, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Dhr. Erik LUTS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2021
Dhr. Bo MAGNUSSON, Taptogatan 6, Stockholm 115 26, Sweden	volledig jaar	2024
Mevr. Vladimira PAPIRNIK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Dhr. Luc POPELIER, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2021
Dhr. Hendrik SCHEERLINCK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2021
Mevr. Christine VAN RIJSSEGHEM, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2022
Dhr. Marc WITTEMANS, Beatrijslaan 91, 3110 Rotselaar	volledig jaar	2022

COMMISSARIS:

PwC Bedrijfsrevisoren BV 0429.501.944
Woluwedal 18, 1932 Sint-Stevens-Woluwe, België
Functie : Commissaris, Lidmaatschapsnummer : B00009
Mandaat : benoemd 24/04/2019 tot 2022

Vertegenwoordigd door :

Jeanquart Roland (lidnummer IBR A01313)
Bedrijfsrevisor
Woluwedal 18 , 1932 Sint-Stevens-Woluwe, België

Gregory Joos (lidnummer IBR A02025)
Bedrijfsrevisor
Woluwedal 18 , 1932 Sint-Stevens-Woluwe, België

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De jaarrekening werd / werd niet* geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming**,
- B. Het opstellen van de jaarrekening**,
- C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van de jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschaps- nummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Facultatieve vermelding.

BALANS NA WINSTVERDELING

(in duizenden)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten		10100	18.138.039	1.308.954
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier		10200	419.495	212.993
III. Vorderingen op kredietinstellingen	5.1	10300	19.136.496	18.256.807
A. Onmiddellijk opvraagbaar		10310	631.387	718.501
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)		10320	18.505.110	17.538.305
IV. Vorderingen op cliënten	5.2	10400	81.714.093	91.749.805
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	5.3	10500	57.691.678	39.796.732
A. Van publiekrechtelijke emittenten		10510	27.131.665	14.796.487
B. Van andere emittenten		10520	30.560.014	25.000.246
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	5.4	10600	485.378	829.602
VII. Financiële vaste activa	5.5/ 5.6.1	10700	18.357.287	17.356.361
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		10710	14.939.193	15.249.706
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10720	82.046	108.610
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		10730	28.974	18.433
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10740	3.307.074	1.979.612
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	5.7	10800	61.751	62.449
IX. Materiële vaste activa	5.8	10900	1.573.095	1.495.396
X. Eigen aandelen		11000	0	0
XI. Overige activa	5.9	11100	1.065.544	1.042.446
XII. Overlopende rekeningen	5.10	11200	7.418.222	6.868.474
TOTAAL VAN DE ACTIVA		19900	206.061.079	178.980.019

(in duizenden)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar	
PASSIVA					
		201/208	190.259.500	163.815.187	
VREEMD VERMOGEN					
I. Schulden bij kredietinstellingen		5.11	20100	36.852.899	20.330.390
A. Onmiddellijk opvraagbaar			20110	4.354.587	4.921.849
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier			20120	0	0
C. Overige schulden op termijn of met opzegging			20130	32.498.312	15.408.541
II. Schulden bij cliënten		5.12	20200	117.873.547	109.219.783
A. Spaargelden / spaardeposito's			20210	45.726.954	41.909.921
B. Andere schulden			20220	72.146.593	67.309.863
1. Onmiddellijk opvraagbaar			20221	58.015.857	49.971.384
2. Op termijn of met opzegging			20222	14.130.735	17.338.479
3. Wegens herdiscontering van handelspapier			20223	0	0
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden		5.13	20300	18.533.128	17.963.817
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop			20310	7.658.095	7.893.357
B. Overige schuldbewijzen			20320	10.875.033	10.070.459
IV. Overige schulden		5.14	20400	1.121.465	2.072.657
V. Overlopende rekeningen		5.15	20500	4.846.530	5.021.105
VI. Voorzieningen en uitgestelde belastingen			20600	129.345	151.144
A. Voorzieningen voor risico's en kosten			20610	129.345	151.144
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen			20611	18.149	21.736
2. Belastingen			20612	0	0
3. Overige risico's en kosten		5.16	20613	111.196	129.409
B. Uitgestelde belastingen			20620	0	0
VII. Fonds voor algemene bankrisico's			20700	331.423	87.222
VIII. Achtergestelde schulden		5.17	20800	10.571.163	8.969.069
EIGEN VERMOGEN			209/213	15.801.579	15.164.831
IX. Kapitaal		5.18	20900	9.732.238	9.732.238
A. Geplaatst kapitaal			20910	9.732.238	9.732.238
B. Niet-opgevraagd kapitaal			20920	0	0
X. Uitgiftepremies			21000	2.066.339	2.066.339
XI. Herwaarderingsmeerwaarden			21100	0	0
XII. Reserves			21200	643.157	610.428
A. Wettelijke reserve			21210	630.183	597.454
B. Onbeschikbare reserves			21220	0	0
1. Voor eigen aandelen			21221	0	0
2. Andere			21222	0	0
C. Belastingvrije reserves			21230	12.973	12.973
D. Beschikbare reserves			21240	0	0
XIII. Overgedragen winst (verlies)		(+)/(-)	21300	3.359.846	2.755.827
TOTAAL VAN DE PASSIVA			29900	206.061.079	178.980.019

		(in duizenden)		
	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING				
I. Eventuele passiva	5.22	30100	9.278.072	11.788.261
A. Niet-genegocieerde accepten		30110	14.468	30.413
B. Kredietvervangende borgtochten		30120	2.340.014	3.955.437
C. Overige borgtochten		30130	5.487.454	6.479.972
D. Documentaire kredieten		30140	1.436.135	1.322.440
E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden		30150	0	0
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	5.22	30200	26.478.224	36.227.203
A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking		30210	1.448.330	10.678.092
B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden		30220	308.092	424.648
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen		30230	24.721.802	25.124.464
D. Verplichtingen tot vaste opneming en plaatsing van effecten		30240	0	0
E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie		30250	0	0
III. Aan de instelling toevertrouwde waarden		30300	246.566.395	242.821.100
A. Waarden gehouden onder fiducieregeling		30310	5.548.098	5.375.241
B. Open bewaring en gelijkgestelde		30320	241.018.297	237.445.859
IV. Te storten op aandelen		30400	0	20.407

RESULTATENREKENING (in staffelvorm)

(in duizenden)				
	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	5.23	40100	2.653.717	2.807.270
A. Waaronder: uit vastrentende effecten		40110	608.638	571.367
II. Rentekosten en soortgelijke kosten		40200	1.224.983	1.573.583
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	5.23	40300	764.943	2.009.281
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten		40310	12.764	26.201
B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		40320	749.446	1.976.948
C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		40330	2.441	5.668
D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		40340	292	464
IV. Ontvangen provisies	5.23	40400	1.177.645	1.818.568
A. Makelaars- en commissielonen		40410	623.123	631.576
B. Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring		40420	29.263	32.011
C. Overige ontvangen provisies		40430	525.259	1.154.981
V. Betaalde provisies		40500	357.128	930.859
VI. Winst (Verlies) uit financiële transacties	(+)/(-)	5.23	40600	454.975
A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten		40610	452.146	261.132
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten		40620	2.829	4.571
VII. Algemene administratieve kosten		40700	2.041.148	1.986.425
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		40710	787.109	815.048
B. Overige administratieve kosten		40720	1.254.038	1.171.377
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		40800	201.715	160.781
IX. Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	40900	208.972	231.569
X. Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten: toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41000	-340	-279
XI. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": bestedingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41100	-20.562	-16.657
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"		41200	9.941	12.916
XIII. Onttrekking (Toevoeging) aan het fonds voor algemene bankrisico's	(+)/(-)	41300	-244.201	8.570
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	5.23	41400	402.300	372.216
XV. Overige bedrijfskosten	5.23	41500	61.611	47.212
XVI. Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	(+)/(-)	41600	1.124.782	2.355.198

				(in duizenden)		
	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar		
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten		41700	9.560	1.800		
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		41710	0	0		
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		41720	1.087	1.120		
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		41730	410	90		
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		41740	8.008	145		
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	5.25	41750	55	446		
XVIII. Uitzonderlijke kosten		41800	418.072	223.374		
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		41810	0	1.266		
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		41820	415.223	220.781		
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen)	(+/-)	41830	451	67		
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		41840	2.398	1.257		
E. Andere uitzonderlijke kosten	5.25	41850	0	3		
XIX. Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting	(+/-)	41910	716.270	2.133.624		
XIXbis. A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen		41921	0	11		
B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		41922	24	628		
XX. Belastingen op het resultaat	(+/-) 5.26	42000	61.714	57.110		
A. Belastingen		42010	64.579	63.685		
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		42020	2.865	6.574		
XXI. Winst (Verlies) van het boekjaar	(+/-)	42100	654.580	2.077.130		
XXII. Overboeking naar (Onttrekking aan) de belastingvrije reserves	(+/-)	42200	0	0		
XXIII. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+/-)	42300	654.580	2.077.130		

RESULTAATVERWERKING

(in duizenden)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies)	(+)/(-)	49100	3.410.407	4.022.603
1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	(42300)	654.580	2.077.130
2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	(21300P)	2.755.827	1.945.473
B. Onttrekking aan het eigen vermogen		49200	0	0
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49210	0	0
2. Aan de reserves		49220	0	0
C. Toevoeging aan het eigen vermogen		49300	32.729	103.857
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49310	0	0
2. Aan de wettelijke reserve		49320	32.729	103.857
3. Aan de overige reserves		49330	0	0
D. Over te dragen winst (verlies)	(+)/(-)	49400	3.359.846	2.755.827
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies		49500	0	0
F. Uit te keren winst		49600	17.833	1.162.920
1. Vergoeding van het kapitaal		49610	0	1.144.677
2. Bestuurders of zaakvoerders		49620	0	0
3. Andere rechthebbenden		49630	17.833	18.243

TOELICHTING

I. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN (actiefpost III)

(in duizenden)

A. ALGEMENE OPGAVE VAN DE POST IN ZIJN GEHEEL

1. Vorderingen op verbonden ondernemingen

2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Achtergestelde vorderingen

B. ALGEMENE OPGAVE VAN DE OVERIGE VORDERINGEN (OP TERMIJN OF MET OPZEGGING)

1. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling

2. Uitsplitsing van de overige vorderingen (op termijn of met opzegging) naar hun resterende looptijd

- a. Van hoogstens drie maanden
- b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar
- c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar
- d. Van meer dan vijf jaar
- e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
(10300)	<u>19.136.496</u>	<u>18.256.807</u>
50101	11.153.060	9.434.302
50102	0	0
50103	0	0
(10320)	<u>18.505.110</u>	<u>17.538.305</u>
50104	0	
50105	9.656.404	
50106	1.888.771	
50107	6.005.450	
50108	948.479	
50109	6.005	

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIENTEN (actiefpost IV)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50201	5.736.847	14.778.123
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50202	101.850	109.245
3. Achtergestelde vorderingen	50203	15.001	22.151
4. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50204	0	0
5. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50205	13.115.533	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50206	4.360.949	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50207	16.372.234	
d. Van meer dan vijf jaar	50208	47.690.876	
e. Met onbepaalde looptijd	50209	174.500	
6. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar de aard van de debiteuren			
a. Vorderingen op de overheid	50210	4.015.162	4.325.006
b. Vorderingen op particulieren	50211	33.438.527	30.842.873
c. Vorderingen op ondernemingen	50212	44.260.404	56.581.926
7. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun aard			
a. Handelspapier (inclusief eigen accepten)	50213	34.411	
b. Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	50214	1.901.071	
c. Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	50215	1.479.738	
d. Hypotheekleningen	50216	28.908.248	
e. Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	50217	34.564.643	
f. Overige vorderingen	50218	14.825.982	
8. Geografische uitsplitsing van de vorderingen op cliënten			
a. Uit België	50219	70.999.785	
b. Uit het buitenland	50220	10.714.308	
9. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld			
a. Aanvankelijk geleende kapitalen	50221	0	
b. Reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen	50222	0	
c. Netto-omloop van deze leningen (a - b)	50223	0	

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost V)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10500)	57.691.678	39.796.732
1. Obligaties en effecten uitgegeven door verbonden ondernemingen	50301	24.426.256	30.007.462
2. Obligaties en effecten uitgegeven door ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50302	0	0
3. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	50303	3.312.399	11.488
4. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische publiekrechtelijke emittenten	50304	9.741.016	
b. Buitenlandse publiekrechtelijke emittenten	50305	17.390.648	
c. Belgische niet-publiekrechtelijke emittenten	50306	8.588.299	
d. Buitenlandse niet-publiekrechtelijke emittenten	50307	21.971.715	
5. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50308	36.486.014	
b. Marktwaaarde van de genoteerde effecten	50309	37.793.559	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50310	21.205.664	
6. Looptijden			
a. Resterende looptijd van hoogstens één jaar	50311	21.885.872	
b. Resterende looptijd van meer dan één jaar	50312	35.805.807	
7. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50313	2.483.646	
b. Beleggingsportefeuille	50314	55.208.032	
8. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaaarde worden gewaardeerd	50315	13.900	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50316	0	
9. Voor de beleggingsportefeuille			
a. Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50317	46.158	
b. Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	50318	1.553.619	

(in duizenden)

**B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGS-
PORTEFEUILLE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN****1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar****2. Mutaties tijdens het boekjaar:**

- a. Aanschaffingen
- b. Overdrachten
- c. Aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter, §§4 en 5

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**4. Overdrachten tussen portefeuilles**

- a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille
- b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille
- c. Weerslag op het resultaat

5. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**6. Mutaties tijdens het boekjaar:**

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen want overtollig
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50323P	xxxxxxxxxxxxxxx	38.669.123
(+/-) 50319	16.549.525	
50320	239.857.654	
50321	222.948.339	
(+/-) 50322	-359.790	
50323	55.218.648	
50324	0	
50325	0	
50326	0	
50332P	xxxxxxxxxxxxxxx	11.904
(+/-) 50327	-1.288	
50328	88	
50329	432	
50330	-944	
(+/-) 50331	0	
50332	10.615	
(50314)	55.208.032	

(in duizenden)

IIIBIS THEMATISCHE VOLKSLENINGEN

- 1. Totaal bedrag van de aangetrokken gelden**
 - a. in de vorm van kasbonnen en termijndeposito's (art. 4)
 - b. door middel van interbankenleningen (art. 6)

- 2. Aanwending van de aangetrokken gelden**

- a. Toegekende volksleningen
- b. Gerealiseerde beleggingen (art. 11)
- c. Toegekende interbankenleningen

- 3. Inkomsten uit beleggingen (art. 11)**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50340	79.465	179.629
50341	79.465	179.629
50342	0	0
50350	1.044.684	1.193.196
50351	1.044.684	1.193.196
50352	0	0
50353	0	0
50360	0	0

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost VI)

(in duizenden)

A. ALGEMENE OPGAVE

1. Geografische uitsplitsing van de effecten

- a. Belgische emittenten
- b. Buitenlandse emittenten

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
(10600)	<u>485.378</u>	<u>829.602</u>
50401	250.109	295.895
50402	235.269	533.707

2. Noteringen

- a. Boekwaarde van de genoteerde effecten
- b. Marktwaaarde van de genoteerde effecten
- c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten

50403	474.342
50404	450.037
50405	11.036

3. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de

- a. Handelsportefeuille
- b. Beleggingsportefeuille

50406	476.125
50407	9.254

4. Voor de handelsportefeuille

- a. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de
aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaaarde worden
gewaardeerd
- b. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde van de
effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid

50408	23.853
50409	0

B. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGSPORTEFEUILLE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

(in duizenden)		
Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50414P	xxxxxxxxxxxxxxx	20.781

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Aanschaffingen

50410 -936

b. Overdrachten

50411 1

c. Andere wijzigingen

(+)/(-)

50412 0

50413 -937

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50414 19.845

4. Overdrachten tussen portefeuilles

a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille

50415 0

b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille

50416 0

c. Weerslag op het resultaat

50417 0

5. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423P	xxxxxxxxxxxxxxx	10.587
--------	-----------------	--------

6. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

50418 4

b. Teruggenomen want overtollig

50419 5

c. Afgeboekt

50420 0

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50421 0

50422 0

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423 10.591

8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

(50407)	9.254
---------	-------

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VII)

(in duizenden)

A. ALGEMENE OPGAVE

1. Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50501	7.331.355	7.367.512
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50502	7.607.838	7.882.195
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50503	6	6
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50504	82.040	108.604
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die kredietinstelling zijn	50505	0	0
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50506	28.974	18.433
g. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50507	252.500	214.500
h. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50508	3.054.574	1.765.112
i. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50509	0	0
j. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50510	0	0

2. Noteringen

a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die genoteerd zijn	50511	0	
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die niet genoteerd zijn	50512	14.939.193	
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die genoteerd zijn	50513	0	
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die niet genoteerd zijn	50514	82.046	
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die genoteerd zijn	50515	12.889	
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die niet genoteerd zijn	50516	16.085	
g. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen	50517	0	

B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN VERBONDEN ONDERNEMINGEN

		(in duizenden)		
		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50522P	xxxxxxxxxxxxxxxx	17.334.768
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50518	89.480	
a. Aanschaffingen		50519	102.051	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50520	12.571	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50521	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50522	17.424.248	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50528P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50523	0	
a. Geboekt		50524	0	
b. Verworven van derden		50525	0	
c. Afgeboekt		50526	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50527	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50528	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50535P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.085.062
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50529	399.993	
a. Geboekt		50530	400.000	
b. Teruggenomen want overtollig		50531	7	
c. Verworven van derden		50532	0	
d. Afgeboekt		50533	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50534	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50535	2.485.055	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		10710	<u>14.939.193</u>	

(in duizenden)

C.GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50540P	xxxxxxxxxxxxxxxxxx	120.470
2. Mutaties tijdens het boekjaar		(+)/(-)	50536	-22.084
a. Aanschaffingen			50537	11.323
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen			50538	33.407
c. Overboekingen van een post naar een andere		(+)/(-)	50539	0
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar			50540	98.386
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar			50546P	xxxxxxxxxxxxxxxxxx
5. Mutaties tijdens het boekjaar		(+)/(-)	50541	0
a. Geboekt			50542	0
b. Verworven van derden			50543	0
c. Afgeboekt			50544	0
d. Overgeboekt van een post naar een andere		(+)/(-)	50545	0
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar			50546	0
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar			50553P	xxxxxxxxxxxxxxxxxx
8. Mutaties tijdens het boekjaar		(+)/(-)	50547	4.479
a. Geboekt			50548	8.100
b. Teruggenomen want overtollig			50549	3.621
c. Verworven van derden			50550	0
d. Afgeboekt			50551	0
e. Overgeboekt van een post naar een andere		(+)/(-)	50552	0
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar			50553	16.340
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar			10720	82.046

(in duizenden)			
D. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ANDERE AANDELEN DIE TOT DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA BEHOREN	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50558P	xxxxxxxxxxxxxxx	21.761
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50554	10.380
a. Aanschaffingen		50555	13.681
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50556	3.301
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50557	0
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50558	32.141
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50564P	xxxxxxxxxxxxxxx
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50559	0
a. Geboekt		50560	0
b. Verworven van derden		50561	0
c. Afgeboekt		50562	0
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50563	0
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50564	0
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50571P	xxxxxxxxxxxxxxx
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50565	-161
a. Geboekt		50566	118
b. Teruggenomen want overtollig		50567	280
c. Verworven van derden		50568	0
d. Afgeboekt		50569	0
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50570	0
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50571	3.166
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		10730	<u>28.974</u>

(in duizenden)

**E. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE
ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP VERBONDEN ONDERNEMINGEN**

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Toevoegingen

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

f. Overige

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

(+)/(-)

(+)/(-)

(+)/(-)

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50579P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.979.612
50572	1.327.462	
50573	1.342.830	
50574	11.021	
50575	-4.347	
50576	0	
50577	0	
50578	0	
50579	<u>3.307.074</u>	
50580	0	

**F. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE
ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP ONDERNEMINGEN WAARMEE
EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT**

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Toevoegingen

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

f. Overige

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

(in duizenden)		
Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50588P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
(+)/(-) 50581	0	
50582	0	
50583	0	
50584	0	
50585	0	
(+)/(-) 50586	0	
(+)/(-) 50587	0	
50588	0	
50589	0	

VI. INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

A. Deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de instelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992, alsmede de andere ondernemingen waarin de instelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochter	Jaarrekening per	Munt- code	Eigen vermogen	Nettoresultaat
	Soort	Aantal	%				(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
1. Verbonden Ondernemingen								
Almafin Real Estate NV Brussels BE0403355494	Gewone	62.000	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	21.309	137
Almaloisir & Immobilier SAS Nice FR35428620439	Gewone	328	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	41	-15
Bel Rom Sapte SRL Parter RO18908106	Gewone	16.429.999	99,99	0,01	31-dec-19	RON	150.235	14.400
CBC Banque SA Namur BE0403.211.380	Gewone	2.989.625	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	674.662	6.391.833
Ceskoslovenska Obchodni Banka AS Praha CZ699000761	Gewone	292.750.002	100,00	0,00	31-dec-19	CZK	93.268.000	22.016.000
C Plus SAS Voisins Le Bretonneux FR7983222020003	Gewone	50.000	83,33	0,00	31-dec-16	EUR	-12.696	-10
CSOB SK Bratislava SK7020000218	Gewone	8.886	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	805.897	70.147
Hello Shopping Park SRL Parter RO18574766	Gewone	10.000.000	100,00	0,00	31-dec-19	RON	127.429	3.076
Immo-Antares NV Brussels BE0456398361	Gewone	2.375	95,00	5,00	30-nov-19	EUR	-1.625	913
Immo-Basilix NV Brussels BE0453348801	Gewone	2.500	100,00	0,00	30-sep-20	EUR	-193	-56
Immobielière Distri-Land NV Brussels BE0436440909	Gewone	1.094	87,52	0,00	31-dec-19	EUR	381	9
Immo Mechelen City Center NV Brussels BE0635828862	Gewone	100	100,00	0,00	31-mrt-20	EUR	62	0
Immo Namott NV Brussels BE0840412849	Gewone	100	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	62	0
Immo-Quinto NV Brussels BE0466000470	Gewone	142.935	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	5.197	-16
Immo Retail Libramont BV Brussels BE0733944263	Gewone	10	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	0	0
Immo-Zénobe Gramme NV Brussels BE0456572664	Gewone	100	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	81	6
Julienne Holdings SARL Luxemburg LU	Cat. A	4.500	90,00	0,00	31-dec-19	EUR	-31.469	-1.238
K&H Bank ZRT Budapest HU17780120	Gewone	140.978.164.412	100,00	0,00	31-dec-19	HUF	356.907.000	50.414.000
KB-Consult NV Brussels BE0437623220	Gewone	364.543	99,95	0,05	31-dec-19	EUR	784	-14
KBC Asset Management NV Brussels BE0469444267	Gewone	5.766.805	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	154.575	323.205
KBC Autolease NV Leuven BE0422562385	Gewone	184.994	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	7.875	15.265
KBC Bail Immobilier France SAS Lille FR19487504995	Gewone	1.500.000	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	15.037	331
KBC Bank Ireland PLC Dublin IE8F86824G	Gewone	827.892.018	99,99	0,01	31-dec-19	EUR	1.243.848	32.083
KBC Commercial Finance NV Brussels BE0403278488	Gewone	120.000	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	9.459	4.510
KBC Credit Investments NV Brussels BE0887849512	Gewone	4.999.999	99,99	0,01	31-dec-19	EUR	4.806.508	129.545
KBC Focus Fund NV Brussels BE0403552563	Gewone	300.000	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	4.702	-358
KBC Ifima NV Luxemburg NL005967181B01	Gewone	22.679	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	7.647	786
KBC Immolease NV Leuven BE0444058872	Gewone	1.000.428	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	26.672	5.076

KBC Investments LTD London GB778102912	Gewone	105.000.100	100,00	0,00	31-dec-19	USD	423.521	16.771
KBC Lease Belgium NV Leuven BE0426403684	Gewone	267.181	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	11.003	4.794
KBC Net Lease Investments LLC New York US	Gewone	1	100,00	0,00	31-dec-19	USD	794	1.331
KBC Real Estate Luxembourg SA Luxemburg LU21567326	Gewone	3.098	99,93	0,07	31-dec-19	EUR	17.117	2.452
KBC Securities NV Brussels BE0437060521	Gewone	1.899.517	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	52.645	4.351
KBC Securities USA LLC New York US	Gewone	100	0,06	0,00	31-dec-19	USD	7.841	-475
KBC Vastgoedinvesterings NV Brussels BE0455916925	Gewone	57.967	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	-3.756	148
KBC Vastgoedportefeuille België Brussels BE0438007854	Gewone	57.768	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	10.913	1.903
Luxembourg North Distribution SA Luxemburg LU19453469	Gewone	11	11,00	89,00	31-dec-19	EUR	106	72
Midas Life Settlements LLC New York US	Gewone	100	100,00	0,00	31-dec-19	USD	183	-12
Poelaert Invest NV Brussels BE0478381531	Gewone	10.000	100,00	0,00	31-dec-19	EUR	12.385	1.367
Reverse Mortgage Loan Trust 2008-1 New York US	Gewone	1	100,00	0,00	31-dec-19	USD	2.618	2.156
Soluz.io NV Mechelen BE0711710576	Cat. A	249.002	98,07	0,00	31-dec-19	EUR	-249	-310
Start It X NV Antwerp BE0730852042	Gewone	1.000	100,00	0,00		EUR	0	0
UBB Interlease AD Sofia BG	Gewone	3.474.648	100,00	0,00	31-dec-19	BGN	83.337	2.055
United Bulgarian Bank AD Sofia BG	Gewone	75.893.450	99,90	0,00	31-dec-19	BGN	1.376.690	154.835
World Alliance Financial LLC New York US	Gewone	1	100,00	0,00	31-dec-19	USD	-61	-56
2. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=20% en <= 50%								
Bancontact Payconiq Company NV Brussels BE0675984882	Cat. B	12.414.111	22,49	0,00	31-dec-19	EUR	20.530	-1.364
Banking Funding Company NV Brussels BE0884525182	Gewone	12.437	20,25	0,00	31-dec-19	EUR	794	58
Batopin NV Sint-Joost-ten-Node BE0744908035	Gewone	20.000	25,00	0,00		EUR	0	0
BRS Microfinance Coop CVBA Leuven BE0508996711	Cat. C	7.500.000	33,84	0,00	31-dec-19	EUR	22.748	287
Gasco Group NV Willebroek BE0887290177	Gewone	2.531.250	28,12	0,00	31-dec-19	EUR	-21.588	-675
Gemma Frisius-Fonds K.U. Leuven NV Leuven BE0477960372	Cat. A	4.000	40,00	0,00	31-dec-19	EUR	15.058	-654
Go Connect BV Grimbergen BE0653775248	Cat. C	124	25,00	0,00	31-dec-19	EUR	968	-112
Immo Beaulieu NV Brussels BE0450193133	Gewone	1.000	50,00	0,00	30-jun-19	EUR	68	128
Isabel NV Brussels BE0455530509	Gewone	253.322	25,33	0,00	31-dec-19	EUR	39.296	8.161
Joyn International NV Hasselt BE0578946577	Cat. B	283.353.580	49,73	0,00	31-dec-19	EUR	-6.170	-2.477
Justinvest NV Antwerp BE0476658097	Gewone	50	33,33	0,00	31-dec-19	EUR	762	111
OTP Banka Slovensko AS Bratislava SK	Gewone	69.352.919	99,44	0,00	31-dec-19	EUR	114.595	2.297
Payconiq International SA Luxemburg LU131239768	Gewone	743.511	42,40	0,00	31-dec-19	EUR	33.785	-11.137
Rabot Invest NV Antwerp BE0479758733	Gewone	60	25,00	0,00	31-dec-19	EUR	275	106

NR. 0462.920.226		VOL-inst 5.6.1						
3. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=10% en <= 20%								
Baekeland II NV Gent BE0876424296	Gewone	2.000.000	18,01	0,00	31-dec-19	EUR	170	-220
Bedrijvencentra Limburg NV Hasselt BE0425902353	Gewone	1.800	12,50	0,00	31-dec-19	EUR	4.060	48
Bedrijvencentrum Zaventem NV Zaventem BE 0426496726	Gewone	350	11,26	0,00	31-dec-19	EUR	450	-53
Belgian Mobile ID NV Brussels BE0541659084	Gewone	73.093	14,99	0,00	31-dec-19	EUR	2.352	-11.261
Designcenter De Winkelhaak NV Borgerhout BE0470201857	Cat. A/B	124	19,46	0,00	31-dec-19	EUR	632	34
Europay Belgium NV Brussels BE0434197536	Gewone	4.932	14,61	0,00	31-dec-19	EUR	1.734	257
Impulse Microfinance Investment Fund NV Wilrijk BE0870792160	Gewone	2.000	17,56	0,00	31-dec-19	EUR	1.772	68
QBIC Feeder Fund NV Gent BE0846493561	Cat. B	4.000	14,71	0,00	31-dec-19	EUR	17.447	381
Rural Impulse Luxemburg LU	Gewone	15.000	16,66	0,00	31-dec-17	EUR	16.596	7.117
Storesquare NV Roeselare BE0554814066	Gewone	951.576	16,95	0,00	31-dec-19	EUR	2.055	-1.679
Visa Belgium CVBA Brussels BE0435551972	Gewone	23	13,06	0,56	30-sep-20	EUR	1.554	-147
Vives NV Louvain-La-Neuve BE0862398591	Cat. A/B	2.500	14,69	0,00	31-dec-19	EUR	565	1.479

B. LIJST VAN ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE INSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de instelling onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die hieronder wordt gedefinieerd.

De jaarrekening van de vermelde onderneming:

- A. wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;
- B. wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 2009/101/EEG;
- C. wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervennootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Eventuele code
---	-----------------------

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost VIII)

(in duizenden)			
	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. OPRICHTINGSKOSTEN			
1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50705P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50701	0	
a. Nieuwe kosten van het boekjaar	50702	0	
b. Afschrijvingen	50703	0	
c. Andere	50704	0	
		(+)/(-)	
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50705	0	
4. Waarvan			
a. Kosten van oprichting en kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten	50706	0	
b. Herstructureringskosten	50707	0	

(in duizenden)			
	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GOODWILL			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar			
	50712P	xxxxxxxxxxxxxxx	47.939
2. Mutaties tijdens het boekjaar			
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50708	1.251	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50709	1.251	
c. Overboekingen van een post naar een andere	50710	0	
(+)/(-)	50711	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar			
	50712	49.190	
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar			
	50719P	xxxxxxxxxxxxxxx	14.382
5. Mutaties tijdens het boekjaar			
a. Geboekt	50713	10.839	
b. Teruggenomen	50714	10.839	
c. Verworven van derden	50715	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50716	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	50717	0	
(+)/(-)	50718	0	
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar			
	50719	25.220	
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar			
	50720	23.969	

(in duizenden)

C. PROVISIES TER VERGOEDING VAN DE AANBRENG VAN VERRICHTINGEN MET HET CLIENTEEL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50725P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

50721	0	
50722	0	
50723	0	
50724	0	
50725	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50732P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50726	0	
50727	0	
50728	0	
50729	0	
50730	0	
50731	0	
50732	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50733	0	
-------	---	--

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. OVERIGE IMMATERIELE VASTE ACTIVA			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50738P	xxxxxxxxxxxxxxx	72.745
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50734	23.208	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50735	23.247	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50736	39	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 50737	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50738	95.953	
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50745P	xxxxxxxxxxxxxxx	43.854
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50739	14.318	
a. Geboekt	50740	14.349	
b. Teruggenomen	50741	31	
c. Verworven van derden	50742	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50743	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50744	0	
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50745	58.172	
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50746	<u>37.781</u>	

VIII. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost IX)

			(in duizenden)
	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. TERREINEN EN GEBOUWEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50805P	xxxxxxxxxxxxxx	1.310.438
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50801	-7.327
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50802	14.554
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50803	21.881
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50804	0
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50805	1.303.111	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50811P	xxxxxxxxxxxxxx	58.395
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50806	-640
a. Geboekt		50807	0
b. Verworven van derden		50808	0
c. Afgeboekt		50809	640
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50810	0
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50811	57.755	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50818P	xxxxxxxxxxxxxx	852.183
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50812	15.250
a. Geboekt		50813	31.572
b. Teruggenomen		50814	0
c. Verworven van derden		50815	0
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50816	16.322
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50817	0
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50818	867.433	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50819	<u>493.433</u>	

(in duizenden)			
	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50824P	xxxxxxxxxxxxxxxx	10.185
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50820	-2.458
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50821	190
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50822	2.648
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50823	0
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50824	7.728	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50830P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50825	0
a. Geboekt		50826	0
b. Verworven van derden		50827	0
c. Afgeboekt		50828	0
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50829	0
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50830	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50837P	xxxxxxxxxxxxxxxx	9.808
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50831	-2.410
a. Geboekt		50832	230
b. Teruggenomen		50833	724
c. Verworven van derden		50834	0
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50835	1.917
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50836	0
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50837	7.397	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50838	330	

(in duizenden)

C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50843P	xxxxxxxxxxxxxx	32.767

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50839	-1.155	
---------	-------	--------	--

a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

	50840	266	
--	-------	-----	--

b. Overdrachten en buitengebruikstellingen

	50841	1.421	
--	-------	-------	--

c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)	50842	0	
---------	-------	---	--

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

	50843	31.612	
--	-------	--------	--

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

	50849P	xxxxxxxxxxxxxx	0
--	--------	----------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50844	0	
---------	-------	---	--

a. Geboekt

	50845	0	
--	-------	---	--

b. Verworven van derden

	50846	0	
--	-------	---	--

c. Afgeboekt

	50847	0	
--	-------	---	--

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50848	0	
---------	-------	---	--

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

	50849	0	
--	-------	---	--

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

	50856P	xxxxxxxxxxxxxx	16.221
--	--------	----------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50850	-1.200	
---------	-------	--------	--

a. Geboekt

	50851	186	
--	-------	-----	--

b. Teruggenomen

	50852	242	
--	-------	-----	--

c. Verworven van derden

	50853	0	
--	-------	---	--

d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen

	50854	342	
--	-------	-----	--

e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50855	-803	
---------	-------	------	--

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

	50856	15.020	
--	-------	--------	--

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

	50857	<u>16.591</u>	
--	-------	---------------	--

(in duizenden)

D. LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50862P	xxxxxxxxxxxxxx	133.039

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50858	26.663
50859	33.863
50860	7.200
50861	0

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50862	159.702
-------	---------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868P	xxxxxxxxxxxxxx	0
--------	----------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

50863	0
50864	0
50865	0
50866	0
50867	0

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875P	xxxxxxxxxxxxxx	38.053
--------	----------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50869	2.937
50870	7.233
50871	0
50872	0
50873	4.296
50874	0

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875	40.990
-------	--------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50876	<u>118.713</u>
-------	----------------

11. Waarvan

- a. Terreinen en gebouwen
- b. Installaties, machines en uitrusting
- c. Meubilair en rollend materieel

50877	118.713
50878	0
50879	0

(in duizenden)

E. OVERIGE MATERIELE VASTE ACTIVA

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50884P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.156.362

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)	50880	168.276
	50881	347.432
	50882	179.157
(+)/(-)	50883	0

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50884	1.324.638
-------	-----------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50890P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	-----------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50885	0
	50886	0
	50887	0
	50888	0
(+)/(-)	50889	0

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50890	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50897P	xxxxxxxxxxxxxxx	289.525
--------	-----------------	---------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50891	91.086
	50892	138.559
	50893	352
	50894	0
	50895	47.924
(+)/(-)	50896	803

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50897	380.610
-------	---------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50898	<u>944.027</u>
-------	----------------

(in duizenden)

F. ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50903P	xxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

50899	0	
50900	0	

b. Overdrachten en buitengebruikstellingen

50901	0	
-------	---	--

c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

50902	0	
-------	---	--

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50903	0	
-------	---	--

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	-----------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

50904	0	
50905	0	

b. Verworven van derden

50906	0	
-------	---	--

c. Afgeboekt

50907	0	
-------	---	--

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50908	0	
-------	---	--

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909	0	
-------	---	--

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	-----------------	---

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

50910	0	
50911	0	

b. Teruggenomen

50912	0	
-------	---	--

c. Verworven van derden

50913	0	
-------	---	--

d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen

50914	0	
-------	---	--

e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50915	0	
-------	---	--

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916	0	
-------	---	--

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50917	0	
-------	---	--

IX. OVERIGE ACTIVA (actiefpost XI)

(in duizenden)

Uitsplitsing van de post XI van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Optiecontracten	734.686
Nog toe te kennen reeds ontvangen bedragen	91.255
Betaald aan Europees Resolutiefonds - 15% wordt niet in resultaat genomen	50.357
Belastingvorderingen	39.405
Belegde activa ikv pensioenverplichtingen NY branche	7.710
Levensverzekering mbt de NY branche medewerkers	106.149
Overige	35.984

X. OVERLOPENDE REKENINGEN (actiefpost XII)

(in duizenden)

- 1. Over te dragen kosten
- 2. Verworven opbrengsten

Codes	Boekjaar
51001	46.355
51002	7.371.867

X.bis HERBELEGGING VAN GESEGREGEEERDE CLIENTENGELDEN

Totaal

Codes	Boekjaar
51003	0

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN (passiefpost I)

(in duizenden)

1. Schulden bij verbonden ondernemingen

2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Uitsplitsing van de niet onmiddellijk opvraagbare schulden naar hun resterende looptijd

- Van hoogstens drie maanden
- Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar
- Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar
- Van meer dan vijf jaar
- Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51101	2.229.800	2.552.070
51102	0	0
51103	8.961.856	
51104	1.117.528	
51105	22.418.928	
51106	0	
51107	0	

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ CLIENTEN (passiefpost II)

(in duizenden)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	51201	2.588.804	2.969.471
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51202	114.823	111.139
3. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Onmiddellijk opvraagbaar	51203	58.015.857	
b. Van hoogstens drie maanden	51204	6.887.177	
c. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51205	2.136.006	
d. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51206	3.468.621	
e. Van meer dan vijf jaar	51207	1.564.919	
f. Met onbepaalde looptijd	51208	45.800.966	
4. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar de aard van de schuldeisers			
a. Schulden bij de overheid	51209	3.292.226	3.166.556
b. Schulden bij particulieren	51210	67.033.902	61.439.703
c. Schulden bij ondernemingen	51211	47.547.419	44.613.525
5. Geografische uitsplitsing van de schulden bij cliënten			
a. Uit België	51212	100.408.183	
b. Uit het buitenland	51213	17.465.363	

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN (passiefpost III)

(in duizenden)

1. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij verbonden ondernemingen

2. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Uitsplitsing van de in schuldbewijzen belichaamde schulden naar hun resterende looptijd

- a. Van hoogstens drie maanden
- b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar
- c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar
- d. Van meer dan vijf jaar
- e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51301	6.350.695	311.280
51302	0	0
51303	10.915.847	
51304	1.363.498	
51305	4.566.860	
51306	1.686.924	
51307	0	

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN (passiefpost IV)

(in duizenden)

1. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingbestuur

- a. Vervallen schulden
- b. Niet-vervallen schulden

2. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

- a. Vervallen schulden
- b. Niet-vervallen schulden

3. Belastingen

- a. Te betalen belastingen
- b. Geschatte belastingschulden

4. Overige schulden

Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

Optiecontracten

Schulden aan personeel

Pensioenschuld mbt NY branche medewerkers

Bevestigde nog toe te kennen schulden

Intercompany schulden mbt global trading activiteiten

Leveranciers

Belastingen

Overige

Codes	Boekjaar
51401	0
51402	0
51403	0
51404	0
51405	0
51406	0
51407	33.954
51408	267
	617.890
	156.533
	7.104
	75.869
	82.309
	118.045
	22.068
	7.427

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 5.15
-----	--------------	---------------

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN (passiefpost V)

(in duizenden)

1. Toe te rekenen kosten

2. Over te dragen opbrengsten

Codes	Boekjaar
51501	4.716.456
51502	130.074

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 5.16
-----	--------------	---------------

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN (passiefpost VI.A.3)

(in duizenden)

Uitsplitsing van de post VI.A.3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Verbinteniskredieten	83.534
Juridische geschillen en operationele betwistingen	8.428
Voorziening voor diverse risico's en toekomstige uitgaven	15.157
Voorziening voor invaliditeitsuitkeringen	2.379
Andere	1.698

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN (passiefpost VIII)

1. Achtergestelde schulden bij verbonden ondernemingen

2. Achtergestelde schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

(in duizenden)		
Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51701	10.571.163	8.916.957
51702	0	0

3. Kosten verbonden aan achtergestelde schulden toerekenbaar aan het boekjaar

(in duizenden)	
Codes	Boekjaar
51703	150.982

4. Voor elke achtergestelde lening, de volgende gegevens: het referentienummer, de muntcode, het bedrag van de lening in de munt van de lening, de modaliteiten voor de vergoeding, de vervaldag en, zo er geen welbepaalde vervaldag is, de modaliteiten voor de looptijd, in voorkomend geval de omstandigheden waarin de instelling deze lening vervroegd moet terugbetalen, de voorwaarden voor de achterstelling, en in voorkomend geval de voorwaarden voor de omzetting in kapitaal of in een andere passiefvorm.

Volgende gegevens voor elke achtergestelde lening : (vervolg van passiefpost VIII)

Volg- nummer	Munt	Bedrag in de munt van de lening	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting
1	EUR	1.000.000	24/04/2018 - 24/04/2025 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
2	EUR	500.000	05/03/2019 - 05/03/2024 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
3	EUR	174.669	24/07/2014 - 24/07/2024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
4	EUR	9.921	06/03/2015 - 06/03/2025 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
5	EUR	749.319	11/03/2015 - 11/03/2027 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
6	EUR	746.644	03/09/2019 - 03/12/2024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
7	EUR	749.708	26/04/2016 - 26/04/2021 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
8	EUR	749.772	18/10/2016 - 18/10/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
9	EUR	1.249.956	01/03/2017 - 01/03/2022 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
10	EUR	750.000	24/05/2017 - 24/11/2022 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
11	EUR	24.981	04/10/2017 - 04/10/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
12	EUR	498.706	27/06/2018 - 27/06/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
13	EUR	749.303	25/01/2019 - 25/01/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
14	EUR	498.690	24/01/2020 - 24/01/2030 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
15	EUR	496.728	16/06/2020 - 16/06/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
16	EUR	747.656	10/09/2020 - 10/09/2025 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
17	USD	122.239	Doorlopende uitgifte KBC Bank Doorlening KBC Ifima	a) Fiscale herkwalificatie
18	EUR	497.634	10/04/2019 - 10/04/2025 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk
19	EUR	255.235	24/06/2019 - 25/01/2024 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk

XVIII. STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

(in duizenden)

A. STAAT VAN HET KAPITAAL

1. Maatschappelijk kapitaal

- a. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar
- b. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
20910P (20910)	xxxxxxxxxxxxxx 9.732.238	9.732.238

- c. Wijzigingen tijdens het boekjaar

- d. Samenstelling van het kapitaal
- e. Soorten aandelen
- Dividendgerechtigde gewone aandelen

- f. Aandelen op naam
- g. Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde

(in duizenden)		(in eenheden)
Codes	Bedragen	Aantal aandelen
	0	0
	9.732.238	995.371.469
51801 51802	xxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxx	995.371.469

2. Niet-gestort kapitaal

- a. Niet-opgevraagd kapitaal
- b. Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
- c. Aandeelhouders die nog moeten volstorten

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
(20920) 51803	0 xxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxx 0

3. Eigen aandelen

- a. Gehouden door de instelling zelf
 - * Kapitaalbedrag
 - * Aantal aandelen
- b. Gehouden door haar dochters
 - * Kapitaalbedrag
 - * Aantal aandelen

4. Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

- a. Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN
 - * Bedrag van de lopende converteerbare leningen
 - * Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 - * Maximum aantal uit te geven aandelen
- b. Als gevolg van de uitoefening van INSCHRIJVINGSRECHTEN
 - * Aantal inschrijvingsrechten in omloop
 - * Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 - * Maximum aantal uit te geven aandelen

5. Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

6. Aandelen buiten kapitaal

- a. Verdeling
 - * Aantal aandelen
 - * Daaraan verbonden stemrecht
- b. Uitsplitsing volgens de aandeelhouders
 - * Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf
 - * Aantal aandelen gehouden door haar dochters

(in duizenden)	
Codes	Boekjaar
51804	0
51805	0
51806	0
51807	0
51808	0
51809	0
51810	0
51811	0
51812	0
51813	0
51814	0

Codes	Boekjaar
51815	0
51816	0
51817	0
51818	0

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 5.18
-----	--------------	---------------

B. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE INSTELLING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE INSTELLING HEEFT ONTVANGEN

KBC Groep NV	Aantal aandelen:	995.371.469
--------------	------------------	-------------

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 5.19
-----	--------------	---------------

XIX. UITSPLITSING VAN DE BALANS, INDIEN GROTER DAN 15 MILJOEN EURO, IN EURO EN VREEMDE MUNTEN

(in duizenden)

1. Totaal actief

a. In euro

b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)

2. Totaal passief

a. In euro

b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)

Codes	Boekjaar
51901	177.142.241
51902	28.918.838
51903	182.743.227
51904	23.317.852

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 27TER, § 1, DERDE LID

(in duizenden)

Betrokken actief- en passiefposten

Boekjaar

XXI. STAAT VAN DE GEWAARBORGDE SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN

(in duizenden)

Boekjaar

A. HYPOTHEKEN (bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt)**1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling**

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

(in duizenden)

Boekjaar

B. PANDEN OP HET HANDELSFONDS (bedrag van de inschrijving)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balansstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

	(in duizenden)
	Boekjaar
C. PANDEN OP ANDERE ACTIVA (boekwaarde van de verpande activa)	
1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a. Passiefposten	
Mobiliserings	14.295.266
Asset Pledge requirement KBC New York	101.860
Pand Nationale Bank België	23.887.565
Pand Bancontact	143.523
Pand Clearstream Banking SA	661.001
Covered bonds	17.463.427
b. Posten buiten de balanstelling	
Cash & Bond Collateral mbt derivaten transacties	3.010.194
Clearing Margin Derivatives	991.534
Securities Lending	105.747
2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

(in duizenden)

Boekjaar

D. ZEKERHEDEN GEVESTIGD OP TOEKOMSTIGE ACTIVA (bedrag van de betrokken activa)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balansstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO (posten buiten de balanstelling I en II)

(in duizenden)

1. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen

2. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van verbonden ondernemingen

4. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
52201	2.982.443	4.991.675
52202	232	281
52203	0	0
52204	0	0

XXIII. Bedrijfsresultaten (posten I tot XV van de resultatenrekening)
1. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong

- a. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen
- b. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen
- c. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in verbonden ondernemingen
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen
- d. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen
- e. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen
- f. Ontvangen provisies
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen
- g. Winst uit financiële transacties
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen
- h. Overige bedrijfsopbrengsten
 - * Belgische vestigingen
 - * Buitenlandse vestigingen

2. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister (in eenheden)

- a. Totaal aantal op de afsluitingsdatum
- b. Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten
 - * Directiepersoneel
 - * Bedienden
 - * Arbeiders
 - * Andere
- c. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

3. Personeelskosten

- a. Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen
- b. Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen
- c. Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen
- d. Andere personeelskosten
- e. Ouderdoms- en overlevingspensioenen

4. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen

- a. Toevoegingen (+)
- b. Bestedingen en terugnemingen (-)

(in duizenden)		
Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
(40100)	2.653.717	2.807.270
52301	2.414.529	2.437.143
52302	239.188	370.127
(40310)	12.764	26.201
52303	859	2.450
52304	11.905	23.752
(40320)	749.446	1.976.948
52305	749.446	1.976.948
52306	0	0
(40330)	2.441	5.668
52307	2.441	5.668
52308	0	0
(40340)	292	464
52309	292	464
52310	0	0
(40400)	1.177.645	1.818.568
52311	1.149.387	1.787.577
52312	28.258	30.990
(40600)	454.975	265.702
52313	454.373	268.252
52314	601	-2.549
(41400)	402.300	372.216
52315	393.378	357.450
52316	8.922	14.766
52317	9.117	9.489
52318	8.405	8.767
52319	76	82
52320	8.329	8.685
52321	0	0
52322	0	0
52323	11.887.455	12.105.372
52324	560.444	578.730
52325	139.666	144.894
52326	56.539	58.071
52327	23.615	26.909
52328	6.845	6.444
52329	3.150	7.118
52330	8.537	11.869

(in duizenden)

5. Uitsplitsing van de overige bedrijfsopbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

a. Leasing activiteiten	187.096	133.491
b. Doorrekeningen aan/recuperaties van groepsmaatschappijen	157.354	160.816
c. Andere	57.850	77.909

6. Overige bedrijfskosten

a. Bedrijfsbelastingen en -taksen	52331	40.127	38.602
b. Andere	52332	21.483	8.610
c. Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt			

7. Bedrijfsopbrengsten met betrekking tot verbonden ondernemingen

52333	5.526.275	5.961.034
-------	-----------	-----------

8. Bedrijfskosten met betrekking tot verbonden ondernemingen

52334	4.455.953	4.056.805
-------	-----------	-----------

XXIV. OPGAVE VAN DE TERMIJNVERRICHTINGEN BUITEN DE BALANSTELLING OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II BUITEN DE BALANSTELLING

(in duizenden)

A. SOORTEN VERRICHTINGEN (bedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen)

1. Verrichtingen op effecten

a. Termijnaankopen en -verkoop van effecten en waardepapier

Codes	Boekjaar
52401	0

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52402	0
-------	---

2. Verrichtingen op deviezen (bedragen die moeten worden geleverd)

a. Termijnwisselverrichtingen

52403	106.562.958
-------	-------------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52404	106.539.166
-------	-------------

b. Valuta en renteswaps

52405	50.767.261
-------	------------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52406	49.116.469
-------	------------

c. Futures op valuta

52407	0
-------	---

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52408	0
-------	---

d. Opties op valuta

52409	8.886.629
-------	-----------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52410	8.886.629
-------	-----------

e. Contracten op termijnwisselkoersen

52411	0
-------	---

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52412	0
-------	---

3. Verrichtingen op andere financiële instrumenten

Termijnrenteverrichtingen (nominaal/notioneel refertebedrag)

a. Renteswap-overeenkomsten

52413	433.040.803
-------	-------------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52414	353.895.566
-------	-------------

b. Interest-future-verrichtingen

52415	7.134.129
-------	-----------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52416	7.134.129
-------	-----------

c. Rentecontracten op termijn

52417	4.643.327
-------	-----------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52418	4.643.327
-------	-----------

d. Opties op rente

52419	25.117.895
-------	------------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52420	22.732.722
-------	------------

Andere aan- en verkoop op termijn (aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen partijen)

	0
--	---

e. Andere optieverrichtingen

52421	3.774.795
-------	-----------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52422	3.774.795
-------	-----------

f. Andere future-verrichtingen

52423	281.572
-------	---------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52424	281.572
-------	---------

g. Andere termijnaankopen en -verkoop

52425	14.000
-------	--------

* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen

52426	14.000
-------	--------

(in duizenden)

**B. BECIJFERING VAN DE IMPACT OP DE RESULTATEN VAN EEN DEROGATIE OP DE
WAARDERINGSREGEL VAN ARTIKEL 36BIS, § 2 MET BETREKKING TOT DE
TERMIJNRENTEVERRICHTINGEN**

1. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het thesauriebeheer

a. Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen

Codes	Boekjaar
52427	0

b. Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde

(+)/(-)	52428	0
---------	-------	---

2. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het ALM-beheer

a. Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen

52429	60.171.005
-------	------------

b. Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde

(+)/(-)	52430	-1.603.947
---------	-------	------------

3. Niet-risicoreducerende termijnrenteverrichtingen (LOCOM)

a. Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen

52431	11.859
-------	--------

b. Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde

(+)/(-)	52432	588
---------	-------	-----

(*) Inclusief termijnrenteverrichtingen in het kader van effectiseringsoperaties van leningen (Nominaal 8 397 366 KEUR) waarbij de MtM van de deals (612 930 KEUR) bedraagt.

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

(in duizenden)

1. Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
2. Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
3. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt
4. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

Codes	Boekjaar
52501	0
52502	0
	0
	0

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

(in duizenden)

1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar

- a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen
- b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen
- c. Geraamde belastingssupplementen

2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren

- a. Verschuldigde of betaalde belastingssupplementen
- b. Geraamde belastingssupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd

3. Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst

- Mutaties in belastbare reserves en voorzieningen
- Het specifieke fiscale regime van toepassing op meer- en minderwaarden van aandelen
- De toepassing van het DBI-regime op ontvangen dividenden
- Verworpen uitgaven (andere dan waardeverminderingen, minderwaarden op aandelen, werknemersparticipatie en vennootschapsbelasting)

Codes	Boekjaar
52601	-61.718
52602	-55.960
52603	275
52604	-6.033
52605	-2.862
52606	0
52607	-2.862
	217.243
	402.002
	-751.576
	41.667

4. Invloed van de uitzonderlijke resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar

- Gerealiseerde meer- en minderwaarden op aandelen onder de financiële vaste activa (meerwaarden niet belastbaar en minderwaarden niet aftrekbaar)
- Waardeverminderingen (niet aftrekbaar) en terugname (niet belastbaar) ervan op aandelen onder de financiële vaste activa

	-409.931
	-411.018

(in duizenden)

5. Bronnen van belastinglatenties

- a. Actieve latenties
 - * Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten
 - * Andere actieve belastinglatenties
 - Belastbare waardeverminderingen
 - Belastbare voorzieningen
 - Andere belastbare reserves
- b. Passieve latenties
 - * Uitsplitsing van de passieve latenties

Codes	Boekjaar
52608	1.967.465
52609	1.209.263
	758.202
	667.008
	77.489
	13.705
52610	0

XXVII. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

(in duizenden)

1. In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde

a. Aan de instelling (aftrekbaar)

b. Door de instelling

2. Ingehouden bedragen ten laste van derden als

a. Bedrijfsvoorheffing

b. Roerende voorheffing

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
52701	224.597	247.499
52702	228.777	219.691
52703	142.325	149.942
52704	91.416	116.017

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (INCLUSIEF TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN)

A. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

1. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa

2. Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa

Codes	Boekjaar

3. Bedrag, aard en vorm van belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

Belangrijke hangende geschillen:

Vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarderen we naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.

Mogelijk verlies:

Op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "Trustee" genaamd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110.000.000 USD (claw-back) tengevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd).

Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven'- ("Safe Harbor") en 'goede verdedigings'-regels ("Good defenses") van de faillissementswet op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 wijzigde de curator de oorspronkelijke vordering, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196.000.000 USD.

Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan waarbij de vordering van de Trustee werd afgewezen. De Trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeal") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("Certiorari petition") is op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank.

KBC gelooft nog steeds dat er een sterke basis is om de vordering tegen KBC te laten afwijzen, aangezien er een aantal andere verdedigingsstellingen zijn die samen met de gezamenlijke verdedigingsgroep kunnen worden opgeworpen. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Andere belangrijke verplichtingen:

De bank garandeert onherroepelijk alle per 31.12.2020 bestaande verplichtingen van de hierna vermelde ondernemingen, die daardoor een vrijstelling krijgen voor publicatie op geconsolideerde basis.

KBC Asset Management NV

4. In voorkomend geval, beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

Voor alle personeelsleden is voorzien in een stelsel van bijkomende pensioenvoorzieningen, een aanvullend overlijdenskapitaal, wezenrente en invaliditeitsuitkeringen.

Voor alle personeelsleden die in dienst getreden zijn vanaf 2014 is dit georganiseerd via het Pensioenfonds van KBC in een "vaste bijdragen" plan. D.w.z. dat het bedrag van deze voorzieningen afhangt van de bezoldiging van de werknemer in de loop van de loopbaan. Voor de personeelsleden die voor 2014 al in dienst waren worden deze voorzieningen georganiseerd in het kader van een "te bereiken doel" plan wat betekent dat het bedrag van deze voorzieningen afhankelijk is van de eindbezoldiging, het aantal jaren dienst en de leeftijd op het ogenblik van pensionering. Sinds 2015 is het te bereiken doelplan dan ook een gesloten plan (geen nieuwe toetredingen meer).

Deze pensioenvoorzieningen worden volledig door de werkgever gefinancierd bij middel van jaarlijkse toelagen die ten laste van het resultaat komen. Die toelagen in het "te bereiken doel" plan worden berekend op actuariële basis volgens de "aggregate cost"-methode. De toelagen in het "vaste bijdragen" plan worden berekend als een percentage op de individuele, reële bezoldiging; voor bijdrageplannen is een wettelijke minimumrendementsgarantie van toepassing die momenteel 1.75% bedraagt. De toelagen worden overgemaakt aan het Pensioenfonds van KBC dat belast is met het beheer van de aldus gevormde reserves, de uitbetaling ervan en de administratie.

Daarnaast is voorzien in een aanvullend pensioenplan (vaste bijdrageplan) op basis van uitsluitend persoonlijke bijdragen van de personeelsleden via inhouding op weddebetalen. De wettelijke rendementsgarantie bedraagt momenteel 1,75%. Dit plan is vanaf 1 januari 2019 stopgezet. D.w.z. dat er geen nieuwe toetredingen meer plaats vinden en het enkel nog bestaat voor de personeelsleden die voor 1/1/2019 al bij dit plan waren aangesloten en er voor geopteerd hebben om het plan ook na 1/1/2019 verder te zetten. Ook hier is het beheer, uitbetaling en administratie van dit plan, toevertrouwd aan het pensioenfonds van KBC.

5. Pensioenen die door de instelling zelf worden gedragen: geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Code	Boekjaar
52801	

6. Aard en zakelijk doel van regelingen buiten de balans

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regeling voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de instelling; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de instelling eveneens worden vermeld:

KBC Bank NV is lid van een BTW-eenheid.

KBC Bank heeft een vennootschap voor beleggingen in schuldvorderingen opgericht, genaamd Loan Invest NV, die leningen van KBC Bank NV heeft verworven met fondsen ontvangen door de uitgifte van effecten.

KBC Bank heeft een belangrijk deel van deze effecten zelf ingekocht. Het interest risico bij Loan Invest NV is ingedekt door interest rate swaps afgesloten met KBC Bank, zodat het effect van deze operatie op het ALM beleid van de bank en op de winst- en verliesrekening beperkt wordt. De impact op de balans is zichtbaar via een afname van kredieten voor een bedrag van 11.008 miljoen euro en een opname van effecten voor een bedrag van 8.397 miljoen euro. KBC Bank NV heeft een achtergestelde vordering op Loan Invest NV, ter waarde van 2.955 miljoen euro.

De voornaamste reden voor het uitvoeren van deze operatie is het meer liquide maken van een gedeelte van de kredieten van KBC Bank, doordat de effecten uitgegeven door Loan Invest NV en ingekocht door KBC Bank in aanmerking komen voor herfinanciering bij de ECB. Deze operatie is dus voornamelijk ontstaan in functie van een beter beheer van het liquiditeitsrisico van de bank.

Noteer dat de vennootschap Loan Invest NV een "Special Purpose Entiteit" is, die opgenomen is in de scope van de geconsolideerde rapportering van KBC Bank.

(in duizenden)
Boekjaar

B. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de instelling:

Verbonden partij	Aard van de betrekking	
CBC BANQUE SA	Andere optieverrichtingen	19.002
	Gegeven waarborgen	26.563
	Ontvangen waarborgen	2.434.675
	Opties op rente	564.498
	Opties op valuta	74.139
	Renteswap-overeenkomsten	8.637.016
	Termijnwisselverrichtingen	387.126
CESKOSLOVENSKA OBCHODNA BANKA AS.	Valuta- en renteswaps	6.519
	Ontvangen waarborgen	491.980
	Opties op rente	23.091
	Opties op valuta	36.947
	Renteswap-overeenkomsten	5.852.017
	Termijnwisselverrichtingen	163.724
	Andere optieverrichtingen	145.745
CESKOSLOVENSKA OBCHODNI BANKA AS	Gegeven waarborgen	17.107
	Ontvangen waarborgen	2.490.869
	Opties op rente	553.758
	Opties op valuta	658.169
	Renteswap-overeenkomsten	67.046.476
	Termijnwisselverrichtingen	21.381.025
	Valuta- en renteswaps	2.033.185
JOYN INTERNATIONAL NV	Ontvangen waarborgen	1.470
	Toegezegde lijnen	1.340
K&H BANK ZRT.	Andere optieverrichtingen	3.838
	Gegeven waarborgen	66.631
	Ontvangen waarborgen	295.952
	Opties op rente	39.418
	Opties op valuta	578.948
	Renteswap-overeenkomsten	9.594.036
	Termijnwisselverrichtingen	1.724.672
KBC ASSET MANAGEMENT NV	Valuta- en renteswaps	229.371
	Activa in pand gegeven als collateral	9.799
	Gegeven waarborgen	252.149
	Ontvangen waarborgen	3.100
	Termijnwisselverrichtingen	84.326
	Toegezegde lijnen	30.000
	Toegezegde lijnen	148.405
KBC AUTOLEASE NV	Ontvangen waarborgen	54.399
	Toegezegde lijnen	20.125
KBC BAIL IMMOBILIER FRANCE SA	Gegeven waarborgen	819.298
	Ontvangen waarborgen	3.892.903
	Renteswap-overeenkomsten	3.614.366
	Termijnwisselverrichtingen	547.310
	Toegezegde lijnen	193.590
	Valuta- en renteswaps	685.772
	Gegeven waarborgen	343.726
KBC COMMERCIAL FINANCE NV	Ontvangen waarborgen	3.763
	Toegezegde lijnen	2.700.000
KBC GROEP NV	Ontvangen waarborgen	60.040
	Renteswap-overeenkomsten	500.000
	Toegezegde lijnen	20.000

Nr.	0462.920.226		VOL-inst 5.28.2
Verbonden partij	Aard van de betrekking		
KBC IFIMA SA	Andere optieverrichtingen		322.613
	Andere termijn aankopen en -verkopen		7.000
	Gegeven waarborgen		844.917
	Opties op rente		15.215
	Renteswap-overeenkomsten		635.938
KBC IMMOLEASE NV	Toegezegde lijnen		38.466
KBC LEASE BELGIUM NV	Ontvangen waarborgen		4.850
	Toegezegde lijnen		144.237
KBC SECURITIES NV	Andere optieverrichtingen		1.508
	Gegeven waarborgen		2.445
	Ontvangen waarborgen		8.140
	Toegezegde lijnen		500.000
KBC VERZEKERINGEN NV	Gegeven waarborgen		2.898
	Ontvangen waarborgen		2.777.380
	Renteswap-overeenkomsten		393.500
	Toegezegde lijnen		8.000
LOAN INVEST NV	Renteswap-overeenkomsten		8.397.367
POELAERT INVEST NV	Renteswap-overeenkomsten		42.530
UNITED BULGARIAN BANK AD	Gegeven waarborgen		7.996
	Ontvangen waarborgen		181.856
	Renteswap-overeenkomsten		60.000
	Termijnwisselverrichtingen		720.379
	Activa in pand gegeven als collateral		200.016
C. Aard en Financiële impact van de betekenisvolle gebeurtenissen na de balansdatum die niet in de resultatenrekening of in de balans in aanmerking worden genomen			

XXIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

1. Uitstaande vorderingen op deze personen

- a. Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen
 - b. Eventueel terugbetaald bedrag of bedrag waarvan is afgezien
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.

2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel

- a. Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen

3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

- a. Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen

4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon

- a. Aan bestuurders en zaakvoerders
- b. Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

(in duizenden)	
Codes	Boekjaar
52901	224.359
52902	0
52903	0
52904	346
52905	0

B. DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

1. Bezoldiging van de commissaris(sen)

2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
52906	1.998
52907	83
52908	0
52909	0
52910	0
52911	0
52912	0

4. Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen

XXX. POSITIES IN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

(in duizenden)

1. Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten
2. Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten
3. Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten
4. Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten
5. Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten
6. Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten

Codes	Boekjaar
53001	3.183.977
53002	3.973.991
53003	227.904.664
53004	154.214.445
53005	2.395.341
53006	0

XXXI. INFORMATIE LAND PER LAND

Informatie in te vullen door de instellingen als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt 3 van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, met uitzondering van de instellingen die een geconsolideerde jaarrekening opstellen en publiceren overeenkomstig het koninklijk besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervennootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

BENAMING van het bijkantoor, de dochteronderneming of gemeenschappelijke dochteronderneming AARD van de activiteiten LAND	Boekjaar				
	Aantal werknemers <i>in voltijdse equivalenten</i>	Omzet (= Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten + opbrengsten uit niet-vastrerende effecten + ontvangen provisies + winst uit financiële transacties)	Winst (Verlies) vóór belastingen	Belasting op de resultaten	Ontvangen overheids- subsidies

XXXII. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

VOOR IEDERE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

				(in Duizenden EUR)			
				Boekjaar		Vorig Boekjaar	
Categorie afgeleide financiële instrumenten	Ingedekt risico	Speculatie/Dekking	Omvang	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
Interest rate swaps	Intrestrisico	Dekking	79.015.237	-139.871	-2.079.154	-101.475	-1.472.055
Cross currency interest rate swaps	Intrest- en wisselkoersrisico	Dekking	269.091	7.132	3.063	318	12.986

FINANCIËLE VASTE ACTIVA GEBOEKT TEGEN EEN HOGER BEDRAG DAN HUN REËLE WAARDE

Bedrag van de afzonderlijke activa of van passende groepen ervan

Redenen waarom de boekwaarde niet is verminderd

Elementen die toelaten te veronderstellen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd

Boekwaarde	Reële waarde

XXXII. VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

A. INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE INSTELLING

De instelling heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt*.
~~De instelling heeft geen geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag opgesteld, omdat zij daarvan vrijgesteld is om de volgende reden(en)*~~

De instelling controleert niet, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht*

De instelling is zelf dochteronderneming van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt en openbaar maakt*

In voorkomend geval, motivering dat aan alle voorwaarden tot vrijstelling, opgenomen in artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 is voldaan:

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt, op grond waarvan de vrijstelling is verleend:

B. INLICHTINGEN DIE MOETEN WORDEN VERSTREKT DOOR DE INSTELLING INDIEN ZIJ DOCHTERONDERNEMING OF GEMEENSCHAPPELIJKE DOCHTERONDERNEMING IS

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)**:

KBC GROEP NV
HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL
0403.227.515

De moederonderneming stelt een geconsolideerde jaarrekening op en maakt deze openbaar .

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is**:

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

C. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 133, § 6 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

D. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 134, §§ 4 EN 5 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

1. Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door de commissaris(sen)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

3. Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

4. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

(in duizenden)

Codes	Boekjaar
53201	6.139
53202	333
53203	0
53204	0
53205	0
53206	71
53207	0
53208	9

XXXIII. BETREKKINGEN MET GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN (*) :

		(in duizenden)
	Codes	Boekjaar
1. Bedrag van de financiële vaste activa	53101	58.190
- Deelnemingen	53102	20.190
- Achtergestelde vorderingen	53103	38.000
- Andere vorderingen	53104	0
2. Vorderingen op geassocieerde ondernemingen	53105	306.241
- Op meer dan één jaar	53106	101.201
- Op ten hoogste één jaar	53107	205.040
3. Schulden aan geassocieerde ondernemingen	53108	98.885
- Op meer dan één jaar	53109	74.140
- Op ten hoogste één jaar	53110	24.746
4. Persoonlijke en zakelijke zekerheden :	53111	22.307
- Door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	53112	22.087
- Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	53113	219
5. Andere betekenisvolle financiële verplichtingen :	53114	0

(*) Geassocieerde ondernemingen in de zin van artikel 12 van het Wetboek van Vennootschappen.

Waarderingsregels KBC Bank NV

1. Algemeen

De boekhoudprincipes en waarderingsregels zijn in overeenstemming met de Belgische boekhoudwetgeving en de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De jaarrekening wordt afgesloten per 31 december. Ze wordt opgesteld na winstverdeling.

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van kredietinstellingen wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als financiële instelling. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk, met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening.

2. Waarderingsregels

OMREKENING VAN DEVIEZEN

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in tegenwaarde Euro tegen de contantkoers op balansdatum. De negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen in deviezen en op dotatiekapitaal tav buitenlandse kantoren, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen worden gewaardeerd op basis van de wisselkoers op datum van hun aanschaffing, of in voorkomend geval, op basis van de wisselkoers waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde munt werd aangekocht.

Voor transacties waarvoor een funding (lending) werd aangegaan, wordt - bij afwezigheid van een wisselkoers – de dagkoers genomen.

In deviezen uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun erkenning. De bij voorbaat gedekte kosten en opbrengsten in deviezen worden geboekt in Euro op basis van de vaste koers.

Omrekening van financiële staten voor buitenlandse kantoren gelegen buiten de Euro zone:

De omrekening van balansposten gebeurt aan de slotkoers die van toepassing is op afsluitdatum. De omrekening van de resultatenrekening gebeurt op basis van gemiddelde koersen. Hierbij wordt elk maandelijks resultaat omgerekend in Euro tegen de omrekeningskoers die van toepassing is op elk betrokken maandeinde.

Het omrekenen van de resultatenrekening op basis van gemiddelde koersen, leidt tot een omrekeningsverschil op balansdatum. Dit omrekeningsverschil wordt als koersresultaat in de resultatenrekening verwerkt.

VORDERINGEN

Op voorhand geïnde rentes en soortgelijke opbrengsten (waaronder de bijkomende vergoedingen zoals de fees bij buitenlandse kredieten), voor de ganse periode van het krediet, kunnen niet onmiddellijk in het resultaat geboekt worden, en worden aldus geboekt op een overlopende rekening. Per maandeinde wordt het verworven gedeelte overgeboekt naar het resultaat.

Aangerekende dossierkosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen bij aanvang van de desbetreffende kredieten, kredietverzekeringspremies worden jaarlijks bij betaling in het resultaat opgenomen.

Verschuldigde commissies op de verleende bankgaranties (vooraf betaalbaar) worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen. De door KBC Bank toegekende commissies voor bemiddeling inzake kredieten worden in het resultaat genomen op het ogenblik van uitbetaling van het krediet.

Vorderingen uit voorschotten en gelddeposito's worden in de balans opgenomen volgens het terbeschikking gestelde bedrag. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde (disconto) wordt lineair geprorateerd als renteopbrengst via de overlopende rekeningen.

Looptijdgebonden commerciële kredieten, afbetalingskredieten, woningkredieten en leasingvorderingen worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

De overige vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

De in het kader van effectiseringsoperaties overgedragen kredieten, waarbij de overdracht van de activa kan beschouwd worden als verkoop in overeenstemming met de richtlijnen van de CBFA, behoren niet langer tot de activa van de bank en mogen bijgevolg ook niet op de balans van KBC Bank voorkomen. In de orderekeningen dient dit bedrag wel geregistreerd te worden. Gedurende de looptijd van de effectiseringstransactie dient per einde maand de registratie in de orderekeningen aangepast te worden in functie van de terugbetalingen van de kredieten door de cliënten. De desgevallend gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van de geëffectiseerde vorderingen wordt onmiddellijk in resultaat genomen op het moment van de verkoop.

Indien de verkoopprijs geheel of gedeeltelijk bestaat uit een variabel gedeelte, afhankelijk van de bedrijfswinst van de koper, zal dit gedeelte slechts in resultaat worden genomen wanneer deze bedrijfswinst bekend is en dit gedeelte bijgevolg vast komt te staan.

Bij een synthetische effectisering wordt enkel het (krediet)risico van de onderliggende (krediet)portefeuille verplaatst naar een derde partij door middel van bijvoorbeeld een credit default swap en niet door de effectieve overdracht/verkoop van de (krediet)vorderingen. De kredieten blijven met andere woorden op de balans staan. Verrichtingen ter indekking van eigen kredietvorderingen worden hierbij geboekt als ontvangen of gestelde borgtochten. Verrichtingen in kader van de tradingportefeuille worden geboekt als interest rate swaps. Beide types verrichtingen worden naar de markt gewaardeerd met opname in het resultaat, behoudens verrichtingen op een illiquide markt: hier worden de positieve waarderingsverschillen op een overlopende rekening geboekt, de negatieve in resultaat.

Voor kleine kredieten met onzeker verloop worden globale waardeverminderingen geboekt. De berekening van de niet-geïndividualiseerde waardeverminderingen voor binnenlandse kredieten met onzeker verloop is gebaseerd op het onzeker kapitaal, het doorstroompercentage (het gedeelte van de portefeuille onzeker verloop dat ooit dubieus kan worden) en het verliespercentage.

Geïndividualiseerde waardeverminderingen worden geboekt op grote' retailkredieten; corporate kredieten en op alle buitenlandse kredieten met onzeker verloop.

Alle renten en diverse tegoeden die gedurende drie maanden nadat ze eisbaar zijn geworden onbetaald blijven, worden niet als resultaat erkend.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd.

Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi eisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

Het bedrag van de eventuele waarborg is gelijk aan het bedrag van de inschrijving in hoofdsom. De persoonlijke borgstelling wordt voor het uitwinbare bedrag opgenomen in de boekhouding.

EFFECTEN

De effecten worden bij aankoop geboekt tegen de aanschaffingsprijs exclusief de kosten en onder aftrek van de intekencommissie. De aanschaffingskosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

- *Beleggingsportefeuille*

Vastrentende beleggingseffecten worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde, verminderd of vermeerderd met het verlopen gedeelte van het agio of disagio. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten als rentebestanddeel in resultaat genomen. De inresultaattrekening geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het reële rendementspercentage bij aankoop.

Perpetuele leningen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs of de beurswaarde indien deze lager is.

Wanneer de terugbetaling van een effect onzeker of dubieus is, wordt een waardevermindering geboekt overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van vorderingen.

In geval van verkoop wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Winsten of verliezen worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

Beursgenoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten worden maandelijks gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien deze lager is. De andere effecten worden minstens jaarlijks gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het afgelopen jaar. De dossierbeheerders zorgen er voor dat belangrijke negatieve evoluties in de loop van het jaar ook opgevangen worden.

Op aandelen die tegen een koersdaling zijn ingedekt door een optie, worden geen waardeverminderingen geboekt.

- *Handelsportefeuille*

De effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De waarderingsverschillen die hieruit voortvloeien worden in de resultatenrekening geboekt in rubriek VI. 'Winst (Verlies) uit financiële transacties'.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Onder de participaties of deelnemingen van KBC Bank worden opgenomen de maatschappelijke rechten (aandelen) die in andere vennootschappen worden aangehouden om met deze ondernemingen een duurzame en specifieke band te scheppen.

Indien geen sprake is van een duurzame band en de aandelen verworven worden met het oog op wederverkoop, dan wordt deze belegging niet als een onderdeel van de FVA beschouwd maar als een onderdeel van de beleggingsportefeuille gekwalificeerd, en dit onafhankelijk van de omvang van de participatie en de invloed die men eventueel via deze participatie op het beleid van de betreffende ondernemingen zou kunnen uitoefenen.

Deelnemingen en aandelen die tot de financiële vaste activa behoren, worden geboekt tegen hun aanschaffingsprijs.

Waardeverminderingen worden uitsluitend toegepast in geval van een duurzame minderwaarde of waardeverlies, vastgesteld op basis van de financiële positie, de rendabiliteit en de vooruitzichten van de desbetreffende vennootschap.

De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die behoren tot de financiële vaste activa kunnen worden geherwaardeerd indien zij, in functie van hun nut voor de onderneming, een vaststaande en duurzame meerwaarde vertonen.

De al dan niet in effecten belichaamde achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, worden gewaardeerd volgens dezelfde principes als de niet-achtergestelde vorderingen.

OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle in het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen vermelde oprichtingskosten worden als beheerskosten onmiddellijk ten laste gelegd van het boekjaar.

Geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar, tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

Voor intern ontwikkelde software gelden volgende regels: alle kosten van continuïteitsdossiers worden onmiddellijk in resultaat genomen, alsook onderzoekskosten van investeringsdossiers. Ontwikkelingskosten (zowel interne als externe) van investeringsdossiers worden echter geactiveerd als immaterieel vast actief en afgeschreven over een periode van 5 jaar. Investeringsdossiers zijn grootschalige projecten die een belangrijk businessdoel of –model introduceren of vervangen. Systeemsoftware volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt op drie jaar lineair afgeschreven. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde gecustomiseerde software of maatsoftware en hun implementatie worden geactiveerd en lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar met de uitzondering van kernsystemen die een langere looptijd hebben en afgeschreven worden over een periode van 8 jaar. Kernsystemen zijn standaardsoftware zoals back-end data toepassingen. Software ontwikkeld voor KBC Hoofdkantoor wordt sedert 2000 geactiveerd in hoofde van KBC Groep NV.

Binnen KBC Bank geboekte immateriële vaste activa worden tegen aanschaffingsprijs inclusief bijkomende kosten geactiveerd en pro rata temporis afgeschreven tijdens het eerste jaar van investering.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Ze worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, inclusief de bijkomende, direct toewijsbare kosten (aanschaffingskosten, niet-afrekbare BTW en dergelijke).

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten m.b.t. de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden de gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in resultaat genomen. Bij een vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk ten laste genomen van de resultatenrekening.

Materiële vaste activa die een zekere en duurzame waardevermeerdering vertonen ten opzichte van de boekwaarde kunnen worden geherwaardeerd. Deze meerwaarde wordt afgeschreven over de gemiddelde residuele gebruiksduur van de betrokken activa.

SCHULDEN

Schulden uit bekomen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen ten belope van de ter beschikking gestelde gelden, in voorkomend geval vermeerderd of verminderd met het verschil tussen deze waarde en de terugbetalingsprijs voor het reeds gelopen gedeelte. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt als rente pro rata op actuariële basis in het resultaat opgenomen.

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S & KOSTEN

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn bedoeld om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan het bedrag niet vaststaat.

- *Pensioenen*

Betreft de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere gelijkaardige pensioenen of renten (die hoofdzakelijk verband houden met vervroegde uitdiensttredingen en eindeloopbaanregelingen).

- *Belastingen*

Deze voorziening dekt de verplichtingen die kunnen voortkomen uit een wijziging van de belastbare basis of van de berekening van de belasting. Ze wordt aangelegd voor verwachte belastingsupplementen (nog niet ingecohierde belastingen) m.b.t. reeds afgesloten boekjaren voor het betwist gedeelte van de belastingen.

- *Overige risico's en kosten*

Deze post is residuair ten opzichte van bovenstaande voorzieningen en bevat onder meer voorzieningen voor juridische betwistingen, verbinteniskredieten en indirecte belastingen.

FONDS VOOR ALGEMENE BANKRISICO'S

Een fonds voor algemene bankrisico's wordt aangelegd als algemene buffer voor de verwachte, toekomstige kredietverliezen berekend op een tijdshorizon van 1 jaar (one year expected credit loss) inherent aanwezig op de normale kredietportefeuille en vastrentende effecten waarvoor zich geen betalingsmoeilijkheden stellen (kredieten met een probability of default van 1 t.e.m 9).

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

- *Waardering van handels- en niet-handelsactiviteiten*

Ingeval van handelsactiviteiten gebeurt minstens per einde maand een erkenning van het niet-gerealiseerde revaluatieresultaat. Deze revaluatie houdt rekening met de eventueel reeds erkende geprorateerde rentestromen. Bij verkoop, liquidatie of expiratie is er steeds een onmiddellijke erkenning van het positieresultaat. Ingeval van illiquide munten of effecten worden geen positieve revaluatieresultaten erkend.

De bestaande autonome directionele of strategische posities die de marktenzaal via derivaten inneemt met het oog op het realiseren van resultaten via meerwaarden of rentemarges op lange termijn, worden overeenkomstig de principes van illiquide renteposities gewaardeerd.

Ingeval van niet-handelsactiviteiten gebeurt voor de rente-instrumenten alleen een pro rata erkenning van de gerealiseerde resultaten over de overeenstemmende looptijd. Niet-rente-instrumenten (b.v. premies van aandelenopties) worden symmetrisch gewaardeerd met de ingedekte positie. Niet-handels-activiteiten in het kader van het globale valutarentebeheer op lange termijn (macro-hedging) worden bijkomend gewaardeerd volgens het 'lower of cost or market' principe, en dit gezamenlijk met de bijhorende balansproducten. Resultaten van gelijkaardige verrichtingen in het kader van het globale euroALM-rentebeheer worden uitsluitend op proratabasis erkend.

Vooraf betaalde optiepremieën worden slechts op vervaldag of bij liquidatie in resultaat genomen, met uitzondering van de optiepremieën in verband met caps, floors en collars afgesloten vanuit een hedgingoptiek (pro rata erkenning). In tussentijd worden zij geboekt onder de overige activa of passiva. Optiepremieën van handelsactiviteiten worden minstens per einde maand gerevalueerd.

- *Waardering van derivaten*

Alle derivaten worden steeds in de daartoe bestemde posten buiten balans geregistreerd op de transactiedag. De buitenbalansposten worden afgeboekt zodra de resultaten op de transactie definitief gekend zijn, ook al vangt bij bepaalde renteproducten de onderliggende looptijd pas op dat moment aan (b.v. FRA).

Handelsverrichtingen worden naar de markt gewaardeerd en de mark-to-market (dirty price) wordt onder de handelsresultaten gerapporteerd. Niet-handelsverrichtingen worden op pro-ratabasis onder de renteresultaten opgenomen. Dit is het geval voor de te betalen en te ontvangen rente bij renteswaps en valutarenteswaps.

Ook het swapverschil bij FX-swaps (en FX-outrights) wordt op pro-ratabasis in de resultaten opgenomen. Bij rentefutures en FRA's worden de gerealiseerde resultaten gespreid in de resultaten opgenomen over de looptijd van het onderliggende, afgedekte bestanddeel. Equityswaps worden verwerkt als renteswaps. In praktijk worden de equityswaps (net als opties) alleen geboekt onder de handelsportefeuille en dus naar de markt gewaardeerd. KBC Bank maakt gebruik van de derogatie aan het artikel 36bis van het Koninklijk Besluit betreffende de jaarrekening van kredietinstellingen. Deze derogatie, verkregen van de NBB, maakt het mogelijk om rentederivaten die niet voldoen aan de dekkingscriteria op pro-ratabasis in de resultatenrekening te verwerken (rentederivaten gedefinieerd als ALM of Thesaurie).

- Hedging criteria voor termijnrenteverrichtingen:

De algemene criteria zijn beschreven in artikel 36 bis van het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen van 23 september 1992:

- het gedekte bestanddeel of het gedekte homogeen geheel moet de instelling blootstellen aan een renteschommelingsrisico;
- de dekkingsverrichtingen moeten van bij het begin als zodanig in de boeken zijn gekwalificeerd;
- er moet een nauwe correlatie zijn vastgelegd tussen de waardeschommelingen van het gedekte bestanddeel en van de als dekking bestemde verrichting; voor de als dekking bestemde opties moet de correlatie tussen de variaties van het gedekte en die van de onderliggende waarde vaststaan.

Daarbovenop zijn er nog specifieke eigen criteria. Al deze criteria zijn cumulatief: zodra één criterium niet langer is voldaan krijgt de hedgingverrichting het karakter van handelsverrichting en een dusdanige boekhoudkundige verwerking.

Vervroegd beëindigde hedgingcombinaties met afgeleide producten krijgen het karakter van handelsverrichting zodra de onderliggende af te dekken positie verdwijnt.

Toekomstige renteposities kunnen afgedekt worden indien er een redelijke zekerheid bestaat dat de toekomstige positie zich effectief zal voordoen. Bovendien dienen bedrag, looptijd en rentevoorwaarden al voldoende vast te staan.

- Berekening van niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten

De waardering van derivaten gebeurt steeds op contractniveau; positieve en negatieve waarderingsverschillen worden niet boekhoudkundig gecompenseerd. Enkel voor de berekening van het vereist eigen vermogen m.b.t. marktrisico's gebeurt een netting van het marktrisico per tegenpartij.

Voor rentetermijnproducten bestaat de waardering in een berekening van de netto actuele waarde van de toekomstige, gekende kasstromen op basis van één unieke rentecurve per munt; deze rentecurve wordt bankwijd gehanteerd. Eventuele correcties m.b.t. operationele en liquiditeitsrisico's worden in mindering gebracht op de initiële revaluatieberekening. Opties worden gewaardeerd conform de gangbare waarderingsmodellen. Voor rentetermijnproducten wordt steeds van een liquide markt uitgegaan, in zoverre de onderliggende munten liquide zijn.

De aanmerking van een tegenpartij als dubieus of oninbaar in het kader van de kredietverlening wordt doorgetrokken naar de vorderingen en verplichtingen uit buitenbalansproducten t.o.v. deze tegenpartijen. Voor de vorderingen worden eventueel waardeverminderingen toegepast; voor de verplichtingen worden voorzieningen aangelegd.

KBC Bank NV

Vennootschappelijk jaarverslag boekjaar 2020

Overeenkomstig artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen combineert KBC Bank NV het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. U vindt dat “gecombineerd” verslag in het deel “Verslag van de Raad van Bestuur” uit het jaarverslag van KBC Bank.

De verstrekte boekhoudkundige informatie in het “Verslag van de Raad Van Bestuur” is gebaseerd op de geconsolideerde IFRS-waarderingsregels. Om de lezer van de vennootschappelijke jaarrekening, gebaseerd op de Belgische waarderingsregels (BGAAP) een correct beeld van de vennootschap te geven, wordt hierbij een aanvullende beknopte toelichting gegeven. Tevens worden nog andere te publiceren informatie die niet in het “verslag van de Raad van Bestuur” is opgenomen, eveneens hierbij opgenomen.

Inhoud

○ Aanvullende toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening	81
○ Bijkomend verstrekte informatie	85
○ Informatie over bijkantoren	
○ Publieke bekendmaking van nominale bedragen onder de collaterale vrijstelling in het kader van de Europese verordening EMIR	
○ Verslag van de Raad van Bestuur	86

Aanvullende toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de Belgische boekhoudkundige normen (BGAAP).

Balans

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Verschil
Actief	206 061 079	178 980 019	27 081 061
Kas, tegoeden bij centrale banken	18 557 534	1 521 947	17 035 587
Vorderingen op kredietinstellingen	19 136 496	18 256 807	879 690
Vorderingen op cliënten	81 714 093	91 749 805	-10 035 711
Obligaties en andere vastrentende effecten	57 691 678	39 796 732	17 894 946
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	485 378	829 602	-344 224
Financiële vaste activa	18 357 287	17 356 361	1 000 927
Oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	1 634 845	1 557 845	77 000
Overige activa	1 065 544	1 042 446	23 099
Overlopende rekeningen	7 418 222	6 868 474	549 748
Passief	206 061 079	178 980 019	27 081 061
Schulden aan kredietinstellingen	36 852 899	20 330 390	16 522 509
Schulden aan cliënten	117 873 547	109 219 783	8 653 763
In schuldbewijzen belichaamde schulden	18 533 128	17 963 817	569 312
Overige schulden	1 121 465	2 072 657	-951 192
Overlopende rekeningen	4 846 530	5 021 105	-174 575
Voorzieningen voor risico's en kosten en uitgestelde belastingen	129 345	151 144	-21 800
Fonds voor algemene bankrisico's	331 423	87 222	244 201
Achtergestelde schulden	10 571 163	8 969 069	1 602 094
Eigen vermogen	15 801 579	15 164 831	636 748

Balanstotaal

Het balanstotaal is in vergelijking met vorig jaar gestegen met 27 miljard, dit in hoofdzaak ten gevolge de TLTRO lening (Long Term Refinancing Operation) ten belope van 19,5 miljard, bijkomende spaardeposito's ten belope van 3,8 miljard en netto stijging op zichtrekeningen en termijnrekeningen ten belope van 5,1 miljard.

De buitenlandse kantoren houden 4,23% van de totale activa van de bank aan (t.o.v. 3,50% eind 2019).

Netting op Balans

De criteria voor netting zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren.

Netting disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Netting	Genette bedragen	
	Actief	Passief		Actief	Passief
repo's - reverse repo's	19 408 212	14 204 505	10 142 319	9 265 893	4 062 186

Kas, tegoeden bij centrale banken en vorderingen op kredietinstellingen

Afhankelijk van de marktomstandigheden op de interbankenmarkt worden liquiditeitsoverschotten bij centrale banken of op de interbankenmarkt geplaatst. Het vereiste bedrag aan MREL instrumenten staat in functie van het balanstotaal.

Vorderingen op cliënten

De vorderingen op cliënten dalen met EUR 10 miljard tot EUR 81,7 miljard. Het is een resultante van verschillende bewegingen : stopzetting van de funding van KBC Credit Investments ten belope van 9 miljard, een nieuwe effectisering van KMO-kredieten ten belope van EUR 4,6 miljard en een stijging van de woningkredieten met 2,8 miljard.

Obligaties en andere vastrentende effecten

De totale portefeuille vastrentende effecten en waardepapier stijgt met EUR 17,9 miljard tot EUR 57,7 miljard. De stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door de aankoop van effecten van KBC Credit Investments voor EUR 13,8 miljard en de inkoop van Home Loan Invest notes ten gevolge de nieuwe effectisering (zie hoger) (EUR 2,3 miljard).

De effecten uitgegeven door openbare besturen maken 47% van de portefeuille uit.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa stijgen met EUR 1 miljard tot EUR 18,4 miljard ten gevolge het verlenen van een achtergestelde vordering aan Home Loan Invest met betrekking tot de nieuwe effectisering (compartiment 2020).

Andere posten van het actief

De overlopende rekeningen bevatten voornamelijk de verworven intresten en de herwaardering van derivaten (onder andere IRS). De post stijgt met EUR 0,6 miljard ten gevolge van de mark-to-market waardering.

Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen stijgen met EUR 16,5 miljard tot EUR 36,9 miljard, hoofdzakelijk ten gevolge de TLTRO lening.

Schulden aan cliënten en in schuldbewijzen belichaamde schulden

De cliëntenwerkmiddelen stijgen met EUR 9,2 miljard tot EUR 136,4 miljard.

- een stijging van spaardeposito's en onmiddellijk opvraagbare deposito's (EUR 11,8 miljard);
- een daling van termijndeposito's (EUR -3,4 miljard);
- een lichte stijging van de depositocertificaten op korte termijn (EUR 0,8 miljard)

Fonds voor algemene bankrisico's

Ten gevolge Covid-19 is er een bijkomende voorziening aangelegd van EUR 0,2 miljard.

Overlopende Rekeningen

In de overlopende rekeningen worden hoofdzakelijk de te betalen intresten en de herwaarderingen van derivaten geboekt. De lichte daling is toe te schrijven aan mark-to-market waardering.

Achtergestelde schulden

Achtergestelde schulden stijgen met EUR 1,6 miljard ten gevolge een uitgifte van Senior Holdco dewelke volledig onderschreven is door KBC Groep NV.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen stijgt met EUR 0,6 miljard tot een bedrag van EUR 15,8 miljard.

Clearing van derivatenposities

Openstaande derivatenposities ten opzichte van central clearing houses worden dag aan dag cashmatig vereffend (debetstanden tegen ontvangen cash collateral en creditstanden tegen betaalde cash collateral). In onderstaande tabel tonen we de posities voor en na 'cash collateral' settlement.

Clearing disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Clearing		Geclearde bedragen	
	Actief	Passief	Actief	Passief	Actief	Passief
Derivaten	12 418 531	12 422 629	5 701 548	7 930 223	6 716 983	4 492 405

Resultatenrekening

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil
Courante bruto-opbrengst	3 871 469	4 768 596	-897 126
Werkingskosten	-2 304 473	-2 194 418	-110 055
Waardeverminderingen en voorzieningen	-442 214	-218 979	-223 234
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	1 124 782	2 355 198	-1 230 416
Uitzonderlijke resultaten	-408 512	-221 574	-186 938
Belastingen	-61 690	-56 494	-5 196
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	654 580	2 077 130	-1 422 550

(x1000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil
Netto renteresultaten	1 428 735	1 233 687	195 048
Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	764 943	2 009 281	-1 244 338
Netto provisies	820 517	887 709	-67 192
Resultaten uit financiële transacties	454 975	265 702	189 272
Overige bedrijfsopbrengsten	402 300	372 216	30 084
Courante bruto-opbrengst	3 871 469	4 768 596	-897 126

De courante bruto-opbrengst bedraagt EUR 3,9 miljard, een daling met EUR 0,9 miljard in vergelijking met 2019.

De detail van deze daling wordt verklaard door bovenstaande tabel.

- Het renteresultaat stijgt in beperkte mate met EUR 195 miljoen, voornamelijk als gevolg van de aanhoudende druk op de rentemarges.
- Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten dalen met EUR 1 244,3 miljoen, voornamelijk door een lager dividend bij KBC Credit Investments en het niet uitbetalen van een dividend door CSOB CR.
- Netto provisies dalen met EUR 67 miljoen voornamelijk door minder ontvangen provisies in het kader van verstrekte beleggingsdiensten en verkoop beleggingsfondsen.
- Resultaten uit financiële transacties stijgen met EUR 189,3 miljoen dit ten gevolge gunstige mark-to-market waarderingen op derivaten transacties.
- Overige bedrijfsopbrengsten stijgen met EUR 30 miljoen.

(x1000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil
Algemene administratieve kosten	-2 041 148	-1 986 425	-54 722
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	-201 715	-160 781	-40 934
Overige bedrijfskosten	-61 611	-47 212	-14 399
Werkingskosten	-2 304 473	-2 194 418	-110 055

De werkingskosten (inclusief 'afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa' en 'overige bedrijfskosten') stijgen in 2020 lichtjes tot een bedrag van EUR -2,3 miljard voornamelijk door hogere afschrijvingen op software (EUR -21 miljoen) en een aanpassing van de waarderingsregel met betrekking tot de activering van software (EUR -77 miljoen).

(x1000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil
Waardeverminderingen ikv kredieten	-208 972	-231 569	22 597
Waardeverminderingen ikv beleggingsportefeuille	340	279	61
Voorzieningen	-233 581	12 311	-245 892
Waardeverminderingen en voorzieningen	-442 214	-218 979	-223 234

Er werden dit boekjaar in vergelijking met 2019 lichtjes lagere individuele waardeverminderingen geboekt op kredieten aan bedrijven.

In boekjaar 2020 is ten gevolge Covid-19 een bijkomende voorziening geboekt in de post fonds voor algemene bankrisico's ten belope van EUR -195 miljoen. Daarnaast is er nog los van Covid-19 een algemene voorziening geboekt van EUR -50 miljoen, dit in tegenstelling tot boekjaar 2019 met hoofdzakelijk een terugname van de voorziening fonds voor algemene bankrisico's (EUR 8,5 miljoen).

De **uitzonderlijke resultaten** ten belope van EUR -409 miljoen kunnen worden verklaard door een waardevermindering op de deelneming in KBC Credit Investments.

De **belastingen op het resultaat** zijn lichtjes gestegen in vergelijking met boekjaar 2019 maar nog steeds beperkt als gevolg van nog bestaande overdraagbare verliezen en het specifieke fiscale regime voor ontvangen dividenden van dochterondernemingen.

Gebeurtenis tijdens het boekjaar

De coronaviruspandemie heeft een opeenvolging van gebeurtenissen in de markten op gang gebracht die leidde tot een aanzienlijke verslechtering van de economische groei en vooruitzichten en tot dan toe ongekende beleidsacties van de centrale banken en regeringen over de hele wereld.

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis op de activiteiten en stakeholders van de groep, meer bepaald inzake :

- ons bedrijfsmodel: zie Hoe creëren we duurzame waarde? en Onze belangrijkste uitdagingen
- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief?
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur
- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?

Bijkomend verstrekte informatie

Informatie over bijkantoren

KBC Bank heeft 10 vestigingen in het buitenland: New York, Londen, Parijs, Rotterdam, Singapore, Hong Kong, Shanghai, Dublin, Duitsland en Italië.

Publieke bekendmaking van nominale bedragen onder de collaterale vrijstelling in het kader van de Europese verordening EMIR (zie artikel 11(14)(d)) of EMIR (referentie verordening 648/212).

Als tegenpartijen een intragroepsvrijstelling toepassen in het kader van de Europese verordening EMIR moeten ze informatie publiceren met het oog op transparantie ten overstaan van marktdeelnemers en potentiële crediteurs. Dit is met name belangrijk voor de potentiële crediteurs van de tegenpartijen om hun risico's te kunnen beoordelen. De bekendmaking heeft tot doel de verkeerde perceptie te voorkomen dat OTC-derivatencontracten centraal afgehandeld worden of dat er technieken tot indekking tegen risico's worden toegepast terwijl dat niet het geval is.

Artikel 20 van de Gedelegeerde verordening 149/2013 geeft details over de verplichting tot publieke bekendmaking:

De informatie over een publiek bekend te maken intragroepsvrijstelling omvat:

- (a) de wettelijke tegenpartijen van de transacties met hun identificatie conform Artikel 3 van de Implementatieverordening (EU) Nr. 1247/2012 (Artikel 3 bevat de gegevens van de tegenpartij vervat in de rapporteringsverplichtingen van de EMIR-verordening):
 - KBC Bank NV, LEI-code : 6B2PBRV1FCJDMR45RZ53
 - CBC Banque SA, LEI-code : DVCTKZJG5QM5XGM4TR05
- (b) de relatie tussen de tegenpartijen:
CBC Banque SA is een dochteronderneming van KBC Bank NV
- (c) of het gaat om een volledige of een gedeeltelijke vrijstelling;
Volledige vrijstelling
- (d) het nominale totaalbedrag van de OTC-derivatencontracten waarvoor de intragroepsvrijstelling geldt (in tegenwaarde EUR).

valuta en rente swaps	398 646 920,91
opties op valuta	74 953 360,92
renteswaps	8 637 016 306,57
opties op rente	564 497 651,24

VERSLAG VAN DE COMMISSARISSEN

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-inst 1.1

Sociale Balans

Naam: KBC BANK

Rechtsvorm: NV

Adres: Havenlaan

Postnummer: 1080

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Brussel

Internetadres*: <http://www.kbc.be>

Nr.: 2

Bus:

Ondernemingsnummer

0462.920.226

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2020

tot

31/12/2020

Vorig boekjaar van

01/01/2019

tot

31/12/2019

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

SOCIALE BALANS (in euro's)

Nummers van de paritaire comités die voor de instelling bevoegd zijn:	310				
---	-----	--	--	--	--

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN
WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER
Tijdens het boekjaar

Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers			
Voltijds	1001 5 582	3 352	2 230
Deeltijds	1002 3 344	769	2 575
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003 8 067	3 904	4 163
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren			
Voltijds	1011 8 274 010	5 021 758	3 252 252
Deeltijds	1012 3 008 061	602 200	2 405 861
Totaal	1013 11 282 072	5 623 958	5 658 114
Personeelskosten			
Voltijds	1021 512 364 709,18	333 695 009,13	178 669 700,05
Deeltijds	1022 204 922 801,19	50 176 023,76	154 746 777,43
Totaal	1023 717 287 510,37	383 871 032,88	333 416 477,49
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033 15 881 267,15	8 499 183,85	7 382 083,30

Tijdens het vorige boekjaar

Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers	1003 8 424	4 079	4 345
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013 11 476 424	5 765 251	5 711 173
Personeelskosten	1023 738 618 612,00	399 753 177,00	338 865 435,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033 16 005 220,00	8 662 302,00	7 342 918,00

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar
Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110 5 369	3 264	7 806,0
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111 152	6	156,8
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112 0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	113 0	0	0,0

Volgens het geslacht en het studieniveau

Mannen			
120	3 313	752	3 855,9
lager onderwijs	1200 0	0	0,0
secundair onderwijs	1201 245	117	326,3
hoger niet-universitair onderwijs	1202 1 987	498	2 349,0
universitair onderwijs	1203 1 081	137	1 180,7
Vrouwen	121 2 208	2 518	4 106,8
lager onderwijs	1210 0	0	0,0
secundair onderwijs	1211 202	316	434,3
hoger niet-universitair onderwijs	1212 1 296	1 667	2 545,5
universitair onderwijs	1213 710	535	1 127,0

Volgens de beroepscategorie

Directiepersoneel	130 60	6	63,3
Bedienden	134 5 461	3 264	7 899,5
Arbeiders	132 0	0	0,0
Andere	133 0	0	0,0

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE INSTELLING GESTELDE PERSONEN
Tijdens het boekjaar

Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Kosten voor de instelling

Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
150	21	0
151	41 210	0
152	1 642 780,00	0

TABEL VAN HET PERSONEELSVOLTOEGANG TIJDENS HET BOEKJAAR
INGETREDEN
Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk
- Vervangingsovereenkomst

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	240	54	283
210	171	53	213
211	69	1	70
212	0	0	0
213	0	0	0

UITGETREDEN
Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk
- Vervangingsovereenkomst

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

- Pensioen
- Werkloosheid met bedrijfstoeslag
- Afdanking
- Andere reden
- Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de instelling

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	378	283	561
310	337	281	518
311	41	2	42
312	0	0	0
313	0	0	0
340	34	147	115
341	0	0	0
342	34	27	54
343	310	109	392
350	0	0	0

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers	
Aantal gevolgde opleidingsuren	
Nettokosten voor de instelling	
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801	3 236	5811	3 637
5802	37 189	5812	40 843
5803	4 150 564,00	5813	4 664 896,00
58031	3 968 116,00	58131	4 459 838,00
58032	182 449,00	58132	205 057,00
58033	0	58133	0
5821	3 986	5831	4 667
5822	89 581	5832	102 943
5823	5 166 904,00	5833	6 049 659,00
5841	0	5851	0
5842	0	5852	0
5843	0	5853	0

Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers	
Aantal gevolgde opleidingsuren	
Nettokosten voor de onderneming	

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers	
Aantal gevolgde opleidingsuren	
Nettokosten voor de instelling	

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Bank NV (de “Vennootschap”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 april 2019, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Bank NV uitgevoerd gedurende 5 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2020 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR 206.061 miljoen en de resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR 655 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2020, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Details met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten op jaareinde 31 december 2020 zijn opgenomen in Toelichtingen bij de jaarrekening III (obligaties), IV (aandelen), op de balans voor de derivatencontracten en Toelichting IX Overige activa voor de optiecontracten. De van toepassing zijnde waarderingsregels worden beschreven in Toelichting VOL - Inst 7 bij de jaarrekening (hoofdstukken “Effecten” en “Financiële instrumenten”).

Voor bepaalde financiële instrumenten is een genoteerde prijs niet direct beschikbaar om de reële waarde te bepalen. Waarderingstechnieken en -modellen die worden gebruikt om de reële waarde in deze gevallen te bepalen, zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Het gebruik van verschillende waarderingstechnieken en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze experts inzake waardering en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt in een evaluatie, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde. Op basis van onze procedures besluiten we dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van bepaalde financiële instrumenten waarvoor een genoteerde prijs niet direct beschikbaar is, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de waardeverminderingen op vorderingen op cliënten vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van waardeverminderingen vereist een beoordeling van het risico dat een tegenpartij niet alle contractuele verplichtingen zal nakomen. Zoals aangegeven in Toelichting Vol-Inst 7 van de jaarrekening, hanteert de Vennootschap voor het bepalen van het fonds voor algemene bankrisico's en van de waardeverminderingen in de onder het in België van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel (“Belgian GAAP”) opgemaakte jaarrekening, een methodologie die gedeeltelijk is gealigneerd met IFRS.

De COVID-19 pandemie heeft de capaciteit van de modellen om alle gevolgen van de economische context en van de overheidsmaatregelen op het fonds voor algemene bankrisico's adequaat weer te geven beperkt, waardoor bijkomende waardeverminderingen bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen vereist zijn.

Op jaareinde 31 december 2020 is informatie met betrekking tot waardeverminderingen op vorderingen op cliënten en met betrekking tot het fonds voor algemene bankrisico's opgenomen in respectievelijk lijn 40900 en lijn 41300 van de resultatenrekening, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting VOL – Inst 7 bij de jaarrekening (hoofdstuk "Vorderingen" en "Fonds voor algemene bankrisico's"). Op jaareinde 31 december 2020 bedragen de vorderingen op cliënten EUR 81.714 miljoen.

De identificatie van waardeverminderingen, de bepaling van het te recupereren bedrag en de bepaling van de te verwachten kredietverliezen in de volgende 12 maanden, dewelke als basis dienen voor het fonds voor algemene bankrisico's, zijn deel van het inschattingsproces van de Vennootschap en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij, de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand.

De bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, houden rekening met de input van experts, sector impacten en de impact van kansgewogen scenario's.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten of tot een verschillend fonds voor algemene bankrisico's kunnen leiden. Aangezien vorderingen op cliënten het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Vennootschap, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen, inclusief het fonds voor algemene bankrisico's, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en waardeverminderingen van de Vennootschap, met inbegrip van de modellen ter bepaling van de te verwachten kredietverliezen in de volgende 12 maanden en de COVID-19 gerelateerde bijkomende waardeverminderingen. We hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de controles in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van waardeverminderingen. Wat betreft waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben we, voor een steekproef van corporate kredietdossiers, een detailnabicht uitgevoerd van door de Vennootschap toegekende leningen. We hebben de veronderstellingen onderliggend aan de elementen die op wanbetalingen wijzen en de kwantificatie, inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling in vraag gesteld. Deze tests hebben geen significante uitzonderingen aan het licht gebracht.

Voor de te verwachten kredietverliezen in de volgende 12 maanden, dewelke als basis dienen voor het fonds voor algemene bankrisico's, hebben we de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben we de onderliggende modellen getest, met inbegrip van het proces ter goedkeuring en validatie van de modellen.

Wij hebben ook de mathematische nauwkeurigheid van de berekeningen ter bepaling van de bijkomende waardeverminderingen gevalideerd en de redelijkheid ervan beoordeeld.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen waardeverminderingen en het fonds voor algemene bankrisico's binnen een redelijke vork van uitkomsten in het licht van het geheel van de vorderingen op cliënten en de gerelateerde onzekerheden.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.

- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Met betrekking tot de niet-financiële informatie, zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

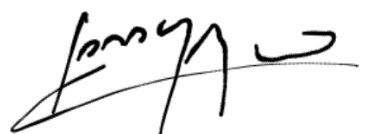
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Sint-Stevens-Woluwe, 23 maart 2021

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Gregory Joos
Bedrijfsrevisor

Overige informatie

Gebruikte ratio's

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het common equity tier 1-kapitaal. Wijzigingen in de kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank, rekening houdend met de overgangperiode, wordt de transitional view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode, wordt fully loaded genoemd.

U vindt de berekening in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) gedekt is door waardeverminderingen. De teller en noemer in de formule betreffen alle impaired kredieten, maar kunnen ook worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid (de gegevens voor die specifieke berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille).

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Specifieke waardeverminderingen op kredieten (A)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	2 638	2 584
/			
Uitstaande impaired kredieten (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	5 902	6 160
= (A) / (B)		45%	42%

Impaired kredieten

Deze ratio geeft het aandeel van impaired kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. Impaired loans zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12. De teller in de formule kan in voorkomend geval worden beperkt tot impaired loans die meer dan 90 dagen achterstallig zijn (PD 11 + PD 12). De betreffende gegevens voor die berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Uitstaand bedrag van <i>impaired</i> kredieten (A)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	5 902	6 160
/			
Totale kredietportefeuille (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	180 891	175 431
= (A) / (B)		3,3%	3,5%

De berekening bevat geen impact van transfers tussen categorieën die ten grondslag liggen aan de management overlay van het verwachte collectieve coronacrisis ECL, aangezien deze worden bepaald op basis van een collectieve statistische benadering en dus niet individueel kunnen worden gekoppeld aan specifieke kredieten. Zie ook Toelichting 4.2.1.

Kosten-inkomstenratio

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten). We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Exploitatiekosten (A)*	Gecons. w-&-v-rekening: exploitatiekosten	3 809	3 797
/			
Totale opbrengsten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: totale opbrengsten	6 134	6 548
= (A) / (B)		62% (60%*)	58%

* Exclusief de verhoogde éénmalige doorrekening van KBC Groep in verband met software

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille. Een negatieve ratio duidt op een nettoterugname van waardeverminderingen en dus een positieve invloed op het resultaat. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen	1 068	204
/			
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?: tabel 'Krediet- en beleggingsportefeuille'	177 542	170 128
= (A) / (B)		0,60%	0,12%

Voor de berekening van de 2020- ratio zonder de collectieve coronagerelateerde waardeverminderingen wordt de teller verminderd met 783 miljoen euro. De kredietkostenratio bedraagt in dat geval 0.16%.

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro)	Verwijzing	2020	2019
Leningen en voorschotten aan klanten (A)	Toelichting 4.1, Leningen en voorschotten aan klanten	157 650	153 781
+ Reverse repo's (niet op centrale banken) (B)	Toelichting 4.1, onderdeel van Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	3 537	2 356
+ Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (bank) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	6 056	5 894
+ Andere blootstelling op kredietinstellingen (E)	-	4 009	4 629
+ Verstrekte financiële garanties aan klanten (F)	Toelichting 6.1: onderdeel van Verstrekte financiële garanties	7 924	8 167
+ Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (G)	Toelichting 4.2: onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	3 703	2 866
+ Niet-kredietgerelateerde vorderingen (H)	-	-818	-984
+ Overige (I)	Onderdeel van Toelichting 4.1	-1 171	-1 279
= (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)+(H)+(I)		180 891	175 431

Leverageratio

Geeft een idee van de solvabiliteit van de bank, gebaseerd op een eenvoudige, niet-risicogewogen ratio.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Reglementair beschikbaar tier 1-kapitaal (A)	Hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?: tabel 'Solvabiliteit van KBC Bank'	15 585	14 704
/			
Totale exposure measures (totaal van niet-risicogewogen binnen- en buitenbalanselementen, met enkele aanpassingen)(B)	Gebaseerd op de Capital Requirements regulation (CRR)	299 773	269 657
= (A) / (B)		5,2%	5,5%

Liquiditeitsdekkingsratio (Liquidity coverage ratio, LCR)

Geeft een idee van de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand. Het betreft het gemiddelde van de LCR-cijfers van de 12 maandafsluitingen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de EC Delegated Act on LCR.	81 833	74 884
/			
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		55 714	54 415
= (A) / (B)		147%	138%

Netto stabiele financieringsratio (Net stable funding ratio, NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Vanaf 2020: Regulation (EU) 2019/876 dd. 20-05-2019	209 932	174 977
/			
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		143 901	128 845
= (A) / (B)		146%	136%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Nettorente-inkomsten* (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	3 788	3 853
/			
Gemiddelde rentedragende activa* (B)	Gecons. balans: onderdeel van totale activa	203 616	194 731
= (A) / (B), x 360/aantal kalenderdagen		1,84%	1,95%

* Na uitsluiting van alle desinvesteringen en volatiele kortetermijnactiva gebruikt voor liquiditeitsbeheer.

Totaal beheerd vermogen (total assets under management)

Het totaal beheerd vermogen omvat de activa van derden en KBC groeps-activa die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, CSOB Asset Management, etc.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak-23 verzekeringsproducten, en activa onder discretionaire en adviserende vermogensbeheermandaten van (vooral retail, private banking en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De grootte en ontwikkeling van het totale beheerd vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerd vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht maar dat wordt geïnvesteerd in een ander fonds of in een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, ook ingeteld in het totaal beheerd vermogen, gezien het gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	2020	2019
Divisie België (A)	-	194,5	199,9
+			
Divisie Tsjechië (B)		11,4	10,8
+			
Divisie Internationale Markten (C)		5,7	4,9
(A)+(B)+(C)		211,6	215,6

Verklaring van de verantwoordelijke personen

“Ik, Rik Scheerlinck, chief financial officer van KBC Bank, verklaar namens het Directiecomité van KBC Bank NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.”